

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อยที่ 2
การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย
(Market Promotion for Ecotourism in Thailand)

โดย

อาจารย์ ดร.กীরติ ตระการศิริวานิช และคณะ

พฤศจิกายน 2559

เลขที่สัญญา RDG58500077

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย
Market Promotion for Ecotourism in Thailand

คณะผู้วิจัย

อาจารย์ ดร.กิริติ ตระการศิริวานิช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์

นางสาวทิพยาภรณ์ รัตนลาโภ

สังกัด

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง

แนวทางการพัฒนามาตรฐาน

และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช./สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่องการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย เป็นงานวิจัยหนึ่งในชุดโครงการแนวทางการพัฒนามาตรฐานและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย โดยได้รับเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และได้รับการสนับสนุนด้านเวลาและสิ่งอำนวยความสะดวกจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ในโอกาสนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (Thai Ecotourism and Adventure Travel Association : TEATA) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช อุทยานแห่งชาติทั้ง 6 แห่ง นักท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาในการอนุเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

คณะผู้วิจัย

พฤศจิกายน 2559

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รหัสโครงการ : RDG5850077

ชื่อโครงการ : การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

- ชื่อนักวิจัย
1. อาจารย์ ดร.กิริติ ตระการศิริวานิช
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้
 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงค์
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 3. นางสาวทิพยาภรณ์ รัตนลาโภ
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail Address: oatxtra@gmail.com

ระยะเวลาโครงการ: 15 มิถุนายน 2558 ถึง 14 มิถุนายน 2559

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของไทยยังคงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก สังเกตได้จากการมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวนมาก เดินทางเข้ามาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันได้แก่สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (Thai Eco Tourism and Adventure Travel Association: TEATA) ได้สะท้อนมุมมองให้เห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่ยังขาดการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเชิงลึก และประเทศไทยยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเท่าที่ควร เห็นได้จากงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เน้นศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศเฉพาะรายพื้นที่ และมีเพียงงานวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ที่พยายามสะท้อนสถานการณ์และโอกาสของการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มนิเวศ ผ่านรายงานขั้นสุดท้าย โครงการศึกษาสถานการณ์และโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มนิเวศและผจญภัย เช่นเดียวกับรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาศักยภาพและขนาดของตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพ กลุ่มกอล์ฟ กลุ่มการแต่งงาน และฮันนีมูน และกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

งานวิจัยทั้ง 2 โครงการนี้ ยังไม่อาจแสดงให้เห็นถึงลักษณะและพฤติกรรมที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ตลอดจนความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ความต้องการ ความพึงพอใจ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืนสืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 2) เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 4) เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

1.3 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้วิธีวิทยาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 502 คน ชาวต่างประเทศจำนวน 498 คน รวมทั้งสิ้น 1,000 คน ที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติที่มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 ภูมิภาค คือ **ภาคเหนือ** ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา **ภาคกลาง (รวมภาคตะวันออกและตะวันตก)** ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ **ภาคใต้** ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา โดยสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 61 คน ซึ่งทำงานอยู่ในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีกรอบระยะเวลาดำเนินการรวบรวมข้อมูล และสรุปผลการวิจัยระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน 2558 ถึง 14 มิถุนายน 2559

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากเอกสาร วารสาร ผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.4.1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ เลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) คือ การเข้าไปแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างหลังจากเข้ามาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแล้ว ให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ โดยกำหนดตัวอย่างที่เก็บจำแนกตามอุทยานแห่งชาติที่ศึกษาแบบเป็นสัดส่วน (Proportional) กับขนาดประชากร

1.4.2) การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตามประเด็นต่างๆ ในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ผู้อำนวยการ/ตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ตัวแทนจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ตัวแทนสมาคมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผู้นำชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงอุทยานแห่งชาติ และนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling)

2. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และ Infographic ได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1.1 การวิเคราะห์สถิตินักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

จากการวิเคราะห์จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติย้อนหลัง 5 ปี พบว่าภาพรวมจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในอีก 5 ปีข้างหน้าพบว่าการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ที่นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลงในปี พ.ศ.2560 และจะกลับมาเพิ่มขึ้นในอีก 4 ปีที่เหลือ ขณะที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีเป็นอุทยานฯเพียงแห่งเดียวที่จะมีนักท่องเที่ยวลดลงทุกปี แต่เมื่อพยากรณ์โดยรวมแล้วพบว่าในอีก 5 ปีข้างหน้าสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยในทุกอุทยานแห่งชาติมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 45 สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวต่างชาติมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี

ในทุกอุทยานแห่งชาติ และเมื่อพยากรณ์โดยรวมแล้ว พบว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในทุกอุทยานแห่งชาติจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 58

2.1.2 ลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1) นักท่องเที่ยวชาวไทย

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21-30 ปี รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 41-50 ปี และระหว่าง 21-30 ปี ตามลำดับ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานะโสด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท นักเรียน/นักศึกษา และข้าราชการตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ย 25,587 บาท ใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน ยกเว้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เพียงแห่งเดียวที่ใช้เวลาท่องเที่ยวระหว่าง 3-4 วัน นักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อศึกษาธรรมชาติ ตั้งแคมป์ เดินป่า ส่องสัตว์ และดำน้ำดูปะการัง โดยส่วนใหญ่ใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ เฉลี่ย 2,776 บาท สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่พักที่รีสอร์ท แต่มีบางส่วนไม่ค้างคืน สำหรับรูปแบบการเดินทางพบว่าส่วนใหญ่วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ยกเว้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เพียงแห่งเดียวที่นักท่องเที่ยววางแผนเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว

2) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

นักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนมากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีสถานะโสด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ย 46,003 บาท ใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน ยกเว้นอุทยานแห่งชาติเขาสมิงเพียงแห่งเดียวที่ใช้เวลาท่องเที่ยวระหว่าง 3-4 วัน นักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อเดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ส่องสัตว์ และดำน้ำดูปะการัง โดยส่วนใหญ่ใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ ประมาณ 3,394 บาท สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่พักที่รีสอร์ท และโรงแรมตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางพบว่าส่วนใหญ่วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ยกเว้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เพียงแห่งเดียวที่นักท่องเที่ยววางแผนเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว

2.1.3 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีความต้องการและความพึงพอใจต่อปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่หากวิเคราะห์ลึกลงไปในรายพื้นที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ มีความต้องการและความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมากที่สุด

2.1.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เมื่อมองในมิติความต้องการ พบว่าปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านบุคลากร และด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย มิติความต้องการเหล่านี้ล้วนเป็นมิติเชิงบวกที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวชาวไทยได้รับ สำหรับมิติความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พบว่าปัจจัยด้านราคาเป็นปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติเห็นว่าราคาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมดีแล้ว แต่เมื่อพิจารณาในมิติความพึงพอใจ พบว่าปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม และด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.2.1 จุดเด่นด้านพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติที่ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพึงพอใจ

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	1) มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพันธุ์พืชเฉพาะถิ่นและพันธุ์สัตว์ที่หายากโดยเฉพาะนกและผีเสื้อ 2) มีทิวทัศน์สวยงาม อากาศดีท่ามกลางธรรมชาติ 3) มีภูเขาและป่าไม้ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลมากกว่า 2,000 เมตร และเป็นที่ยอมรับของไม้สนนานาชนิด
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	1) ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และเป็นเมืองมรดกโลกที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เชื่อม 4 จังหวัดด้วยกันจึงทำให้เขาใหญ่เป็นจุดขาย 2) ความเป็นธรรมชาติ และความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ 3) มีความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ 4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช 5) มีการบริหารจัดการพื้นที่ ดูแลและเฝ้าระวังเรื่องไฟป่า 6) แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพ มีชาวบ้านเข้ามาทำกิจกรรม ที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร 7) อากาศดี
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	1) ความเป็นธรรมชาติ 2) เป็นอุทยานแห่งชาติที่มีกระแสน้ำร้อนหลากหลายสายพันธุ์ และสัตว์ป่าน้อยใหญ่นานาชนิด เช่น ช้าง กระทิง ค่าง ชะนี อีเห็น เป็นต้น 3) สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก 4) กำลังพัฒนาให้เป็นแหล่งมรดกโลก

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	1) มีการบริหารจัดการพื้นที่ ดูแลและเฝ้าระวังเรื่องไฟป่า 2) มีช้างป่าให้ชมเป็นจำนวนมาก ช้างไม่ทำอันตรายนักท่องเที่ยว สามารถดูช้างได้อย่างใกล้ชิดมาก 3) แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพ มีชาวบ้านเข้ามาทำกิจกรรม 4) คนเข้ามาในอุทยานแห่งชาติฯ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ
อุทยานแห่งชาติเขาสก	1) มีความหลากหลายทางชีวภาพ และมีความอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าชุกชุม 2) มีพืชพรรณที่หายาก เช่น บัวผุด ปาล์มหลังขาว ไม้ 200-300 ชนิด 3) ธรรมชาติสวยงาม เจียบสงบ 4) ภูเขาและป่าไม้เขียวชอุ่มตลอดทั้งปี
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	1) เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะปะการัง ฉลามวาฬ กระเบนราหู และปลาการ์ตูนที่มีความสวยงาม 2) มีวิถีชีวิตของชาวมอแกน

2.2.2 จุดเด่นด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคมของอุทยานแห่งชาติที่ทำให้
นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพึงพอใจ

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	มีการจัดการที่เน้นประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่เป็นหลัก เช่น การจัดโซนนิ่งในพื้นที่อุทยานฯ อย่างชัดเจน และสามารถบังคับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	<p>1) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม มีพร้อมให้บริการให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทย 2) มีการจัดการที่ดีในเรื่องของเสียง มีกฎกติกาที่กำหนดสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางขึ้นไปยังอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ สามารถให้ประกอบกิจกรรมที่ใช้เสียงถึงเวลา 22.30 น. 3) การจัดการขยะค่อนข้างดี สะอาดเรียบร้อย 4) มีคฤหาสน์ที่นักท่องเที่ยวเป็นมืออาชีพ มีบัตรมัคคุเทศก์ มีการดูแลนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ตลอดจนทำประกันชีวิตคุ้มครองเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางกับบริษัทนำเที่ยว 5) อุทยานแห่งชาติเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งเสริมนักท่องเที่ยวทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น พกฉิ่งฉับทิวร พกขอใช้เสียง 6) ภาครัฐให้ความสำคัญเรื่องน้ำ เพราะน้ำมีความสำคัญต่อทุกภาคส่วน 7) ผู้ประกอบการได้นำเสนอกิจกรรม และผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของ โรงแรมของตนเองให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเชิงนิเวศในพื้นที่ 8) การศึกษาเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ถ้าคนมีความรู้ ความรู้สามารถเปลี่ยนคน เปลี่ยนทุกอย่างได้ 9) ทำโครงการเกี่ยวกับชาวบ้านที่อาศัยบริเวณรอบอุทยาน 10) หากมีการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่างๆ มีการดูแลความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี 11) ผู้ประกอบการภาคเอกชนและผู้นำเที่ยวมีความรู้ที่จะอธิบายหรือถ่ายทอดให้แก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี</p>
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	<p>1) โครงการเพาะกล้าไม้ 2) การประชุมร่วมของผู้ประกอบการ 3) มีการเฝ้าระวังการปล่อยน้ำเสียสู่น้ำ 4) มีกลุ่มอนุรักษ์แม่น้ำเพชรสนับสนุนด้านงบประมาณในวันอนุรักษ์แม่น้ำเพชร 5) ไม่เปิดรับนักท่องเที่ยวทุกคณะถ้ามีนักท่องเที่ยวเต็มตามขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ (Carrying Capacity: CC)</p>

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	<p>1) มีองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัด และมีการประชุมร่วมของผู้ประกอบการ 2) มีการทำกระทะน้ำให้สัตว์ป่า รวมถึงการปลูกพืชอาหารสัตว์ในอุทยานแห่งชาติฯ 3) มีคฤหัสถ์ทุกคนได้รับการปลูกฝังให้เก็บขยะที่พบในป่า 4) ชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีการแบ่งรายได้ไปช่วยเหลือคนในหมู่บ้านโดยไม่ต้องร้องขอจากนอกชุมชน เช่น โรงเรียนในชุมชนจัดงาน สมาชิกชมรมจะให้ความร่วมมือหารถขนของ หาแรงงานคนไปช่วยงาน การจัดหาสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับสมาชิกที่คลอดบุตร เจ็บป่วย และเสียชีวิต 5) ประชาชนในพื้นที่ และผู้นำเที่ยวมีความรู้ที่จะอธิบายหรือถ่ายทอดให้แก่นักท่องเที่ยว</p>
อุทยานแห่งชาติเขาสก	<p>1) การจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติฯ ได้ควบคุมดูแลร่วมกับชุมชน เช่น ชุมชนบางหวาน 2) อุทยานแห่งชาติฯ ได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมกับหมู่บ้านที่อยู่ใกล้อุทยานฯ เป็นประจำทุกเดือน 3) แพมีการใช้ถังบำบัดสิ่งปฏิกูลในตัว หน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกับอุทยานแห่งชาติฯ จะเข้ามาตรวจ 3-4 ครั้ง/เดือน 4) เน้นกิจกรรมสร้างสรรค์ “ลิตเติลฮาลองเบย์” “ค้ายักษ์ฮาลองเบย์” ลากเรือแคนูสร้างความแตกต่าง 5) “ลอยกระทงในดินแดนศักดิ์สิทธิ์” เล่าเรื่องราวเก่าๆ ก่อนที่จะมีการสร้างเขื่อน ให้นักถึงผู้เสียสละ อุทิศส่วนกุศลให้แก่สรรพสิ่ง ย้อนรำลึกถึงความหลัง รวมถึงการเล่าเรื่องราวของเขาพ่อตา (พ่อตาจางโดง) สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนในพื้นที่ให้ความเคารพนับถือ</p>
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	<p>1) การจัดกิจกรรมที่เน้นการ recycle เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวอีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมด้วย 2) การประหยัดพลังงาน เน้นเรื่องไฟฟ้าที่บ้านพักมีการเปิด-ปิดเป็นเวลา ตั้งแต่ 18.30 – 22.00 น.และมีการจำกัดให้ใช้เท่าที่จำเป็น 3) การนำขยะมา recycle และแยกขยะ</p>

2.2.3 จุดเด่นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติที่ทำให้
นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพึงพอใจ

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	1) เส้นทางเดินธรรมชาติและเส้นทางเดินป่ามีความหลากหลาย 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีเป็นจำนวนมาก รองรับ นักท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ 3) การสื่อความหมายด้วยการใช้ มัคคุเทศก์มืออาชีพ และมััคคุเทศก์ท้องถิ่น
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	1) รูปแบบการจัดการของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นต้นแบบของ การจัดการ และการอนุรักษ์ธรรมชาติได้เป็นอย่างดี 2) การที่เจ้า หน้าของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการดูแลนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเป็นอย่างดี เนื่องจากมีการให้ความรู้เกี่ยวกับเชิงนิเวศต่างๆ และนักท่องเที่ยว ที่มาามีคุณภาพ มีจิตสำนึกอนุรักษ์และไม่ทำลายธรรมชาติ 3) อุทยานมีกฎ ระเบียบอย่างเข้มงวด 4) ป้ายบอกทาง หรือการสื่อ ความหมายชัดเจน 5) ชาวต่างชาติให้ความสนใจต่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ และพวกเขามีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่แล้ว 6) นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ในเรื่องความหลากหลายของพันธุ์พืช และสัตว์ป่าจากมััคคุเทศก์ ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และให้ความ ปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางกับบริษัทนำเที่ยวในการขึ้น อุทยานแห่งชาติ 7) มีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เลือกทำอย่าง หลากหลาย เช่น การส่องสัตว์โดยให้ลูกหลานของเจ้าหน้าที่ ข้างนอกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม 8) เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทาง อุทยานจึงมีโครงการรณรงค์จากเด็กมัธยม ที่อยู่รอบๆ อุทยาน โดย การติดป้าย ใส่ mascot แจก brochure ให้ร่วมกันอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	1) มีป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ และป้ายบอกกระยะทาง 2) มีการ ประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่าในพื้นที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวอะไรบ้าง 3) หมู่ 10 บ้านพุเข็ม เป็นต้นแบบของบ้านพักสัมผัสธรรมชาติ 4) หมู่ 3 บ้านถ้ำเสือ เป็นต้นแบบของโครงการธนาคารต้นไม้

	การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน
อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	1) มีสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) มีบอร์ดแสดงชนิดของสัตว์ป่าที่พบในพื้นที่อุทยานแห่งชาติฯ 3) วันเสาร์-อาทิตย์เปิดโอกาสให้ยุวมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นเยาวชนในหมู่บ้านมานำเที่ยว เป็นการฝึกคนและเชื่อมต่อการท่องเที่ยวสู่คนรุ่นใหม่ 4) มีเจ้าหน้าที่หรือมัคคุเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยวทุกครั้ง 5) การจัดกลุ่มนักท่องเที่ยวให้เข้าชมเป็นกลุ่มเล็กๆ ทำให้ง่ายต่อการควบคุมและดูแล 6) ได้รับการสนับสนุนการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์และการทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวจาก BLUPOINT และกลุ่มไบโม่
อุทยานแห่งชาติเขาสก	1) เส้นทางเดินธรรมชาติมีความปลอดภัยสูง 2) มีการรณรงค์ไม่ให้ล่าสัตว์ 3) แพเน้นให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงผู้เสียสละพื้นที่อยู่อาศัย สัตว์ป่า ให้ความเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 4) อธิบายการสื่อความหมายด้วยการใช้มัคคุเทศก์มืออาชีพ 5) ใช้มัคคุเทศก์ในท้องถิ่น
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	1) ดำน้ำ ดูปะการัง และมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล 2) ให้ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว 3) การสาธิตการดำน้ำและการทิ้งไม่ให้เกิดผลกระทบต่อปะการัง 4) จัดนิทรรศการที่เกาะเรื่องทะเล ปะการัง สื่อ VDO โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นนักสื่อความหมาย 5) การศึกษาวิจัยเพื่อฟื้นฟูปะการังฟอกขาว

2.2.4 จุดเด่นด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนของอุทยานแห่งชาติที่ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพึงพอใจ

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	1) ชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้จากรายได้จากการท่องเที่ยว
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมมือกันในการในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวกันเป็นอย่างดี 3) มีการสร้างเครือข่าย 4) โครงการสองนคราบุรี โดยมีสองนคร คือ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดนครนายก สำหรับสองบุรี คือ สระบุรี และปราจีนบุรี ซึ่งทุกจังหวัดล้อมรอบในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เพื่อทำงานร่วมกันในการจัดการท่องเที่ยวที่เขายังปราจีนบุรี เขามเขาใหญ่มายังปากช่อง เพื่อเพิ่มการท่องเที่ยว วันท่องเที่ยวให้มากขึ้น และเพิ่มเงินจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น 5) มีการผลักดันให้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกที่ได้รับการพัฒนาแล้วตามโครงการอนุรักษ์คือเที่ยวแล้วทำอะไรให้พื้นที่ยั่งยืน พร้อมกับดูแลนักท่องเที่ยวที่เข้าไปท่องเที่ยว 6) กระจายรายได้ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นโดยการประกอบอาชีพทัวร์ และเป็นมัคคุเทศก์ที่ได้รับบัตรไกด์จากกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งมีการบริหารจัดการขับรถพานักท่องเที่ยวขึ้นอุทยาน 7) ผู้ประกอบการร้านอาหาร และบริษัทนำเที่ยวในพื้นที่มีความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหา และรักษาธรรมชาติ 8) เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการนำเที่ยว ขับรถนำเที่ยว 9) มีการอนุรักษ์แนวไฟป่า และมีการรณรงค์การเผาป่า

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	<p>1) ชมรมการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำเพชร-แก่งกระจาน เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ และรีสอร์ทที่มีการประชุมร่วมกันทุกปี 2) อุทยานแห่งชาติฯ มีกิจกรรมปลูกป่า ดึงผู้ที่อาศัยอยู่รอบอุทยานฯ และผู้สนใจจากที่อื่นๆ ให้เข้ามาร่วมกิจกรรมได้เป็นจำนวนมาก 3) ผู้ประกอบการรอบอุทยานแห่งชาติฯ จัดที่พักเข้าร่วมหรือแนะนำนักท่องเที่ยวให้ไปพัก 4) มีการจัดตั้งคณะกรรมการ PACK มาร่วมกันแก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยว และจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม และชุมชนมีส่วนร่วมในแง่ของการส่งตัวแทนเข้ามาเป็นกรรมการ 5) อุทยานแห่งชาติฯ จัดโครงการขยะคืนถิ่นให้นักท่องเที่ยวตื่นตัวเอาขยะมาแลกกล้าไม้ที่ด้านเขาสามยอดและแคมป์บ้านกร่าง 6) ชุมชนมีโอกาสเข้ามาร่วมให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น รถรับจ้าง เรือรับจ้าง</p>
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	<p>1) เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการนำเที่ยว ขับรถนำเที่ยว 2) มีการวางเงื่อนไขของการประชุม เช่น หากขาดการประชุม 1 ครั้ง ถูกตัดสิทธิ์ที่จะทำงานออกไป 1 รอบ 3) เงินกองกลางที่ได้จากการท่องเที่ยวจะนำเข้าชมรม 4) องค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ อาทิ องค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาล จัดอบรมการปฐมพยาบาลและมอบอุปกรณ์ปฐมพยาบาล กองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (World Wide Fund for Nature: WWF) ให้ความรู้และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โครงการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นที่ปรึกษาให้กับชมรมฯ 5) ชุมชนนำผลิตภัณฑ์ OTOP เช่น สบู่ น้ำมันมะพร้าว ขนมปิ้งไส้สับปะรดที่ผลิตมาวางจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยว</p>
อุทยานแห่งชาติเขาสก	<p>1) ผู้ประกอบการ พนักงานบริการ คนขับเรือ มัคคุเทศก์เป็นคนในพื้นที่ 2) มีการซื้อวัตถุดิบจากชาวบ้าน</p>

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	<p>1) การว่าจ้างชาวมอร์แกนให้มาทำงานกับทางอุทยานฯ เช่น การขับเรือรับ-ส่ง นักท่องเที่ยว เพราะถ้าเขาอยู่เกาะเขาก็จะเก็บหอยขายเพียงอย่างเดียว แต่เมื่อเขามาทำงานกับอุทยานฯ และบริษัททัวร์ ทำให้ก็มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติมากขึ้น อีกทั้งยังมีรายได้เพิ่มมากขึ้น</p> <p>2) การจัดอบรมให้ความรู้และการจัดประชุมร่วมกับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว 2 ครั้งต่อปี</p>

2.2.5 จุดเด่นด้านบุคลากรของอุทยานแห่งชาติที่ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพึงพอใจ

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งและมีความเข้าใจการจัดการการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	<p>1) มีการจัดอบรมให้ความรู้ให้กับผู้ประกอบการ 2) มีคฤหัสถ์มีความเป็นมืออาชีพ และเป็นคนท้องถิ่นทำให้เข้าใจและรับมือกับปัญหาต่างๆ ได้ เมื่อพานักท่องเที่ยวเดินทางขึ้นอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 3) หัวหน้าอุทยานฯ คอยปลุกจิตสำนึกและประชุมร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ 4) ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 5) เจ้าหน้าที่ของอุทยานเขาใหญ่ มีการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง</p>
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	<p>1) ชุมรมมีการบอกและแจ้งข่าวสารการท่องเที่ยว รวมถึงมีการอบรมตามโอกาส 2) มีคฤหัสถ์ที่นำนักท่องเที่ยวเข้าไปชมธรรมชาติในอุทยานเป็นของบริษัททัวร์เอง</p>

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	1) ผู้ประกอบการทุกภาคส่วนมาพูดคุยถึงปัญหา ความต้องการ และให้ข้อเสนอแนะ 2) ชาวบ้านที่มีปัญหาระหว่างคนกับช้าง รวมตัวกันจัดตั้งชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สัตว์ป่ากุยบุรี ประกอบอาชีพเสริมเป็นมัคคุเทศก์ ขับรถพาชมสัตว์ป่า ทุกคนมีจิตอาสา ทำงานด้วยใจ 3) เจ้าหน้าที่อุทยานฯ มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี 4) มีสถาบันการศึกษาอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชน เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร
อุทยานแห่งชาติเขาสก	1) มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนขับเรือ และเจ้าของแพ 2) ให้ผู้ช่วยไกด์ติดตามศึกษางานจากไกด์รุ่นพี่ 3) ฝึกอบรมพนักงาน เกี่ยวกับการทำทัวร์ การจัดการความปลอดภัย 4) เน้นความเป็นเอกลักษณ์องค์กรด้วยการให้ใส่เสื้อฟอร์มพนักงาน (Uniform)
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	เจ้าหน้าที่มีทักษะการว่ายน้ำ และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น สามารถช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่จมน้ำให้ปลอดภัยได้

2.2.6 จุดเด่นด้านราคาของอุทยานแห่งชาติที่ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพึงพอใจ

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	ราคาค่าใช้จ่ายโดยรวมที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวภายในอุทยานฯ มีความเหมาะสม
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	-
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	ราคาที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	1) ราคาที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม ไม่แพงเกินไป 2) เงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าที่พัก กระจายสู่ชาวบ้าน และทำให้มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน
อุทยานแห่งชาติเขาสก	ผู้ประกอบการคิดว่าราคาที่เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยวนั้นเหมาะสมและคุ้มค่าแล้ว
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	-

2.2.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	1) สภาพภูมิอากาศที่เย็นสบายตลอดทั้งปี โดยเฉพาะหน้าหนาวที่มักมีแม่คะนิงให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง 2) ทิวทัศน์ที่สวยงาม 3) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย 4) ที่พักที่มีรองรับหลากหลายรูปแบบ 5) ความมีชื่อเสียงของอุทยานแห่งชาติ
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	1) มีสัตว์ป่าหลายชนิด มีสัตว์ป่าจำนวนมาก มีความต้องการดูช้างคูนกเงือกเป็นนกที่หายาก ลิงและแมงมุม เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ชาวต่างชาติต้องการมาชม และสัมผัสของจริง ซึ่งแตกต่างจากประเทศของพวกเขา 2) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช 3) ความเป็นมรดกโลก 4) มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย 5) ผู้นำ และผู้ประกอบการ ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ การหารายได้ และการสร้างเรื่องราวทางการท่องเที่ยว 6) อากาศดี อากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี มีช่วงที่อุณหภูมิสูงกว่า 40 องศาเซลเซียส ไม่เกิน 10 วันต่อปี และไม่มีหมอกควัน 7) กิจกรรมให้เลือกทำอย่างหลากหลาย เช่น เดินป่า ถ่ายรูป ฟังเสียงธรรมชาติ ปีนจักรยาน เป็นต้น
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	1) สภาพที่เป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีนก และผีเสื้อหลากหลายสายพันธุ์ 2) ระยะเวลาไม่ไกลจากกรุงเทพฯ 3) ค่าใช้จ่ายไม่แพง คุ่มค่ากับเงินที่จ่ายไป 4) ชุมชนมีอัธยาศัยไมตรีต่อนักท่องเที่ยว / เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว 5) มีที่พักหลากหลายรูปแบบให้เลือก 6) อุทยานมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก 7) ทำกิจกรรมต่างๆ ได้เยอะ 8) การลดค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติ	จุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	<p>1) มีสัตว์ป่าหลายชนิด มีสัตว์ป่าจำนวนมาก พบเห็นสัตว์ป่าได้ง่าย</p> <p>2) มีช้างป่าเป็นจุดดึงดูดความสนใจ และช้างป่าที่กุยบุรีไม่ดุร้ายเหมือนบางที่ 3) การใช้คำว่า ซาฟารีเมืองไทย กระตุ้นความสนใจ ทำให้มีคนอยากเข้าไปเที่ยวชม 4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นต้นแบบความสำเร็จของการแก้ปัญหาระหว่างคนกับช้าง ทำให้คนกับช้างสามารถอยู่รวมกันได้ 5) อยู่ใกล้กับอำเภอหัวหิน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากหัวหิน 6) มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย 7) มีหลายหน่วยงานให้ความร่วมมือและสนับสนุนการท่องเที่ยว 8) ผู้นำให้ความสำคัญกับการโปรโมท การหารายได้ และการสร้างเรื่องราวทางการท่องเที่ยว 9) มีการแลกเปลี่ยนนักท่องเที่ยวจากโครงการ “เมืองพี่เมืองน้อง” ระหว่างจังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับเมืองเลอซาน มณฑลเสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน</p>
อุทยานแห่งชาติเขาสก	<p>1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์ 2) มีทัศนียภาพที่สวยงาม อากาศบริสุทธิ์ ไม่มีเสียงรบกวน 3) สถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักของคนในประเทศ รวมถึงชาวต่างชาติ 4) ความสะอาดสวยงามของที่พัก 5) มีกิจกรรมสร้างสรรค์ 6) การบริการประทับใจ / บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีคุณภาพ 7) การแชร์ภาพวิวของเขื่อนเขี้ยวหลานโนโซเซียลมีเดีย</p>
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	<p>1) สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่ยังคงความสมบูรณ์และสวยงาม ทั้งเรื่องของชายหาดที่ขาวละเอียด ปลายสีสนดใสหลากหลายชนิด และปะการังที่งดงาม 2) วิถีชีวิตชาวมอญ เป็นอีกหนึ่งจุดดึงดูดสำคัญของการท่องเที่ยวเนื่องจากเป็นวิถีชีวิตที่คงความดั้งเดิมพบเห็นได้ยาก</p>

2.3 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ตลาดหลักคือ ตลาดนักท่องเที่ยวภายในประเทศ และตลาดนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศหรือต่างประเทศ โดยตลาดภายในประเทศ ควรยกระดับแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว และบูรณาการการสื่อสารการตลาด ส่วนตลาดนอกประเทศ ควรเน้นการทำการตลาด

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ ส่งเสริมการขาย ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ และการสนับสนุนการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์

จากผลการวิจัย สามารถสรุป Information Graphic ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 Information Graphic ลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัย

งานวิจัยประสบผลสำเร็จและมีความคุ้มค่าต่อการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

ตารางสรุปเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่ดำเนินการ และผลที่ได้รับจริงตลอดโครงการ

วัตถุประสงค์	ผลที่คาดว่าจะได้รับตามสัญญา	ผลที่ได้รับจริง
1. เพื่อศึกษาลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ลักษณะและพฤติกรรมกรการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ทราบลักษณะและพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ	ทราบความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ	ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
4. เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	ได้แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย และนอกประเทศ

4. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การวิจัยนี้ทำให้ทราบลักษณะและพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อนำไปสู่แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย อันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1) สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (TEATA) สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปวางแผนพัฒนาตลาดกรท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างเหมาะสม และเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

2) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยด้านพื้นที่ ด้านกรจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมกรท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านกรมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านบุคลากร และด้านราคาของอุทยานแห่งชาติที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพึงพอใจ รวมถึงปัจจัยที่

ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ รวมถึงการให้บริการนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมการท่องเที่ยว และหน่วยงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในต่างประเทศ สามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไปกำหนดกลุ่มตลาดการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

4) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สามารถนำข้อมูลไปจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว และนำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด เพื่อให้การท่องเที่ยวของจังหวัดก้าวไปสู่ความยั่งยืน

5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวของท้องถิ่น รวมถึงช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และสร้างชื่อเสียงให้กับท้องถิ่นอีกด้วย

6) โรงเรียน และมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอน และบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปต่อยอดงานวิจัย ซึ่งนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

7) ชุมชนและภาคประชาชน ได้รับความรู้เกี่ยวกับตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความต้องการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการวางแผนในการต้อนรับและการให้บริการด้วยไมตรีจิต

กล่าวโดยสรุป ทุกภาคส่วนทางการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้นำเสนอไป เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีจำนวนเพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่รายได้ของประเทศที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG5850077

ชื่อโครงการ : การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

ชื่อนักวิจัย 1. อาจารย์ ดร.กীরติ ตระการศิริวานิช
 หน่วยงาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้
 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงค์
 หน่วยงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 3. นางสาวทิพยาภรณ์ รัตนลาโภ
 หน่วยงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail Address: oatxtra@gmail.com

ระยะเวลาโครงการ: 15 มิถุนายน 2558 ถึง 14 มิถุนายน 2559

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2) ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ (4) เสนอแนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย และชาวต่างชาติที่เคยมีประสบการณ์ร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานแห่งชาติกุยบุรี อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 อย่างน้อย 2 กิจกรรม จำนวน 1,000 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 502 คนและนักท่องเที่ยวต่างชาติ 498 คน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามนักท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย สำหรับสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ผู้นำชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงอุทยานแห่งชาติและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอ้างอิง ใช้การวิเคราะห์ค่าถดถอย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แยกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานะภาพโสด เป็นพนักงานบริษัทที่มีรายได้เฉลี่ย 25,587 บาท ใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน โดยทำกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง และใช้ร่างกายในอุทยานฯ เฉลี่ย 2,776 บาท เลือกพักรีสอร์ทที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงอุทยานฯ และจัดการการท่องเที่ยวด้วยตนเอง

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โสด เป็นพนักงานบริษัทที่มีรายได้เฉลี่ย 46,003 บาท ใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยาน 1-2 วัน โดยทำกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ ศึกษาธรรมชาติ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง เดินป่า และใช้ร่างกายในอุทยานฯ เฉลี่ย 3,394 บาท เลือกพักรีสอร์ทที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงอุทยานฯ และจัดการการท่องเที่ยวด้วยตนเอง

2) ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีความต้องการและความพึงพอใจต่อปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่หากวิเคราะห์เชิงลึกรายพื้นที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ มีความต้องการและความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับมากที่สุด

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาพบว่า หากมองมิติด้านความต้องการสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านบุคลากรและด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ซึ่งมีมิติด้านความต้องการเหล่านี้ล้วนเป็นมิติเชิงบวกที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวชาวไทยได้รับต่อมา สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหากมองมิติด้านความต้องการ พบว่า ปัจจัยด้านราคาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติเห็นว่าราคาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสม

4) แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ตลาดหลักคือ ตลาดนักท่องเที่ยวภายในประเทศ ควรยกระดับแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว และบูรณาการการสื่อสารการตลาด ส่วนตลาดนอกประเทศ ควรเน้นการทำการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ ส่งเสริมการขาย ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และการสนับสนุนการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์

คำสำคัญ : พฤติกรรมกรท่องเที่ยว ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาด

ABSTRACT

Project Code : RDG5850077
Project Title : Market Promotion for Ecotourism in Thailand
Investigators : Trakansiriwanich K., Songsoonthornwong C., Rattanalapho T.
Maejo University, Sukhothai Thammathirat Open University
E-mail Address : oatxtra@gmail.com
Project Duration : 15 June 2015 – 14 June 2016

The objectives of this research were (1) to study characteristics and tourist behaviors of eco-tourists in Thailand; (2) to study the needs for and satisfaction with eco-tourism of eco-tourists in Thailand; (3) to study factors affecting the decision to partake in eco-tourism of eco-tourists in Thailand; and (4) to propose guidelines for marketing promotion of eco-tourism in Thailand.

The research sample consisted of 1,000. They were classified into 502 Thai tourists and 498 foreign tourists, Thai and foreign eco-tourists who studied tourist information, had previous experiences in at least two tourist activities in Doi Inthanon National Park, Khao Yai National Park, Kaeng Krachan National Park, Kui Buri National park, Khao Sok National Park, and Surin Islands National Park from July 2015 to April 2016.

The employed data collecting instruments for the quantitative study were a questionnaire for tourists. In the qualitative study, the key informants consisted of heads of national parks, representatives of state work agencies in the areas, representatives of local administrative organizations in charge of national park areas, representatives of tourism work agencies, community leaders in tourism sites, and representatives of tourist companies with business operation in national parks. Data were analyzed with descriptive statistics of frequency, percentage, mean, and standard deviation, and with inferential statistical procedure of multiple regression analysis.

Research results showed that (1) regarding characteristics and tourist behaviors of eco-tourists in Thailand, the majority of Thai tourists were females, aged 21 – 30 years, with bachelor's degree educational level, being single, being company employees with average monthly salary of 25,587 baht, spending time of 1 – 2 days for sight-seeing in the national park and doing three main activities of trekking in the forest, nature study, and taking photographs/sound recording, spending on the average of 2,776 baht within the national park, choosing to stay in resorts near the national park, and managing their tourist activities by themselves; as for foreign tourists, the majority were females, aged 21 – 30 years, with bachelor's degree educational level, being single, being company employees with average monthly salary of 46,003 baht, spending time of 1 – 2 days for sight-seeing in the national park and doing three main activities of trekking in the forest, nature study, and taking photographs/sound recording, spending on the average of 3,394 baht within the national park, choosing to stay in resorts near the national park, and managing their tourist activities by themselves.

(2) regarding the needs for and satisfaction with eco-tourism of eco-tourists, both Thai and foreign tourists had the needs for and satisfaction with the majority of eco-tourism factors at the high level; however, if in-depth analysis of specific tourist areas were undertaken, it was found that Thai tourists who visited Surin Islands National Park had the needs for and were satisfied with eco-tourism factors at the highest level

(3) regarding factors affecting the decision to partake in eco-tourism of eco-tourists in Thailand, it was found that for the needs of Thai tourists, the factors of tourist area, tourism management with social responsibility, tourism personnel, and price were factors that affected their decision for making the trips; all of these need factors were positive factors that correlated with their subsequently obtained satisfaction; as for the needs of foreign tourists, the price factor was the factor that affected their decision for making the trips, with their opinion that the present prices were appropriate.

(4) regarding guidelines for marketing promotion of eco-tourism in Thailand, the promotion could be directed toward two main markets, namely, the market for Thai tourists and the market for foreign tourist; for the Thai tourists market, The focus should be on upgrading the level of ecotourism marketing plan, promotion of ecotourism activities, integration of marketing communications ; for the foreign tourists market, the focus should be on integration of marketing ecotourism, sale promotion, promotion of specific target groups and publicity through a variety of media.

Keywords: Tourist behavior, Factors affecting tourist's decision, Marketing promotion

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อ	ธ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	บ
สารบัญ	๘
สารบัญภาพ	พ
สารบัญตาราง	ภ
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	8
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	17
แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจท่องเที่ยว	20
ทฤษฎีความต้องการ	24
ทฤษฎีความพึงพอใจ	27
ทฤษฎีการตลาด	28
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
วิธีการดำเนินการวิจัย	57
ขอบเขตการวิจัย	58
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การวิเคราะห์สถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละอุทยาน ย้อนหลัง 5 ปี	63
ลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	78
ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	190
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	274
ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรายพื้นที่	285
แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	315
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	
สรุปผลการวิจัย	322
อภิปรายผล	334
ข้อเสนอแนะ	338
บรรณานุกรม	339
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวไทย	347
ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ	354
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยวไทย	360
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ	361
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	362
ภาคผนวก ฉ รายงานผู้ให้สัมภาษณ์	363

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย	43
4.1 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในทุกอุทยานแห่งชาติ	64
4.2 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	65
4.3 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	66
4.4 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	67
4.5 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	68
4.6 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาสก	69
4.7 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	70
4.8 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในทุกอุทยานแห่งชาติ	72
4.9 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	73
4.10 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	74
4.11 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	75
4.12 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	76
4.13 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาสก	77
4.14 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	78

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ	3
2.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	15
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอุทยานแห่งชาติ 6 แห่ง	59
4.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ	63
4.2 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ	71
4.3 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	79
4.4 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	82
4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	85
4.6 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	86
4.7 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	88
4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	91
4.9 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	92
4.10 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	96
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	98
4.12 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	99
4.13 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	102
4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	105
4.15 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	106
4.16 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	108
4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	111

ตารางที่	หน้า
4.18 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่	112
4.19 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	116
4.20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	118
4.21 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	119
4.22 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	122
4.23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	124
4.24 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน	125
4.25 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	128
4.26 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน	130
4.27 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	133
4.28 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	135
4.29 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	136
4.30 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	139
4.31 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	142
4.32 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	143
4.33 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	145
4.34 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	147
4.35 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ กุยบุรี	148
4.36 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	151

ตารางที่	หน้า
4.37 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	153
4.38 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาสก	154
4.39 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อุทยานแห่งชาติเขาสก	157
4.40 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	160
4.41 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาสก	161
4.42 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย ในอุทยานแห่งชาติเขาสก	163
4.43 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	165
4.44 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ เขาสก	166
4.45 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ ในอุทยานแห่งชาติเขาสก	170
4.46 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	172
4.47 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	173
4.48 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	176
4.49 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	178
4.50 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะสุรินทร์	179
4.51 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย ในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	181
4.52 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	184
4.53 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะสุรินทร์	185
4.54 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ ในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	187
4.55 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์	189
4.56 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	193

ตารางที่	หน้า
4.72 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	268
4.73 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	272
4.74 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการตัดสินใจ ท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในมิติด้านความต้องการ	277
4.75 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคมด้านพื้นที่ ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคากับการตัดสินใจ ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	278
4.76 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการตัดสินใจ ท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในมิติด้านความพึงพอใจ	279
4.77 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นและ ด้านบุคลากรกับการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	280
4.78 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการตัดสินใจ ท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในมิติด้านความต้องการ	281
4.79 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของราคากับการตัดสินใจท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	282
4.80 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการตัดสินใจ ท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในมิติด้านความพึงพอใจ	283
4.81 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคมด้านพื้นที่ และด้านราคากับการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	284
4.82 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	285
4.83 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศ ในภาพรวมและผู้รับผิดชอบต่อแต่ละแนวทาง	316
4.84 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายนอกประเทศ ในภาพรวมและผู้รับผิดชอบต่อแต่ละแนวทาง	317
5.1 ภาพรวมลักษณะนักท่องเที่ยวชาวไทย	323
5.2 ภาพรวมพฤติกรรมกรการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย	324
5.3 ภาพรวมลักษณะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	325

ตารางที่	หน้า
5.4 ภาพรวมพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	326
5.5 ภาพรวมระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย	327
5.6 ภาพรวมระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย	328
5.7 ภาพรวมระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	329
5.8 ภาพรวมระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	330

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังคงเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศอย่างต่อเนื่อง ดังสอดคล้องกับข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2557) ที่ระบุว่าจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2552 – 2556 พบว่า สัดส่วนของนักท่องเที่ยวและรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากขึ้นน้อยแตกต่างกันไปในทุกๆ ปี อย่างไรก็ตามแม้ว่าการท่องเที่ยวจะสร้างรายได้ให้กับประเทศและก่อให้เกิดการสร้างงานซึ่งส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศเป็นอย่างมากแต่ในทางตรงกันข้ามการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นดำเนินไปอย่างรวดเร็วโดยปราศจากการดูแลบำรุงรักษาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและเชิงศิลปวัฒนธรรมหลายแห่งเสื่อมโทรมอย่างรุนแรงตลอดจนส่งผลกระทบต่อสมดุลของระบบนิเวศโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติซึ่งเมื่อเกิดความเสื่อมโทรมแล้วการฟื้นฟูให้กลับมาเหมือนเดิมก็นับเป็นเรื่องที่ทำได้ค่อนข้างยาก เช่นเดียวกับที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2557) ระบุว่า การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพนักท่องเที่ยว เป็นปัญหาที่จะต้องมีการพิจารณาอย่างจริงจัง เพราะในอดีตที่ผ่านมาตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ได้นักท่องเที่ยว เป็นการคำนวณจากจำนวนนักท่องเที่ยวกับรายจ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนนั้น ซึ่งอาจจะต้องกลับมาพิจารณาว่าสิ่งที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ไม่สามารถทำให้กลับมาเหมือนเดิมได้หรือไม่ สิ่งที่เกิดขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นแหล่งธรรมชาติใดๆ ที่สำคัญในประเทศนั้น เราไม่สามารถนำกลับมาให้เหมือนเดิมได้

ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการพัฒนา ฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม และรักษาทรัพยากรให้เป็นอย่างดี รวมถึงไม่ละเลยศักยภาพของระบบนิเวศ และวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นดังที่ปิยวรรณ คงประเสริฐ (2551) ระบุว่าจากความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นรวมถึงการเติบโตและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ผ่านมาเป็นสาเหตุให้เกิดผลกระทบด้านลบอีกมากมายที่สำคัญได้แก่ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณใกล้เคียงอันเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนสูงขึ้น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวภายใต้แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ยังคงเป็นแนวคิดที่สำคัญในการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเนื่องจากยังปรากฏแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากที่ประสบปัญหาด้านการท่องเที่ยวอันเป็นผลพวงมาจากการท่องเที่ยวที่เกินขีดความสามารถในการรองรับ และเกินขอบเขตความเหมาะสม ดังสอดคล้องกับที่คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555: 74) ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ในประเด็นด้านการฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวโดยการฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักที่เชื่อมโยงโครงข่ายวิสาหกิจของธุรกิจท่องเที่ยวในกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และกระแสด้านความต้องการของตลาดโลกเช่นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพการท่องเที่ยวเชิงศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในขณะที่การพยากรณ์การท่องเที่ยวโลกขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวว่ามีแนวโน้มที่นักท่องเที่ยวจะเปลี่ยนไปเป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประมาณร้อยละ 5-10 ของนักท่องเที่ยวทั่วโลกจะเป็นนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่มีความสนใจเฉพาะด้าน ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีการศึกษา มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เห็นความสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและระบบนิเวศ (วิลโล๊กซ์ น้อยพยัคฆ์, 2542: 20-24) ซึ่งสอดคล้องกับแง่มุมหนึ่งของรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาศักยภาพและขนาดของตลาดนักท่องเที่ยว 4 กลุ่มหลักคือกลุ่มสุขภาพ กลุ่มกอล์ฟ กลุ่มฮันนีมูนและการแต่งงาน และกลุ่มเชิงนิเวศ ในปี พ.ศ. 2555-2556 พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีจำนวนมากที่สุดจำนวน 5,344,534 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556) ซึ่งหากเปรียบเทียบกับสัดส่วนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมื่อปี พ.ศ. 2556 พบว่ามีนักท่องเที่ยวจำนวน 26,546,725 คน (กรมการท่องเที่ยว: 2556) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสัดส่วนนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีสัดส่วนร้อยละ 20 ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวสูงเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรม สังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางธรรมชาติที่ประกอบด้วยอุทยานแห่งชาติจำนวน 147 แห่ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2553-2557 มีแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น กล่าวคือ พ.ศ.2553 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 10,648,387 คน (สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2553) พ.ศ. 2554 จำนวน 9,494,807 คน (สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2554) พ.ศ. 2555 จำนวน 9,947,261 คน (สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2555) พ.ศ.2556 จำนวน 11,275,874 คน (สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2556) และพ.ศ.2557 จำนวน 11,957,823 คน (สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2557)

หากจำแนกสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในอุทยานแห่งชาติทั้ง 6 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานแห่งชาติกุยบุรี อุทยานแห่งชาติเขาสกและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ พบว่า อุทยานแห่งชาติที่นักท่องเที่ยวสนใจเข้าไปท่องเที่ยวทั้ง 6 แห่งนี้ มีแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

ชื่ออุทยานแห่งชาติ	จำนวนนักท่องเที่ยว (พ.ศ.)		
	2556	2557	2558
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	549,823	504,585	686,030
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	1,073,372	1,142,839	1,234,605
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	138,834	160,362	154,198
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	9,807	2,700	8,493
อุทยานแห่งชาติเขาสก	191,191	186,377	254,391
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	17,086	11,055	15,563
รวม	1,1980,113	2,007,918	2,353,280

ที่มา : http://www.dnp.go.th/nprd/develop/stat_tourist.php

แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ตลอดจนได้รับการตอบสนองอย่างดีจากทั้งภาครัฐและเอกชนเช่นบริษัทนำเที่ยว โรงแรม เป็นต้น ทุกภาคส่วนมีความตระหนักในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างจริงจังโดยมีการจัดนำเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้นในขณะที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในต่างประเทศพบว่าแนวความคิดดังกล่าวได้มีการพัฒนาถึงขั้นปฏิบัติการรองรับการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพจนก่อให้เกิดกระแสสำคัญ 2 ประการคือกระแสของความต้องการการท่องเที่ยวแบบ Ecotourism สูงมากขึ้นและกระแสของการเร่งรัดเสนอขายการท่องเที่ยวแบบ Ecotourism กระแสดังกล่าวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบตลาดการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2556: 4)

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงปริมาณนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นจำนวนมาก แต่งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ผ่านมา

ส่วนใหญ่เน้นศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเฉพาะรายพื้นที่ที่จะพบเพียงงานวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่พยายามสะท้อนสถานการณ์และโอกาสของการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มนิเวศ ผ่านรายงานขั้นสุดท้ายโครงการศึกษาสถานการณ์และโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มนิเวศและผจญภัย เช่นเดียวกับรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาศักยภาพและขนาดของตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพ กลุ่มกอล์ฟ กลุ่มการแต่งงานและฮันนีมูน และกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่ง 2 โครงการที่กล่าวถึงนี้ยังไม่อาจแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (TEATA) แสดงความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่ยังคงขาดการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเชิงลึก รวมถึงความสำคัญของตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ความต้องการ ความพึงพอใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 1.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 1.2.4 เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

1.3 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.3.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนวันที่ท่องเที่ยว ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยว สถานที่พักแรม รูปแบบการเดินทาง บริษัทนำเที่ยวที่ใช้บริการ

1.3.2 นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทั้ง 6 แห่งอย่างมีความรับผิดชอบ ไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผ่านประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงศึกษาเรียนรู้ภายในอุทยานแห่งชาติอย่างน้อย 2 กิจกรรม

1.3.3 ความต้องการของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักท่องเที่ยวด้านพื้นที่ ด้านกิจกรรม ด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านบุคลากร ด้านราคาที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามแต่ละบุคคล

1.3.4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกในแง่บวกที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของ แต่ละบุคคลในด้านพื้นที่ ด้านกิจกรรม ด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านบุคลากร ด้านราคา

1.3.5 การตัดสินใจท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการทางความคิดที่เกิดจากความคาดหวังด้านการรับรู้ความต้องการ การแสวงหาข้อมูล การประเมินทางเลือก และการประเมินภายหลังใช้บริการ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรประกอบด้วย นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย และชาวต่างชาติ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

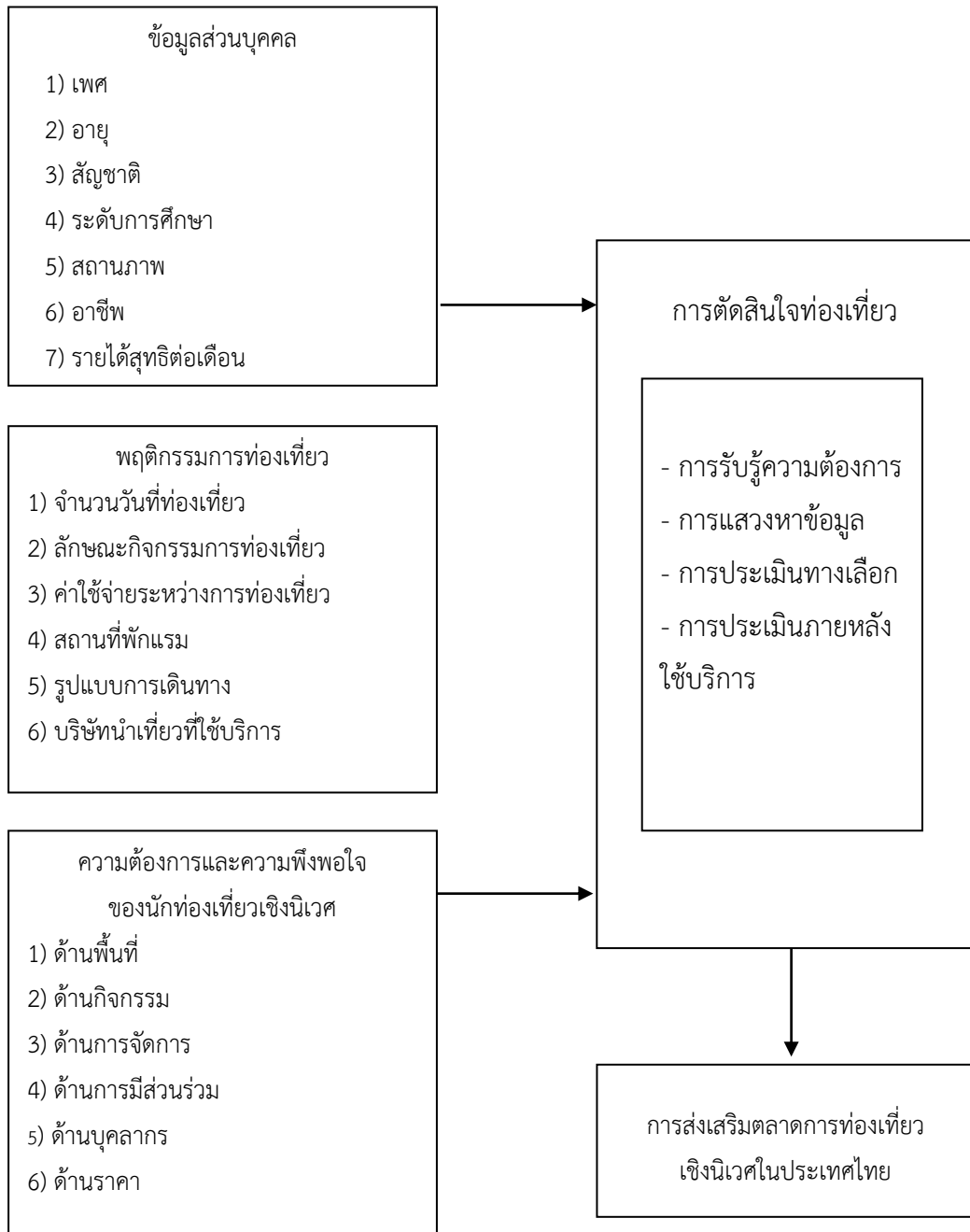
1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ เก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติที่มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 ภูมิภาค ตามคำแนะนำของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคม TEATA รวม 6 แห่งได้แก่

(<http://conservation.forest.ku.ac.th/ecotourdb/Cgi-bin/site/tourism.html>)

- 1) ภาคเหนือ คือ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
- 3) ภาคกลาง (รวมภาคตะวันออกและตะวันตก) คือ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 4) ภาคใต้ คือ อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา งานวิจัยนี้เริ่มศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2558 ถึง 14 มิถุนายน 2559

1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย (Conceptual framework)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ผู้ดูแลหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปวางแผนพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

1.6.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมการท่องเที่ยว หน่วยงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในต่างประเทศ สามารถนำผลการวิจัยด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไปกำหนดกลุ่มตลาดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมได้

1.6.3 ผลงานวิจัยจะเป็นประโยชน์ในแง่ของการได้มาซึ่งองค์รวม (body of knowledge) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาหรือผู้ที่สนใจทั่วไปของสถาบันและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งภาคประชาชน ซึ่งจะได้เรียนรู้กระบวนการและวิธีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยลงสู่กลุ่มเป้าหมาย โดยเผยแพร่ผ่านหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง หรือผ่านระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) โดยนำองค์ความรู้จากการวิจัยนี้ ไปจัดให้มีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่เพื่อการสืบค้นและการถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านระบบสารสนเทศของหน่วยงานดังกล่าว รวมทั้งฐานข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

1.7.2 นำเสนอและเผยแพร่ผลการวิจัยในเวที FORUM ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

1.7.3 นำเสนอและเผยแพร่ผลการวิจัยในการสัมมนาและการประชุมวิชาการที่เกี่ยวข้อง

1.7.4 จัดให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ (Journal)

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจท่องเที่ยว
4. ทฤษฎีตลาดการท่องเที่ยว
5. ทฤษฎีความพึงพอใจ
6. ทฤษฎีการตลาด
7. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้มีการกล่าวถึงและพัฒนามาจากแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งได้มีการนิยามความหมายและเสนอสาระสำคัญของแนวคิดดังกล่าวไว้หลายประการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนหมายถึง “การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบันโดยมีการป้องกันและสงวนรักษาโอกาสต่างๆของอนุชนรุ่นหลังการท่องเที่ยวแบบนี้มีความหมายถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจสังคมและความงามทางสุนทรียภาพในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย” ซึ่งการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมีหลักการสำคัญดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540: 1-9)

1. การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดีทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเป็นแนวทางการทำธุรกิจในระยะยาว
2. การลดการบริโภคที่มากเกินไปและการลดของเสียจะช่วยเลี้ยงค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาวและเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาวและจะช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติและการพัฒนาท้องถิ่นและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว

4. การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นโดยที่ได้พิจารณาด้านราคาและคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัดแต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย

5. การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาการท่องเที่ยวซึ่งจะไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนแก่ประชากรและสิ่งแวดล้อมโดยรวมแต่ยังจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวด้วย

6. การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ประกอบการประชากรท้องถิ่นองค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นในอันที่จะร่วมงานกันไปในทิศทางเดียวกันรวมทั้งร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน

7. การฝึกอบรมบุคลากรโดยสอดคล้องแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่บุคลากรท้องถิ่นทุกระดับจะช่วยยกระดับของการบริการการท่องเที่ยว

8. การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูลจะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวและจะช่วยยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

9. การวิจัยและการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และนักลงทุน

อย่างไรก็ตามการให้นิยามเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเสนอว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ขณะที่ พงศ์ศานต์ พิทักษ์มหาเกตุ (2538: 36-39) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหมายถึงการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมซึ่งหมายรวมถึงวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่นตลอดจนโบราณสถานโบราณวัตถุที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วย

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในด้านระบบนิเวศของทรัพยากรการท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วยธรรมชาติป่าไม้และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ตลอดจนคุณค่าความเชื่อค่านิยมวัฒนธรรมฯลฯ ของชุมชนนั้นๆ เมื่อนักท่องเที่ยวมีความเข้าใจดีแล้วนักท่องเที่ยวจึงปรับตัวให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติหรือของชุมชนนั้นโดยไม่ก่อให้เกิด

ผลกระทบต่อระบบนิเวศของสิ่งแวดล้อมหรือต่อสังคมหรือต่อชุมชนนั้นยังให้ทัศนะที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. ต้องมีผลกระทบน้อยที่สุดต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมศิลปวัฒนธรรมตลอดจนขนบธรรมเนียมและประเพณีของคนในท้องถิ่น

2. ต้องให้ความรู้และเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบของสื่อต่างๆตลอดจนการอธิบายการตีความโดยมัคคุเทศก์เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจได้รับความเพลิดเพลินพร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและให้มีความตระหนักถึงคุณค่าหรือคุณประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งวัฒนธรรมความเชื่อค่านิยม ฯลฯ ของชุมชนนั้นๆจนนักท่องเที่ยวมีความระมัดระวังช่วยกันป้องกันและช่วยกันลดผลกระทบในด้านต่างๆที่อาจจะมีต่อสิ่งต่างๆธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือต่อวิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยวางเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว 6 ปีไว้สรุปสาระได้ดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540 : 91-96)

1) เป้าหมายระยะยาวคือในปี 2555 ให้การท่องเที่ยวของไทยมีเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากล (World Class) ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยวการให้บริการและการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมบูรณ์โดยมีภารกิจหลักคือการรักษามรดกแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ให้ยั่งยืนสามารถให้ไทยรักษาความเป็นประเทศที่สวยงามน่าท่องเที่ยวอยู่ต่อไป

2) เป้าหมายระยะสั้นคือในปี 2541 – 2546 ยึดหลัก “เที่ยวไทย...รักไทย” ให้พัฒนาการท่องเที่ยวไทยไปในทิศทางนิเวศมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนโดยมีกลยุทธ์ 9 ประการคือการบริหารแผนแม่บท “ไทยเที่ยวไทย” การฟื้นฟูและนิเวศแหล่งท่องเที่ยวไทยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาการส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทนำด้านการท่องเที่ยวในอินโดจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้การส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยให้มีเอกลักษณ์ในมาตรฐานสากลการส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามและขยายจำนวนวันพักให้ไทยเป็นศูนย์กลางการจัดนิทรรศการศูนย์การประชุมและช้อปปิ้งนานาชาติ

1.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Buckley (1993: np) กล่าวถึง องค์ประกอบหลัก 4 ด้านว่าประกอบด้วยการศึกษาด้านพื้นที่ท่องเที่ยวรูปแบบการจัดการ กิจกรรมการท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องกล่าวคือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติเป็นหลักมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่

เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ของแหล่งนั้นจึงเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ

2. องค์ประกอบด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรการจัดการสิ่งแวดล้อมตลอดถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ความประทับใจเพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทั้งต่อนักท่องเที่ยวประชาชนท้องถิ่นและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมเกือบตลอดกระบวนการเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่ได้หมายความรวมถึงการกระจายรายได้การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยและในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพท้องถิ่นในที่นี่เริ่มต้นจากระดับรากหญ้าจนถึงการปกครองท้องถิ่นและอาจรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องดังนั้นองค์ประกอบด้านองค์กรจึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน

ขณะที่ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2538) ได้ระบุองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ในโครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศกรณีภาคใต้ไว้ดังนี้

1. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการให้ความรู้ความเข้าใจและการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนเกี่ยวกับการดูแลรักษาธรรมชาติแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็นรวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้กับกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นมัคคุเทศก์คนในท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ที่ดูแลรับผิดชอบเป็นต้น

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นมีลักษณะที่สนใจที่จะได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติขึ้นชอบความยากลำบากในการเดินทางและความท้าทายไม่สนใจความสะดวกสบายดังนั้นการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกจึงเน้นการสื่อความหมายธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวมากกว่า

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นในระยะยาวดังนั้นการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบต่างๆช่วยให้ชุมชนได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งนอกจากจะ

ช่วยปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนแล้วการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติอีกด้วย

สำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (มปป.: 41-50) ระบุว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อความยั่งยืนเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ดังนั้นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงมีปัจจัยหลากหลายปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ คือ ปัจจัยทางฝั่งอุปสงค์ ได้แก่ ราคา ช่องทางจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขายโดยผู้ประกอบการ ปัจจัยทางฝั่งอุปทาน ได้แก่ พื้นที่ การจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชนท้องถิ่น บุคลากร และปัจจัยทางฝั่งสนับสนุน ได้แก่ เครือข่ายความเชื่อมโยงระหว่างรัฐและเอกชน การส่งเสริมการตลาดของหน่วยงานราชการและข้อมูล

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรธรรมชาติทั้งนี้เพราะเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องอาศัยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญแล้วหลักการพื้นฐาน 7 ประการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอันได้แก่ (ยศ สันตสมบัติ, ม.ป.ป.)

1. ต้องหลีกเลี่ยงการสร้างผลกระทบด้านลบที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่ท่องเที่ยว
2. ต้องให้การศึกษแก่นักท่องเที่ยวให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม
3. รายได้จากการท่องเที่ยวต้องนำไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติและจัดการเขตอนุรักษ์
4. ชุมชนท้องถิ่นรวมทั้งชุมชนใกล้เคียงต้องได้รับประโยชน์โดยตรงจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
5. ต้องเน้นความสำคัญของการวางแผนและการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยเน้นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะต้องอยู่ภายใต้ต้องอยู่ในขอบเขตของศักยภาพในการรองรับ (Carrying capacity) ของธรรมชาติ
6. รายได้ส่วนใหญ่จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องตกกับประเทศผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว
7. ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เน้นการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน เช่นลดการใช้พลังงาน น้ำมันเชื้อเพลิง อนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นบ้านและจัดการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับธรรมชาติแวดล้อม

1.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในกระบวนการท่องเที่ยวกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวมีความพึงใจเพลิดเพลินและมีความสุขจากการท่องเที่ยวหรือนันทนาการนอกเวลาตามปกติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นจะให้ความสำคัญ

กับกิจกรรมการท่องเที่ยวมากเพราะกิจกรรมต่าง ๆ นั้นจะเป็นสื่อกลางในการนำการท่องเที่ยวไปสู่เป้าหมายได้กิจกรรมที่เหมาะสมจึงควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ในระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่นควบคู่ไปกับการได้รับความเพลิดเพลินทั้งนี้ต้องเป็นกิจกรรมที่มีผลกระทบน้อยที่สุดหรือเป็นผลกระทบที่สามารถป้องกันหรือแก้ไขได้กิจกรรมการท่องเที่ยวอาจจำแนกเป็นกิจกรรมที่เน้นการพักผ่อนหย่อนใจกิจกรรมที่เน้นการแสดงออกและกิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ซึ่งสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยได้ศึกษาทบทวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวทั้งสิ้นจำนวน 28 กิจกรรมพบว่าเป็นกิจกรรมที่เน้นการแสดงออกมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมในการแสวงหาความรู้ อย่างไรก็ตามกิจกรรมต่าง ๆ นี้อาจมีความเหลื่อมซ้อนหรือสามารถปฏิบัติร่วมกันได้แต่การประกอบกิจกรรมอาจมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกันและจากกิจกรรมท่องเที่ยวจำนวน 28 กิจกรรมดังกล่าวนี้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือจัดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ 19 กิจกรรมดังต่อไปนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544)

1) กิจกรรมเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติได้แก่

- เดินป่า (Hiking/ Trekking Walking)
- ศึกษาธรรมชาติ (Nature Educating)
- ส่องสัตว์/ ดูนก (Animal/ Bird)
- เทียวถ้ำ/ น้ำตก (Cave/ Waterfall Exploring)
- พายเรือแคนู (Canoeing)
 - ก. คายัค (Kayak)
 - ข. เรือใบ (Sail Boating)
 - ค. กระดานโต้ลม (Wind Surfing)
- ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก (Snorkeling/Scuba Diving)
- ตั้งแคมป์ (Camping)
- ล่องแพ (Rafting)
- ซี่ม้านั่งช้าง (Horse/ Elephant Riding)

2) กิจกรรมกึ่งนิเวศได้แก่

- ถ่ายรูปบันทึกภาพ/ เสียง (Photographing)
- ศึกษาท้องฟ้า (Sky Interpretating)
- ซี่จักรยานท่องเที่ยว (Terrain/ Mountain Biking)
- ปีน/ ไต่เขา Rock/ Mountain Climbing

3) กิจกรรมทางวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ได้แก่

- ชมความงามความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์
- ศึกษาเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์
- ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม
- ร่วมกิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของผู้คนการศึกษาเรียนรู้การผลิตของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองกิจกรรมต่างๆเหล่านี้มีลักษณะเฉพาะเหมาะกับบางพื้นที่และบางกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกันมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเครื่องมือที่ต่างกันรวมทั้งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่ต่างกันด้วย

สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับการวิจัยนี้เป็นกิจกรรมที่อยู่ภายใต้การท่องเที่ยวที่ครอบคลุมด้านระบบนิเวศ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่การเดินทางไปการศึกษาธรรมชาติการส่องสัตว์/ดูนก/การพายเรือแคนู/ค่ายการดำน้ำดูปะการังน้ำตื้นและน้ำลึกการล่องแก่ง/ล่องแพ/เรือยางการไต่/ปีนเขาการขี่จักรยานท่องเที่ยว/เสือภูเขาและการท่องเที่ยวชุมชน

1.3 ลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Ballantine and Eagles (1994) ได้ระบุลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามหลักทางจิตวิทยา ไว้ 8 ลักษณะประกอบด้วย

- 1) มีจริยธรรมทางสิ่งแวดล้อม
- 2) มีจิตใจรักธรรมชาติ
- 3) ยอมรับในคุณค่า และความสัมพันธ์ของมนุษย์และธรรมชาติ
- 4) ให้ความช่วยเหลือสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อม
- 5) เต็มใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) แสวงหาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้กับตนเอง
- 7) ใส่ใจในการศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ
- 8) มีความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกหวงแหนธรรมชาติ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2558) ระบุว่า ลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่แสวงหากิจกรรมให้มีประสบการณ์ที่หลากหลายมากขึ้นอันเป็นประสบการณ์จากการเรียนรู้ /รับรู้ เป็นนักท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ เป็นผู้สนใจใฝ่รู้ ถือว่าการเรียนรู้เป็นการสร้างคุณภาพชีวิตให้กับตน สนใจหาความรู้ทั้งธรรมชาติและ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ระบุว่า นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องศึกษาข้อห้าม ข้อปฏิบัติ ของพื้นที่ท่องเที่ยว และปฏิบัติตามข้อกำหนด ข้อห้าม ภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสมของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ตลอดจนการมีจิตสำนึก และจรรยาบรรณของการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี

จากคำนิยามข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ นักท่องเที่ยวศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยว สนใจเรียนรู้กิจกรรมการท่องเที่ยวและมีจรรยาบรรณของการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี

1.4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติถูกจัดขึ้นเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมากที่สุด อุทยานแห่งชาติจึงเป็นพื้นที่ที่ช่วยรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อมช่วยป้องกันการพังทลายของดินช่วยควบคุมสภาพภูมิอากาศ ช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมต่อสิ่งมีชีวิตช่วยคุ้มครองรักษาประสิทธิภาพของระบบนิเวศให้ได้ผลผลิตยั่งยืนตลอดไปเป็นแหล่งช่วยพัฒนาจิตของมนุษย์ส่งผลให้ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมทางด้านสังคมตามมา อีกทั้งยังเป็นแหล่งอนุรักษ์สภาพธรรมชาติให้คงอยู่เพื่อการศึกษารเรียนรู้ การวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ป่าและพืชพรรณ การพักผ่อนหย่อนใจเพื่อผ่อนคลายจากการปฏิบัติงานประจำ

จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2558) คณะวนศาสตร์และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แนะนำอุทยานแห่งชาติที่มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไว้ 12 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	รายละเอียด
1	ดอยอินทนนท์	ดอยอินทนนท์อยู่ในท้องที่ตำบลบ้านหลวง ตำบลสบเตี๊ยะตำบลสองแคว ตำบลยางคราม อำเภोजอมทอง ตำบลแม่วิว อำเภอสันป่าตอง เนื้อที่ 168,750 ไร่
2	ภูกระดึง	ภูกระดึง คือปฐมบทตำนานแห่งการเดินทางของคนหนุ่มสาวจำนวนมากตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เส้นทางขึ้นสู่ภูกระดึง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	รายละเอียด
3	เขาใหญ่	"ดงพญาเย็น" คือนามของผืนป่ากว้างใหญ่ซึ่งกั้นขวางระหว่างที่ลุ่มภาคกลางกับที่ราบสูงอีสาน อดีตอันครั้นคร้ามด้วย ไข้ป่า และสัตว์ร้ายที่คอยพรากชีวิตนักเดินทาง ผู้คนจึงเคยขนานนามป่าแห่งนี้ว่า "ดงพญาไฟ"
4	หมู่เกาะสุรินทร์	จากโลกสีครามใต้ทะเลผืนป่าบนเกาะยังมีความหลากหลายให้ผู้รักธรรมชาติได้สัมผัส ทั้งป่าชายเลนตามอ่าวต่างๆ ป่าชายหาด และป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์
5	ตะรุเตา	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะตะรุเตาตั้งอยู่ในช่องแคบมะละกาในทะเลอันดามันตอนใต้เชื่อมกับมหาสมุทรอินเดียในเขตจังหวัดสตูล มีพื้นที่รวมกันทั้งสิ้น 1490 ตารางกิโลเมตร
6	หมู่เกาะสิมิลัน	สิมิลัน ในภาษายาวีหมายถึง "แก้ว" ปัจจุบันใช้เรียกเพียงบางเกาะ เช่น เกาะหนึ่ง (หุยง) เกาะสี่ (เมียง) เกาะห้า เกาะหก (ปายู) เกาะแปด (สิมิลัน) เกาะเก้า (บางู) แต่ในอุทยานฯ ประกอบด้วย เกาะใหญ่น้อย 11 เกาะ
7	แก่งกระเจาน	ต้นน้ำแห่งเมืองเพชรบุรี ที่หล่อเลี้ยงชาวเพชรบุรีมาช้านานอีกทั้งยังเป็นอุทยานฯ ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศและเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่ใครอีกหลายคนอยากจะไปเยี่ยมเยือน
8	เขาสก	ผืนป่าดิบแห่งทักษิณ ผืนป่าที่ได้ขึ้นชื่อว่า อุดมไปด้วยทรัพยากรต่างๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่านานาชนิด จึงไม่แปลกใจเลยที่จะมีนักท่องเที่ยวแวะไปศึกษาหาความรู้ และพักผ่อนเป็นจำนวนมาก
9	เกาะช้าง	ไข่มุกอีกเม็ดหนึ่งแห่งภาคตะวันออก พื้นที่ที่ใครหลายคนเลือกเป็นเป้าหมายของการเดินทางท่องเที่ยว ที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก
10	เกาะลันตา	แหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่ง ที่แฝงไปด้วยกลิ่นอายของวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมืองตรังที่ผู้คนจำนวนมาก อยากจะเดินทางไปพักผ่อนอย่างแท้จริง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	รายละเอียด
11	ผาแต้ม	คุณค่าแห่งประวัติศาสตร์ริมฝั่งโขง ที่รอการเดินทางของนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมเยือนเพื่อศึกษาคุณค่าทางด้านโบราณคดี และชมความงามของแสงอาทิตย์ยามเช้าก่อนใคร
12	อำเภอแม่จริม	หนึ่งในหลายร้อยหลายพันอำเภอ ที่มีความน่าสนใจในวัฒนธรรมแห่ง เมืองเหนือที่เป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจไม่แพ้ที่ใดเลย

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2558)

2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ปราโมชน์ รอดจำรัส (2553: 4) ได้ให้คำจำกัดความของ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- 1) จำนวนครั้งของการท่องเที่ยว
- 2) วัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยว
- 3) ลักษณะการท่องเที่ยว
- 4) แหล่งท่องเที่ยวซึ่งเดินทางไป
- 5) สถานที่พักแรม
- 6) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง

กมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธุ์ (2553: 20-21) พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแบ่งตามลักษณะทางจิตวิทยาจะสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่

1) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้ตาม (Psychocentrics) เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมกรท่องเที่ยว ดังนี้

- ต้องการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไปมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ไม่เสี่ยงอันตราย
- ต้องการแหล่งท่องเที่ยวปลายทางที่มีแสงอาทิตย์ส่องสว่างมีกีฬากลางแจ้งที่สนุกสนานรวมทั้งสามารถทำกิจกรรมที่ทำให้ผ่อนคลายความเครียด

- มีกิจกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่ไม่ต้องอาศัยร่างกายมากสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวกง่ายดายเช่นสามารถขับรถเข้าไปจอดในลานจอดรถของแหล่งท่องเที่ยวได้และเดินไม่มากไม่ต้องเดินไกลหรือลำบากในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

- ต้องการบรรยากาศในการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นที่คุ้นเคยใกล้เคียงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนในถิ่นที่พำนักอยู่

- การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวต้องจัดให้มีการบริการต่างๆอย่างครบครันทั้งด้านที่พักอาหารและเครื่องดื่มการเดินทางและความปลอดภัยโดยต้องกำหนดเวลาในโปรแกรมการท่องเที่ยวและจัดการให้เป็นไปตามกำหนดการ

2) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้นำ (Allocentric) เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวดังนี้

- ต้องการเข้าไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่ยังไม่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวมากนักหรือยังไม่มีเลยต้องการรู้สึกว่าเป็นผู้ค้นพบได้รับประสบการณ์ใหม่ตนเองได้เข้าไปในสถานที่ที่ยังไม่เคยมีผู้เข้าไปท่องเที่ยวหรือมีก็น้อย

- ต้องการแหล่งท่องเที่ยวในจินตนาการและแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวของบุคคลอื่น

- ต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการออกกำลังมากๆมีกิจกรรมที่ต้องออกแรงตื่นเต้นสร้างประสบการณ์ใหม่ๆให้ตนเองตลอดเวลา

- การเดินทางยังแหล่งท่องเที่ยวต้องใช้เวลาน้อยเพราะต้องการใช้เวลาในการแสวงหาสิ่งใหม่ๆและทำกิจกรรมต่างๆมากกว่าจะใช้เวลาอยู่ในยานพาหนะในการเดินทาง

- สถานที่พักและอาหารที่จัดให้เพียงแค่อำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตมีอาหารและเครื่องดื่มที่แปลกใหม่ (ไม่เป็นอันตราย) และมีนักท่องเที่ยวพักอยู่จำนวนน้อยหรือไม่มีเลย

- ต้องการพบปะพูดคุยเรียนรู้สิ่งใหม่ๆจากบุคคลในท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมความเชื่อที่แตกต่างกับของตนเองและไม่เคยรู้มาก่อน

- การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวจะต้องทำให้รู้สึกว่าจะไม่ถูกเร่งรัดมากเกินไปมีความยืดหยุ่นมีเวลาส่วนตัวที่จะให้ค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจ

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึงการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่มีผลต่อการแสดงออกดังนั้นสรุปในเรื่องของกระบวนการพฤติกรรม (Process of Behavior) หลักๆคือ

- พฤติกรรมเกิดขึ้นได้ต้องมีสาเหตุทำให้เกิด
- พฤติกรรมเกิดขึ้นได้จะต้องมีสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้น
- พฤติกรรมที่เกิดขึ้นย่อมมุ่งไปสู่เป้าหมายในการตอบสนองแรงจูงใจเหล่านั้น

2.1 องค์ประกอบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

องค์ประกอบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนั้นมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ (ปราโมชน์ รอดจรัส, 2553: 11-13) คือ

1) **เป้าหมาย** หมายถึง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวทุกๆพฤติกรรมจะต้องมีเป้าหมายในการกระทำเช่นนักท่องเที่ยวกลุ่มอนุรักษ์ต้องการเกียรติยศโดยการแสดงให้เห็นว่าตนเดินทางท่องเที่ยวโดยที่สภาพแวดล้อมในสถานที่ตนเดินทางยังคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศดั้งเดิม

2) **ความพร้อม** หมายถึง ความมีวุฒิภาวะและความสามารถในการทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการเช่นนักท่องเที่ยวกลุ่มที่รักความผจญภัยนิยมโต้เขาปีนหน้าผาต้องมีความพร้อมทั้งสภาพร่างกายและจิตใจแล้วสามารถจะทำกิจกรรมที่ตนชอบได้

3) **สถานการณ์** หมายถึง เหตุการณ์หรือโอกาสที่เอื้ออำนวยให้เลือกกระทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการเช่นการท่องเที่ยวตามหมู่เกาะควรกระทำในยามคลื่นลมสงบไม่ควรทำในขณะที่มีพายุฝนฟ้าคะนอง

4) **การแปลความหมาย** หมายถึง วิธีการคิดแบบต่างๆเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่พอใจมากที่สุด สถานการณ์หนึ่งๆ เช่นเวลาสิบสองนาฬิกาเป็นเวลาที่นักท่องเที่ยวควรหยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน

5) **การตอบสนอง** คือ การตัดสินใจกระทำกิจกรรมตามที่ได้ตัดสินใจเลือกสรรแล้วเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการเช่นนักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเพื่อพักผ่อนดังนั้นนักท่องเที่ยวจะต้องวางแผนการเดินทางและจัดการดำเนินการล่วงหน้าในการกระทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตั้งแต่กิจกรรมการกำหนดสถานที่ท่องเที่ยวกิจกรรมการเดินทางกิจกรรมการจองที่พักเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

6) **ผลลัพธ์ที่ตามมา** คือผลจากการกระทำหนึ่งๆอาจได้ผลตามที่คาดหมายไว้หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหวังที่ตั้งใจไว้เช่นนักท่องเที่ยวได้กำหนดการเดินทางไว้เพื่อมาพักผ่อนวันหยุดในประเทศไทยแต่ปรากฏว่าในเวลาอันเกิดการประชุมที่สนามบินและทำให้สนามบินต้องปิดทำการเครื่องบินไม่สามารถลงจอดได้มีผลลัพธ์ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถบรรลุผลตามที่คาดหมายไว้ได้

7) **ปฏิกิริยาต่อความผิดหวัง** คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่กระทำลงไปไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการจึงต้องกลับมาแปลความหมายไตร่ตรองเพื่อเลือกหาวิธีใหม่ๆมาตอบสนองความต้องการหรืออาจจะเลิกความต้องการไปเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่เกินความสามารถเช่นการก่อ

วิศวกรรมในเมืองมุมไบประเทศอินเดียในเดือนพฤศจิกายนปี 2008 นักท่องเที่ยวที่ตั้งใจจะเดินทางไปเมืองดังกล่าวจะต้องเกิดความผิดหวังเพราะเกิดความกังวลด้านความปลอดภัยและอาจล้มเลิกความตั้งใจในการเดินทางหรืออาจเปลี่ยนเส้นทางไปเมืองอื่นที่ปลอดภัยกว่า

3. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจท่องเที่ยว

3.1 ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision Making) จัดได้ว่าเป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากความคาดหวังเป้าหมายแรงจูงใจการรับรู้และเจตคติ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการเลือกคิดซึ่งการตัดสินใจจะเป็นแต่เพียงความตั้งใจที่ดีเท่านั้นจนกว่าการตัดสินใจนั้นกลายเป็นการดำเนินการปฏิบัติ (ถวิล เกื้อกุลวงศ์, 2530: 132) ดังคล้ายคลึงกับคำกล่าวที่ว่า ตัดสินใจ เกิดจากสิ่งเร้าอันเป็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจ จึงต้องอาศัยประสบการณ์ การรับรู้ การเรียนรู้และข้อมูลข่าวสารต่างๆมาประกอบเมื่อได้ข้อมูลแล้วต้องนำมาวิเคราะห์ และประเมินทั้งข้อดี ข้อเสีย แล้วกำหนดทางเลือกขึ้นหลายวิธี คาดคะเนผลที่ได้จากการเลือกแต่ละวิธี แล้วจึงเลือกวิธีที่คิดว่าเหมาะสมที่สุดเป็นพฤติกรรมการตัดสินใจ (กัลยา สมมาตย์, 2541: 32) นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกจำนวนหนึ่งยังได้แสดงความเห็นในทำนองเดียวกันว่า การตัดสินใจ คือการไตร่ตรองและตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติที่เห็นว่าดีที่สุดจากหลายๆทาง เพื่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ (ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์, 2540: 187) หรืออาจกล่าวในอีกนัยหนึ่งว่าการตัดสินใจเป็นการเลือกทางเลือกมาเป็นแนวทางในการประกอบการตัดสินใจ ซึ่งต้องมีทางเลือกหลายๆทางเกิดขึ้นก่อน แล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกันจนกว่าจะได้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด (ทิพวัลย์ สีจันทร์, 2546: 110)

จากความหมายของการตัดสินใจที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่าการตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกตั้งแต่ 2 ทางเลือกขึ้นไปโดยอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆมาประกอบการตัดสินใจเพื่อให้ได้ทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุดอันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในด้านจิตวิทยานั้นมีมุมมองที่สำคัญคือ การมองผู้บริโภคในฐานะที่เป็นนักแก้ไขปัญหา ผู้ซึ่งต้องการได้รับผลประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้จากการตัดสินใจแต่ละครั้ง ดังนั้นผู้บริโภคจึงให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะได้รับจากทางเลือกแต่ละทาง เพื่อเลือกแนวทางที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด (Morrison, 1989) จากมุมมองดังกล่าวนักวิจัยในยุคแรกๆ เห็นว่าผู้บริโภคเป็นผู้ที่มีเหตุผล ก่อนจะตัดสินใจเลือกสิ่งใดๆก็ตามจะพยายามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการนั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ในปัจจุบันพบว่าบางโอกาสการตัดสินใจก็ไม่ได้เป็นไปเช่นนั้นเสมอ จึงนำมาสู่มุมมองต่อมาคือการมองผู้บริโภคในฐานะที่เป็นบุคคลที่ยึดหลักความพึงพอใจโดยการตัดสินใจอาจเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของความสัมพันธ์ต่ำ หรือมีบางสิ่งบางอย่างกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจอย่างกะทันหัน (Solomon, 1999)

ในอดีตงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคด้านการท่องเที่ยว นั้น จะเน้นที่มุมมองแรกมากกว่าโดยเฉพาะการตัดสินใจเลือกจุดหมายปลายทางสำหรับการท่องเที่ยวซึ่งจะเกิดขึ้นก่อนการเดินทาง ส่วนพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางนั้น ผู้วิจัยส่วนใหญ่มักจะมองข้ามโดยไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ในขณะที่ผลการวิจัยในมุมมองที่สอง พบว่า นักท่องเที่ยวที่วางแผนการท่องเที่ยวเองส่วนใหญ่ต้องการได้รับความตื่นเต้น สนุกสนาน จากสิ่งที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ มากกว่าทำตามแผนการที่วางไว้ทุกอย่าง ดังนั้นการแสวงหาข้อมูลจึงไม่ได้เกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวเสมอไป (Hyde, 2000) ทั้งนี้พฤติกรรมของผู้บริโภคแต่ละคนจะแตกต่างกันตามระดับความพึงพอใจ โดยผู้บริโภคอาจจะบอกต่อบุคคลอื่นๆ ชี้ซ้ำอีกในครั้งต่อไป หรือเกิดความภักดีในกรณีที่ได้รับคามพึงพอใจจากการรับบริการ แต่ในทางตรงกันข้ามหากไม่ได้รับความพึงพอใจก็จะนำไปสู่การบอกต่อในทางลบหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

3.2 กระบวนการการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคในมุมมองที่มองผู้บริโภคในฐานะที่เป็นนักแก้ปัญหา ผู้ซึ่งต้องการได้รับผลประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้จากการตัดสินใจแต่ละครั้ง ดังนั้นผู้บริโภคจึงให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะได้รับจากทางเลือกแต่ละทาง เพื่อเลือกแนวทางที่ให้ประโยชน์สูงสุด โดยกระบวนการตัดสินใจมีลำดับขั้นตอนดังนี้ 1) ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง (Problem recognition); 2) แสวงหาข้อมูล (Information search); 3) ประเมินทางเลือก (Evaluation of alternatives); 4) เลือกผลิตภัณฑ์และร้านค้า (Purchase decision) และ 5) ประเมินผลหลังการซื้อ (Post purchase behavior) (Hyde, 2000)

สำหรับ พิบูล ที่ปะปาล (2549: 107-112) ระบุเพิ่มเติมว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกของผู้บริโภคประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การรับสิ่งเร้า หมายถึง สิ่งกระตุ้น หรือขับเคลื่อนเพื่อจูงใจเร่งให้เกิดความต้องการที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งสิ่งเร้านั้นอาจเกิดจากสังคมเช่น การพูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน คุยกับครอบครัว ก็อาจทำให้เกิดสิ่งจูงใจกับผู้บริโภคได้ นอกจากนี้สิ่งเร้าอาจเกิดจากการโฆษณาเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจในผลิตภัณฑ์ หรือบริการนั้นๆ
- 2) การรับรู้ปัญหา แสดงว่า ผู้บริโภคยอมรับว่าในผลิตภัณฑ์หรือบริการที่กำลังจะพิจารณาเลือกอาจจะแก้ปัญหาความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง
- 3) การค้นหาข้อมูล คือการพิจารณาหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยอาจรวมรายการสินค้าและบริการทั้งหมดมาพิจารณาทางเลือก โดยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือ โทรทัศน์ หรืออาจถามเพื่อน เป็นต้น

4) การประเมินทางเลือก หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้บริโภคจะประเมินทางเลือกในการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ที่นำมาพิจารณา การตัดสินใจก็สามารถเกิดขึ้นได้อย่างง่ายดาย เมื่อผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นมีลักษณะเด่นกว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการอื่นๆ

5) การตัดสินใจ ภายหลังจากการเลือกผลิตภัณฑ์หรือบริการแล้ว ในขั้นตอนนี้ผู้บริโภคจะทำการเลือกผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ต้องการ

6) พฤติกรรมหลังการเลือก หลังจาก que ผู้บริโภคได้เลือกผลิตภัณฑ์หรือบริการแล้ว ก็เกิดพฤติกรรมหลังการเลือกตามมา หากผู้บริโภคเกิดความพอใจ ก็จะมีพฤติกรรมในการเลือกซ้ำ และบอกกล่าวต่อไปยังผู้บริโภคคนอื่นๆ และหากเกิดความไม่พอใจก็จะเกิดความทรงจำที่ไม่ดีต่อผลิตภัณฑ์และบริการ อีกทั้งบอกต่อเช่นเดียวกัน

ขณะที่สุภัญญา ไชยชาญ (2534: 33-36) ให้มุมมองที่คล้ายคลึงกันว่ากระบวนการตัดสินใจเลือก ในที่นี้หมายถึง กรรมวิธีหรือลำดับการกระทำซึ่งดำเนินต่อไปจนสำเร็จ ณ ระดับหนึ่ง ก่อนหน้าที่ผู้บริโภคจะมีการแสดงออกในการเลือกนั้น ผู้บริโภคจะมีการตัดสินใจย่อยอย่างเป็นกระบวนการมาก่อน ประกอบด้วย

1) การรับรู้ความต้องการ คือการที่ผู้บริโภคระบุว่าตนเองมีความต้องการผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการ เช่นการที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจำเป็นต้องหาสถานที่พักผ่อน เป็นต้น

2) การค้นหาข้อมูล ผู้บริโภคจะค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อประกอบทางเลือก

3) การประเมินทางเลือก หลังจากค้นหาข้อมูลแล้ว ผู้บริโภคจะกำหนดเกณฑ์ต่างๆ ขึ้นมา เพื่อทำการวัดหรือเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รวบรวมมา เกณฑ์เหล่านี้จะเป็นเครื่องชี้คุณสมบัติที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์และของผู้บริโภค เช่น ราคา ความสะดวกสบาย และอื่นๆ

4) การตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภคจะเลือกผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการโดยอาศัยผลการประเมินทางเลือกเป็นเครื่องตัดสินใจ

5) การประเมินผลภายหลังการซื้อ หลังจากซื้อผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการแล้ว ผู้บริโภคจะเรียนรู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้มากน้อยเพียงใด เกณฑ์ในการวัดความพอใจนั้นผู้บริโภคจะใช้ความคาดหวังที่ตั้งเอาไว้ก่อนการเลือกผลิตภัณฑ์หรือบริการ ถ้าผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจให้มากกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังผู้บริโภคจะรู้สึกพอใจแต่ถ้าน้อยกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังผู้บริโภคจะรู้สึกไม่พอใจ ดังสอดคล้องกับการระบุของนักวิชาการรายหนึ่งที่ว่าโดยทั่วไปกระบวนการตัดสินใจมักประกอบด้วย 1) ความตระหนักถึงความต้องการของตนเอง 2) การแสวงหาข้อมูล 3) การประเมินทางเลือก 4) การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ และ 5) การประเมินผลหลังการซื้อ (Morrison, 1989)

นอกจากนี้กระบวนการตัดสินใจเลือกของผู้บริโภค ยังสามารถแบ่งได้เป็นลำดับขั้นต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดคล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตระหนักถึงความต้องการเป็นกระบวนการตัดสินใจขั้นต้นแรก ซึ่งเกิดจากบุคคลที่รู้สึกถึงความแตกต่างของสิ่งที่ปรารถนาที่จะให้เกิดขึ้นกับสภาพของตน ณ เวลานั้น และผู้บริโภคมีความเห็นว่าความแตกต่างดังกล่าวมีความสำคัญ ซึ่งนักการตลาดสามารถใช้ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความตื่นตัวและตระหนักถึงความต้องการได้

ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาข่าวสาร การแสวงหาข่าวสารของผู้บริโภค มักเริ่มจากการหาข่าวสารจากแหล่งภายในก่อนโดยพิจารณาว่าตนมีความรู้เกี่ยวกับทางเลือกต่างๆ มากพอหรือไม่ จากนั้นจึงทำการหาข่าวสารจากแหล่งภายนอก

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินค่าทางเลือก เพื่อประเมินทางเลือกในการตัดสินใจ ผู้บริโภคอาจจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อื่นๆ

ขั้นตอนที่ 4 การเลือกซื้อ การเลือกซื้อมักเกิดในช่องทางจัดจำหน่ายตามความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 5 และ 6 การบริโภคอุปโภคและการประเมินภายหลังความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์และการประเมินผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ถ้าการบริโภคให้ผลตามที่คาดหวัง ผู้บริโภคก็จะมี ความสนใจต่อผลิตภัณฑ์นั้นๆ ในทางตรงกันข้ามหากไม่มีความพอใจหรือพิจารณาผลิตภัณฑ์อื่นว่าดีกว่า ก็อาจไม่เลือกผลิตภัณฑ์นั้นๆ ซ้ำอีก (อดุลย์ จาตุรงกุล และตลยา จาตุรงกุล, 2549:17-19)

นอกจากนี้ผู้บริโภคแต่ละรายจะมีขั้นตอนการตัดสินใจเลือกที่คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันก็ได้โดยเงื่อนไขหลายประการที่จำเป็นสำหรับการพิจารณาว่ากิจกรรมใดถือเป็นกระบวนการของการตัดสินใจ ดังนี้ 1) ผู้ตัดสินใจจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งกันที่จำเป็นจะหาทางแก้ไขซึ่งผู้ตัดสินใจในที่นี้ หมายถึง บุคคลใดๆ หรือกลุ่มของบุคคลที่ไม่ได้รับความพอใจสำหรับสภาวะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันบางอย่างหรือการคาดหวังของสภาวะในอนาคตรวมทั้งความปรารถนาอยากได้และสิทธิที่จะนำมากระทำของบุคคลให้มุ่งไปสู่การแก้ไขสภาวะในปัจจุบันหรือในอนาคตดังกล่าว 2) ผู้ตัดสินใจมีความปรารถนาที่จะให้ได้มาซึ่งเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งหรือหลายเป้าหมายซึ่งเป้าหมายเหล่านี้ปกติจะแสดงออกมาในรูปของการให้มาซึ่งสภาวะของสิ่งใหม่บางอย่างหรือการรักษาไว้ซึ่งสภาวะของสิ่งเดิมที่มีอยู่ เป้าหมายต่างๆ ของผู้บริโภคโดยทั่วจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความพอใจที่ได้รับจากสินค้าและบริการ 3) เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายผู้ตัดสินใจจะต้องกำหนดทางเลือกที่ต้องกระทำที่น่าจะนำไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนาได้ทางเลือกต่างๆ ซึ่งผู้บริโภคจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ เช่นราคาสินค้า คุณลักษณะของสินค้าและราคา เป็นต้น 4) ผู้ตัดสินใจจะต้องเผชิญกับระดับความไม่แน่นอนบางส่วนในการที่ทางเลือกที่ต้องการนำมาซึ่งความพอใจหรือไม่พอใจสำหรับผู้บริโภคแล้วความไม่แน่นอนอาจ

เป็นข้อจำกัดที่เนื่องมาจากการขาดความรู้ที่สมบูรณ์ของทางเลือกต่างๆหรือระดับการไม่รู้ของแรงจูงใจ เป็นต้น (พัชรา ตันติประภา, 2543: 47)

จะเห็นได้ว่ากระบวนการการตัดสินใจจึงเป็นเป้าหมายสำหรับการแก้ไขปัญหาในการซื้อและการใช้ของผลิตภัณฑ์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทำให้ผู้บริโภคต้องใช้ความพยายามที่จะเลือกสรรและการปฏิบัติต่อทางเลือกบางอย่างซึ่งทางเลือกที่เลือกแล้วอาจไม่ได้แสดงถึงการแก้ไขปัญหาที่ได้ผลดีที่สุดก็ได้ (มหาลัษราชภัฏนครสวรรค์, 2553) โดยเฉพาะกับสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่ผู้บริโภคไม่สามารถจับต้องได้ก่อนการเดินทางไปท่องเที่ยว ดังนั้นผู้บริโภคจึงจำเป็นต้องใช้ความรอบคอบในการปฏิบัติตามกระบวนการการตัดสินใจเพื่อให้แน่ใจว่าการตัดสินใจที่เกิดขึ้นเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง

จากการทบทวนกระบวนการตัดสินใจ พบว่านี่นักวิชาการจำนวนหนึ่งที่ให้มุมมองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจไว้คล้ายคลึงกัน แต่สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยตั้งใจจะศึกษาในประเด็นที่สำคัญ 4 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดกลุ่มอารยธรรมล้านนามากที่สุด อันประกอบด้วย การรับรู้ความต้องการ การแสวงหาข้อมูล การประเมินทางเลือกและการประเมินภายหลังใช้บริการ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่ากระบวนการตัดสินใจเลือกของผู้บริโภคอาจมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผ่านการคิดไตร่ตรองจนนำไปสู่การปฏิบัติหลายๆทางเลือกโดยใช้กระบวนการตัดสินใจเป็นวิธีในการคัดเลือกทางเลือกต่างๆให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมมากที่สุด สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยตั้งใจจะศึกษาในประเด็นที่สำคัญ 4 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันประกอบด้วย การรับรู้ความต้องการ การแสวงหาข้อมูล การประเมินทางเลือก และการประเมินภายหลังการใช้บริการ

4. ทฤษฎีความต้องการ

4.1 ความหมายของความต้องการ

วารุณี ตันติวังศ์วานิช และคณะ (2546: 5) กล่าวว่า ความต้องการคือรูปแบบหนึ่งของความจำเป็นของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรม และบุคลิกภาพส่วนบุคคล

อัจฉิมา เศรษฐบุตตร และสายสวรรค์ วัฒนพานิช (2544: 4) ระบุว่า ความต้องการหมายถึงความสามารถของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองความพอใจของบุคคลซึ่งเป็นความต้องการในระดับที่ลึกซึ้งกว่าความจำเป็น

จากความหมายที่นักวิชาการได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความต้องการหมายถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามแต่ละบุคคลซึ่งมีความลึกซึ้งกว่าความจำเป็น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการ ความจำเป็นและการจูงใจของมนุษย์ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of Needs Theory) ของ Abraham Maslow ตามสมมติฐาน ดังนี้ (สมพงษ์ เกษมสิน: 2526)

1. มนุษย์มีความต้องการและความต้องการที่มีอยู่จะมีอยู่ตลอดเวลาไม่มีวันสิ้นสุด
2. ความต้องการของมนุษย์เรียงตามลำดับความสำคัญตั้งแต่ต่ำสุด คือความต้องการขั้นพื้นฐานไปจนถึงสูงสุด
3. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจพฤติกรรมของมนุษย์อีกต่อไป มนุษย์จะมีความต้องการในระดับสูงขึ้นซึ่งจะกลายเป็นสิ่งจูงใจแทน
4. ความต้องการของมนุษย์จะสลับซับซ้อน โดยความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ทั้งหมดไปแต่ความต้องการอย่างอื่นอาจเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน

4.2 ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์

ความต้องการของมนุษย์ ตามทฤษฎีของมาสโลว์ประกอบด้วย 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพนั้นเป็นความต้องการในระดับต่ำขั้นแรก เป็นความต้องการซึ่งจำเป็นเพื่อการอยู่รอดอันเป็นเรื่องทางกายภาพและชีวภาพคือ ความต้องการในการพักผ่อน อากาศ อุณหภูมิที่พอเหมาะ การขับถ่าย การเคลื่อนไหว เรื่องเพศ รวมตลอดถึงความต้องการในปัจจุบันคือ อาหาร เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง สำหรับความต้องการที่จะมีความปลอดภัยและความมั่นคงนี้เป็นความต้องการที่ปรารถนาที่จะอยู่ห่างจากสิ่งที่เป็นภัยอันตรายทั้งปวงต่อชีวิตไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุ โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ รวมตลอดจนถึงความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ดังนั้นบุคคลและองค์การจึงสนใจในหลักประกันบางอย่าง ได้แก่ การประกันภัยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ในด้านสุขภาพ อุบัติเหตุและชีวิต เป็นต้น รวมถึงการเก็บเงินสะสม การใช้จ่ายบำนาญเมื่อเกษียณอายุ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคมความรักใคร่และความเป็นเจ้าของ บุคคลโดยทั่วไปมักจะมีความสัมพันธ์กับบิดามารดา สามีภรรยาและลูกรวมตลอดถึงญาติพี่น้อง นอกจากนั้นความต้องการนี้อาจตอบสนองได้ในสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันอบอุ่นกับเพื่อน โดยเฉพาะกับเพื่อนร่วมงาน และความรู้สึกที่ว่าตนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นคนที่มีคุณค่าของกลุ่มที่เขาเป็นสมาชิก ถ้าปราศจากความรู้สึกที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มแล้ว เขาจะรู้สึกว่าเขาเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนา และรู้สึกว่าตนนั้นไม่เป็นที่ต้องการหรือไม่มีคุณค่าและเรื่องที่คุณค่าไปถึงความรู้สึกเป็นเจ้าของด้วย

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับ หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่มีคุณค่าในสายตาของคนอื่น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสามารถที่แท้จริง ความสำเร็จ และความเคารพที่ได้รับจากคนอื่น ความต้องการเหล่านี้อาจแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ

1. ความปรารถนาที่จะมีความแข็งแกร่งมีความสำเร็จมีความเพียงพอมีความมั่นใจ เพื่อที่จะเผชิญโลก และมีความเป็นอิสระและเสรีภาพ
2. ความปรารถนาที่จะมีชื่อเสียงและเกียรติภูมิซึ่งเป็นการได้รับการเคารพหรือความยกย่อง

ที่ได้รับจากบุคคลอื่น การได้รับ ความสนใจ ความสำคัญ หรือการเห็นคุณค่า

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดหรือความต้องการประจักษ์ตน มาสโลว์ได้สรุปความต้องการในข้อนี้ว่า หมายถึงแนวโน้มของบุคคลที่จะเป็นอะไร หรืออยู่ในสถานภาพอะไรสักอย่างหนึ่งที่เขาเองมีศักยภาพจะเป็นได้ แนวโน้มนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นความปรารถนาที่จะเป็นอย่างที่ดีเด่นเป็นมากขึ้น สูงขึ้น โดยเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาสามารถจะเป็นได้

สำหรับศุภร เสรีรัตน์ (2545: 93) ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญของความต้องการไว้ 4 ประการ คือ

1) ความต้องการเป็นรากฐานของการกระทำของมนุษย์ ความต้องการเป็นตัวกำหนดพื้นฐานอันดับแรกของพฤติกรรม ความต้องการจึงเป็นสิ่งที่สร้างกรอบให้กับปัจจัยอื่น ๆ ที่เหลือทั้งหมดของพฤติกรรมผู้บริโภค ดังนั้นเราจึงไม่อาจอธิบายได้ถึงกิจกรรมของผู้บริโภคได้โดยปราศจากความเข้าใจถึงความต้องการของผู้บริโภคได้

2) ความต้องการมิใช่ความขาดหรือความไม่พอ แม้ว่าความไม่พอที่มีอยู่จะสามารถเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลเริ่มรู้ถึงความต้องการได้ก็ตาม ความขาดหรือความไม่พอจึงหมายถึง ความขาดแคลนหรือการขาดไปในบางสิ่งบางอย่างได้แต่ร่างกายของคนเราก็มีความต้องการที่เหมือนกันหลายอย่างไม่ว่าในขณะนั้นจะได้รับความพอใจหรือไม่ก็ตาม

3) ความต้องการสามารถบ่งชี้ได้ทั้งด้านร่างกายหรือด้านจิตใจ สิ่งที่ใช้พิจารณา มีประการเดียวคือ ความต้องการนั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการทำงานของร่างกายซึ่งความต้องการด้านจิตใจได้แก่ความสบายความปลอดภัยความรักใคร่ เป็นต้น

4) บุคคลมีขีดขั้นของการรู้ถึงความต้องการที่แตกต่างกัน การรู้นี้เป็นตัวอย่างที่อาจเกิดขึ้นได้จากการเกี่ยวพันกับความขาดแคลนที่เป็นจริงหรือได้จากการรับรู้/สัมผัสรู้การรู้ถึงความต้องการอาจมีได้หลายอย่างแตกต่างกันตลอดตั้งแต่การไม่รู้จนถึงระดับความตั้งใจที่จะมีการบริโภคทั้งหมดเกิดขึ้นขีดขั้นของการรู้จึงขึ้นอยู่กับความสำคัญของความจำเป็นที่ผู้บริโภคได้รับรู้/สัมผัสรู้โดยตรง

5. ทฤษฎีความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

Wolman (1973: 384) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า “เป็นความรู้สึก (Felling) มีความสุข เมื่อประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ (Motivation)”

Tiffing & McCormic (1965: 349) ระบุว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic needs) ซึ่งเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจรวมถึงพยายามหลีกเลี่ยงในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ

Wallestein (1971: 25) ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า “ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นความรู้สึก ขั้นสุดท้าย (end-state in felling) ที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์”

วิชัย เหลืองธรรมชาติ (2531) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ ได้รับการตอบสนองซึ่งมนุษย์ว่าจะอยู่ที่ใดย่อมมีความต้องการพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์ (2549: 189) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นสภาพความรู้สึกที่มีความสุข สดชื่นต่อบุคคล สิ่งของและบริการ เป็นภาวะทางอารมณ์เชิงบวกที่บุคคลแสดงออกเมื่อได้รับผลสำเร็จทั้งปริมาณและคุณภาพตามจุดมุ่งหมาย ตามความต้องการ

จากความหมายข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในแง่บวกที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เป็นการได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ในทางกลับกัน ถ้าบุคคลไม่ได้รับการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือความต้องการ ระดับของความพึงพอใจนั้นอาจลดลงหรือไม่เกิดขึ้นในที่สุด

5.2 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจนั้น บุญเรียง ขจรศิลป์ (2529) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หรือทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่ในทางปฏิบัติสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยอ้อมผ่านการวัดความคิดเห็นของบุคคลแทน ดังนั้นการวัดความพึงพอใจจึงมีขอบเขตที่จำกัด และอาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นถ้าบุคคลนั้นๆแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นปกติของการวัดโดยทั่วๆ ไปในขณะที่ยกย่อง ชัยปัญญา (2541) กล่าวเสริมว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธี คือ

1) การใช้แบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระซึ่งคำถามดังกล่าวอาจเป็นการถามความพึงพอใจด้านต่างๆ

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3) การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผนจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า “ความพึงพอใจ” เป็นการแสดงความรู้สึกดีใจยินดีของเฉพาะบุคคลในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจได้เหมาะสม และเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ๆ

เช่นเดียวกับ โยธิน ศันสนยุท (2530) ได้เสนอการวัดความพึงพอใจไว้สอดคล้องกันดังนี้

1) การใช้แบบสอบถาม วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมกันอย่างแพร่หลายโดยขอความร่วมมือบุคคลให้ตอบแบบสอบถามอาจให้เลือกตอบหรือตอบแบบอิสระแล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาข้อมูลที่แน่นอนต่อไป

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่ต้องใช้เทคนิคอย่างมาก มิเช่นนั้นจะได้คำตอบที่ไม่เที่ยงตรง

3) การสังเกต เป็นวิธีที่ไม่ค่อยแพร่หลายและต้องใช้เวลาและความถี่ในการสังเกตอย่างทั่วถึง

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางความรู้สึกที่บ่งบอกถึงความรู้สึกยินดีในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไปอันเป็นผลมาจากปัจจัยด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจได้เหมาะสมสำหรับงานวิจัยนี้เลือกการวัดความพึงพอใจใน 3 รูปแบบเนื่องจากแต่ละรูปแบบมีลักษณะเด่นที่แตกต่างกันซึ่งการนำจุดเด่นของทั้ง 3 รูปแบบมาผสมผสานในงานวิจัยจะสามารถทำให้งานวิจัยมีกระบวนการเก็บข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

6. ทฤษฎีตลาดการท่องเที่ยว

6.1 ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยว

ความหมายของ “ตลาด” ที่เข้าใจกันโดยทั่วไป คือ บุคคลหรือองค์การที่มีความต้องการมีความจำเป็น และมีอำนาจการซื้อผลิตภัณฑ์ (Kotler et al., 2010: 27) และองค์การหรือบริษัทมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า (Bowie and Buttle, 2004: 4)

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ตลาด หมายถึง กลุ่มบุคคลหรือองค์การที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

- 1) มีความจำเป็นหรือความต้องการ (Needs or Wants)
- 2) มีอำนาจซื้อ (Purchasing Power)
- 3) มีความเต็มใจที่จะซื้อ (Willing to Buy)
- 4) มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อ (Authority to Buy)

ความหมายของการตลาด (Marketing) ส่วนใหญ่จะมุ่งถึงองค์ประกอบของการขาย การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ อาจมีบุคคลบางกลุ่มมองเห็นการตลาด เป็นการกระทำที่เกี่ยวกับความต้องการของสรรพสิ่งต่างๆ การวิจัยการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคา และการจัดจำหน่าย ในทัศนะของบุคคลบางกลุ่มก็อาจจะเข้าใจว่าการตลาด คือการขายและการส่งเสริมการขาย

นักวิชาการได้ให้ความหมายและมีทัศนะเกี่ยวกับการตลาด ดังนี้

การตลาดในทัศนะของ คอทเลอร์ และคณะ (Kotler et al., 1999 อ้างใน Bowie and Buttle, 2004) มองว่าการตลาดมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการความต้องการ (managing demand) ต่อมา ค.ศ. 2010 คอทเลอร์ และคณะ (Kotler et al., 2010) ได้ให้ความหมายของการตลาด ว่า หมายถึง การหา การรักษา และการสนองความต้องการที่เป็นประโยชน์ต่อลูกค้า

การตลาดในทัศนะของ เรด และโบจานิก (Reid and Bojanic, 2010: 34) หมายถึง กระบวนการหาความต้องการของลูกค้า การสร้างสรรค์สินค้าหรือบริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า และส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์การ

การตลาดที่กำหนดโดยคณะกรรมการสมาคมการตลาดแห่งประเทศไทยหมายถึง หน้าที่และกระบวนการขององค์การในการสร้างสรรค์ สื่อสาร และส่งมอบคุณค่าไปยังลูกค้า และจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้าที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ (McDaniel, et al., 2007: 4)

จากความหมายของการตลาดที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่าการตลาด (Marketing) หมายถึง การจัดการความต้องการของลูกค้า และการทำให้ความต้องการของลูกค้าได้รับการตอบสนองอย่างพึงพอใจ โดยอาศัยกระบวนการของการแลกเปลี่ยนซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้ (เชาว์ โรจนแสง 2544; Bearden, et al., 2007)

1. สิ่งเสนอให้ (Offering) เพื่อการแลกเปลี่ยน
2. การคาดหวังความต้องการของผู้บริโภค (Anticipation of Demand)
3. การจัดการเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภค (Management of Demand)
4. การทำให้ความต้องการของผู้บริโภคได้รับความพึงพอใจ (Satisfaction of Demand)

การดำเนินการเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค คือ การทำกิจกรรมทางการตลาดที่ทำให้ผลิตภัณฑ์เคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค กิจกรรมทางการตลาด (Marketing Activities) ดังกล่าวประกอบด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนซึ่งหมายรวมถึง การซื้อและการขาย การกระจายสินค้า

(Physical Distribution) การขนส่ง (Transportation) การเก็บรักษา (Storing) และกิจกรรมด้านการอำนวยความสะดวกของการตลาด (facilitation) การจัดมาตรฐานสินค้าและการจัดระดับสินค้า (Standardization and Grading) การรับภาระเสี่ยงภัย (Risk Taking) การเงิน (Financing) สารสนเทศของการตลาด (Marketing Information) และการวิจัยการตลาด (Marketing Research) การตลาดจึงมีจุดเริ่มต้นที่ศึกษาความต้องการของตลาดเป้าหมายหรือลูกค้า แล้วนำเสนอผลิตภัณฑ์ เพื่อสนองความต้องการนั้นให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ซึ่งต้องใช้กระบวนการทางการตลาด

6.2 การส่งเสริมการตลาดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การตลาดสมัยใหม่ต้องการมากกว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือสินค้า การบริการที่ดีย่อม การตั้งราคาที่ตั้งใจและการนำสินค้าและบริการสู่ลูกค้าเป้าหมาย แต่ต้องมีการติดต่อสื่อสารกับ ลูกค้าปัจจุบันและผู้ที่จะเป็นลูกค้าในอนาคต ธุรกิจต้องแสดงบทบาทเป็นทั้งผู้สื่อสาร และผู้ส่งเสริม ซึ่งธุรกิจได้อาศัยการติดต่อสื่อสารนี้ในการบอกกล่าว ชี้แจงรายละเอียดข้อมูลสินค้าและบริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย รวมถึงมูลค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ โดยใช้รูปแบบวิธีการสื่อสารต่างๆ เพื่อ ชักชวนและกระตุ้นการซื้อ ด้วยเหตุนี้ในวงการธุรกิจจึงนิยมใช้การส่งเสริมการตลาดเป็นกลยุทธ์การค้า เพื่อการสื่อสารที่สามารถสร้างอิทธิพลต่อการตลาด ผู้เสนอขายในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงต้อง ศึกษาองค์ประกอบในการส่งเสริมการตลาดเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เครื่องมือสื่อสาร มีความ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและมีประสิทธิผลในการกระตุ้นการรับรู้และจูงใจให้เกิดการซื้อเพื่อการเพิ่ม ยอดขาย ในที่สุดมีผู้ให้คำจำกัดความของการส่งเสริมการตลาดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ไกรฤทธิ บุญเกียรติ (2534) ให้ความหมายของการส่งเสริมการตลาดว่า เป็นการสื่อสาร การ สื่อข้อความเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ราคา ภาพลักษณ์หรืออื่นๆ ของกิจการจากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายไป ยังผู้บริโภคโดยอาศัยสื่อต่างๆ ด้วยวัตถุประสงค์การสื่อสารที่แตกต่างกัน

อรชร มณีสงฆ์ (2546) กล่าวว่า การส่งเสริมการตลาดเป็นส่วนประกอบหนึ่งของส่วนประสม ทางการตลาด (Marketing Mix) หน้าที่ของการส่งเสริมการตลาดในส่วนประสมทางการตลาด คือ แจ่มข่าวดึงดูดใจตลาดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการของธุรกิจหรือทำหน้าที่ติดต่อสื่อสารระหว่าง ผู้ขายและผู้ซื้อ เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อสินค้า หรือเพื่อสร้างพฤติกรรมการซื้อให้เกิดขึ้น เครื่องมือของ การส่งเสริมการตลาดที่ถูกนำมาใช้ร่วมกันเพื่อทำให้เกิดการขายจนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาด ของธุรกิจเรียกว่า “ส่วนประสมการส่งเสริมการตลาด” ซึ่งมีเครื่องมือที่ประกอบด้วย การโฆษณา การ ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การขายโดยบุคคล และการตลาดทางตรง

Reid and Bojanic (2010) ให้ความหมายว่า การส่งเสริมการตลาด เป็นวิธีการต่างๆ ที่ใช้ สื่อสารกับตลาดผู้บริโภค ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารตามเจตนาคือ การโฆษณา การขายโดย บุคคล การส่งเสริมการขาย และการเผยแพร่สู่สาธารณชน

กล่าวโดยสรุป การส่งเสริมการตลาด หมายถึง กิจกรรมทางการตลาดในการติดต่อสื่อสารจากผู้ผลิตหรือผู้ขายไปยังลูกค้า โดยใช้บุคคลหรือไม่ใช้บุคคลก็ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งข่าวสาร จูงใจลูกค้าให้สนใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการของธุรกิจ โดยมุ่งสร้างให้ลูกค้าเกิดพฤติกรรมการซื้อ

6.3 การส่งเสริมการตลาดกับวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Promotion with Product Life Cycle)

เมื่อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวได้ถูกนำเสนอออกสู่ตลาดถือเป็นการเริ่มต้นของวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์เมื่อเวลาผ่านไป ถ้าหากสินค้าและบริการได้รับการตอบรับจากตลาดเป็นอย่างดี ยอดขายจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าผู้ซื้อไม่ต้องการสินค้าและบริการนั้น ยอดขายจะลดต่ำลงในที่สุด สินค้าและบริการนั้นก็หายไปจากตลาดและจะมีสินค้าและบริการใหม่เข้ามาสู่ตลาดแทนซึ่งส่วนหนึ่งอาจได้รับการต้อนรับจากตลาดแต่ยังมีสินค้าและบริการอีกหลายประเภทไม่สามารถเข้าสู่ตลาดจนกว่าลูกค้ายอมรับได้ตั้งนั้นระยะเวลาที่สินค้าและบริการแต่ละประเภทอยู่ในตลาดจึงไม่เท่ากันเป็นการแสดงให้เห็นวัฏจักรชีวิตที่สั้นหรือยาวของผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนของวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Stages of Product Life Cycle) มี 4 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นแนะนำผลิตภัณฑ์ (Product Introduction)
- 2) ขั้นตลาดเจริญเติบโต (Market Growth)
- 3) ขั้นตลาดอิ่มตัว (Market Maturity)
- 4) ขั้นยอดขายตกต่ำ (Sales Decline)

แต่ละขั้นตอนนี้มีรายละเอียดดังนี้

1) ขั้นแนะนำผลิตภัณฑ์ (Product Introduction) เป็นขั้นที่สินค้าและบริการเริ่มเข้าสู่ตลาด เช่นสินค้าและบริการชนิดใหม่ภายใต้ตราสินค้าเดิมในช่วงการแนะนำนี้ ถือว่าเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงสูง เพราะเป็นสินค้าและบริการใหม่ ลูกค้ายังไม่รู้จักคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์อย่างชัดเจน มีการแข่งขันกับสินค้าและบริการตัวเก่าซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในตลาด หรือลูกค้ามีความภักดีต่อสินค้าและบริการเก่าสูงด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ผลิตต้องเสนอรายละเอียดและคุณประโยชน์ของสินค้าโดยอาศัยการส่งเสริมการตลาด (Promotion) เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้บริโภคให้ทราบว่า มีสินค้าและบริการใหม่ออกสู่ตลาดการส่งเสริมการตลาดจะเป็นไปในลักษณะของการบอกกล่าว (Informing) และการโน้มน้าว (Persuading) เพื่อส่งข้อมูลของสินค้าและบริการไปยังลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ที่ยังไม่เคยได้ลองใช้สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวมาก่อน นักการตลาดต้องส่งข้อความที่บ่งบอกถึงลักษณะของสินค้าและบริการ เช่นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจะต้องส่งข้อความไปยังผู้บริโภคถึงลักษณะของกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่จะจัดขึ้น นอกจากนั้นแล้วยังต้องบอกกล่าวถึงข้อมูลเบื้องต้นของเมืองเช่น ลักษณะทางกายภาพของเมือง ราคาตัวเข้าชมสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่มีการจัด

เทศกาล และอื่นๆ ส่วนการโน้มน้าว (Persuading) คือการส่งข้อความโน้มน้าวจิตใจผู้บริโภค โดยกล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับจากการซื้อสินค้าและบริการ การส่งข้อความแบบโน้มน้าวจิตใจนั้น จะต้องเป็นข้อความที่ส่งผลทางอารมณ์ ไม่ใช่เพียงแต่การบอกกล่าวข้อมูลพื้นฐานของสินค้าและบริการ

2) ขั้นตลาดเจริญเติบโต (Market Growth) เมื่อธุรกิจใหม่ สินค้าและบริการใหม่ จับกลุ่มเป้าหมายประสบความสำเร็จในขั้นแนะนำ ผลิตภัณฑ์จะสามารถผ่านเข้ามาสู่ขั้นตลาดเจริญเติบโต ในขั้นนี้ยอดขายสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะผลิตภัณฑ์เริ่มติดตลาด ส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดและกำไรเพิ่มขึ้น เรียกได้ว่าเป็นขั้นที่ทำกำไรได้สูงสุด ในขั้นนี้ความต้องการของลูกค้าเพิ่มขึ้น เริ่มมีคู่แข่งเข้ามาในตลาดเพื่อรองรับความต้องการ เมื่อเริ่มมีคู่แข่งขึ้นผู้บุกเบิกสินค้าและบริการจะต้องเน้นการสร้างความชื่นชอบตราสินค้าให้มากขึ้น (Brand Preferences) การโฆษณาจะหันไปเน้นให้ลูกค้าเจาะจงเลือกซื้อสินค้าและบริการของเราแทนที่จะซื้อของคู่แข่ง

3) ขั้นตลาดอิ่มตัว (Market Maturity) เป็นช่วงที่ยอดขายอยู่ในระดับสูงสุด แต่อัตราการเพิ่มของยอดขายจะต่ำมากหรือคงที่และคู่แข่งมีมากมายในท้องตลาดวัฏจักรขั้นอิ่มตัวนี้เกิดจากผู้ซื้อส่วนใหญ่ได้ใช้สินค้าและบริการกันทั่วหน้า ประกอบกับมีคู่แข่งมาเสนอขายสินค้าและบริการชนิดเดียวกันเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ส่วนแบ่งของตลาดที่ผู้ผลิตแต่ละรายได้รับลดน้อยลงประกอบกับผู้ซื้อเริ่มให้ความสนใจน้อยลงยอดขายจึงไม่เพิ่มขึ้นมากเหมือนขั้นตลาดเจริญเติบโตและในที่สุดอัตราการเพิ่มจะหยุดนิ่ง หากไม่มีการแก้ไข ความต้องการในตลาดสินค้าและบริการนี้จะตกต่ำลง ประกอบกับมีคู่แข่งเข้ามาในตลาดมาก ทำให้ผู้ผลิตทุกรายต้องพยายามแย่งส่วนแบ่งตลาดให้มากที่สุด จึงต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับตัวผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation) เพราะลูกค้าเริ่มจะเบื่อสินค้าและบริการแบบเดิมๆ ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

4) ขั้นยอดขายตกต่ำ (Sale Decline) เป็นช่วงที่สินค้าและบริการใหม่ขึ้นถึงจุดอิ่มตัว หากไม่ได้รับการแก้ไข ผลิตภัณฑ์นั้นจะมียอดขายลดลงเรื่อยๆอาจเนื่องมาจากมีสินค้าและบริการใหม่กว่ามาแทนที่ในตลาด ลูกค้าจึงหันไปซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่แทนการที่ยอดขายลดลง จะทำให้ส่วนแบ่งตลาดของผู้จำหน่ายแต่ละรายลดลงไปด้วย เกิดภาวะการขาดทุน ผู้ผลิตที่มีฐานะการเงินมั่นคงมีส่วนแบ่งตลาดมากกว่าอาจจะอยู่ในตลาดเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ต่อไปแต่ผู้ผลิตรายเล็กๆ ที่มีทุนน้อยจะค่อยๆถอนตัวออกจากตลาดเพราะไม่สามารถรับภาระการขาดทุนได้ ในสภาวะการณ์เช่นนี้ นักการตลาดต้องพยายามสร้างความระลึกได้ (Reminding) ให้แก่ลูกค้า โดยการส่งข้อความเพื่อให้ผู้บริโภคที่เคยใช้สินค้าและบริการมาก่อนระลึกได้ถึงประสบการณ์ในเชิงบวกจากการใช้บริการนั้นๆ เพื่อให้เกิดการบริโภคซ้ำอีก

7.4 กลยุทธ์การตลาดในขั้นตอนต่างๆ ของวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ มีดังนี้

1) กลยุทธ์การตลาดในขั้นแนะนำผลิตภัณฑ์

(1) **การตั้งราคาสูงอย่างฉับพลัน** เป็นการนำสินค้าใหม่ออกสู่ตลาดด้วยการตั้งราคาสูงและมีการส่งเสริมการตลาดในระดับสูงการตั้งราคาสูงมีจุดมุ่งหมายที่จะได้ผลกำไรต่อหน่วยสูงส่วนการส่งเสริมการตลาดสูงเพื่อให้ลูกค้ารับรู้และรู้จักสินค้าให้มากเพื่อจะได้ตัดสินใจซื้อสินค้าได้

(2) **การตั้งราคาสูงอย่างช้า** เป็นการนำสินค้าใหม่ออกสู่ตลาดด้วยการตั้งราคาสูงแต่มีการส่งเสริมการตลาดในระดับต่ำ กลยุทธ์นี้จะใช้ได้ผลดีเมื่อตลาดมีขนาดจำกัดลูกค้ารู้จักผลิตภัณฑ์ดีอยู่แล้วและผู้ซื้อมีความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าจึงยอมจ่ายในราคาสูงได้

(3) **การตั้งราคาต่ำอย่างฉับพลัน** เป็นการนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาดด้วยราคาต่ำกว่าคู่แข่งแต่มีการส่งเสริมการตลาดในระดับสูง ผู้ผลิตมีเป้าหมายเพื่อการเจาะตลาดที่รวดเร็วต้องการส่วนแบ่งตลาดให้มากที่สุด กลยุทธ์นี้จะใช้ได้ผลดีเมื่อตลาดมีขนาดใหญ่ลูกค้ารู้จักสินค้าน้อย แต่ลูกค้ามีความไวต่อราคา กล่าวคือเมื่อเห็นว่าผลิตภัณฑ์ราคาถูกกว่าจะเปลี่ยนใจมาซื้อทันทีเพราะพวกเขาไม่ยึดติดในตราหรือยี่ห้อของสินค้า

(4) **การตั้งราคาต่ำอย่างช้า** เป็นการนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาดด้วยราคาต่ำและมีการส่งเสริมการตลาดต่ำการตั้งราคาต่ำทำให้บริษัทสามารถเจาะตลาดได้อย่างรวดเร็ว ส่วนการส่งเสริมการตลาดต่ำทำให้สามารถประหยัดต้นทุนในการสื่อสารการตลาดได้

2) กลยุทธ์การตลาดในขั้นตลาดเติบโต

(1) **การเพิ่มรูปลักษณ์ใหม่ของสินค้า** เนื่องจากเมื่อจำนวนลูกค้ามากขึ้นความต้องการที่หลากหลายย่อมเกิดขึ้นดังนั้นความหลากหลายของสินค้าจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น

(2) **การขยายช่องทางการจำหน่าย** จำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นมาจากหลายพื้นที่ทำให้ผู้ผลิตจะต้องขยายช่องทางการจำหน่ายให้กว้างขวางขึ้นเพื่อให้ลูกค้ามีความสะดวกในการจับจ่ายใช้สอย

(3) **การส่งเสริมการตลาดให้เกิดความชอบในตราสินค้า** โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัตถุประสงค์ของการโฆษณาต้องเปลี่ยนจากการสร้างการรับรู้ (Awareness) มาเป็นการสร้างความชื่นชอบในตัวสินค้า (Preference) แทนเพื่อให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อสินค้าของเราแทนการซื้อสินค้าของคู่แข่ง

3) กลยุทธ์การตลาดในขั้นอิ่มตัว

(1) **การปรับปรุงตลาด** เช่น การดึงดูดผู้ที่ไม่เคยใช้สินค้าให้หันมาใช้สินค้า การเข้าสู่ตลาดใหม่ๆ ที่ลูกค้ามีศักยภาพที่จะซื้อสินค้าได้นอกจากนี้อาจจะใช้วิธีการเพิ่มความถี่ในการใช้หรือเพิ่มโอกาสในการใช้สินค้าให้แก่ลูกค้าเดิมก็ได้

(2) **การปรับปรุงผลิตภัณฑ์** ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพของสินค้าให้ดีขึ้น การปรับปรุงรูปลักษณ์ของสินค้าให้ดูทันสมัยยิ่งขึ้นรวมทั้งการออกแบบสินค้าให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนไป

(3) **การปรับปรุงส่วนประสมทางการตลาด** เช่น การลดราคาสินค้าลงจากเดิมเนื่องจากต้นทุนในการผลิตต่อหน่วยลดลงอันเนื่องมาจากการผลิตขนาดใหญ่ (Economies of Sale) การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายใหม่ๆ เช่น ออนไลน์มาร์เก็ตติ้ง (Online Marketing) การสื่อสารตลาดด้วยวิธีการทำ IMC (Integrated Marketing Communications) เป็นต้น

4) กลยุทธ์การตลาดในขั้นตกต่ำ

(1) **การเร่งระบายสินค้าออกจากตลาด** เมื่อแนวโน้มสินค้ากำลังจะไม่ใช่ที่ต้องการของตลาด ผู้ผลิตจะต้องใช้การลดราคามากๆเพื่อระบายสินค้าออกไป

(2) **การเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากตลาด** การเลิกใช้สินค้าของลูกค้าไม่ได้เกิดขึ้นในทันทีทันใดดังนั้นผู้ผลิตยังคงจำหน่ายสินค้าให้แก่กลุ่มลูกค้าที่เข้ามาทีหลังได้

(3) **การออกจากตลาด** หากผู้ผลิตเห็นว่า การจำหน่ายต่อไปทำให้ขาดทุนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆควรตัดสินใจเลิกผลิตสินค้าชนิดนั้น แล้วหาทางพัฒนาสินค้าใหม่ขึ้นมาทดแทนกัน

7. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ผลการวิจัยที่ถูกต้อง โดยวรรณคดี แสงประทีปทอง (2554) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์ว่าส่วนใหญ่มี 4 ประเภท คือ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบทดสอบหรือแบบสอบ (Test) เป็นชุดของคำถามที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ใช้วัดพฤติกรรมความรู้และทางทักษะบางประการ โดยปกติแล้วจะมีระดับการวัดอยู่ในระดับอันตรภาค เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างๆ แบบทดสอบความถนัด เป็นต้น แบบทดสอบมีข้อดีคือใช้ได้สะดวก รวดเร็ว เก็บข้อมูลได้ครั้งละมากๆ ส่วนข้อเสียคือ การสร้างข้อสอบให้ได้มาตรฐานยาก

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นชุดของข้อความเช่นเดียวกับแบบทดสอบ เขียนขึ้นมาเพื่อใช้เก็บข้อมูลตามที่ต้องการ โดยให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านคำถามแล้วกรอก เติมหรือเขียนคำตอบ ส่วนใหญ่ใช้สำหรับวัดความรู้สึก ความคิดเห็น ความสนใจ เจตคติ เช่น แบบสอบถามปลายปิด ปลายเปิด แบบตรวจสอบรายการมาตรฐานค่า เป็นต้น มีข้อดีคือใช้ได้สะดวก เก็บข้อมูลได้ครั้งละมาก ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลน้อย เสียค่าใช้จ่ายต่ำ แต่มีข้อเสียคือผู้ตอบอาจตอบไม่เต็มที่หรือปกปิด สร้างแบบสอบถามให้ได้มาตรฐานยาก

3. แบบสัมภาษณ์ เป็นชุดของข้อความเช่นเดียวกับแบบทดสอบและแบบสอบถาม เพียงแต่แบบทดสอบกับแบบสอบถามผู้อ่านต้องอ่าน ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้ตอบใช้การฟัง แบบสัมภาษณ์ใช้สอบถามความคิดเห็น ความสนใจ เจตคติคล้ายๆ กับแบบสอบถาม และสัมภาษณ์โดยทั่วไปแบ่งเป็นประเภทมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์ มีข้อดีคือ ได้ข้อมูลคำตอบที่ละเอียด และเชิงลึก ใช้กับผู้อ่านที่อ่านหนังสือไม่ออกได้ สามารถสังเกตพฤติกรรมผู้ให้ข้อมูลควบคู่กันได้ด้วย ส่วนข้อจำกัดคือเก็บข้อมูลได้น้อย ใช้เวลานาน เสียค่าใช้จ่ายมากและต้องใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีทักษะดีพอ

4. แบบสังเกต เป็นชุดของประเด็นพฤติกรรมที่ผู้สังเกตใช้บันทึกข้อมูล ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยและเจตพิสัย เช่น แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบสังเกตแบบตรวจสอบรายการ แบบบันทึกความประพฤติหรือพฤติกรรมต่างๆ เป็นต้น การสังเกตจะต้องดำเนินการบันทึกรายละเอียดข้อเท็จจริงทันที ดังนั้นในการสังเกตสิ่งใดก็ตาม ผู้สังเกตจะต้องเตรียมแบบสังเกตไว้ให้พร้อมการที่จะทำการสังเกตเพื่อให้การบันทึกเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยทั่วไปแบบสังเกตจะมีข้อดีคือได้ข้อมูลที่เป็นจริง สามารถสังเกตพฤติกรรมหลายๆ อย่างไปพร้อมกัน ส่วนข้อเสียคือได้ข้อมูลน้อย สังเกตได้เฉพาะพฤติกรรมปัจจุบัน ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลนาน เป็นวิธีที่ใช้เวลานานกว่าวิธีอื่น ต้องใช้ผู้สังเกตที่มีความเชี่ยวชาญ

ในที่นี้ ผู้วิจัยขอเสนอกรอบแนวคิดเฉพาะของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักของงานวิจัยนี้ ดังนี้

7.1 แบบสอบถาม

7.1.1 ความหมายของแบบสอบถาม

วรรณดี แสงประทีปทอง (2554) ให้ความหมายของแบบสอบถาม (questionnaire) หมายถึงชุดของคำถาม (item) ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อเท็จจริง (fact) หรือความคิดเห็น (opinion) ของผู้ตอบ คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามไม่มีการตัดสินในลักษณะถูกหรือผิด

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ได้ในคราวเดียวกัน ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หรืออาจให้ผู้อื่นช่วยรวบรวม วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทำได้หลายวิธี ทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการทอดแบบสอบถามไว้แล้วนัดหมายรับคือ วิธีส่งทางไปรษณีย์ หรือบางครั้งอาจใช้การถามจากผู้ให้ข้อมูลโดยตรงแล้วผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นผู้บันทึก

7.1.2 โครงสร้างของแบบสอบถาม

โครงสร้างหรือส่วนประกอบของแบบสอบถามโดยทั่วไปแบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่หนังสือนำ คำชี้แจงการตอบและเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

1) หนังสือนำเป็นส่วนที่ผู้วิจัยต้องการแนะนำและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัยให้ผู้ตอบทราบ รวมทั้งขอความร่วมมือจากผู้ตอบ ประเด็นของข้อความในหนังสือนำประกอบด้วยคำแนะนำตัวผู้วิจัย แนะนำโครงการวิจัย ชี้แจงเหตุผลที่ส่งแบบสอบถามให้ตอบ ให้คำมั่นสัญญาว่าคำตอบที่ได้รับจะเก็บไว้เป็นความลับ ระบุสถานที่ส่งแบบสอบถามกลับคืน

2) คำชี้แจงการตอบ ส่วนนี้เป็นการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามว่าประกอบด้วยกี่ตอน ตอนใดบ้าง การตอบคำถามแต่ละตอนทำอย่างไร เช่นให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ ให้เติมข้อความหรือให้จัดลำดับข้อความแต่ละข้อ เป็นต้น

3) เนื้อหาของแบบสอบถาม ส่วนนี้เป็นส่วนประกอบของแบบสอบถามซึ่งจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของการวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการ ถ้าแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามโดยยึดตัวแปรที่ศึกษาเป็นหลัก ประกอบด้วย

3.1) คำถามเกี่ยวกับตัวแปรตาม

3.2) คำถามเกี่ยวกับตัวแปรต้น

3.3) คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ ผู้วิจัยนิยมถามไว้เพื่อใช้อธิบายลักษณะของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม หรือใช้เปรียบเทียบข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่มีข้อมูลพื้นฐานต่างกัน

7.1.3 ประเภทและรูปแบบข้อคำถาม

คำถามที่ใช้ในแบบสอบถามแบ่งได้ 2 ประเภท คือ คำถามแบบเปิด (open question) และคำถามแบบปิด (closed question)

1) คำถามแบบเปิด หรือคำถามปลายเปิด เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบ ตอบคำถามโดยเขียนตอบได้อย่างอิสระตามความต้องการของผู้ตอบ

2) คำถามแบบปิด หรือคำถามปลายปิด เป็นคำถามที่ผู้วิจัยหรือผู้สร้างแบบสอบถามมีคำตอบของคำถามกำหนดไว้ชัดเจน ผู้ตอบเพียงเลือกคำตอบที่กำหนดไว้ คำถามแบบปิดมีหลายรูปแบบ ได้แก่

2.1) คำถามแบบสองคำตอบ (Dichotomous question) รูปแบบนี้เป็นแบบให้เลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่งจากคำตอบสองคำตอบที่กำหนด เช่น ใช่-ไม่ใช่, ถูก-ไม่ถูก, เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย, ทำ-ไม่ทำ เป็นต้น

2.2) คำถามแบบให้เลือกตอบ (Multiple choice question) คำถามแบบนี้มีคำตอบให้เลือกตอบตั้งแต่ 3 คำตอบขึ้นไป โดยให้เลือก 1 คำตอบหรือหลายคำตอบ

2.3) คำถามแบบให้เรียงลำดับคำตอบ (Rank ordering) คำถามแบบนี้ให้ผู้ตอบเลือกตอบโดยการเรียงลำดับคำตอบที่กำหนดให้ มักใช้คำถามแบบนี้เมื่อต้องการเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเรียงลำดับความสำคัญของคำตอบ วิธีการตอบให้ผู้ตอบเขียนเลขเรียงลำดับตามความสำคัญ ซึ่งคำถามแบบเรียงลำดับคำตอบไม่ควรมียารายการให้เลือกมากนัก เนื่องจากอาจทำให้ผู้ตอบต้องใช้ความสามารถในการเปรียบเทียบคำตอบมาก และใช้เวลามากในการตอบคำถาม ซึ่งทำให้ไม่สะดวกในการให้ข้อมูล

2.4) คำถามแบบให้ประเมินค่า (Rating Scales) คำถามแบบนี้ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่งซึ่งมีลักษณะเปรียบเทียบกันตามปริมาณมากน้อย คำถามนี้กำหนดจำนวนคำตอบแต่ละข้อไว้เท่าๆ กัน เพื่อความสะดวกในการสร้างและวิเคราะห์ข้อมูล คำตอบของคำถามแต่ละข้ออาจมีตั้งแต่ 3 คำตอบขึ้นไป คำถามแบบนี้ที่ใช้กันทั่วไป ได้แก่ มาตรวัดแบบลิเคิร์ต มาตรจำแนกความแตกต่างของออสกูด มาตรวัดของเทอร์สโตน และมาตรวัดของกัตต์แมน เป็นต้น

7.2 แบบสัมภาษณ์

7.2.1 ความหมายของแบบสัมภาษณ์

วรรณดี แสงประทีปทอง (2554) ให้ความหมายของแบบสัมภาษณ์ (Interview) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการพูดคุยอย่างมีจุดหมาย ข้อมูลอาจเป็นข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือเจตคติ โดยมีผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ถามและจดบันทึกคำตอบ และมีผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ตอบ

7.2.2 วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

- 1) เพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศโดยตรงและเจาะลึกเป็นเรื่องเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึก เจตคติ ค่านิยม ความเชื่อ แนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์โดยตรง
- 2) ข้อคิดเห็นจากผู้ถูกสัมภาษณ์อาจนำมาตั้งเป็นสมมติฐานหรือข้อเสนอแนะใหม่เพิ่มเติมจากที่ผู้วิจัยตั้งไว้แล้วก็ได้
- 3) การสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งช่วยอธิบายข้อสรุปที่ได้เพิ่มขึ้น โดยไม่ได้คาดหมายไว้จากผลการประเมิน

7.2.3 ข้อดีของการสัมภาษณ์

- 1) เหมาะสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะลึก
- 2) มีความยืดหยุ่น โดยเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ซักถามข้อคำถามของการสัมภาษณ์ได้
- 3) ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสสังเกตปฏิกิริยา ท่าทาง สีหน้า อารมณ์และความรู้สึกอื่นๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้

- อื่นๆ
- 4) เหมาะสำหรับการสอบถามผู้บริหารในระดับสูงที่ไม่ค่อยมีเวลาตอบคำถามโดยวิธีอื่นๆ
 - 5) สามารถใช้ได้กับกลุ่มบุคคลที่อ่าน-เขียนไม่ได้ หรือกลุ่มบุคคลพิเศษ ที่ไม่สามารถจะเขียนได้
 - 6) การสัมภาษณ์ช่วยแก้ปัญหาการได้ข้อมูลกลับคืนมาน้อย

7.2.4 ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์

- 1) มีความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากกว่าวิธีการอื่นๆ
- 2) ใช้เวลานานในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพราะต้องนัดสัมภาษณ์แต่ละคน บางครั้งผู้ให้สัมภาษณ์มีภารกิจมากก็อาจต้องนัดใหม่
- 3) การสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะเชื่อถือได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์ของผู้สัมภาษณ์ ซึ่งต้องผ่านการเรียนรู้ การอบรมและเทคนิคการสัมภาษณ์มาเป็นอย่างดี
- 4) สภาวะแวดล้อมมีผลต่อคำตอบที่ได้รับ หากผู้ให้สัมภาษณ์มีความวิตกกังวล มีความเครียดหรือตกอยู่ในภาวะหวาดกลัว อาจทำให้ข้อมูลบิดเบือนได้
- 5) ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์จะต้องพูดและเข้าใจในภาษาเดียวกันเป็นอย่างดี มิฉะนั้นจะเป็นอุปสรรคในการสัมภาษณ์
- 6) ปัญหาเรื่องความแปลกหน้า ผู้สัมภาษณ์ควรศึกษาขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของแหล่งที่จะไปสัมภาษณ์ด้วย

7.2.5 ประเภทของการสัมภาษณ์

วรรณคดี แสงประทีปทอง (2554) แบ่งประเภทของการสัมภาษณ์โดยขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการจำแนก ในที่นี้แบ่งประเภทการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

- 1) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Formal Interview or Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของคำถาม คล้ายแบบสอบถาม ผู้สัมภาษณ์ใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นชุดของคำถามที่จัดเรียงลำดับคำถามไว้อย่างดี อาจมีทั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งคำถามปลายปิดสามารถมีคำตอบเลือกตอบได้เช่นเดียวกับแบบสอบถาม
- 2) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือไม่มีโครงสร้าง (Informal Interview or restructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ไม่ใช้แบบสัมภาษณ์หรือชุดของคำถามที่มีโครงสร้างแน่นอนตายตัว แต่ผู้สัมภาษณ์มีอิสระที่จะถามตามความคิด จึงมีความยืดหยุ่นสูงในการถาม ทำให้บรรยากาศการสัมภาษณ์มีความเป็นกันเอง ไม่ต้องเป็นทางการ จึงเหมาะสมกับสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบกลุ่ม แบบไม่มีทิศทางหรือไม่เฉพาะเจาะจง

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2549) แบ่งประเภทของการสัมภาษณ์ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

1) แบ่งตามจำนวนคนที่ให้สัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1.1) การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล แบบนี้มีผู้ให้สัมภาษณ์เพียงคนเดียว เผชิญหน้ากับผู้สัมภาษณ์ ซึ่งอาจจะไปสัมภาษณ์กันที่ทำงาน ที่บ้านหรือที่มุมหนึ่งที่สะดวก และมีความเป็นส่วนตัวเฉพาะก็ได้ คำถามต้องง่าย ไม่ต้องมีรายละเอียดมากนัก จะใช้เป็นแบบมีโครงสร้างหรือไม่มีโครงสร้างก็ได้ วิธีการนี้นับว่าเป็นวิธีที่ดีและให้ผลมาก นิยมกันทั่วไปแต่ต้องมีการเตรียมตัวคู่มือการสัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ไว้เป็นอย่างดี

1.2) การสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม แบบนี้มีผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนหรือมีการรวมกลุ่มเล็กๆ ทั้งเป็นแบบกลุ่มอิสระและกลุ่มไม่อิสระ แบบกลุ่มไม่อิสระ ผู้สัมภาษณ์ต้องแจ้งวัตถุประสงค์และป้อนคำถาม โดยอธิบายให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจก่อน แล้วให้แต่ละคนตอบ ในขณะที่ตอบถ้ามีใครสงสัยก็ถามทวนได้ วิธีนี้มักไม่ค่อยได้ผลดี ข้อมูลที่ได้อาจไม่ให้ประโยชน์มากนัก ส่วนแบบกลุ่มอิสระจะปล่อยให้ผู้สัมภาษณ์คุยกันเอง และหาข้อสรุปตามที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการ การสัมภาษณ์แบบนี้เรียกกันทั่วไปว่าการสัมภาษณ์แบบกลุ่มเน้น (Focus Group Interview)

2) แบ่งตามจำนวนคนที่เป็นผู้สัมภาษณ์ มี 2 ประเภท คือ

2.1) การสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์คนเดียว แบบนี้ใช้ผู้สัมภาษณ์หรือพนักงานสัมภาษณ์เพียงคนเดียวไปพูดคุยกับผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งจะเป็นการสัมภาษณ์แบบคนต่อคนไปจนครบตัวอย่างทั้งหมด หรือใช้ผู้สัมภาษณ์หลายคนแต่บางช่วยกันสัมภาษณ์ก็ได้

2.2) การสัมภาษณ์แบบผู้สัมภาษณ์หลายคน แบบนี้ใช้ผู้สัมภาษณ์พร้อมกันหลายคนไปพูดคุยกับผู้ให้สัมภาษณ์อาจจะเป็นคนเดียวหรือหลายคน ผู้ให้สัมภาษณ์ช่วยกันซักถามหรือจะแย้งหน้าที่กันว่าใครซักถามเรื่องอะไร

3) แบ่งตามเกณฑ์ในการสัมภาษณ์ มี 2 ประเภท คือ

3.1) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured or Standardized Interview) วิธีนี้มีการกำหนดคำถามเตรียมไว้ก่อนออกสัมภาษณ์ มีรูปแบบเป็นขั้นตอนในการถาม และต้องถามหรือสัมภาษณ์ตามแบบฟอร์มคำถามตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนถูกถามเหมือนกันหมด ฉะนั้นวิธีนี้ต้องใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งต้องสร้างและจัดเตรียมไว้เป็นอย่างดี คล้ายกับแบบสอบถามให้ดูเพิ่มเติมในการสอบถาม

3.2) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured or Unstandardized Interview) วิธีนี้ตรงกันข้ามกับแบบแรก คือ ยืดหยุ่นและเปิดกว้าง จะถามอะไรก่อนหลังก็ได้ และไม่จำเป็นต้องถามเหมือนกันทุกคน ผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการถามได้อย่างเต็มที่ แต่ต้องพยายามล้วงหาคำตอบตามที่ต้องการในการวิจัยให้ได้

4) แบ่งตามการกำหนดคำตอบ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

4.1) การสัมภาษณ์แบบไม่จำกัดคำตอบ วิธีนี้เน้นที่บทบาทของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยจะปล่อยให้ผู้ให้สัมภาษณ์พูดไปเรื่อยๆ ตามความต้องการ จนกว่าจะพอใจ ผู้สัมภาษณ์ทำตนเป็นผู้ฟังที่ดี ถามนำเพียงประโยค สองประโยคเท่านั้น แต่ถามเน้นที่แนวคิด หลักการเป็นหลัก แล้วให้ผู้สัมภาษณ์พูดไปเรื่อยๆจนกว่าจะครอบคลุมครบถ้วนตามที่ต้องการ หรือหมดข้อมูลที่จะให้แล้ว ผู้สัมภาษณ์เพียงคอยจดบันทึกและแนวคิดต่างๆ ไว้

4.2) การสัมภาษณ์แบบลึก (Depth Interview) วิธีนี้นิยมใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพวิธีหนึ่ง มีลักษณะเป็นการถามแบบไม่มีโครงสร้าง มีเพียงแนวคำถามและถามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรง แบบเผชิญหน้าหนึ่งต่อหนึ่ง การสัมภาษณ์แบบนี้จะเจาะลึก ล้วงให้ได้คำตอบอย่างละเอียดอย่างครบถ้วนเท่าที่ผู้ให้สัมภาษณ์รู้และสามารถตอบได้ การถามนอกจากจะถามให้อธิบายแล้ว จะต้องถามถึงเหตุผลเพื่อจะได้ใช้ตัดสินว่าข้อความที่ตอบนั้นถูกต้อง ชัดเจนและเชื่อถือได้เพียงใด

4.3) การสัมภาษณ์แบบปฏิบัติซ้ำ วิธีนี้พิจารณาได้ 2 ลักษณะคือสัมภาษณ์ซ้ำในขณะเดียวกัน โดยสัมภาษณ์เรื่องอื่นไปก่อนสักพักแล้วหวนกลับมาถามเรื่องเดิมอีกเพื่อให้ได้คำตอบที่แน่นอน กับสัมภาษณ์ซ้ำโดยเว้นระยะเวลาให้ห่างกันแล้วกลับมาสัมภาษณ์ใหม่ (ต่างเวลากัน) เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการติดตามความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของบุคคล ในลักษณะนี้มักใช้กับการวิจัยที่ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

5) แบ่งตามวิธีการ มี 2 ประเภท คือ

5.1) การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (Face to Face) แบบนี้ผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์อยู่พร้อมกันในบริเวณที่กำหนด แบบเผชิญหน้าซึ่งกันและกันพูดคุย ซักถามกันโดยตรง มีข้อสงสัยหรือปัญหาอะไรก็สอบถามและหวนคำถามได้ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้มาก

5.2) การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ แบบนี้ใช้โทรศัพท์เป็นสื่อในการพูดคุย ซักถาม ใช้ได้เฉพาะที่กลุ่มตัวอย่างมีโทรศัพท์ใช้เท่านั้น การซักถามพูดคุยทางโทรศัพท์มีข้อจำกัดภาษาที่ใช้ต้องสั้น กระชับรัดและชัดเจน

7.2.6 หลักการสัมภาษณ์

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2549) ระบุหลักการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายและขั้นตอนให้ชัดเจน
- 2) ผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมตัวและวัสดุอุปกรณ์ไปให้พร้อม
- 3) เตรียมผู้ให้สัมภาษณ์
- 4) ขณะสัมภาษณ์ต้องสร้างความสัมพันธ์คุ้นเคย
- 5) ขณะสัมภาษณ์ต้องพูดคุยและสร้างบรรยากาศที่ยั่ว

- 6) คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ต้องจัดเรียงไว้ตามลำดับก่อนหลัง
- 7) ภาษาที่ใช้สัมภาษณ์
- 8) การจดบันทึก
- 9) บรรยากาศในการสัมภาษณ์

7.2.7 ขั้นตอนการสัมภาษณ์

- 1) ขั้นตอนเตรียมการ เตรียมการและวางแผนการสัมภาษณ์ทั้งหมด ดังนี้

1.1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ต้องกำหนดให้ชัดเจนโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ ขอบเขตและนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย จะทำให้รู้ว่าต้องการศึกษาตัวแปร และมีข้อมูลอะไรบ้างที่ต้องไปสัมภาษณ์ ให้จัดแยกเป็นประเด็นๆ ไว้และตรวจสอบให้ครบถ้วนครอบคลุมตัวแปรและเนื้อหาที่ต้องการทั้งหมดเพื่อใช้เป็นวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

1.2) เลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ต้องคัดเลือกที่จะไปสัมภาษณ์ใครบ้าง ใครเป็นผู้รู้หรือมีข้อมูลตามที่ต้องการ ผู้นั้นมีอำนาจหรืออยู่ในฐานะที่จะให้ข้อเท็จจริงเหล่านั้นได้เพียงใด รวมทั้งต้องใช้ผู้สัมภาษณ์จำนวนเท่าใดจึงจะเป็นตัวแทนของประชากรด้วย

1.3) กำหนด นัดแนะเวลาและสถานที่ ต้องทาบทามผู้ให้สัมภาษณ์ ติดต่อ นัดแนะเวลาและสถานที่สำหรับสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า หรือบางกรณีอาจต้องมีการเตรียมชุมชนเพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นก่อน

1.4) เลือกประเภทของการสัมภาษณ์ เลือกและกำหนดให้เจาะจงว่าจะใช้วิธีใด ใช้เพียงวิธีเดียวหรือหลายวิธีผสมกัน ต้องกำหนดให้แน่นอนในการเลือกต้องพิจารณาข้อดี ข้อจำกัดของแต่ละวิธี และต้องให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้ให้สัมภาษณ์

1.5) เตรียมคำถามและวัสดุอุปกรณ์ ถ้าใช้แบบเป็นมาตรฐานต้องจัดเตรียมสร้างแบบสัมภาษณ์ ทดลองใช้ไปก่อน จัดเตรียมไปให้เรียบร้อยและเพียงพอ ส่วนวัสดุอุปกรณ์ประกอบเช่น เครื่องบันทึกเสียง บันทึกภาพ ถ้าจำเป็นก็ต้องจัดเตรียมไปด้วย

1.6) ทดลองเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ ก่อนไปสัมภาษณ์จริงต้องนำวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นไปทดลองใช้ดูก่อน เพื่อให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ส่วนแบบสัมภาษณ์ก็ควรนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างดูก่อน เพื่อดูความเข้าใจในการถาม การตอบ การเรียงลำดับคำถาม รวมทั้งความยากง่าย อำนาจจำแนกของคำถามแต่ละข้อ และความตรง ความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ ทั้งชุดเพื่อให้สามารถใช้สัมภาษณ์ และจดบันทึกได้อย่างถูกต้องครบถ้วน นอกจากนั้นจะได้ทดลองดูว่าต้องใช้เวลาสัมภาษณ์แต่ละรายเท่าใดด้วยเพื่อกำหนดและวางแผนการสัมภาษณ์ให้ได้อย่างประหยัดและเสียเวลาน้อยที่สุด

1.7) ศึกษาข้อมูลและประวัติผู้ให้สัมภาษณ์ ศึกษาเรื่องราวข้อมูลที่ต้องการอย่างละเอียด และศึกษาประวัติส่วนตัวของผู้ที่จะให้สัมภาษณ์ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น สภาพชุมชน อาชีพทั่วไป วัฒนธรรมนิยมประเพณี เป็นต้น

1.8) อบรมผู้สัมภาษณ์ ถ้าต้องใช้ผู้สัมภาษณ์หลายคน ต้องมีการอบรมทำความเข้าใจให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน

2) ขั้นตอนการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าต่อตัวควรปฏิบัติ ดังนี้

2.1) แนะนำตัวและวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ เมื่อเข้าไปสัมภาษณ์ต้องแนะนำตัวเอง เป็นใคร มาจากไหน มาทำไม มีจุดมุ่งหมายและขอบเขตของการสัมภาษณ์อย่างไร สร้างความสำคัญให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์และให้ความมั่นใจว่าสิ่งที่ให้สัมภาษณ์ไปจะถือเป็นความลับ จะนำไปใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยนี้เท่านั้น จะไม่นำไปใช้อื่นหรือเปิดเผยให้ผู้อื่นรู้อย่างเด็ดขาด

2.2) เริ่มการสัมภาษณ์ ควรพูดคุย ชักถามตามคำถามที่กำหนดไว้ก่อนหลังพูดคุย ชักถาม

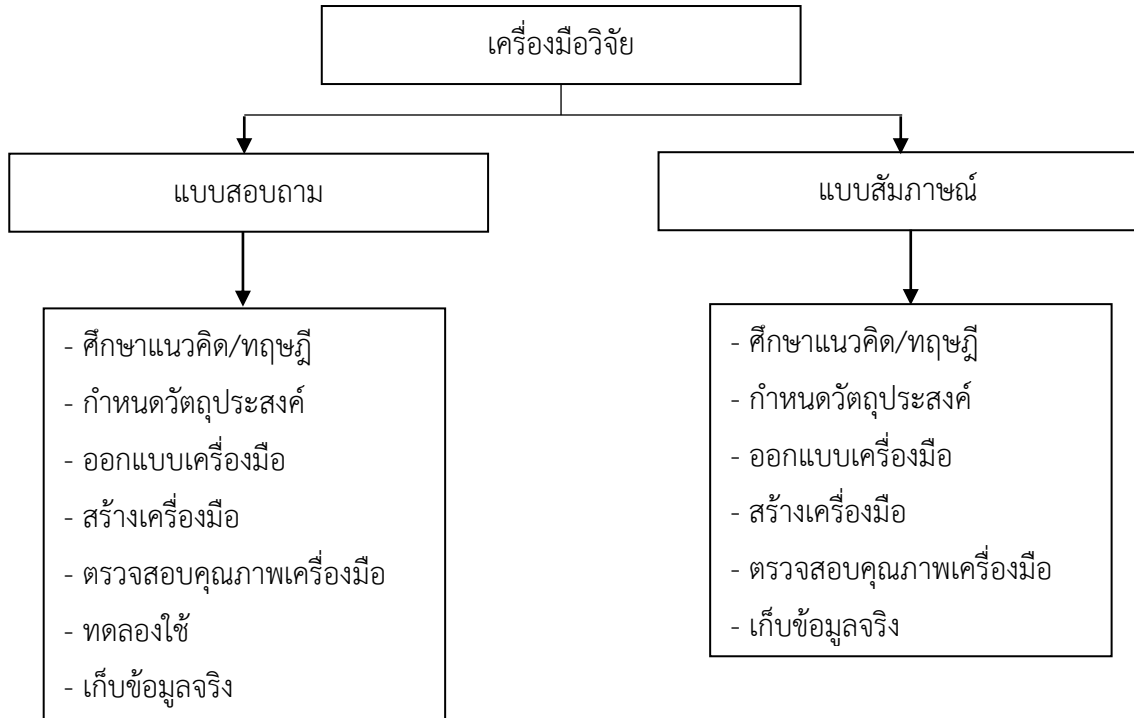
3) ขั้นการบันทึกผล ควรบันทึกผลทันที อาจบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์หรือหลังการสัมภาษณ์เสร็จใหม่ๆ ไม่ควรทิ้งไว้นาน อาจหลงลืมหรือคลาดเคลื่อนได้ ควรบันทึกตามความเป็นจริง อย่างมีอคติหรือความเห็นของตนใส่เข้าไป อย่าเว้นคำถามให้ว่างไว้โดยไม่บันทึกคำตอบ หากไม่ตอบต้องบันทึกว่าเพราะเหตุใด และถ้าเป็นแบบไม่มีโครงสร้าง ควรบันทึกชื่อและที่อยู่ของผู้ให้สัมภาษณ์ (ถ้าจำเป็น) วันเดือนปี ผลการสัมภาษณ์ ซึ่งจะต้องจดบันทึกทั้งคำถาม คำตอบ ข้อสังเกตที่ได้ขณะสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยว่ามีอย่างไรบ้างและควรมีผลสรุปการสัมภาษณ์ด้วย

4) ขั้นปิดการสัมภาษณ์ ควรปฏิบัติ ดังนี้

4.1) กล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ ให้กล่าวถึงความร่วมมือและความสำเร็จของการสัมภาษณ์ครั้งนี้ว่าขึ้นอยู่กับผู้ให้สัมภาษณ์ จะทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีความภูมิใจและสบายใจเมื่อเราจากไป และมีความรู้สึกที่ดีต่อการสัมภาษณ์ แม้ว่าเข้าอาจจะไม่มีโอกาสให้สัมภาษณ์อีกเลย แต่ถ้าจำเป็นต้องกลับไปอีกหรือไปผู้ให้สัมภาษณ์รายอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

4.2) ทบทวนความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้ ผู้สัมภาษณ์อาจทบทวนเองก่อนปิดการสัมภาษณ์ โดยถามทบทวนคำถามให้แน่ใจว่าผู้ให้สัมภาษณ์ตอบเช่นนั้นจริงๆ

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สมชาย เดชะพรหมพันธุ์และคณะ (2545) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจัดระบบบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและทดสอบแบบจำลองการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่าอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งมีความสามารถในการบริหารและการจัดการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน ระดับความสามารถในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งมีความใกล้เคียงกันมากตามลำดับ ดังนี้ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ได้ระดับคะแนน 43 รองลงมาคืออุทยานเขาน้ำตกพร้อม 42 คะแนน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ อุทยานแห่งชาติทับลาน ได้แต่ละ 41 คะแนน อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ดได้ 40 คะแนน และอุทยาน

แห่งชาติปางสีดาได้ 38 อุทยานแห่งชาติ และเมื่อเฉลี่ยเปรียบเทียบระหว่างอุทยานแห่งชาติทางบกกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลพบว่า อุทยานแห่งชาติทางบกมีระดับความสามารถสูงกว่าอุทยานแห่งชาติทางทะเลเพียงเล็กน้อยที่ระดับ 41 : 40.50 คะแนน ส่วนแบบจำลองการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถปฏิบัติได้กับกิจกรรมที่อุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง โดยมีการดำเนินการในระดับสูงตั้งแต่ร้อยละ 79.18 ถึง 89.58 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าแบบจำลองการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะสามารถเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ ได้

คณิงภรณ์ วงเวียน (2554) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวของเกาะเสม็ด ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะเสม็ด และสร้างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว เชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบ่งเป็น 6 กลุ่ม คือ 1) บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ 2) บุคลากรในภาคธุรกิจ 3) ประชาชนท้องถิ่น 4) นักคู้เทศก์ 5) นักท่องเที่ยวชาวไทย 6) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) เกาะเสม็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและป่าไม้ มีความสวยงามและจุดเด่นในด้านหาดทรายขาวละเอียด น้ำทะเลใส มีอ่าวต่างๆ มากมาย และ เป็นสัญลักษณ์ของวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี มีความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยว การ บริการทางการท่องเที่ยว การจัดการทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ล้อมและการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของเกาะเสม็ดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมากและปริมาณนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้ มาท่องเที่ยวที่เกาะเสม็ดส่วนมากอยู่ระหว่าง 200,001-500,000 คน/ปี 2) เกาะเสม็ดมีปัญหาด้านมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะ การจัดการน้ำเสีย ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ความขัดแย้งด้านกรรมสิทธิ์ในที่ดินและปริมาณน้ำจืดไม่เพียงพอ ส่วนอุปสรรคคือ ขาดการบูรณาการในการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ งบประมาณในการบริหารจัดการท่องเที่ยวและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เพียงพอ ขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ขาดการวางผังพื้นที่เฉพาะในการพัฒนา/อนุรักษ์เกาะเสม็ด และขาดหน่วยงานหลักหรือกลไกการประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เกาะเสม็ดอย่างจริงจัง และ 3) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง มีวิสัยทัศน์ คือ “เกาะเสม็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลที่ได้มาตรฐานและยั่งยืนในภาคตะวันออกของไทย” ประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว (2) เสริมสร้างการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบสาธารณูปโภค (3) พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการตลาดท่องเที่ยวเชิงคุณภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งในการ

ประเมินยุทธศาสตร์ดังกล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ยุทธศาสตร์ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเกาะเสม็ดและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

ชลธร ชำนาญคิดและคณะ (2557) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการประเมินสถานภาพและความพร้อมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ วางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมจัดทำแนวทางและคู่มือการแก้ไขปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พัฒนาระบบฐานข้อมูล ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ตลอดจนการนำเสนอแนวทางและแนวนโยบายในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมต่อการจัดการพื้นที่มรดกโลกดงพญาเย็น – เขาใหญ่ ผลการศึกษาทำการประเมินสถานภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาและพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน กำหนดแนวทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อลดปัญหาการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว โดยได้จัดทำระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ จากฐานข้อมูลได้จำแนกแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ทั้งสิ้น 106 แหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรม ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลได้เลือกใช้ Application 2 ประเภท ได้แก่ website กับ Facebook เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้จากการประเมิน ศักยภาพและความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ และการศึกษาแนวความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยวต่อการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเรียนรู้ประกอบความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ได้คัดเลือกกิจกรรมที่มีศักยภาพและความพร้อมเพื่อจัดทำแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์จำนวน 14 กิจกรรม และนำเสนอแนวทางและกรอบแนวนโยบายการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมต่อการจัดการพื้นที่มรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ โดยมีข้อเสนอแนะให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีศักยภาพสูงมาก โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์จำนวน 7 กิจกรรม ที่สมควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดให้เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีศักยภาพมากขึ้นและสามารถเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนำร่องในระดับชาติและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น – เขาใหญ่ให้เกิดความยั่งยืนพร้อมมุ่งสู่การเป็นผู้นำแนวความคิดการท่องเที่ยวเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์มาใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในกลุ่มประชาคมอาเซียนต่อไป

จากการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (การวิเคราะห์ SWOT) สรุปว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่กำหนดให้ใช้มาตรการเชิงรุก โดยพยายามแก้ไขปัญหาจุดอ่อน และใช้โอกาสที่คืบหน้า

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเลือกกิจกรรมที่โดดเด่นมาพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น อุทยานแห่งชาติทับลานกำหนดให้ใช้มาตรการเชิงรับ ในรูปแบบการวางแผนเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับอุทยานแห่งชาติปางสีดากำหนดให้ใช้มาตรการเชิงรุก โดยพยายามแก้ไขปัญหาล่วงหน้า และใช้โอกาสที่ดีที่มีแนวร่วมในการพัฒนาที่ดียิ่ง นำมาใช้สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเลือกกิจกรรมที่โดดเด่นมาใช้ในการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและความพร้อมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีอุทยานแห่งชาติตาพระยาและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ กำหนดให้ใช้มาตรการเชิงรับและป้องกันรักษาความปลอดภัย โดยการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า และใช้โอกาสที่ดีเลือกพัฒนากิจกรรมที่มีความปลอดภัย เพื่อเพิ่มศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดแผนงานและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ 5 แผนงานโครงการ ได้แก่ แผนงานและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับการแก้ไขปัญหาขยะและมูลฝอย แผนงานและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย แผนงานและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศและเสียง แผนงานและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับการแก้ไขปัญหามลภาวะด้านสายตาและทัศนอุจาด แผนงานและแนวทางการอนุรักษ์พลังงานในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและออกแบบคู่มือการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อใช้เป็นต้นแบบการจัดการที่เหมาะสมและสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่อื่นได้ต่อไป การศึกษาวิจัยตามแผนงานวิจัยครั้งนี้ได้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักและปรัชญาการจัดการอุทยานแห่งชาติหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หลักการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรอบแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และนำกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเรียนรู้สร้างสรรค์ที่เหมาะสมสามารถทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนและการใช้กิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาที่เหมาะสม สามารถสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ และหากมีการพัฒนาภาคีเครือข่ายโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม จะทำให้เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืนและสามารถช่วยกระจายนักท่องเที่ยวที่เกิดการกระจุกตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ พฤติกรรมและการตัดสินใจท่องเที่ยว

เลกิงศักดิ์ ชัยชาญ (2556) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว 2) ศึกษาความสัมพันธ์ภายในห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทางด้านต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ 3) ศึกษาผลกระทบทางตรงของปัจจัย ทางด้านต้นน้ำ ปัจจัยทางด้านกลางน้ำ และปัจจัยทางด้านปลายน้ำที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และ 4) ระบุแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา และอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลยจำนวนรวม 440 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในส่วนใหญ่มักจะมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แล้ว 2 – 3 ครั้ง มาท่องเที่ยวในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 2 – 3 วัน และมากับครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเข้าใจถึงลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่ไม่ครบถ้วนโดยเข้าใจว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อการใช้ประโยชน์ในพื้นที่จากการท่องเที่ยวร่วมกันด้านความสัมพันธ์ภายในห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทางด้านต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ พบว่าปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนในทุกปัจจัย ผลการศึกษาถึงผลกระทบทางตรงของปัจจัยด้านต้นน้ำ ปัจจัยด้านกลางน้ำ และปัจจัยด้านปลายน้ำที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการหรือปัจจัยด้านต้นน้ำที่มีผลกระทบทางตรงต่อปัจจัยด้านการให้บริการหรือปัจจัยด้านกลางน้ำ ในภาพรวมของ 2 แหล่งท่องเที่ยวให้ผลเหมือนกันทั้ง 3 ปัจจัยเรียงตามลำดับผลกระทบคือ ปัจจัยด้านประสบการณ์และการปฏิบัติหน้าที่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และปัจจัยด้านทรัพยากรและศักยภาพขององค์กร ด้านปัจจัย ด้านการให้บริการ หรือปัจจัยด้านกลางน้ำ ที่มีผลกระทบทางตรงต่อ ปัจจัยด้านระดับความพึงพอใจ โดยรวมของนักท่องเที่ยว หรือปัจจัยด้านปลายน้ำพบว่า มีทั้งเหมือนและแตกต่างกันใน 2 แหล่งท่องเที่ยวคือ เหมือนกันในด้านอาหารและงานฝีมือท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวมมากที่สุดที่แตกต่างกันคือลำดับรองลงมาเป็นด้านที่พักอาศัย สำหรับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขณะที่เป็ด้านสถานที่และกิจกรรม สำหรับอุทยานแห่งชาติภูเรือ ด้านปัจจัยด้านการบริหารจัดการ หรือปัจจัยด้านต้นน้ำ ที่มีผลกระทบทางตรงต่อปัจจัยด้านระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยว หรือปัจจัยด้านปลายน้ำ พบว่ามีแตกต่างกันใน 2 แหล่งท่องเที่ยว โดยเป็นปัจจัยด้านประสบการณ์และการปฏิบัติหน้าที่ และปัจจัยด้านคุณลักษณะขององค์กรตามลำดับ สำหรับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขณะที่เป็นตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตัวแปรด้านการนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามลำดับ สำหรับอุทยานแห่งชาติภูเรือ จากผลการศึกษาทำให้สรุปได้ว่าการพัฒนาในส่วน

ใดส่วนหนึ่งของโซ่อุปทาน จะเกิดผลกระทบต่อส่วนอื่นเสมอโดยมีผลกระทบมากน้อยต่างกัน ทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าควรพัฒนาปัจจัยใดก่อนหลังมากน้อยเพียงใดเพื่อเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อโซ่อุปทานการท่องเที่ยว

พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม (2555) วิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันร่วมกัน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จำนวน 400 คน และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 17 คน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีช่วงอายุต่ำกว่า 25 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและมีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 10,000 บาทหรือต่ำกว่า ทั้งนี้ในด้านของพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยเดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันแล้ว โดยส่วนใหญ่เดินทางมากับญาติหรือบุคคลในครอบครัว และจะใช้วิธีการขับรถส่วนตัวมาเอง นอกจากนี้พบว่า บุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันมากที่สุด คือญาติหรือบุคคลในครอบครัว และจะทราบข้อมูลการท่องเที่ยวจากคำแนะนำของเพื่อน เพื่อนร่วมงานหรือบุคคลในครอบครัวมากที่สุด

ผลการศึกษาศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน พบว่า ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมาคือปัจจัยด้านราคา สินค้าและบริการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความต้องการส่วนบุคคล ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ด้านสถานที่และการเข้าถึงแหล่ง และด้านการส่งเสริมการตลาดตามลำดับ ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง (CFA) พบว่า ปัจจัยข้างต้นทั้งหมดล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันของนักท่องเที่ยว

ผลการศึกษาคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันให้ความคาดหวังระดับมากในทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังมากที่สุด คือ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ในขณะที่การศึกษาคาดหวังความพึงพอใจพบว่านักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยและความพึงพอใจระดับมากในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ยกเว้นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงแหล่ง ที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สามารถสรุปประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันร่วมกันได้ 4 ประเด็น คือ 1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรและส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรมีการดูแลรักษาและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันอย่างเหมาะสม 2) ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจนในการบริหารจัดการด้านต่างๆ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการสร้างการรับรู้ไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมโดยแท้จริง และ 4) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนกับผู้มาเยือน

8.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว

มัชฌิมา อุดมศิลป์ (2555) วิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคโคน้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชนคลองโคโคน้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม 2) ศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศของชุมชนชุมชนคลองโคโคน้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม 3) ศึกษาแรงทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคโคน้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Samples) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 8 คนและการสนทนากลุ่มจำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชนคลองโคโคน้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านความประทับใจ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจในทางการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 2) การปฏิบัติที่เป็นเลิศของชุมชนคลองโคโคน้ำ จังหวัดสมุทรสงครามเป็นต้นแบบในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ความมีจิตสาธารณะของชุมชนในความร่วมมือและการจัดการ รวมไปถึงการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งของสมาชิกในชุมชนในการทำกะปิคคลองโคโคน้ำจากภูมิปัญญาชาวบ้านจนมี

ชื่อเสียงโด่งดัง และการใช้ชีวิตแบบพอเพียง และ 3) แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าควรมีการจัดโครงสร้างขั้นพื้นฐานในการบริการ ควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องระดับจังหวัดควรเร่งรัดและสนับสนุน ส่งเสริมประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง และควรประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ ควรมีการฝึกอบรม หรือมีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน เนื่องจากว่าการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติที่ผนวกเข้ากับวิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้นหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนชี้แนะแนวทางให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดและเชื่อมโยงกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และส่งเสริมในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน

พจนา สวนศรีและคณะ (2559) ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาความต้องการของตลาดที่มีศักยภาพเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน 2) ศึกษาความต้องการ ด้านความรู้และทักษะของชุมชนและผู้ประกอบการในการพัฒนาการตลาดสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน 3) ศึกษากรณีศึกษาที่ประสบ สำเร็จในการทำงานเรื่องการตลาดในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน 4) เสนอแนวทางการส่งเสริมการตลาดและแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน ขอบเขตการวิจัยครอบคลุมประเทศไทย และประเทศสมาชิกอาเซียนที่ทำเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนจำนวน 8 ประเทศ เลือกเจาะลึกประเทศไทยและประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียน 3 ประเทศ แผนงานวิจัยเป็นผู้เชื่อมโยงและมีบทบาทใน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) วางกรอบวิจัยร่วมกันที่มองทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยว และช่องทางการตลาดเพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงตลาดที่มีศักยภาพ 2) ศึกษาสถานการณ์ความต้องการของตลาดต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชีตความสามารถของชุมชนและบริษัทนำเที่ยวในการทำการตลาดกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จและความล้มเหลว และนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมมาแลกเปลี่ยนกันเพื่อให้เห็นสถานการณ์ในภาพรวม 3) ทีมวิจัยทั้ง 3 โครงการร่วมกันกำหนดแนวทางในการเลือกกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ทั้งชุมชน บริษัทนำเที่ยว และหน่วยงานที่มีบทบาทในการทำงานทั้งด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน การส่งเสริมการตลาดและการพัฒนาบุคลากร 4) เติมเต็มความรู้ด้านการตลาดสมัยใหม่ ให้นักวิจัยในทีมได้มีมุมมองต่อแนวโน้มการตลาดการท่องเที่ยว พฤติกรรมผู้บริโภค 5) แลกเปลี่ยนข้อมูล และจัดการบางกิจกรรมที่สามารถทำงานร่วมกันได้ อาทิ การจัดประชุมหรือการเก็บข้อมูลในพื้นที่ เพื่อให้ นักวิจัยในทีมได้เรียนรู้สถานการณ์ร่วมกันและแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญที่แต่ละคนมีแตกต่างกัน ทำให้เกิดมุมมองที่รอบด้านในงานวิจัยครั้งนี้ 6) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละโครงการย่อยร่วมกัน

ผลการวิจัยพบว่าตลาดที่มีศักยภาพเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ กลุ่มคนที่มีความสนใจในการเรียนรู้วิถีและวัฒนธรรมท้องถิ่น สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมซึ่งมีแนวโน้มเติบโตขึ้น การศึกษาความต้องการด้านความรู้และทักษะของชุมชนและผู้ประกอบการในการพัฒนา การตลาดสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในประเทศไทยและกลุ่มประเทศ อาเซียน พบว่า แนวทางการพัฒนาตลาดในกรอบคำว่า SPECIAL ซึ่งมาจากตัวย่อและความหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ S: Segment, P: Sense of place, E: Experience, C: Communication, I: Information Technology, A: Access, L: Linkage โดยแบ่งออกเป็น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับชุมชน และหลักสูตรการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับ บริษัทนำเที่ยว ศึกษากรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการทำงานเรื่องการตลาดในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนพบว่า ชุมชนในประเทศไทยและในประเทศที่คัดเลือกมามีปัจจัยความสำเร็จทางการตลาดที่เป็นปัจจัยร่วมกันอยู่หลายประการในด้านต่างๆ ตามหลักการส่วนประสมทางการตลาด 7P แต่เมื่อจำแนกตามลักษณะของการจัดการทางการตลาดสามารถจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ชุมชนสามารถทำการตลาดได้ด้วยตัวเองและมีช่องทางทางการตลาดที่หลากหลาย กลุ่มนี้มีแนวโน้มว่าจะมีความยั่งยืนทางการตลาดสูง และ 2) กลุ่มที่ทำการตลาดโดยการพึ่งพิงองค์กรพี่เลี้ยง แม้จะประสบความสำเร็จจากการมีสื่อและช่องทางทางการตลาดที่ทันสมัย แต่หากชุมชนไม่เข้าไปเรียนรู้และจัดการด้วยตัวเองให้มีความรอบรู้เท่าทันและเพิ่มความหลากหลายของช่องทางก็จะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงเรื่องความยั่งยืนในการทำการตลาด แนวทางการส่งเสริมการตลาดและแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนมีข้อเสนอหลายระดับ ได้แก่ 1) ชุมชนสามารถนำกรอบเรื่อง SPECIAL ไปวางแผนการตลาดเชิงรุกในการเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม 2) บริษัทนำเที่ยวเข้าไปทำงานร่วมกับชุมชนในฐานะพันธมิตร เพื่อดึงจุดเด่นของชุมชนจัดทำรายการนำเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว 3) เครือข่าย CBT ทำการตลาดโดยใช้ Social Media ในการเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยว 4) พี่เลี้ยง/สถาบันการศึกษาสามารถนำหลักสูตร SPECIAL ไปบูรณาการกับการสอนหรือการให้บริการชุมชน 5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการท่องเที่ยวนำไปเผยแพร่แนวทางการทำการตลาดสมัยใหม่แบบ CBT SPECIAL หรือขยายผลกับคนในวงการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สนใจ เรื่องท่องเที่ยวโดยชุมชน 6) เวทีแลกเปลี่ยน/สรุปบทเรียนเป็นการสังเคราะห์ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการท่องเที่ยวโดยชุมชนและงานวิจัยรับใช้สังคมต่อไป 7) การสร้างงานวิจัยร่วมระหว่าง นักวิจัยไทยและนักวิจัยในประเทศสมาชิกอาเซียนเรื่อง การท่องเที่ยวโดยชุมชนและมีการเขียนงานวิจัย เป็นภาษาอังกฤษอันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ข้ามภูมิภาค

ฐิติ ฐิติจำเริญพรและคณะ (2559) วิจัยเรื่องการศึกษาด้านความต้องการตลาดที่มีศักยภาพเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน ประเทศไทยและอาเซียน ในชุดแผนงานแนวทางการพัฒนาตลาดการ

ท่องเที่ยวโดยชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ทางการแข่งขันของการท่องเที่ยวโดยชุมชนในกลุ่มประเทศ อาเซียน ความต้องการของตลาดเป้าหมายที่สนใจการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาชุมชนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งการค้นหาแนวทางการเข้าถึงตลาดที่เหมาะสมและความร่วมมือทางด้านตลาดสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ใช้วิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยว ผ่านกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมกลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์เชิงลึก ควบคู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการใช้เครื่องมือ แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในชุมชนท่องเที่ยว CBT และผู้แทนชุมชนท่องเที่ยว จำนวน 200 ชุด

ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์การแข่งขันยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากความแตกต่างด้านระยะเวลาการดำเนินงานและรูปแบบการสนับสนุนจากภาครัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศ นอกจากนี้ชุมชนท่องเที่ยว CBT แต่ละแห่งยังคงเผชิญกับปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านการทำตลาด เมื่อพิจารณาเฉพาะประเทศไทย สรุปได้ว่านักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมายของชุมชนท่องเที่ยว CBT ในปัจจุบันมีจำนวนอยู่ระหว่าง 100,000 – 105,000 คน นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้สามารถสร้างรายได้ชุมชนท่องเที่ยวได้ปีละประมาณ 29 ถึง 33 ล้านบาท ส่วนใหญ่ เป็นนักท่องเที่ยวชาย เป็นกลุ่มข้าราชการและนักศึกษา มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 15,000 – 30,000 บาท ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวจากเว็บไซต์กิจกรรมที่ชื่นชอบได้แก่ การวาดรูป เล่นดนตรี ชื่นชอบการถ่ายรูป และทานอาหารนอกบ้าน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องสัมพันธ์กับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายที่ชุมชนท่องเที่ยว CBT ต้องการคือ นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบพบปะผู้คน ชื่นชมวิถีชีวิตผู้คนในท้องถิ่น ชอบการรับประทานอาหารพื้นถิ่น ต้องการศึกษารเรียนรู้ภาษาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบชีวิตอิสระ เรียบง่าย ชอบสถานที่ท่องเที่ยวที่เงียบสงบ มีบรรยากาศธรรมชาติที่อบอุ่น ในส่วนของแนวทางเพื่อเข้าถึงตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้สิ่งสำคัญที่สุดคือ การค้นหาความโดดเด่น เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ (Sense of Place) ที่เป็นลักษณะเฉพาะของชุมชนเพื่อสร้างความประทับใจในประสบการณ์พิเศษที่นักท่องเที่ยวจะได้รับควบคู่ไปกับเลือกช่องทางการสื่อสาร คัดสรร เครื่องมือหรือสื่อที่สามารถส่งสารไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น รวดเร็ว สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดความต้องการเดินทางท่องเที่ยว และเป็นสื่อที่ชุมชนสามารถบริหารจัดการเองได้

กฤศดา ธีราทิยกุลและคณะ (2559) วิจัยเรื่อง ศึกษากรณีที่ประสบความสำเร็จทางการตลาด ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหาด้านการตลาดและช่องทางการตลาดของชุมชนในประเทศไทยและ

กลุ่มประเทศอาเซียน 2) เพื่อศึกษาขีดความสามารถทางการตลาดของชุมชนและบริษัทนำเที่ยวที่ทำงานร่วมกับชุมชน และ 3) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จเรื่องการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน โดยมีขอบเขตในการศึกษาในเชิงเนื้อหาและพื้นที่ คือ 1) ศึกษาสถานการณ์ด้านการตลาดและช่องทางการตลาดของชุมชนในกลุ่มประเทศอาเซียน 2) ศึกษาขีดความสามารถทางการตลาดของชุมชนและบริษัทนำเที่ยวที่ทำงานร่วมกับชุมชน โดยศึกษาจากตัวแทนชุมชนทั่วประเทศไทยจำนวน 17 คน และผู้ประกอบการท่องเที่ยว/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 25 คน และ 3) ศึกษาและวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จเรื่องการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเป็นชุมชนในประเทศไทย 3 แห่ง (จำป๋อ/สลักคอก/ทะเลนอก) และจากประเทศต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน 3 แห่ง (จันดีเรโจ้ อินโดนีเซีย/จิภัตร กัมพูชา/ตาฝิน เวียดนาม) และรับฟังข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เข้าร่วมงานประชุมเวที "CBT ASEAN Marketing" ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล การเปรียบเทียบ ข้อมูล การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย การอธิบายเชื่อมโยง และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้รายละเอียดตรงตามวัตถุประสงค์

ผลการศึกษาศาสนาการณ์ด้านการตลาดและช่องทางการตลาดของชุมชนในกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า มีความแตกต่างของพัฒนาการทางการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในภูมิภาคนี้มีค่อนข้างสูง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลักๆ คือ 1) ประเทศที่มีความก้าวหน้าสูง มีการปรับรูปแบบการสื่อสารการตลาดไปใช้ 3.0 ได้อย่างเท่าทันกับพฤติกรรมของผู้บริโภค ได้แก่ ไทย และอินโดนีเซีย 2) กลุ่มระดับกลางที่กำลังพัฒนาโดยยังพึ่งพิงองค์กรเอกชน/รัฐในการทำงานสูง ดัดจริตทางด้านนโยบายและข้อจำกัดทางด้านกายภาพ ยังไม่มีการตลาดที่หลากหลายและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางการตลาดได้อย่างยั่งยืน ได้แก่ ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ 3) กลุ่มที่มีเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ พม่า และ 4) กลุ่มที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากนัก ได้แก่ สิงคโปร์และบรูไน ความคล้ายคลึงกันประการหนึ่ง คือ เกือบทุกประเทศยกเว้นสิงคโปร์ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนของกลุ่มอนุภูมิภาคอย่าง BIMPEAGA และ GMS ที่พยายามให้การสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนแก่ประเทศที่เป็นสมาชิก ความท้าทายคือความจริงจังและต่อเนื่องของการสนับสนุน รวมไปถึงการส่งเสริมที่หลากหลายอย่างตรงจุด โดยเฉพาะในด้านการตลาดที่เป็นปัญหากับหลายๆ ประเทศ

ผลการศึกษาขีดความสามารถทางการตลาดของชุมชนและบริษัทนำเที่ยวที่ทำงานร่วมกับชุมชนไทย พบว่า 1) ทศนคติต่อผลิตภัณฑ์ เป็นทั้งโอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาทางการตลาด ทั้งส่วนของภาคชุมชนและภาครัฐกิจ 2) การตลาดแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นรูปแบบการพัฒนาที่ค่อยๆ สร้างการเรียนรู้และความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทย 3) ขีดความสามารถทางการตลาด

ของชุมชนสามารถเพิ่มระดับได้หากมีการจัดการโดยชุมชนอย่างแท้จริงและได้รับการสนับสนุนอย่างตรงจุด 3) มีกระบวนการพัฒนาศักยภาพของชุมชน ให้สามารถเรียนรู้ที่จะอุดช่องว่างที่เป็นข้อจำกัดในการทำการตลาดของชุมชนได้ด้วยตนเอง ผนวกกับเสริมทักษะในการทำงานร่วมกันกับภาคธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) มีทั้งโอกาสและข้อจำกัดหลายประการของชุมชนที่จะทำงานร่วมกับผู้ประกอบการ ความท้าทายคือ หากชุมชนเลือกหรือไม่ถูกเลือกให้ทำงานร่วมกับผู้ประกอบการท่องเที่ยว ชุมชนจะมีช่องทางในการทำการตลาดด้วยตัวเองช่องทางใดบ้างที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลการศึกษาระณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จเรื่องการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า ชุมชนในประเทศไทยและในประเทศที่คัดเลือกมา มีปัจจัยความสำเร็จทางการตลาดที่เป็นปัจจัยร่วมกันอยู่หลายประการในด้านต่าง ๆ ตามหลักการส่วนประสมทางการตลาด 7P แต่เมื่อจำแนกตามลักษณะของการจัดการทางการตลาด สามารถจัดเป็นสองกลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ชุมชนสามารถทำการตลาดได้ด้วยตัวเองและมีช่องทางการตลาดที่หลากหลาย กลุ่มนี้ มีแนวโน้มว่าจะมีความยั่งยืนทางการตลาดสูง และ 2) กลุ่มที่ทำการตลาดโดยการพึ่งพิงองค์กรพี่เลี้ยงเป็นหลัก แม้จะประสบความสำเร็จจากการมีสื่อและช่องทางทางการตลาดที่ทันสมัย แต่หากชุมชนไม่ขยับเข้ามาเรียนรู้และจัดการด้วยตัวเองให้มีความรอบรู้เท่าทันและเพิ่มความหลากหลายของช่องทาง กลุ่มนี้ก็จะเป็กลุ่มที่มีความเสี่ยงเรื่องความยั่งยืน จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะต่อการวิจัยเพื่อการพัฒนาต่อไปในแต่ละระดับคือ 1) ในระดับชุมชน ควรมีการศึกษาแนวทางในการเตรียมความพร้อมชุมชนให้มีทักษะทางการตลาด สามารถทำงานร่วมกับผู้ประกอบการและเข้าถึงตลาดด้วยตัวเองได้อย่างเท่าทัน 2) ศึกษาหาแนวทางในการ ส่งเสริมแนวคิดการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการในการพัฒนางานด้านการตลาดร่วมกัน ให้ขยายออกไปและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย 3) การพัฒนาหาแนวทางให้้องค์กรพี่เลี้ยงมีการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในการพัฒนางานด้านการตลาดให้มีความยั่งยืน 4) ในระดับอาเซียน ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนางานด้านการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนร่วมกันของประเทศสมาชิก เพื่อแลกเปลี่ยนบทเรียน ช่วยกันพัฒนาและผลักดันให้ภูมิภาคนี้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มีศักยภาพจนเป็นภาพลักษณ์ เป็นตราสินค้าของอาเซียน และ 5) ในระดับนโยบายทั้งในระดับประเทศภูมิภาค และนานาชาติ ควรหาแนวทางให้การส่งเสริมผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนให้อยู่ในช่องทางตลาดหลัก หรือเข้าถึงตลาดได้ง่ายขึ้น

สืบชาติ อันทะไชย (2554) วิจัยเรื่อง การพัฒนาจัดการตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศนแบบบูรณาการเพื่อความยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนประเทศไทยการวิจัย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการรับรู้คุณภาพการบริการของการจัดการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการรับรู้และทัศนคติของชุมชนที่ต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนบน 3) เพื่อพัฒนากลยุทธ์ของการจัดการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ วนอุทยานแห่งชาติวังสามหมอ 4) เพื่อการประเมินความเป็นไปได้ของแผนกลยุทธ์ของการจัดการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ วนอุทยานแห่งชาติวังสามหมอ ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้ การศึกษาระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 320 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ในขณะที่การศึกษาองค์ประกอบของการรับรู้และทัศนคติของชุมชนที่ต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่าง คือ ชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ วนอุทยานแห่งชาติวังสามหมอ จำนวน 294 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด โดยแบบสอบถามชุดที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการรับรู้คุณภาพการบริการของการจัดการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และแบบสอบถามชุดที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบของการรับรู้และทัศนคติของชุมชนที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การศึกษาระยะที่ 2 เป็นการหาแนวทางการพัฒนาจัดการตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบบูรณาการเพื่อความยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่าง คือผู้มีส่วนได้เสียในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์วังสามหมอ จำนวน 30 ตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ที่มิวิจัยได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาจัดการตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยการจัดสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมระดมสมองนำมาตีความวิเคราะห์ สรุปผลเชิงเหตุผล โดยการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค การศึกษาระยะที่ 3 เป็นการประเมินความเป็นไปได้ของแผนกลยุทธ์การจัดการตลาด ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ วนอุทยานแห่งชาติวังสามหมอ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ จำนวน 10 ท่าน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย

ผลการศึกษาพบว่า 1.องค์ประกอบของการรับรู้คุณภาพการบริการของการจัดการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองลูกค้า การประกัน การเอาใจใส่ลูกค้า และสิ่งจับต้องได้ นอกจากนี้โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2. องค์ประกอบของการรับรู้และทัศนคติของชุมชนที่ต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านต้นทุน ของการท่องเที่ยว การรับรู้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยว ชุมชน สนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และทัศนคติต่อระบบนิเวศน์ นอกจากนี้โมเดลมีความสอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3. พัฒนากลยุทธ์ของการจัดการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ วนอุทยานแห่งชาติวังสามหมอ โดยใช้การวิเคราะห์จุด

แข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค และการวิจัยเชิงปฏิบัติการพบว่าแผนกลยุทธ์ของการจัดการตลาด การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ วนอุทยานแห่งชาติวังสามหมอซึ่งประกอบด้วย โครงการบ้านพักโฮมสเตย์ ตำบลหนองกุงทับม้า โครงการการจัดทำศูนย์สาธิตแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงเศรษฐกิจพอเพียง โครงการการลงทุนในด้านพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการให้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และโครงการ เส้นทางท่องเที่ยวตามลำพันชาด มีความเป็นไปได้ทั้งด้านวัตถุประสงค์ กิจกรรม และตัวชี้วัด ความสำเร็จ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ มีขั้นตอนและกับวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัย
2. ขอบเขตการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยและขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1) การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากวารสาร นิตยสาร เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัยและในลักษณะของข้อมูลมือสองหรือทุติยภูมิ (Secondary data) เกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว และการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

2) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้

2.1) แบบสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ผู้นำชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงอุทยานแห่งชาติ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และนักท่องเที่ยว โดย สัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth Interview)

2.2) แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจากการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงศึกษาเรียนรู้ภายในอุทยานแห่งชาตินั้นๆอย่างน้อย 2 กิจกรรม และเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแบบอิสระ (FIT - Free Individual Traveler)

2. ขอบเขตการวิจัย

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความตั้งใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

2.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) งานวิจัยเชิงปริมาณ

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งใช้การกำหนดตัวอย่าง (Sample Size) คำนวณโดยการใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % (0.05) จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 939 คน

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง
 N = จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ โดยกำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

คำนวณจำนวนตัวอย่าง (n_i) จำแนกตามอุทยานแห่งชาติที่ศึกษาแบบเป็นสัดส่วน (Proportional) กับขนาดประชากร โดยใช้สูตร

$$N_i = \frac{N_i n}{N}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 N_i = จำนวนประชากรกลุ่มย่อยที่ i

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอุทยานแห่งชาติ 6 แห่ง

ภาค	จังหวัด	อช.	จำนวน นักท่องเที่ยว ชาวไทย	จำนวน นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	กลุ่ม ตัวอย่าง ชาวไทย	กลุ่ม ตัวอย่าง ชาวต่างชาติ
ภาคเหนือ	เชียงใหม่	ดอย อินทนนท์	604,252	81,751	107	117
ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	นครราชสีมา	เขาใหญ่	1,179,806	54,799	249	117
ภาคกลาง/ ภาค ตะวันตก	เพชรบุรี	แก่ง กระจาน	132,108	22,090	32	37
	ประจวบ คีรีขันธ์	กุยบุรี	4,628	3,865	42	34
ภาคใต้	สุราษฎร์ธานี	เขาสก	151,547	102,844	32	162
	พังงา	หมู่เกาะ สุรินทร์	7,357	8,206	40	30
	รวมจำนวนประชากรและ กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ชาวไทยและชาวต่างชาติ		2,079,698	2,079,698	502	498
รวมกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ					1,000	

ที่มา: สำนักอุทยานแห่งชาติ (2557)

2) งานวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือนักท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2.1 สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวในแต่ละอุทยานแห่งชาติเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนงานวิจัยเชิงปริมาณ

2.2 สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยผู้วิจัยได้เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball Sampling หรือสัมภาษณ์จนข้อมูลซ้ำ

2.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้พิจารณาและตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้วตามคำแนะนำของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสมาคม TEATA รวม 6 แห่ง ได้แก่ (<http://conservation.forest.ku.ac.th/ecotourdb/Cgi-bin/site/tourism.html>) ดังต่อไปนี้

- 1) ภาคเหนือ เช่น อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
- 3) ภาคกลางที่รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเช่น อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 4) ภาคใต้เช่น อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์จังหวัดพังงา

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

งานวิจัยนี้เริ่มศึกษาตั้งแต่ 15 มิถุนายน 2558 ถึง 14 มิถุนายน 2559

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ดังนี้

3.1.1) แบบสอบถามลักษณะของคำถามมีทั้งคำถามปลายปิด (Closed-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้สุทธิต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นคำถามเกี่ยวกับจำนวนวันในการท่องเที่ยว ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยว สถานที่พักแรม รูปแบบการเดินทาง และบริษัทนำเที่ยวที่ใช้บริการ

ส่วนที่ 3 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านกิจกรรม ด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านบุคลากรและด้านราคา เป็นคำถามแบบ rating scale 4 ระดับ คือ ต้องการมากที่สุด ต้องการมาก ต้องการน้อย ต้องการน้อยที่สุด และพึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 การตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านการรับรู้ความต้องการ ด้านการแสวงหาข้อมูล ด้านการประเมินทางเลือก และการประเมินผลภายหลังบริการ เป็นคำถามแบบ rating scale 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด

3.1.2) แบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวความต้องการความพึงพอใจ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.1 การทดสอบเครื่องมือ

3.1.1) แบบสอบถาม

3.1.1.1) ตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามฉบับภาษาไทยที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบว่าข้อคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่ รูปแบบคำถามเหมาะสมเพียงใด ความยากง่ายในการทำความเข้าใจ

3.1.1.2) ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงโดยใช้วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.952

3.1.2) แบบสัมภาษณ์

3.1.2.1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องที่ครอบคลุมประเด็นทั้งหมดจากนั้นออกแบบแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมประเด็นดังกล่าว

3.1.2.2) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญดูเนื้อหาสาระว่ามีความเหมาะสมกับการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ทั้งนี้เนื่องจากมาตราส่วนดังกล่าวทำให้การประมาณค่ามีความสอดคล้องกันมากขึ้น ลดความซับซ้อนและขาดการประเมินค่ากลางซึ่งเป็นการบังคับผู้ตอบให้ตัดสินใจเลือกคำตอบอย่างเด็ดขาดว่าควรเป็นไปในทิศทางทางบวกหรือลบเท่านั้น

4.1.2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1) การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ส่วนการหาค่าอำนาจจำแนกใช้ Item-Total Correlation

4.2.2) การพยากรณ์โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Forecasting) มีสมการเชิงเส้นแนวโน้ม (Trend Line) ที่จะเป็นตัวแทนของข้อมูลต่างๆ โดยมีสมการคำนวณ คือ

$$\hat{Y}_t = a + bX$$

4.2.3) สถิติที่ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำเสนอด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2.4) สถิติอ้างอิง ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละอุทยาน ย้อนหลัง 5 ปี 2) ลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 5) ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรายพื้นที่ และ 6) แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละอุทยาน ย้อนหลัง 5 ปี

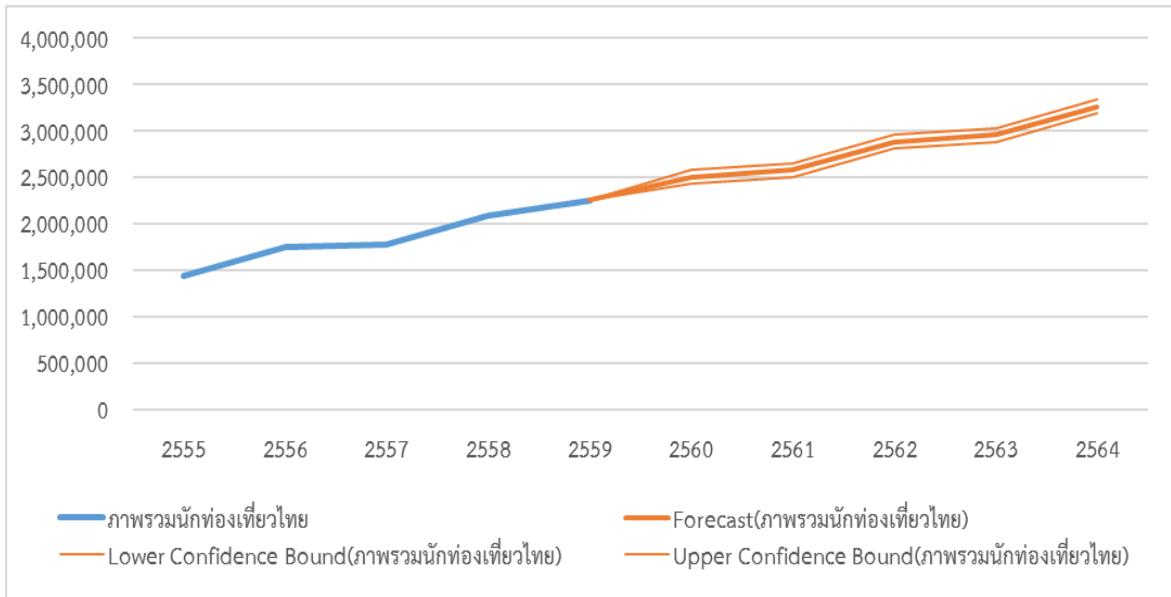
นักวิจัยทำการวิเคราะห์และพยากรณ์สถิตินักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ เพื่อเป็นข้อมูลในการพยากรณ์ตลาดนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

ผลการศึกษาวิเคราะห์และพยากรณ์สถิตินักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ที่ผ่านมานักท่องเที่ยวชาวไทยในแต่ละอุทยานแห่งชาติมีจำนวนเพิ่มขึ้นและลดลงแตกต่างกันในแต่ละอุทยานฯ จำแนกได้เป็นอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์นักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงในปี พ.ศ. 2557 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2558 อุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงอย่างมากในปี พ.ศ. 2557 และลดลงเล็กน้อยอีกครั้งในปี พ.ศ. 2559 อุทยานแห่งชาติเขาสก มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงในปี พ.ศ.2557 และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงในปี พ.ศ. 2557 เช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

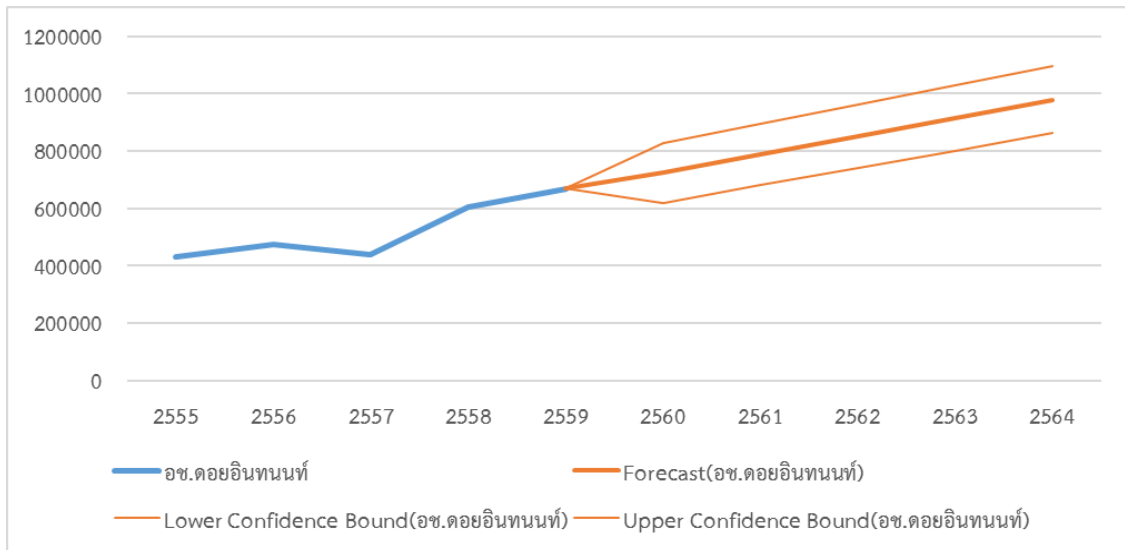
ชื่ออุทยานแห่งชาติ	นักท่องเที่ยวชาวไทย (คน)				
	พ.ศ.2555	พ.ศ.2556	พ.ศ.2557	พ.ศ.2558	พ.ศ.2559
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	432,232	474,061	438,947	604,252	667,830
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	824,060	1,028,490	1,099,075	1,179,806	1,210,295
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	93,697	117,310	138,858	132,108	135,041
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	5,233	8,045	1,996	4,628	4,329
อุทยานแห่งชาติเขาสก	72,090	104,824	94,201	151,547	199,631
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	7,323	8,241	5,157	7,357	32,127
รวม	1,434,635	1,740,971	1,778,234	2,079,698	2,249,253

ที่มา: http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/Stat_Tourist.php

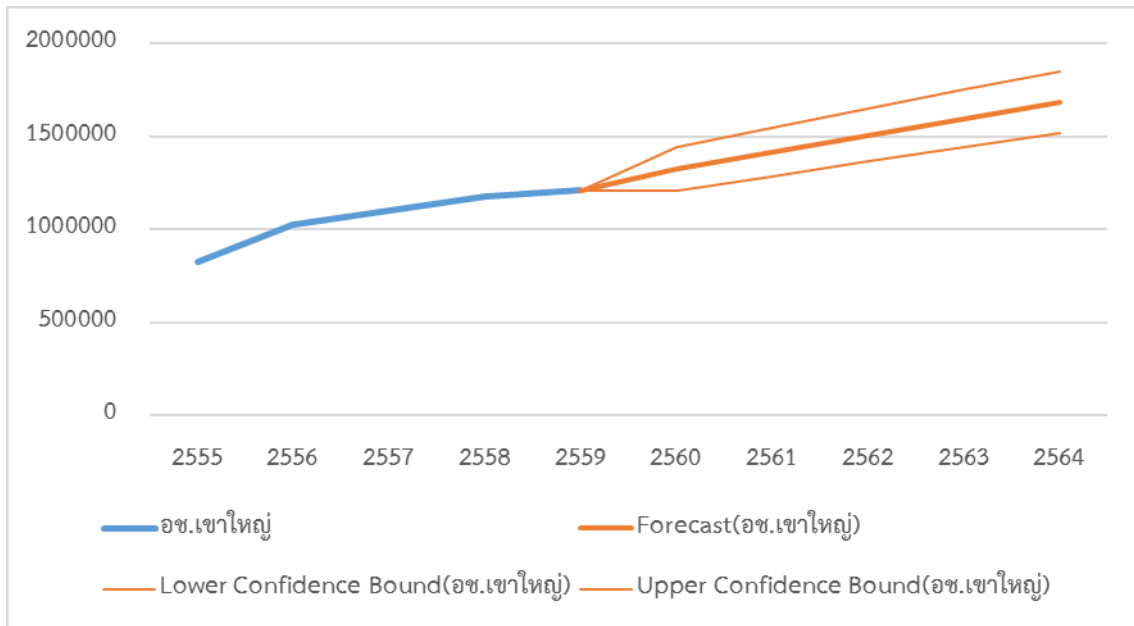
ภาพที่ 4.1 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในทุกอุทยานแห่งชาติ

จากภาพที่ 4.1 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในอีก 5 ปีข้างหน้าในทุกอุทยานแห่งชาติมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2560 จำนวน 2,502,983 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 2,577,279 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 2,882,929 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 2,957,225 คน และในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 3,262,874 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า นักท่องเที่ยวชาวไทยในทุกอุทยานแห่งชาติจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 45

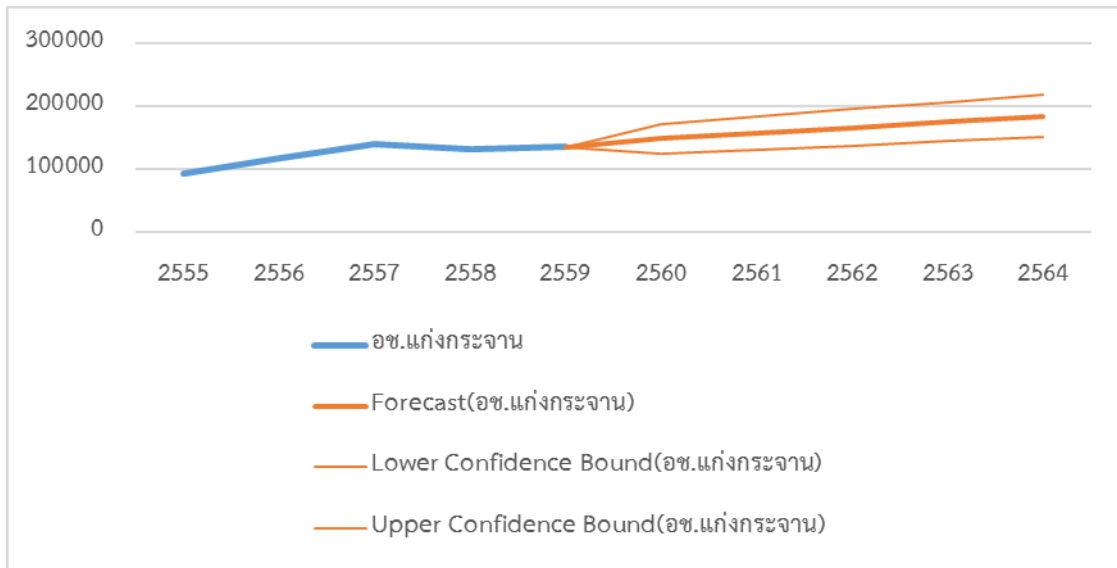
ภาพที่ 4.2 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

จากภาพที่ 4.2 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 723,752 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 787,657 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 851,562 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 915,467 คน และ ในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 979,372 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปี ข้างหน้า นักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 46

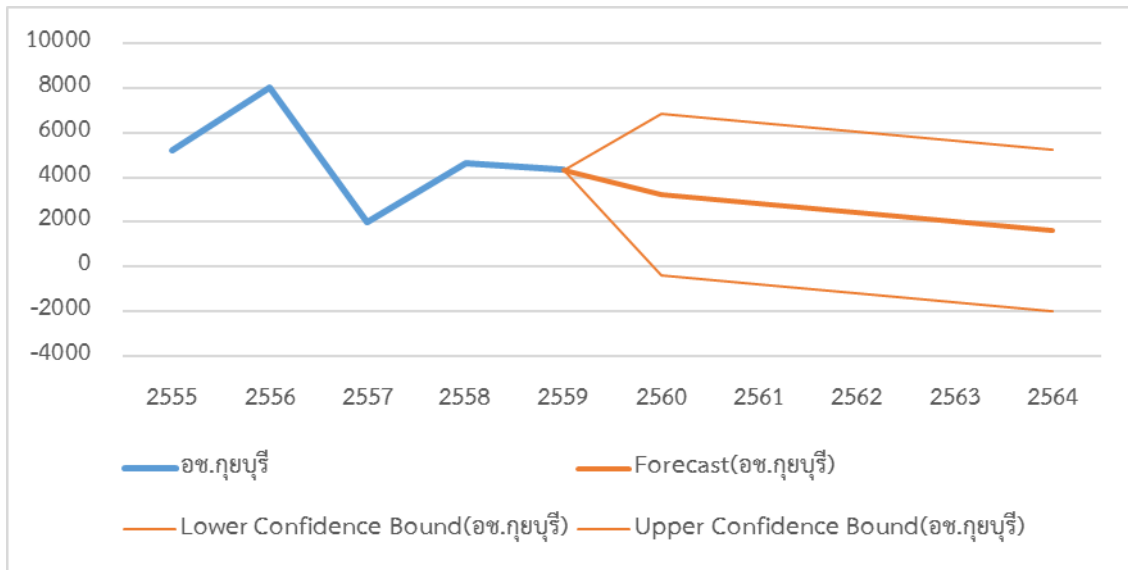
ภาพที่ 4.3 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

จากภาพที่ 4.3 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2560 จำนวน 1,327,405 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 1,417,265 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 1,507,125 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 1,596,986 คน และในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 1,686,846 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 39

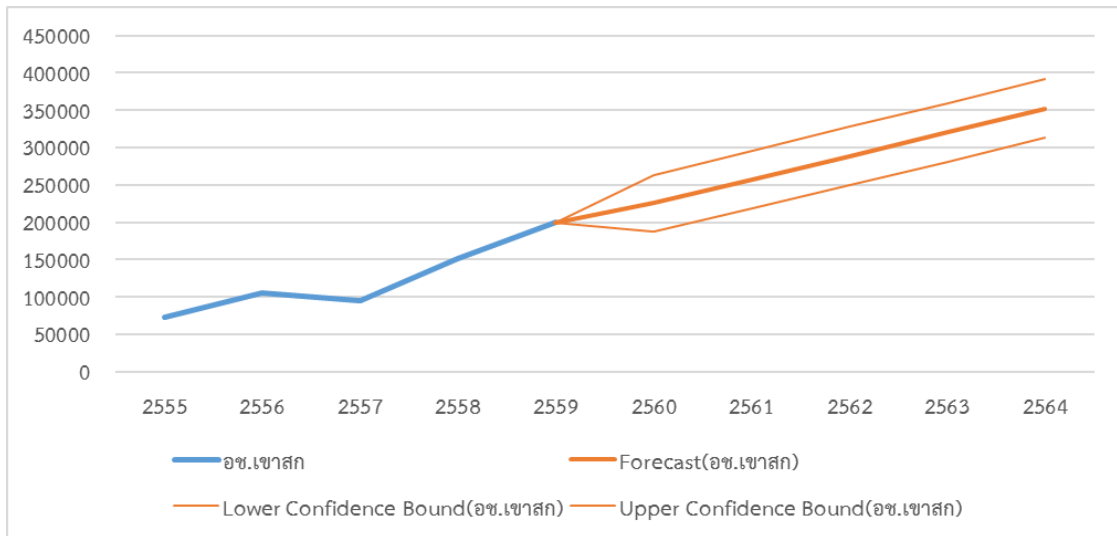
ภาพที่ 4.4 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

จากภาพที่ 4.4 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวใน ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 148,412 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 157,348 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 166,384 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 175,220 คน และ ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 184,156 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 36

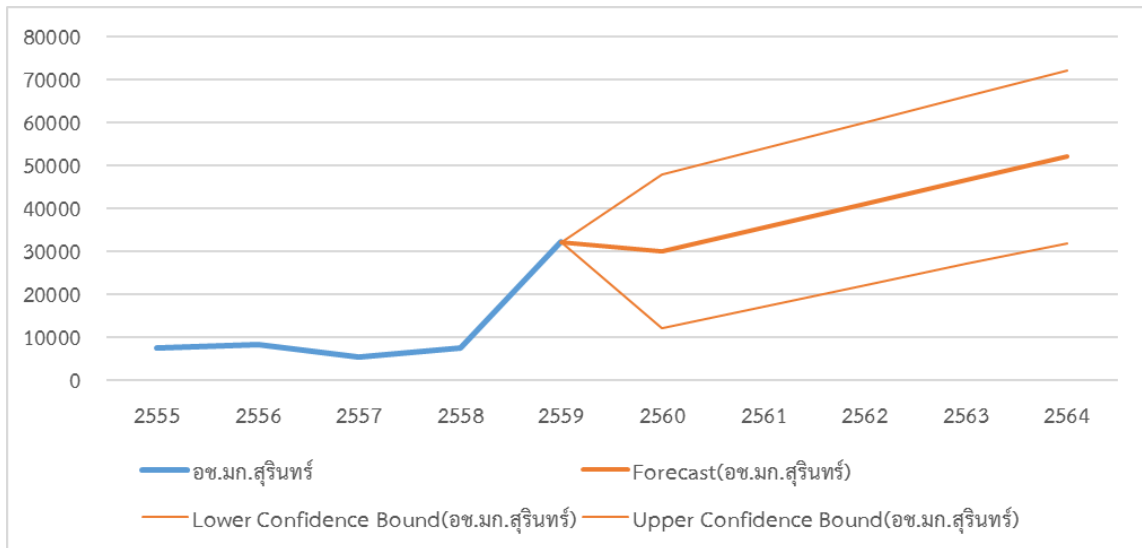
ภาพที่ 4.5 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

จากภาพที่ 4.5 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2560 จำนวน 3,235 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 2,835 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 2,436 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 2,036 คน และในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 1,636 คน ตามลำดับสรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีจะมีจำนวนลดลงร้อยละ 62

ภาพที่ 4.6 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาสก

จากภาพที่ 4.6 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติเขาสกมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 225,304 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 257,050 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 288,796 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 320,541 คน และในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 352,287 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า นักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาสกจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76

ภาพที่ 4.7 การพยากรณ์การท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

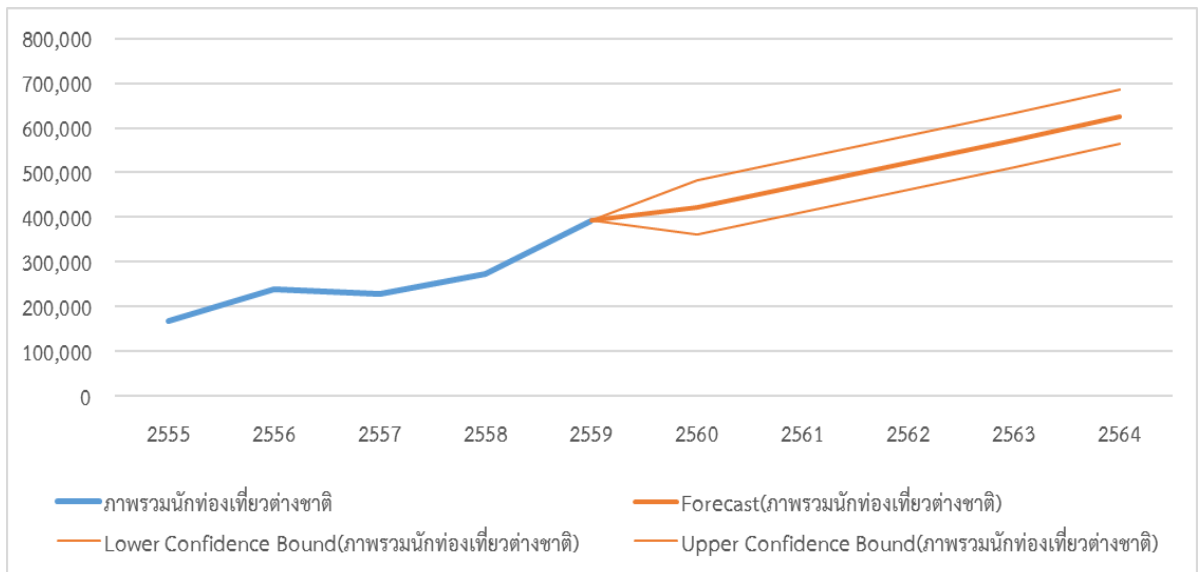
จากภาพที่ 4.7 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีสัดส่วนลดลงในปี พ.ศ. 2560 คาดการณ์ว่ามีจำนวน 30,012 คน และคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นปีพ.ศ. 2561 จำนวน 35,481 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 40,950 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 46,419 คน และในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 51,888 คนตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า นักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 61

ผลการศึกษาวิเคราะห์และพยากรณ์สถิตินักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ที่ผ่านมานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในแต่ละอุทยานแห่งชาติมีจำนวนเพิ่มขึ้นและลดลงแตกต่างกันในแต่ละอุทยานฯ จำแนกได้เป็นอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์นักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงในปี พ.ศ. 2557 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ยกเว้น ปี พ.ศ. 2557 ที่ลดลงเล็กน้อย อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2558 และปี พ.ศ. 2559 อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงอย่างมากในปี พ.ศ. 2557 อุทยานแห่งชาติเขาสก มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี และอุทยานแห่งชาติห้วยเกาส์รินทร์มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงในปี พ.ศ. 2557 เช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

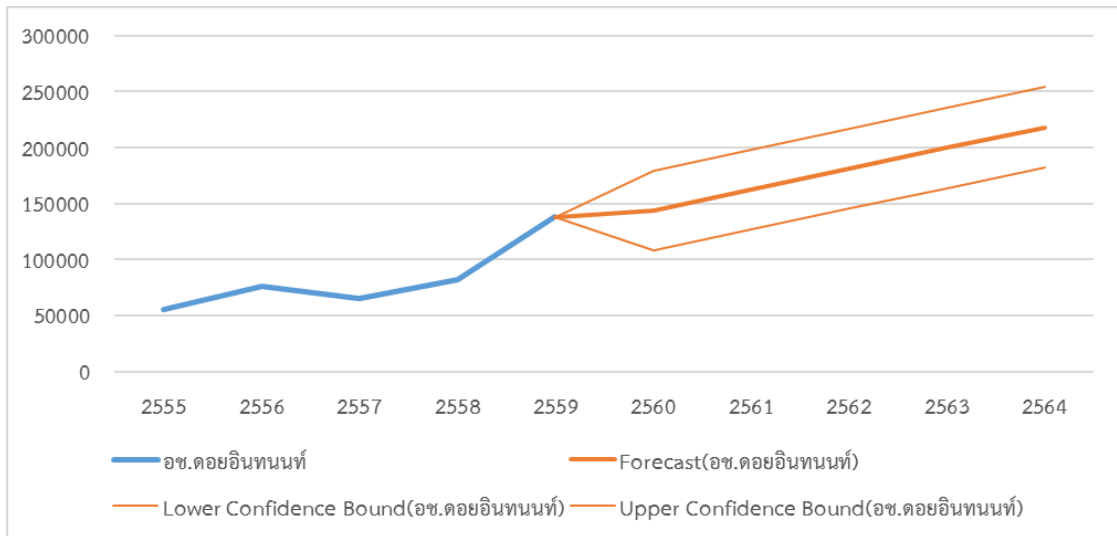
ชื่ออุทยานแห่งชาติ	นักท่องเที่ยวต่างชาติ				
	พ.ศ.2555	พ.ศ.2556	พ.ศ.2557	พ.ศ.2558	พ.ศ.2559
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	55,339	75,762	65,638	81,751	138,303
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	28,712	44,882	43,764	54,799	66,078
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	16,609	21,524	21,504	22,090	20,339
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	1,728	1,762	704	3,865	5,708
อุทยานแห่งชาติเขาสก	57,594	86,367	92,176	102,844	142,513
อุทยานแห่งชาติห้วยเกาส์รินทร์	9,388	8,845	5,898	8,206	20,030
รวม	169,370	239,142	229,684	273,555	392,971

ที่มา: http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/Stat_Tourist.php

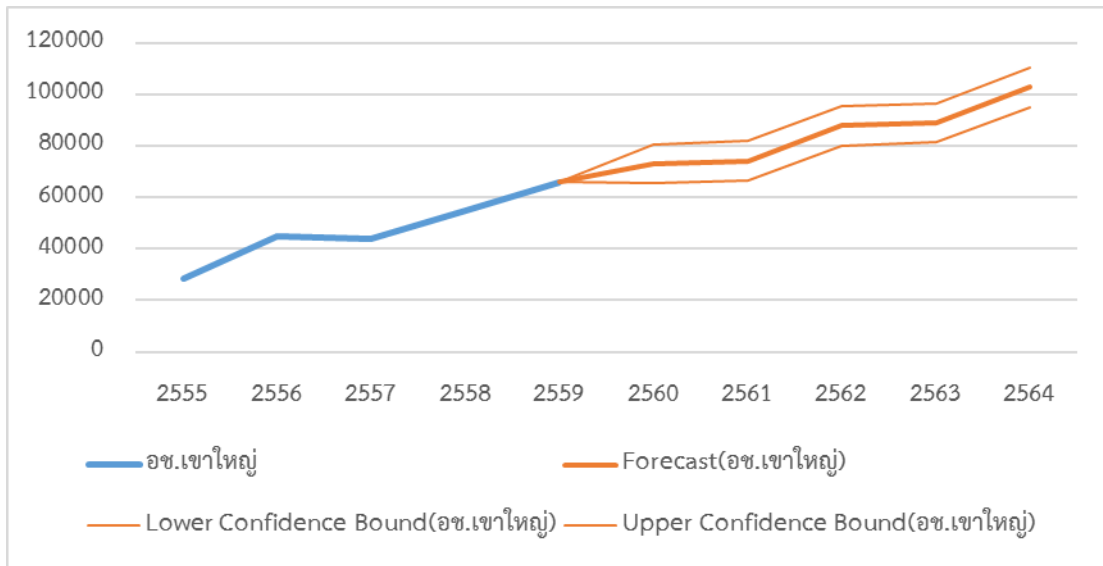
ภาพที่ 4.8 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในทุกอุทยานแห่งชาติ

จากภาพที่ 4.8 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอีก 5 ปีข้างหน้าในทุกอุทยานแห่งชาติมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 421,922 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 472,427 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 522,933 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 573,438 คน และในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 623,944 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในทุกอุทยานแห่งชาติจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 58

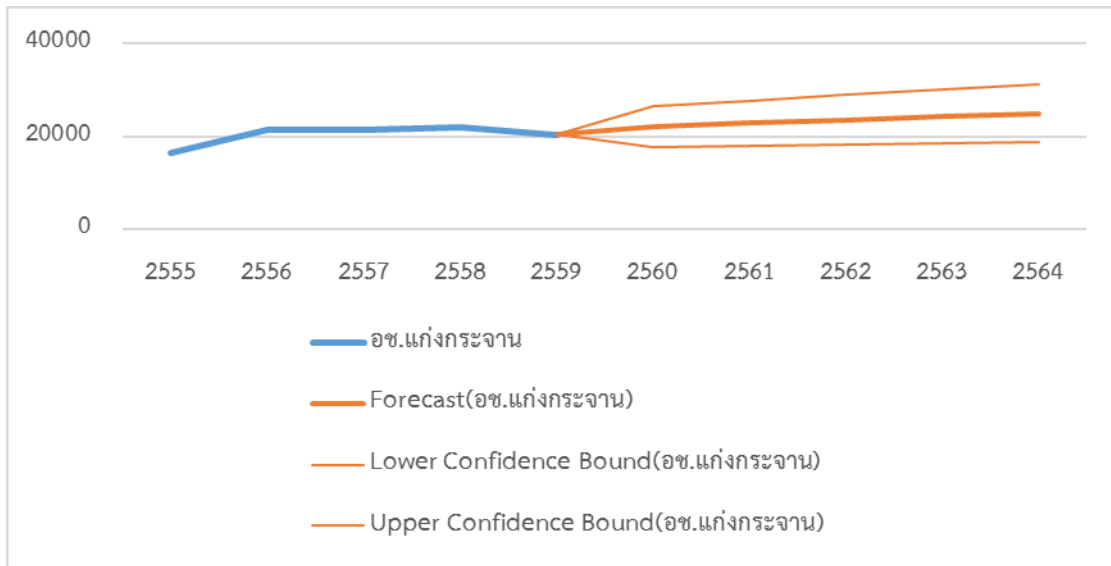
ภาพที่ 4.9 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอุทยานแห่งชาติคอยอินทนนท์

จากภาพที่ 4.9 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติคอยอินทนนท์มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 144,233 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 162,754 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 181,275 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 199,796 คน และ ในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 218,317 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติคอยอินทนนท์จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 57

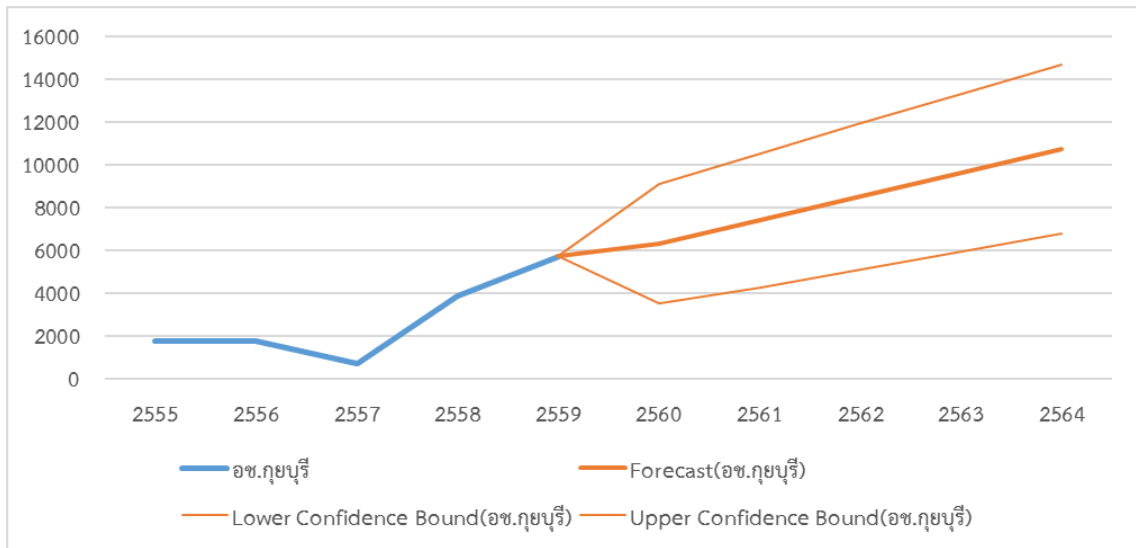
ภาพที่ 4.10 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติอุทยานแห่งชาติเชียงใหม่

จากภาพที่ 4.10 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติเชียงใหม่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 73,114 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 74,322 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 87,997 คน ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 89,204 คน และในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 102,879 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเชียงใหม่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 57

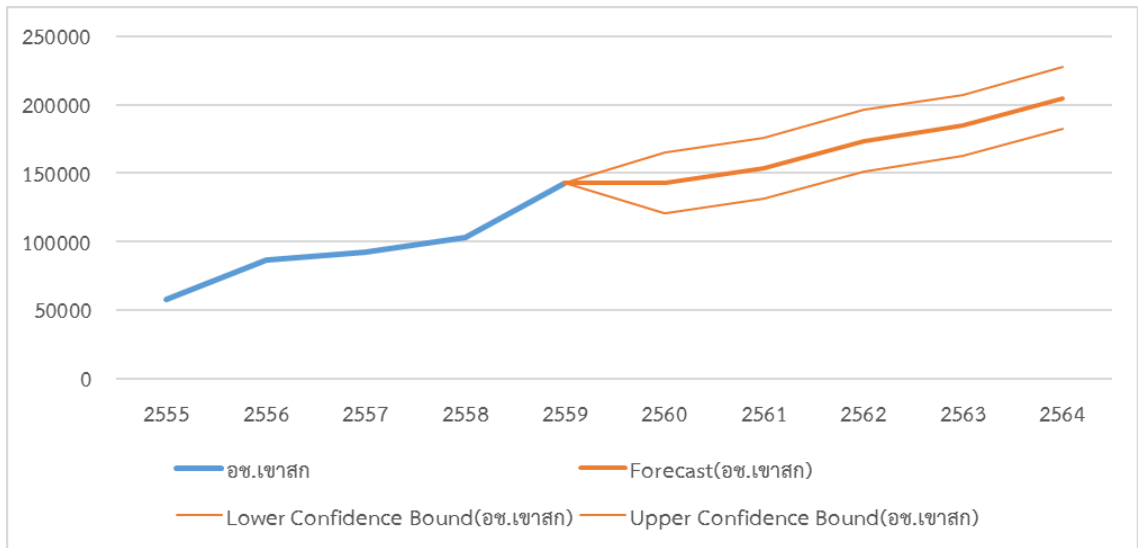
ภาพที่ 4.11 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

จากภาพที่ 4.11 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติอีก 5 ปีข้างหน้าในทุกอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 22,136 คน ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 22,843 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 23,551 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 24,259 คน และในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 24,966 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 23

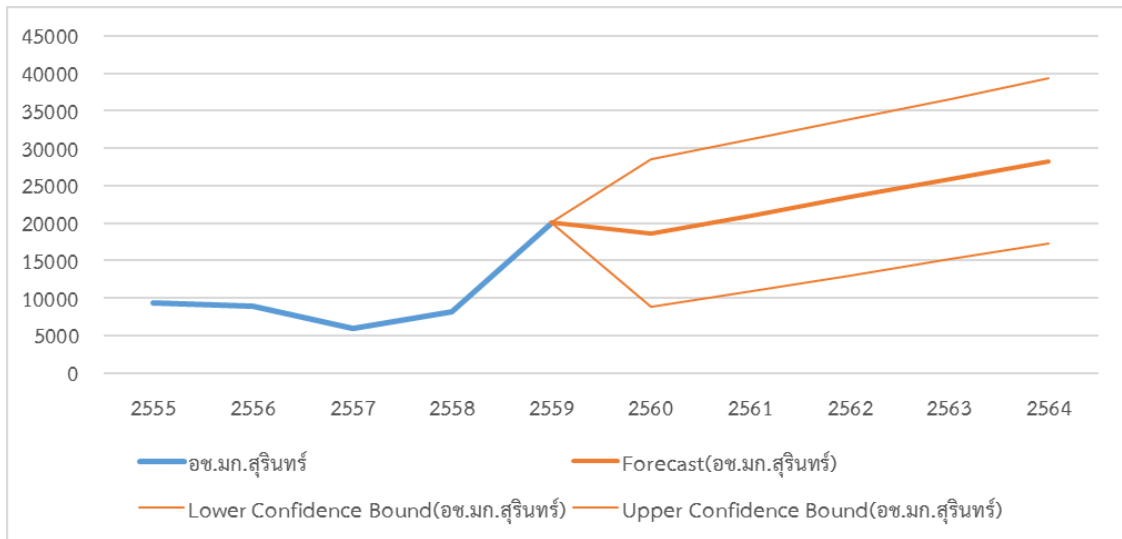
ภาพที่ 4.12 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

จากภาพที่ 4.12 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2560 จำนวน 6,278 คน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 7,390 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 8,501 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 9,612 คน และ ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 10,723 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 87

ภาพที่ 4.13 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอุทยานแห่งชาติเขาสก

จากภาพที่ 4.13 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติเขาสกมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 142,673 คน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 153,836 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวน 173,674 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 184,837 คน และในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 204,675 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาสกจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 43

ภาพที่ 4.14 การพยากรณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

จากภาพที่ 4.14 การวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลาสามารถสรุปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติอีก 5 ปีข้างหน้าในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีสัดส่วนลดลงในปีพ.ศ. 2560 คาดว่ามีจำนวน 18,636 คน และจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 21,047 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 23,457 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 25,868 คน และ ในปีพ.ศ. 2564 จำนวน 28,278 คน ตามลำดับ สรุปได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 41

ตอนที่ 2 ลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.1 ภาพรวมลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

ภาพรวมลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 55.36 และ 44.64) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 33.93) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 29.46) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 13.39) อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 10.71) อายุ 51-60 ปี (ร้อยละ 9.38) และอายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 3.13) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 52.23) เป็นชาวต่างชาติ ดังนี้ ทวีปยุโรป ประกอบด้วย ชาวเยอรมัน

ฝรั่งเศส สเปน สวิสเซอร์แลนด์ อิสราเอล เบลเยียม รัสเซีย อังกฤษ โปแลนด์ สก๊อตแลนด์ ตามลำดับ (ร้อยละ 22.32) ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย ชาวอเมริกันและแคนาดา ตามลำดับ (ร้อยละ 16.07) ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวเกาหลีใต้ จีน ไต้หวัน ฮองกง ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ พม่า อินเดีย สิงคโปร์ ตามลำดับ (ร้อยละ 10.71) ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย ชาวออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ตามลำดับ (ร้อยละ 2.68) และทวีปแอฟริกา ประกอบด้วย ชาวแอฟริกาใต้ (ร้อยละ 0.45) ตามลำดับ ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทย มีสัดส่วนร้อยละ 47.77

ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 52.23) รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 34.38) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 13.39) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 61.16) รองลงมามีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 36.61) หย่าร้าง (ร้อยละ 1.34) และหม้าย (ร้อยละ 0.89) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (36.16) รองลงมาคือนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 23.21) อื่นๆ ได้แก่อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 11.61) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 8.48) ข้าราชการ (ร้อยละ 7.59) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 7.14) เกษียณ (ร้อยละ 3.13) และแม่บ้าน (ร้อยละ 2.68) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 26.79) รองลงมามีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 23.66) รายได้ 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 20.09) รายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 11.16) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 7.14) รายได้ 35,001 – 45,000 บาท (ร้อยละ 6.70) และรายได้ 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 4.46) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์ (n= 224)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	100	44.64
หญิง	124	55.36
รวม	224	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	24	10.71
21-30 ปี	76	33.93
31-40 ปี	66	29.46
41-50 ปี	30	13.39
51 – 60 ปี	21	9.38
60 ปี ขึ้นไป	7	3.13
รวม	224	100
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรป ประกอบด้วย ชาวเยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน สวิสเซอร์แลนด์ อิสราเอล เบลเยียม รัสเซีย อังกฤษ โปแลนด์ สกอตแลนด์	50	22.32
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวเกาหลีใต้ จีน ไต้หวัน ฮ่องกง ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ พม่า อินเดีย สิงคโปร์	24	10.71
ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย ชาวอเมริกันและ แคนาดา	36	16.07
ทวีปแอฟริกา ประกอบด้วย ชาวแอฟริกาใต้	1	0.45
ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย ชาวออสเตรเลีย และ นิวซีแลนด์	6	2.68
รวม	117	52.23
ไทย	107	47.77
รวมทั้งหมด	224	100
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	30	13.39
ปริญญาตรี	117	52.23
สูงกว่าปริญญาตรี	77	34.38
รวม	224	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
5) สถานภาพ		
โสด	137	61.16
สมรส	82	36.61
หม้าย	2	0.89
หย่าร้าง	3	1.34
รวม	224	100
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	17	7.59
พนักงานบริษัท	81	36.16
ธุรกิจส่วนตัว	19	8.48
แม่บ้าน	6	2.68
เกษียณ	7	3.13
นักเรียน/นักศึกษา	52	23.21
ประกอบอาชีพอิสระ	16	7.14
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่ งานอีเว้นท์)	26	11.61
รวม	224	100
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	53	23.66
15,001 – 25,000 บาท	45	20.09
25,001 – 35,000 บาท	25	11.16
35,001 – 45,000 บาท	15	6.70
45,001 – 55,000 บาท	16	7.14
55,001 – 65,000 บาท	10	4.46
สูงกว่า 65,000 บาท	60	26.79
รวม	224	100

ภาพรวมพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 85.27) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 9.37) ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 3.57) และใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 1.79) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เดินทางมาเพื่อถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง รองลงมาคือ เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ เทียวถ้ำ/น้ำตก ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ดูนก ตั้งแคมป์ ส่องสัตว์ นั่งช้าง ศึกษาท้องฟ้า/ดูดาว ล่องแพ ชี่จักรยาน ปีนเขา/หน้าผาและขี่ม้า ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.07) มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ น้อยกว่า 1,500 บาท รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 37.95) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 12.05) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 5.36) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 2.23) และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 1.34) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 32.14) รองลงมาคือไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 25.00) พักที่เกสต์เฮาส์ (ร้อยละ 16.52) โฮมสเตย์ (ร้อยละ 10.27) โรงแรม (ร้อยละ 6.25) บ้านพักในอุทยานฯ (ร้อยละ 4.46) บ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 5.36) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 66.97) วางแผนท่องเที่ยวเอง รองลงมาคือให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 18.30) และวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 14.73) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ (n= 224)

พฤติกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	191	85.27
3-4 วัน	21	9.37
5-6 วัน	4	1.79
มากกว่า 6 วัน	8	3.57
รวม	224	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	136	21.35
เดินป่า	125	19.62
ศึกษาธรรมชาติ	111	17.43
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	87	13.66
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	49	7.69
ดูนก	34	5.34
ตั้งแคมป์	26	4.08
ส่องสัตว์	18	2.83
นั่งช้าง	18	2.83
ศึกษาท้องฟ้า	12	1.88
ขี่จักรยาน	7	1.10
ปีนเขา/หน้าผา	7	1.10
ล่องแพ	6	0.94
ขี่ม้า	1	0.16
รวม	637	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	92	41.07
1,500 – 3,000 บาท	85	37.95
3,001 – 4,500 บาท	27	12.05
4,501 – 6,000 บาท	5	2.23
6,001 – 7,500 บาท	3	1.34
มากกว่า 7,500 บาท	12	5.36
รวม	224	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
รีสอร์ท	72	32.14
เกสต์เฮ้าส์	37	16.52
โฮมสเตย์	23	10.27
บ้านพักในอุทยานฯ	10	4.46
โรงแรม	14	6.25
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	12	5.36
ไม่พักค้างคืน	56	25.00
รวม	224	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	150	66.97
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	41	18.30
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	33	14.73
รวม	224	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประสิทธิภาพการบริการ และด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.38 และค่าเฉลี่ย 3.29 ตามลำดับ) และมีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน และประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมในระดับมากเท่านั้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.19) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=74)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.38	0.56	มากที่สุด
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.19	0.68	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.19	0.62	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.29	0.62	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.2 ลักษณะและพฤติกรรม การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยภายในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 65.42 และ 35.48) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 32.71) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 29.91) อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 14.95) อายุ 51 - 60 ปี (ร้อยละ 11.21) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 10.28) และอายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 0.94) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 59.81) รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 21.50) และ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 18.69) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 70.09) รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 26.17) และหย่าร้าง หม้ายสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 1.87) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 36.45) รองลงมาคือนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 30.84) ข้าราชการ (ร้อยละ 10.28) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 7.48) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 6.54) อื่นๆ ได้แก่ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 5.61) เกษียณ (ร้อยละ 1.81) และแม่บ้าน (ร้อยละ 0.93) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 15,001 - 25,000 บาท (ร้อยละ 33.64) รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 29.91) รายได้ 25,001 - 35,000 บาท (ร้อยละ 13.08) รายได้ 45,001 - 55,000 บาท (ร้อยละ 8.42)

รายได้ 35,001 – 45,000 บาท (ร้อยละ 5.61) ขณะที่ผู้ที่มีรายได้ 55,001 – 65,000 บาทและรายได้สูงกว่า 65,000 บาทมีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 4.67) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ (n= 107)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	37	34.58
หญิง	70	65.42
รวม	107	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	16	14.95
21-30 ปี	35	32.71
31-40 ปี	32	29.91
41-50 ปี	11	10.28
51 – 60 ปี	12	11.21
60 ปี ขึ้นไป	1	0.94
รวม	107	100
3) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	23	21.50
ปริญญาตรี	64	59.81
สูงกว่าปริญญาตรี	20	18.69
รวม	107	100
4) สถานภาพ		
โสด	75	70.09
สมรส	28	26.17
หม้าย	2	1.87
หย่าร้าง	2	1.87
รวม	107	100

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
5) อาชีพ		
ข้าราชการ	11	10.28
พนักงานบริษัท	39	36.45
ธุรกิจส่วนตัว	7	6.54
แม่บ้าน	1	0.93
เกษียณ	2	1.87
นักเรียน/นักศึกษา	33	30.84
ประกอบอาชีพอิสระ	8	7.48
อื่นๆ (อาจารย์ เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์)	6	5.61
รวม	107	100
6) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	32	29.91
15,001 – 25,000 บาท	36	33.64
25,001 – 35,000 บาท	14	13.08
35,001 – 45,000 บาท	6	5.61
45,001 – 55,000 บาท	9	8.42
55,001 – 65,000 บาท	5	4.67
สูงกว่า 65,000 บาท	5	4.67
รวม	107	100

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 87.85) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 9.35) ใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 1.87) และใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 0.93) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เดินทางมาเพื่อศึกษาธรรมชาติและถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง รองลงมาคือ เดินป่า เทียวถ้ำ/น้ำตก ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ตั้งแคมป์ ดูนก ส่องสัตว์ ล่องแพ นั่งช้างและป็นเขา/หน้าผาตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ น้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 47.66) รองลงมาคือ

มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 30.84) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 9.35) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 7.48) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 2.80) และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 1.87) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์เท่ากัน (ร้อยละ 27.10) รองลงมาคือไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 15.89) บ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 9.35) ขณะที่พักบ้านพักในอุทยานฯ โรงแรมและอื่นๆ (เดย์แคมป์) มีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 5.61) และพักโฮมสเตย์ (ร้อยละ 3.73) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง วางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 65.42) รองลงมาคือให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 18.69) และวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 15.89) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย ในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ (n= 107)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	94	87.85
3-4 วัน	10	9.35
5-6 วัน	2	1.87
มากกว่า 6 วัน	1	0.93
รวม	107	100

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยาน แห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศึกษารธรรมชาติ	62	21.99
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	62	21.99
เดินป่า	50	17.73
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	43	15.25
ตั้งแคมป์	18	6.38
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	18	6.38
ดูนก	10	3.55
ส่องสัตว์	7	2.48
ศึกษาท้องฟ้า	6	2.13
ขี่จักรยาน	3	1.06
ล่องแพ	1	0.35
นั่งช้าง	1	0.35
ปีนเขา/หน้าผา	1	0.35
รวม	282	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยาน แห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	51	47.66
1,500 – 3,000 บาท	33	30.84
3,001 – 4,500 บาท	10	9.35
4,501 – 6,000 บาท	3	2.80
6,001 – 7,500 บาท	2	1.87
มากกว่า 7,500 บาท	8	7.48
รวม	107	100

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
รีสอร์ท	29	27.10
เกสต์เฮ้าส์	29	27.10
โฮมสเตย์	4	3.73
บ้านพักในอุทยานฯ	6	5.61
โรงแรม	6	5.61
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	10	9.35
ไม่พักค้างคืน	17	15.89
อื่นๆ (เต็นท์)	6	5.61
รวม	107	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	70	65.42
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	20	18.69
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	17	15.89
รวม	107	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37) รองลงมา มีมาตรฐานการจัดการระดับมาก ด้านประสิทธิภาพการบริการและประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชนเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.18) เช่นเดียวกับมรดกทางวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.10) ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=37)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.18	0.56	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.18	0.61	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.10	0.61	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.37	0.59	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.3 ลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติภายในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ เพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 53.85 และ 46.15) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 35.04) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 29.06) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 16.24) 51 – 60 ปี (ร้อยละ 7.69) อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 6.84) และอายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 5.13) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป ประกอบด้วย ชาวเยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน สวิสเซอร์แลนด์ อิสราเอล เบลเยียม รัสเซีย อังกฤษ โปแลนด์ สก๊อตแลนด์ ตามลำดับ (ร้อยละ 42.74) ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย ชาวอเมริกันและแคนาดา ตามลำดับ (ร้อยละ 30.77) ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวเกาหลีใต้ จีน ไต้หวัน ฮองกง ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ พม่า อินเดีย สิงคโปร์ ตามลำดับ (ร้อยละ 20.51) ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย ชาวออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ตามลำดับ (ร้อยละ 5.13) และทวีปแอฟริกา ประกอบด้วย ชาวแอฟริกาใต้ (ร้อยละ 0.85) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 48.72) รองลงมาคือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 45.30) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 5.98) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 52.14) รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 46.16) หย่าร้างและหม้ายเท่ากัน (ร้อยละ 0.85) ตามลำดับ ส่วนใหญ่

ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 35.90) รองลงมาคืออื่นๆ ได้แก่อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย (ร้อยละ 17.09) นักเรียน/ นักศึกษา (ร้อยละ 16.24) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 10.26) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 6.84) ข้าราชการ (ร้อยละ 5.13) เกษียณ และ แม่บ้านเท่ากัน (ร้อยละ 4.27) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 47.01) รองลงมาได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 16.24) 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 9.41) 15,001 – 25,000 บาท และ 35,001 – 45,000 บาทเท่ากัน (ร้อยละ 7.69) 45,001 – 55,000 บาท และ 55,001 – 65,000 บาทเท่ากัน (ร้อยละ 5.98) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.9

**ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ
ในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ (n= 117)**

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	63	53.85
หญิง	54	46.15
รวม	117	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	8	6.84
21-30 ปี	41	35.04
31-40 ปี	34	29.06
41-50 ปี	19	16.24
51 – 60 ปี	9	7.69
60 ปี ขึ้นไป	6	5.13
รวม	117	100

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรป ประกอบด้วย	(50)	(42.74)
ชาวเยอรมัน	19	16.24
ชาวฝรั่งเศส	15	12.82
ชาวสเปน	7	5.98
ชาวสวิสเซอร์แลนด์	2	1.71
ชาวอิสลาเอล	2	1.71
ชาวเบลเยียม	1	0.85
ชาวรัสเซีย	1	0.85
ชาวอังกฤษ	1	0.85
ชาวโปแลนด์	1	0.85
ชาวสก๊อตแลนด์	1	0.85
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย	(24)	(20.51)
ชาวเกาหลีใต้	6	5.13
ชาวจีน	3	2.56
ชาวไต้หวัน	3	2.56
ชาวฮ่องกง	3	2.56
ชาวญี่ปุ่น	2	1.71
ชาวฟิลิปปินส์	2	1.71
ชาวพม่า	2	1.71
ชาวอินเดีย	2	1.71
ชาวสิงคโปร์	1	0.85
ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย	(36)	(30.77)
ชาวอเมริกัน	30	25.64
ชาวแคนาดา	6	5.13
ทวีปแอฟริกา ประกอบด้วย	(1)	(0.85)
ชาวแอฟริกาใต้	1	0.85

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย	(6)	(5.13)
ชาวออสเตรเลีย	4	3.42
ชาวนิวซีแลนด์	2	1.71
รวม	117	100
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	5.98
ปริญญาตรี	53	45.30
สูงกว่าปริญญาตรี	57	48.72
รวม	117	100
5) สถานภาพ		
โสด	61	52.14
สมรส	54	46.16
หม้าย	1	0.85
หย่าร้าง	1	0.85
รวม	117	100
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	6	5.13
พนักงานบริษัท	42	35.90
ธุรกิจส่วนตัว	12	10.26
แม่บ้าน	5	4.27
เกษียณ	5	4.27
นักเรียน/นักศึกษา	19	16.24
ประกอบอาชีพอิสระ	8	6.84
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย)	20	17.09
รวม	117	100

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	19	16.24
15,001 – 25,000 บาท	9	7.69
25,001 – 35,000 บาท	11	9.41
35,001 – 45,000 บาท	9	7.69
45,001 – 55,000 บาท	7	5.98
55,001 – 65,000 บาท	7	5.98
สูงกว่า 65,000 บาท	55	47.01
รวม	117	100

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 82.91) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 9.40) ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 5.98) และใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 1.71) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เดินทางมาเพื่อเดินป่า รองลงมาคือ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ศึกษาระบบนิเวศ เทียวถ้ำ/น้ำตก ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ดูนก นั่งช้าง ส่องสัตว์ ตั้งแคมป์ ศึกษาท้องฟ้า/ดูดาว ปีนเขา/หน้าผา ล่องแพ ขี่จักรยาน และขี่ม้า ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ ระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 44.44) รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 35.05) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 14.53) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 3.42) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 1.71) และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 0.85) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 36.75) รองลงมาคือไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 28.20) พักที่โฮมสเตย์ (ร้อยละ 16.24) เกสต์เฮ้าส์ และโรงแรมเท่ากัน (ร้อยละ 6.84) บ้านพักในอุทยานฯ (ร้อยละ 3.42) บ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 1.71) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 68.38) วางแผนท่องเที่ยว

เอง รองลงมาคือให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 17.95) และวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 13.67) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ (n= 117)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	97	82.91
3-4 วัน	11	9.40
5-6 วัน	2	1.71
มากกว่า 6 วัน	7	5.98
รวม	117	100
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เดินป่า	75	21.13
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	74	20.85
ศึกษารธรรมชาติ	49	13.80
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	44	12.39
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	31	8.73
ดูนก	24	6.76
นั่งช้าง	17	4.79
ส่องสัตว์	11	3.10
ตั้งแคมป์	8	2.25
ศึกษาท้องฟ้า	6	1.69
ปีนเขา/หน้าผา	6	1.69
ล่องแพ	5	1.41
ขี่จักรยาน	4	1.13
ขี่ม้า	1	0.28
รวม	355	100

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	41	35.05
1,500 – 3,000 บาท	52	44.44
3,001 – 4,500 บาท	17	14.53
4,501 – 6,000 บาท	2	1.71
6,001 – 7,500 บาท	1	0.85
มากกว่า 7,500 บาท	4	3.42
รวม	117	100
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯ ครั้งนี้		
รีสอร์ท	43	36.75
เกสต์เฮ้าส์	8	6.84
โฮมสเตย์	19	16.24
บ้านพักในอุทยานฯ	4	3.42
โรงแรม	8	6.84
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	2	1.71
ไม่พักค้างคืน	33	28.20
รวม	117	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	80	68.38
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	21	17.95
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	16	13.67
รวม	117	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริการ นำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่า บริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประสิทธิภาพการบริการ และประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.56 และ 3.26 ตามลำดับ) และมีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม และประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน ในระดับมากเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 3.22 และ 3.19 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=37)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.56	0.50	มากที่สุด
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.19	0.74	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.26	0.63	มากที่สุด
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.22	0.65	มาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.4 ภาพรวมลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ภาพรวมลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 52.73 และ 47.27) ส่วนใหญ่มีอายุ 21 – 30 ปี (ร้อยละ 35.79) รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 28.14) อายุ 31 – 40 ปี (ร้อยละ 16.94) อายุ 41 – 50 ปี (ร้อยละ 9.84) อายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 6.01) และอายุ 60 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 3.28) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 68.03) เป็นชาวไทย ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามชาวต่างชาติ มีสัดส่วนร้อยละ 31.97 ดังนี้ ทวีปยุโรป ประกอบด้วย ชาวฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมัน สเปน

สวีเดน แลนด์ เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ เบลเยียม นอร์เวย์ อิตาลี รัสเซีย ไอร์แลนด์ อังกฤษ และ
เซอร์เบีย ตามลำดับ (ร้อยละ 21.31) ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วยชาวอเมริกัน และแคนาดา
ตามลำดับ (ร้อยละ 5.19) ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวอินโดนีเซีย ญี่ปุ่น จีน กัมพูชา และเกาหลีใต้
ตามลำดับ (ร้อยละ 4.64) และทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย ชาวออสเตรเลีย (ร้อยละ 0.83)

ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 56.01)
รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 24.32) และสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 19.67) ตามลำดับ
ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 65.85) รองลงมามีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 31.15) หย่าร้าง
(ร้อยละ 1.64) และหม้าย (ร้อยละ 1.36) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ คือ นักเรียน/นักศึกษา
(ร้อยละ 36.33) รองลงมา คือ พนักงานบริษัท (ร้อยละ 17.75) ข้าราชการ (ร้อยละ 14.21) ประกอบ
อาชีพอิสระ (ร้อยละ 11.20) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 9.84) อื่นๆ ได้แก่ อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา
นักวิจัย เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 4.10) เกษียณ (ร้อยละ 3.55) และแม่บ้าน (ร้อยละ 3.02)
ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท
(ร้อยละ 34.97) รองลงมามีรายได้ 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 26.78) รายได้สูงกว่า 65,000
บาท (ร้อยละ 18.31) รายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 11.20) รายได้ 35,001 – 45,000
บาท (ร้อยละ 4.37) รายได้ 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 2.46) และรายได้ 45,001 – 55,000
บาท (ร้อยละ 1.91) ตามลำดับ

**ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (n= 366)**

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	173	47.27
หญิง	193	52.73
รวม	366	100

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	103	28.14
21-30 ปี	131	35.79
31-40 ปี	62	16.94
41-50 ปี	36	9.84
51 – 60ปี	22	6.01
60 ปีขึ้นไป	12	3.28
รวม	366	100
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรป ประกอบด้วย ชาวฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมัน สเปน สวิสเซอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ เบลเยียม นอร์เวย์ อิตาลี รัสเซีย ไอร์แลนด์ ฮังการี และเซอร์เบีย ตามลำดับ	78	21.31
ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย ชาวอเมริกัน และ แคนาดา ตามลำดับ	19	5.19
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวอินโดนีเซีย ญี่ปุ่น จีน ฮ่องกง และเกาหลีใต้ ตามลำดับ	17	4.64
ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย ชาวออสเตรเลีย ตามลำดับ	3	0.83
รวม	117	31.97
ไทย	249	68.03
รวมทั้งหมด	366	100
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	89	24.32
ปริญญาตรี	205	56.01
สูงกว่าปริญญาตรี	72	19.67
รวม	366	100

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
5) สถานภาพ		
โสด	241	65.85
สมรส	114	31.15
หม้าย	5	1.36
หย่าร้าง	6	1.64
รวม	366	100
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	52	14.21
พนักงานบริษัท	65	17.75
ธุรกิจส่วนตัว	36	9.84
แม่บ้าน	11	3.02
เกษียณ	13	3.55
นักเรียน/นักศึกษา	133	36.33
ประกอบอาชีพอิสระ	41	11.20
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่ งานอีเว้นท์)	15	4.10
รวม	366	100
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	128	34.97
15,001 – 25,000 บาท	98	26.78
25,001 – 35,000 บาท	41	11.20
35,001 – 45,000 บาท	16	4.37
45,001 – 55,000 บาท	7	1.91
55,001 – 65,000 บาท	9	2.46
สูงกว่า 65,000 บาท	67	18.31
รวม	366	100

ภาพรวมพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 81.97) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 12.02) ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 3.82) และใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 2.19) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อเดินป่า รองลงมาคือ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง เทียวถ้ำ/น้ำตก ศึกษาธรรมชาติ ตั้งแคมป์ ดูนก ส่องสัตว์ ซี่จักกรยาน นั่งช้าง ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ซี่รถ ATV ปีนเขา/หน้าผา ล่องแพ ซี่ม้า และศึกษาท้องฟ้าตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 39.89) มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ น้อยกว่า 1,500 บาท รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 35.52) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 12.02) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 7.38) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 2.73) และมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 2.46) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 22.40) รองลงมาคือ ไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 17.76) พักที่อื่น (ร้อยละ 16.94) พักที่โรงแรม (ร้อยละ 11.48) บ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 10.93) บ้านพักในอุทยานฯ (ร้อยละ 9.84) เกสต์เฮ้าส์ (ร้อยละ 8.20) และโฮมสเตย์ (ร้อยละ 2.46) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 80.60) วางแผนท่องเที่ยวเอง รองลงมาคือ วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 12.29) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 7.10) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (n= 366)

พฤติกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	300	81.97
3-4 วัน	44	12.02
5-6 วัน	8	2.19
มากกว่า 6 วัน	14	3.82
รวม	366	100

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยาน แห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เดินป่า	184	19.68
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	173	18.50
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	160	17.11
ศึกษาธรรมชาติ	145	15.51
ตั้งแคมป์	83	8.88
ดูนก	69	7.38
ส่องสัตว์	52	5.56
ขี่จักรยาน	27	2.89
นั่งช้าง	12	1.28
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	12	1.28
ขี่รถ ATV	8	0.86
ปีนเขา/หน้าผา	4	0.43
ล่องแพ	3	0.32
ขี่ม้า	2	0.21
ศึกษาท้องฟ้า	1	0.11
รวม	935	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	146	39.89
1,500 – 3,000 บาท	130	35.52
3,001 – 4,500 บาท	44	12.02
4,501 – 6,000 บาท	27	7.38
6,001 – 7,500 บาท	10	2.73
มากกว่า 7,500 บาท	9	2.46
รวม	366	100

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯ ครึ่งนี้		
โรงแรม	42	11.48
รีสอร์ท	82	22.40
เกสต์เฮ้าส์	30	8.20
บ้านพักในอุทยานฯ	36	9.84
โฮมสเตย์	9	2.46
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	40	10.93
ไม่พักค้างคืน	65	17.76
อื่นๆ	62	16.94
รวม	366	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	295	80.60
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	26	7.10
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	45	12.29
รวม	366	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม และด้านประสิทธิภาพการบริการในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14 และ 3.05 ตามลำดับ) และมีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน และประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.01 และ 2.98 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=74)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.05	0.64	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.01	0.61	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	2.98	0.59	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.14	0.63	มาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.5 ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 56.22 และ 43.78) ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 34.14) และอายุ 21-30 ปี เท่ากัน (ร้อยละ 34.14) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 17.67) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 8.84) อายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 4.82) และ อายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 0.40) ตามลำดับ

ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.25) รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 30.92) และ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 6.83) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 66.67) รองลงมามีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 30.92) หม้าย (ร้อยละ 2.01) และหย่าร้าง (ร้อยละ 0.40) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา (ร้อยละ 41.77) รองลงมาคือ ข้าราชการ (ร้อยละ 16.47) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 14.46) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 11.24) พนักงานบริษัท (ร้อยละ 10.44) แม่บ้าน (ร้อยละ 4.42) อื่นๆ ได้แก่ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 0.80) และเกษียณ (ร้อยละ 0.40) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 44.18) รองลงมา มีรายได้ 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 37.35) รายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 13.25)

รายได้ 35,001 – 45,000 บาท (ร้อยละ 3.21) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 0.80) และ รายได้ 55,001 – 65,000 บาท มีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 0.80) และน้อยที่สุดคือมีรายได้สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 0.40) ดังตารางที่ 4.15

**ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวยุโรปชาวไทย
ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (n= 249)**

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	109	43.78
หญิง	140	56.22
รวม	249	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	85	34.14
21-30 ปี	85	34.14
31-40 ปี	44	17.67
41-50 ปี	22	8.84
51 – 60 ปี	12	4.82
60 ปี ขึ้นไป	1	0.40
รวม	249	100
3) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	77	30.92
ปริญญาตรี	155	62.25
สูงกว่าปริญญาตรี	17	6.83
รวม	249	100
4) สถานภาพ		
โสด	166	66.67
สมรส	77	30.92
หม้าย	5	2.01
หย่าร้าง	1	0.40
รวม	249	100

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
5) อาชีพ		
ข้าราชการ	41	16.47
พนักงานบริษัท	26	10.44
ธุรกิจส่วนตัว	28	11.24
แม่บ้าน	11	4.42
เกษียณ	1	0.40
นักเรียน/นักศึกษา	104	41.77
ประกอบอาชีพอิสระ	36	14.46
อื่นๆ (อาจารย์ เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์)	2	0.80
รวม	249	100
6) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	110	44.18
15,001 – 25,000 บาท	93	37.35
25,001 – 35,000 บาท	33	13.25
35,001 – 45,000 บาท	8	3.21
45,001 – 55,000 บาท	2	0.80
55,001 – 65,000 บาท	2	0.80
สูงกว่า 65,000 บาท	1	0.40
รวม	249	100

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 86.75) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 11.24) ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 1.61) และ ใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 0.40) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อศึกษาระบบนิเวศ รองลงมาคือเที่ยวถ้ำ/น้ำตก เดินป่า ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ตั้งแคมป์ ดูนก ส่องสัตว์ ขี่จักรยาน ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ขี่รถ ATV ปีนเขา/หน้าผา ศึกษาท้องฟ้า และ ขี่ม้า ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ น้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 42.57)

รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 38.55) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 10.04) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 6.02) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 2.01) และ มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 0.80) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 25.70) รองลงมาคือ ไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 23.29) อื่นๆ ได้แก่ เต็นท์ (ร้อยละ 16.06) บ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 14.46) บ้านพักในอุทยานฯ (ร้อยละ 12.45) โรงแรม (ร้อยละ 3.21) เกสต์เฮ้าส์ (ร้อยละ 2.81) และพักที่โฮมสเตย์ (ร้อยละ 2.01) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่งวางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 84.74) รองลงมาคือ วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 11.64) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 3.61) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (n= 249)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	216	86.75
3-4 วัน	28	11.24
5-6 วัน	1	0.40
มากกว่า 6 วัน	4	1.61
รวม	249	100

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยาน แห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศึกษารธรรมชาติ	124	20.91
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	112	18.89
เดินป่า	111	18.72
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	103	17.37
ตั้งแคมป์	49	8.26
ดูนก	33	5.56
ส่องสัตว์	29	4.89
ขี่จักรยาน	15	2.53
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	7	1.18
ขี่รถ ATV	4	0.67
ปีนเขา/หน้าผา	4	0.67
ศึกษาท้องฟ้า	1	0.17
ขี่ม้า	1	0.17
รวม	593	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยาน แห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	106	42.57
1,500 – 3,000 บาท	96	38.55
3,001 – 4,500 บาท	25	10.04
4,501 – 6,000 บาท	15	6.02
6,001 – 7,500 บาท	5	2.01
มากกว่า 7,500 บาท	2	0.80
รวม	249	100

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
โรงแรม	8	3.21
รีสอร์ท	64	25.70
เกสต์เฮ้าส์	7	2.81
บ้านพักในอุทยานฯ	31	12.45
โฮมสเตย์	5	2.01
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	36	14.46
ไม่พักค้างคืน	58	23.29
อื่นๆ (เดย์ท์)	40	16.06
รวม	249	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	211	84.74
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	9	3.61
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	29	11.64
รวม	249	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05) รองลงมาคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชนในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.00) สำหรับมาตรฐานการจัดการด้านประสิทธิภาพการบริการในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.97) เช่นเดียวกับประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 2.97) ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=39)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	2.97	0.66	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.00	0.64	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	2.97	0.58	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.05	0.67	มาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.6 ลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 54.70 และ 45.30) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 39.32) รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 15.38) อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 15.38) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 11.97) อายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 9.40) และ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 8.55) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป ประกอบด้วยชาวฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมัน สเปน สวิสเซอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ เบลเยียม นอร์เวย์ อิตาลี รัสเซีย ไอร์แลนด์ ฮังการี และเซอร์เบีย ตามลำดับ (ร้อยละ 66.63) ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย ชาวอเมริกัน และแคนาดา ตามลำดับ (ร้อยละ 16.23) ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวอินโดนีเซีย ญี่ปุ่น จีน ฟิลิปปินส์ และเกาหลีใต้ ตามลำดับ (ร้อยละ 14.52) และทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย ชาวออสเตรเลีย (ร้อยละ 2.56) ตามลำดับ

ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 47.01) รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 42.74) และ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 10.26) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 64.10) รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 31.62) และหย่าร้าง (ร้อยละ 4.27) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ คือ พนักงานบริษัท (ร้อยละ 33.33) รองลงมา คือ

นักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 24.79) อื่นๆ ได้แก่ อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 11.11) เกษียณ (ร้อยละ 10.26) ข้าราชการ (ร้อยละ 9.40) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 6.84) และ ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 4.27) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 56.41) รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 15.38) 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 6.84) และ 35,001 – 45,000 บาทเท่ากัน (ร้อยละ 6.84) 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 5.98) 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 4.27) และ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 4.27) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.18

**ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ
ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (n= 117)**

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	64	54.70
หญิง	53	45.30
รวม	117	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	18	15.38
21-30 ปี	46	39.32
31-40 ปี	18	15.38
41-50 ปี	14	11.97
51 – 60 ปี	10	8.55
60 ปี ขึ้นไป	11	9.40
รวม	117	100

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรป ประกอบด้วย	(78)	(66.63)
ชาวฝรั่งเศส	15	12.82
ชาวอังกฤษ	9	7.69
ชาวเยอรมัน	9	7.69
ชาวสเปน	9	7.69
ชาวสวิสเซอร์แลนด์	9	7.69
ชาวเนเธอร์แลนด์	7	5.98
ชาวฟินแลนด์	5	4.27
ชาวเบลเยียม	5	4.27
ชาวนอร์เวย์	3	2.56
ชาวอิตาลี	2	1.71
ชาวรัสเซีย	2	1.71
ชาวไอร์แลนด์	1	0.85
ชาวฮังการี	1	0.85
ชาวเซอร์เบีย	1	0.85
ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย	(19)	(16.23)
ชาวอเมริกัน	17	14.53
ชาวแคนาดา	2	1.71
ทวีปเอเชีย	(17)	(14.52)
ชาวอินโดนีเซีย	6	5.13
ชาวญี่ปุ่น	4	3.42
ชาวจีน	3	2.56
ชาวกัมพูชา	3	2.56
ชาวเกาหลีใต้	1	0.85
ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย	(3)	(2.56)
ชาวออสเตรเลีย	3	2.56
รวม	117	100

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	10.26
ปริญญาตรี	50	42.74
สูงกว่าปริญญาตรี	55	47.01
รวม	117	100
5) สถานภาพ		
โสด	75	64.10
สมรส	37	31.62
หย่าร้าง	5	4.27
รวม	117	100
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	11	9.40
พนักงานบริษัท	39	33.33
ธุรกิจส่วนตัว	8	6.84
เกษียณ	12	10.26
นักเรียน/นักศึกษา	29	24.79
ประกอบอาชีพอิสระ	5	4.27
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย)	13	11.11
รวม	117	100

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	18	15.38
15,001 – 25,000 บาท	5	4.27
25,001 – 35,000 บาท	8	6.84
35,001 – 45,000 บาท	8	6.84
45,001 – 55,000 บาท	5	4.27
55,001 – 65,000 บาท	7	5.98
สูงกว่า 65,000 บาท	66	56.41
รวม	117	100

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 71.79) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 13.68) ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 8.55) และใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 5.98) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อเดินป่า รองลงมาคือ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง เทียวถ้ำ/น้ำตก ดูนก ตั้งแคมป์ ส่องสัตว์ ศึกษาธรรมชาติ นั่งช้าง ซี่จักรยาน ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ซี่รถ ATV ล่องแพ และ ซี่ม้า ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ น้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 34.19) รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 29.06) ระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 16.24) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 10.26) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 5.98) และ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 4.27) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่โรงแรม (ร้อยละ 29.06) รองลงมาคือ เกสต์เฮาส์ (ร้อยละ 19.66) พักที่อื่น (ร้อยละ 18.80) รีสอร์ท (ร้อยละ 15.38) ไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 5.98) บ้านพักในอุทยานฯ (ร้อยละ 4.27) พักที่โฮมสเตย์ (ร้อยละ 3.42) และบ้านญาติ/บ้านเพื่อนเท่ากัน (ร้อยละ 3.42) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 71.79) วางแผนท่องเที่ยวเอง รองลงมาคือ ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 14.53) และวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 13.68) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (n= 117)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	84	71.79
3-4 วัน	16	13.68
5-6 วัน	7	5.98
มากกว่า 6 วัน	10	8.55
รวม	117	100
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เดินป่า	72	21.11
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	70	20.53
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	48	14.08
ดูนก	36	10.56
ตั้งแคมป์	34	9.97
ส่องสัตว์	23	6.74
ศึกษาธรรมชาติ	21	6.16
นั่งช้าง	12	3.52
ขี่จักรยาน	12	3.52
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	5	1.47
ขี่รถ ATV	4	1.17
ส่องแพ	3	0.88
ขี่ม้า	1	0.29
รวม	341	100

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	40	34.19
1,500 – 3,000 บาท	34	29.06
3,001 – 4,500 บาท	19	16.24
4,501 – 6,000 บาท	12	10.26
6,001 – 7,500 บาท	5	4.27
มากกว่า 7,500 บาท	7	5.98
รวม	117	100
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯ ครั้งนี้		
โรงแรม	34	29.06
รีสอร์ท	18	15.38
เกสต์เฮ้าส์	23	19.66
บ้านพักในอุทยานฯ	5	4.27
โฮมสเตย์	4	3.42
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	4	3.42
ไม่พักค้างคืน	7	5.98
อื่นๆ	22	18.80
รวม	117	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	84	71.79
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	17	14.53
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	16	13.68
รวม	117	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริการ นำเที่ยวจัดบริการและวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่า บริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) รองลงมาคือ มาตรฐานการจัดการด้านประสิทธิภาพการบริการ ประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15 ค่าเฉลี่ย 3.03 และค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=33)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.15	0.61	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.03	0.58	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.00	0.61	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.26	0.56	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.7 ภาพรวมลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ภาพรวมลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 47.83 และ 52.17) ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 36.23) รองลงมาคือ อายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 26.09) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 21.74) อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 8.70) อายุ 51 - 60 ปี (ร้อยละ 4.35) และอายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 2.90) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นชาวต่างชาติ (ร้อยละ 53.62) ประกอบด้วยทวีปยุโรป ประกอบด้วยชาวออสเตรเลีย เบลเยียม อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน

สวิตเซอร์แลนด์ (ร้อยละ 27.53)ทวีปเอเชียประกอบด้วยชาวฮ่องกง อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ จีน (ร้อยละ 13.04) ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วยชาวเม็กซิโก แคนาดา (ร้อยละ 7.24) ทวีปอเมริกา ประกอบด้วยชาวอเมริกา (ร้อยละ 5.13) และชาวไทย (ร้อยละ 46.38) ตามลำดับ

ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 66.66) รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 20.28) และ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 13.04) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 49.28) รองลงมามีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 43.48) หย่าร้าง (ร้อยละ 4.35) และหม้าย (ร้อยละ 2.90) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการ (ร้อยละ 39.13) รองลงมาประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 17.39) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 11.59) อาชีพอื่นๆ (ร้อยละ 10.14) อาชีพแม่บ้าน (ร้อยละ 8.70) นักเรียน/นักศึกษา และประกอบอาชีพอิสระในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 5.80) และเกษียณ (ร้อยละ 1.45) ตามลำดับขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 31.88) รองลงมาได้ 35,001 – 45,000 บาท และรายได้สูงกว่า 65,000 บาท ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 15.94) รายได้ 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 14.49) รายได้ 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 11.59) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 5.80) และรายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 4.35) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวยุโรปในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n=69)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	33	47.83
หญิง	36	52.17
รวม	69	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	5	8.70
21-30 ปี	18	26.09
31-40 ปี	25	36.23
41-50 ปี	15	21.74
51 – 60ปี	3	4.35
60 ปีขึ้นไป	2	2.90
รวม	69	100

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรปประกอบด้วยชาวออสเตรเลียเบลเยียม อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์	19	27.53
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วยชาวฮ่องกง อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ จีน	9	13.04
ทวีปอเมริกาเหนือประกอบด้วยชาวเม็กซิโก แคนาดา	5	7.24
ทวีปอเมริกา ประกอบด้วยชาวอเมริกา	4	5.13
รวม	37	53.62
ไทย	32	46.38
รวมทั้งหมด	69	100
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	14	20.28
ปริญญาตรี	46	66.66
สูงกว่าปริญญาตรี	9	13.04
รวม	69	100
5) สถานภาพ		
โสด	34	49.28
สมรส	30	43.48
หม้าย	2	2.90
หย่า	3	4.35
รวม	69	100

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	27	39.13
พนักงานบริษัท	12	17.39
ธุรกิจส่วนตัว	8	11.59
แม่บ้าน	6	8.70
เกษียณ	1	1.45
นักเรียน/นักศึกษา	4	5.80
ประกอบอาชีพอิสระ	4	5.80
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่ งานอีเว้นท์)	7	10.14
รวม	69	100
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	22	31.88
15,001 – 25,000 บาท	8	11.59
25,001 – 35,000 บาท	3	4.35
35,001 – 45,000 บาท	11	15.94
45,001 – 55,000 บาท	4	5.80
55,001 – 65,000 บาท	10	14.49
สูงกว่า 65,000 บาท	11	15.94
รวม	69	100

ภาพรวมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 76.81) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 20.29) ใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน และมากกว่า 6 วันในสัดส่วนที่เท่ากัน(ร้อยละ 1.45) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อศึกษาระบบนิเวศ รองลงมาคือ ตั้งแคมป์ เดินป่า ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ดูนก เทียวถ้ำ/น้ำตก ล่องแพ

สองสัตว์ ซีจรรย์าน ปินเขา/หน้าผา ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 53.62) รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 21.74) น้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 18.84) มีค่าใช้จ่าย 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 4.35) และมีค่าใช้จ่าย 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 1.45) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 30.43) รองลงมาคือพักค้างคืนที่โรงแรม (ร้อยละ 23.19) บ้านพักอุทยานฯ (ร้อยละ 21.74) รีสอร์ท (ร้อยละ 20.29) และอื่นๆ (ร้อยละ 4.35) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.30) วางแผนท่องเที่ยวเอง รองลงมาคือวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 5.80) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 2.90) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.22

**ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n= 69)**

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	53	76.81
3-4 วัน	12	20.29
5-6 วัน	1	1.45
มากกว่า 6 วัน	1	1.45
รวม	69	100

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศึกษาธรรมชาติ	43	32.82
ตั้งแคมป์	25	19.08
เดินป่า	18	13.74
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	16	12.21
ดูนก	15	11.45
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	6	4.58
ล่องแพ	3	2.29
ส่องสัตว์	1	0.76
นั่งช้าง	1	0.76
ขี่จักรยาน	1	0.76
ปีนเขา/หน้าผา	1	0.76
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	1	0.76
รวม	131	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	13	18.84
1,500 – 3,000 บาท	37	53.62
3,001 – 4,500 บาท	3	4.35
4,501 – 6,000 บาท	15	21.74
6,001 – 7,500 บาท	1	1.45
รวม	69	100

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักผ่อนในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
โรงแรม	16	23.19
รีสอร์ท	14	20.29
บ้านพักในอุทยานฯ	15	21.74
ไม่พักค้างคืน	21	30.43
อื่นๆ	3	4.35
รวม	69	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	63	91.30
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	2	2.90
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	4	5.80
รวม	69	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม และประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับที่มากเท่ากับ (ค่าเฉลี่ย 2.80) และรองลงมามีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการและประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคมและเศรษฐกิจชุมชนโดยให้ความสำคัญเท่าๆกัน (ค่าเฉลี่ย 2.60) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=6)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	2.60	3.00	มากที่สุด
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	2.60	3.00	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	2.80	3.00	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	2.80	3.00	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.8 ลักษณะและพฤติกรรมกรทองเที่ยวของนักทองเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยภายในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ลักษณะทั่วไปของนักทองเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 53.13 และ 46.88) ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 31.25) รองลงมาคืออายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 25.00) อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 25.00) อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 15.63) และอายุ 51-60 ปี (ร้อยละ 9.38) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 65.63) และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 34.37) ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 50.00) รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 40.63) หม้าย (ร้อยละ 6.25) และหย่าร้าง (ร้อยละ 3.13) ตามลำดับส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ (ร้อยละ 28.13) รองลงมาได้แก่ อื่นๆ (ร้อยละ 21.88) แม่บ้าน (ร้อยละ 12.50) พนักงานบริษัท นักเรียน/นักศึกษา และประกอบอาชีพอิสระมีสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 9.38) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 6.25) และเกษียณ (ร้อยละ 3.13) ตามลำดับ

ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 68.75) รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 25.00) และรายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 6.25) ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักทองเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย
ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n= 32)

นักทองเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	15	46.88
หญิง	17	53.13
รวม	32	100

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	5	15.63
21-30 ปี	8	25.00
31-40 ปี	6	18.75
41-50 ปี	10	31.25
51 – 60 ปี	3	9.38
รวม	32	100
3) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	34.38
ปริญญาตรี	21	65.63
รวม	32	100
4) สถานภาพ		
โสด	16	50.00
สมรส	13	40.63
หม้าย	2	6.25
หย่าร้าง	1	3.13
รวม	32	100
5) อาชีพ		
ข้าราชการ	9	28.13
พนักงานบริษัท	3	9.38
ธุรกิจส่วนตัว	2	6.25
แม่บ้าน	4	12.50
เกษียณ	1	3.13
นักเรียน/นักศึกษา	3	9.38
ประกอบอาชีพอิสระ	3	9.38
อื่นๆ	7	21.88
รวม	32	100

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
6) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	22	68.75
15,001 – 25,000 บาท	8	25.00
25,001 – 35,000 บาท	2	6.25
รวม	32	100

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 84.38) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 9.38) ใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน และมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 3.13) ตามลำดับซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อตั้งแคมป์ รองลงมาได้แก่การศึกษาธรรมชาติดูนกถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียงเดินป่า เทียวถ้ำ/น้ำตกถ่องแพ ซึ่งจักรยานตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยาน 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 62.50) รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 28.13) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 9.38) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 53.13) รองลงมาคือบ้านพัก ในอุทยานฯ (ร้อยละ 25.00) โฮมสเตย์ (ร้อยละ 9.38) และรีสอร์ท (ร้อยละ 21.88) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเลือกวางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 100.00) ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย
ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n= 32)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	27	84.38
3-4 วัน	3	9.38
5-6 วัน	1	3.13
มากกว่า 6 วัน	1	3.13
รวม	32	100
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยาน แห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ตั้งแคมป์	18	28.57
ศึกษารธรรมชาติ	14	22.22
ดูนก	10	15.87
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	8	12.70
เดินป่า	5	7.94
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	4	6.35
ล่องแพ	3	4.76
ขี่จักรยาน	1	1.59
รวม	63	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยาน แห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	9	28.13
1,500 – 3,000 บาท	20	62.50
3,001 – 4,500 บาท	3	9.38
รวม	32	100

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

พฤติกรรมगत่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
รีสอร์ท	7	21.88
บ้านพักในอุทยานฯ	8	25.00
ไม่พักค้างคืน	17	53.13
รวม	32	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	32	100.00
รวม	32	100

2.9 ลักษณะ และพฤติกรรมगत่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติภายในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีสัดส่วนของเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 48.65) และเพศหญิง (ร้อยละ 51.35) ตามลำดับส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 51.35) รองลงมาคือ อายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 27.03) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 13.51) อายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 5.41) และ อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 2.70) ตามลำดับขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรปประกอบด้วยชาวออสเตรเลีย เบลเยียม อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ (ร้อยละ 51.35) รองลงมาคือทวีปเอเชียประกอบด้วยชาวฮ่องกง อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ จีน (ร้อยละ 24.32) ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วยชาวเม็กซิโก แคนาดา (ร้อยละ 13.51) และทวีปอเมริกา ประกอบด้วยชาวอเมริกา (ร้อยละ 10.81) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.57) รองลงมาคือสูงกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 24.32) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 8.11) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 48.65) รองลงมา มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 45.95) และหย่าร้าง (ร้อยละ 5.41) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจข้าราชการ (ร้อยละ 54.05) รองลงมาคือพนักงานบริษัท (ร้อยละ 18.92) ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 16.22) อาชีพแม่บ้าน (ร้อยละ 5.41) อาชีพนักเรียน/นักศึกษาและ อาชีพอิสระในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 2.70)

ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 35,001 – 45,000 บาท และ สูงกว่า 65,000 บาท ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ (ร้อยละ 29.73) รองลงมาได้ 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 27.03) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 10.81) และรายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 2.70) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.26

**ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ
ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n= 37)**

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	18	48.65
หญิง	19	51.35
รวม	37	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	1	2.70
21-30 ปี	10	27.03
31-40 ปี	19	51.35
41-50 ปี	5	13.51
60 ปีขึ้นไป	2	5.41
รวม	37	100
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรป ประกอบด้วย	(19)	(51.35)
ชาวออสเตรเลีย	3	8.11
ชาวอังกฤษ	3	8.11
ชาวฝรั่งเศส	3	8.11
ชาวเยอรมัน	3	8.11
ชาวเบลเยียม	2	5.41
ชาวสวีตเซอร์แลนด์	2	5.41
ชาวเนเธอร์แลนด์	1	2.70

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
ชวานอร์เวย์	1	2.70
ชาวสวีเดน	1	2.70
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย	(9)	(24.32)
ชาวฮ่องกง	2	5.41
ชาวอินเดีย	2	5.41
ชาวญี่ปุ่น	2	5.41
ชาวเกาหลีเหนือ	1	2.70
ชาวเกาหลีใต้	1	2.70
ชาวจีน	1	2.70
ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย	(9)	(24.32)
ชาวอเมริกา	4	10.81
ชาวแคนาดา	4	10.81
ชาวเม็กซิโก	1	2.70
รวม	37	100
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	8.11
ปริญญาตรี	25	67.57
สูงกว่าปริญญาตรี	9	24.32
รวม	37	100
5) สถานภาพ		
โสด	18	48.65
สมรส	17	45.95
หย่าร้าง	2	5.41
รวม	37	100

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
6) อาชีพ		
ข้าราชการ/ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	20	54.05
พนักงานบริษัท	7	18.92
ธุรกิจส่วนตัว	6	16.22
แม่บ้าน	2	5.41
นักเรียน/นักศึกษา	1	2.70
ประกอบอาชีพอิสระ	1	2.70
รวม	37	100
7) รายได้		
25,001 – 35,000 บาท	1	2.70
35,001 – 45,000 บาท	11	29.73
45,001 – 55,000 บาท	4	10.81
55,001 – 65,000 บาท	10	27.03
สูงกว่า 65,000 บาท	11	29.73
รวม	37	100

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 78.38) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 18.92) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อศึกษาระบบนิเวศ รองลงมาคือเดินป่า ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ตั้งแคมป์ ดูนก เทียวถ้ำ/น้ำตก ส่องสัตว์ ปีนเขา/หน้าผา ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ ระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 45.95) รองลงมา มีค่าใช้จ่าย 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 40.54) มีค่าใช้จ่าย น้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 10.81) และมีค่าใช้จ่าย 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 2.70) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยวพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่โรงแรมเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.24) รองลงมาพักที่

บ้านพักในอุทยาน (ร้อยละ 18.92) รีสอร์ท (ร้อยละ 16.22) ไม่พักค้างคืน และอื่นๆ ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 10.81) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยการวางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 86.49) รองลงมาคือ วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการนำเที่ยว (ร้อยละ 10.81) และ ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 2.70) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n= 37)

พฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	30	81.08
3-4 วัน	7	18.91
รวม	37	100
2) ลักษณะกิจกรรมกรท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศึกษารธรรมชาติ	29	43.28
เดินป่า	13	19.40
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	8	11.94
ตั้งแคมป์	7	10.45
ดูนก	5	7.46
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	2	2.99
ส่องสัตว์	1	1.49
ปีนเขา/หน้าผา	1	1.49
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	1	1.49
รวม	67	100

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	4	10.81
1,500 – 3,000 บาท	17	45.95
4,501 – 6,000 บาท	15	40.54
6,001 – 7,500 บาท	1	2.70
รวม	37	100
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
โรงแรม	16	43.24
รีสอร์ท	6	16.22
บ้านพักในอุทยาน	7	18.92
ไม่พักค้างคืน	4	10.81
อื่นๆ	4	10.81
รวม	37	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	32	86.49
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	1	2.70
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	4	10.81
รวม	37	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่องของประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม และ ประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน (ค่าเฉลี่ย 2.80) รองลงมาคือการให้ความสำคัญในเรื่องของประสิทธิภาพการบริการรวมไปถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และ เศรษฐกิจในสัดส่วนที่เท่าๆกัน (ค่าเฉลี่ย 2.60) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=5)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	2.60	0.54	มากที่สุด
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	2.60	0.54	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	2.80	0.44	มากที่สุด
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	2.80	0.83	มาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.10 ภาพรวมลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ภาพรวมลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติดอยกุยบุรี เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 52.63 และ 47.37) ส่วนใหญ่มีอายุ 41- 50 ปี (ร้อยละ 23.68) รองลงมาคือ อายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 21.05) อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 19.74) ต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 15.79) อายุ 51 – 60 (ร้อยละ 14.47) และอายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 5.26) ตามลำดับขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวฮ่องกงและไทย (ร้อยละ 60.52) ทวีปยุโรป ประกอบด้วยชาวออสเตรเลีย อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ สกอตแลนด์ สวิสเซอร์แลนด์ ตามลำดับ (ร้อยละ 18.43) ทวีปอเมริกาเหนือประกอบด้วยชาวอเมริกันและแคนาดา ตามลำดับ (ร้อยละ 14.74) และทวีปออสเตรเลียประกอบด้วยชาวนิวซีแลนด์(ร้อยละ 6.58) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 55.26) รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 27.63) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 17.11) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 52.63) รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 42.11) สถานภาพหย่าร้าง (ร้อยละ 3.95) และสถานภาพหม้าย (ร้อยละ 1.32) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 22.37) รองลงมาคือนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 19.74) อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา

นักวิจัย) (ร้อยละ 17.11) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ ธุรกิจส่วนตัว) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 10.53) ข้าราชการและเกษียรเท่ากัน (ร้อยละ 6.58) แม่บ้าน (ร้อยละ 3.95) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 39.48) รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 18.42) รายได้ 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 15.79) รายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 11.84) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 6.58) รายได้ 55,001 – 65,000 บาทเท่ากัน (ร้อยละ 5.26) และรายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 2.63) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n= 76)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	36	47.37
หญิง	40	53.63
รวม	76	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	12	15.79
21-30 ปี	16	21.05
31-40 ปี	15	19.74
41-50 ปี	18	23.68
51 – 60 ปี	11	14.47
60 ปี ขึ้นไป	4	5.26
รวม	76	100

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) สัญชาติ		
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวฮ่องกง	4	4.98
ทวีปยุโรปประกอบด้วยชาวออสเตรีย อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ สกอตแลนด์ สวิสเซอร์แลนด์	14	18.43
ทวีปอเมริกาเหนือประกอบด้วยชาวอเมริกันและ แคนาดา	11	14.74
ทวีปออสเตรเลียประกอบด้วยชาวนิวซีแลนด์	5	6.58
รวม	34	44.73
ไทย	42	55.26
รวม	76	100
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	17.11
ปริญญาตรี	42	55.26
สูงกว่าปริญญาตรี	21	27.63
รวม	76	100
5) สถานภาพ		
โสด	40	52.63
สมรส	32	42.11
หม้าย	1	1.32
หย่าร้าง	3	3.95
รวม	76	100

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	5	6.58
พนักงานบริษัท	17	22.37
ธุรกิจส่วนตัว	10	13.16
แม่บ้าน	3	3.95
เกษียณ	5	6.58
นักเรียน/นักศึกษา	15	19.74
ประกอบอาชีพอิสระ	8	10.53
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย)	13	17.11
รวม	76	100
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	14	18.42
15,001 – 25,000 บาท	12	15.79
25,001 – 35,000 บาท	2	2.63
35,001 – 45,000 บาท	9	11.84
45,001 – 55,000 บาท	5	6.58
55,001 – 65,000 บาท	4	5.26
สูงกว่า 65,000 บาท	30	39.48
รวม	76	100

ภาพรวมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติกุยบุรีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 90.79) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 5.26) ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 2.63) และใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 1.32) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อส่องสัตว์ รองลงมาคือ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ดูนก ศึกษาธรรมชาติ เดินป่าศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่นเที่ยวถ้ำ/น้ำตก ตั้งแคมป์ ศึกษาท้องฟ้า/ดูดาวและป็นเขา/หน้าผา ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่

มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ น้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 43.42) รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 35.53) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 9.21) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 6.58) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 3.95) และ มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 1.32) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 30.26) รองลงมาคือไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 23.68) พักที่โรงแรม (ร้อยละ 14.47) บ้านพักในอุทยานฯ (ร้อยละ 13.16) บ้านญาติ/บ้านเพื่อนและอื่นๆเท่ากัน (ร้อยละ 6.58) เกสต์เฮ้าส์และโฮมสเตย์เท่ากัน (ร้อยละ 2.63) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 60.53) วางแผนท่องเที่ยวเอง รองลงมาคือวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 25.00) ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการและ (ร้อยละ 14.47) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.30

**ตารางที่ 4.30 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n= 117)**

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	69	90.79
3-4 วัน	4	5.26
5-6 วัน	1	1.32
มากกว่า 6 วัน	2	2.63
รวม	76	100

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ส่องสัตว์	52	33.77
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	36	23.38
ดูนก	22	14.29
ศึกษาธรรมชาติ	19	12.34
เดินป่า	13	8.44
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	5	3.25
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	3	1.95
ตั้งแคมป์	2	1.30
ศึกษาท้องฟ้า	1	0.65
ปีนเขา/หน้าผา	1	0.65
รวม	154	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	33	43.42
1,500 – 3,000 บาท	27	35.53
3,001 – 4,500 บาท	3	3.95
4,501 – 6,000 บาท	7	9.21
6,001 – 7,500 บาท	5	6.58
มากกว่า 7,500 บาท	1	1.32
รวม	76	100

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักผ่อนในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
โรงแรม	11	14.47
รีสอร์ท	23	30.26
เกสต์เฮ้าส์	2	2.63
บ้านพักในอุทยานฯ	10	13.16
โฮมสเตย์	2	2.63
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	5	6.58
ไม่พักค้างคืน	18	23.68
อื่นๆ	5	6.58
รวม	76	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	46	60.53
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	11	14.47
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	19	25.00
รวม	76	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.20) คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประสิทธิภาพการบริการ และประโยชน์สูงสุดเพื่อประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.10) และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมในระดับมากเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 3.00) ดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=30)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.10	0.60	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.10	0.40	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.00	0.45	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.20	0.48	มาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.11 ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยภายในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 52.38 และ 47.62) ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 26.19) รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 21 ปีและอายุ 31-40 ปี สัดส่วนเท่ากัน(ร้อยละ 21.43) อายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 19.05) อายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 7.14) อายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 4.76) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบ การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 59.52) รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 23.81) และ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 16.67) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 57.14) รองลงมา มี สถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 38.10) หม้ายและหย่าร้างสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 2.38) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงาน/นักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 21.43) รองลงมาคือพนักงานบริษัทและธุรกิจ ส่วนตัวสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 19.05) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 16.67) อื่นๆ ได้แก่ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 7.14) และแม่บ้านและเกษียณสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 4.76) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 30.95) รองลงมารายได้สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 21.43) รายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 19.05) รายได้ระหว่าง 35,001 – 45,000 บาท (ร้อยละ 16.67) รายได้ระหว่าง

25,001 – 35,000 บาทและ รายได้ 45,001 – 55,000 บาทมีสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 4.76) และ รายได้ระหว่าง 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 2.38) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.32

**ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย
ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n= 42)**

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	20	47.62
หญิง	22	52.38
รวม	42	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	9	21.43
21-30 ปี	8	19.05
31-40 ปี	9	21.43
41-50 ปี	11	26.19
51 – 60 ปี	3	7.14
60 ปี ขึ้นไป	2	4.76
รวม	42	100
3) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	23.81
ปริญญาตรี	25	59.52
สูงกว่าปริญญาตรี	7	16.67
รวม	42	100
4) สถานภาพ		
โสด	24	57.14
สมรส	16	38.10
หม้าย	1	2.38
หย่าร้าง	1	2.38
รวม	42	100

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
5) อาชีพ		
ข้าราชการ	3	7.14
พนักงานบริษัท	8	19.05
ธุรกิจส่วนตัว	8	19.05
แม่บ้าน	2	4.76
เกษียณ	2	4.76
นักเรียน/นักศึกษา	9	21.43
ประกอบอาชีพอิสระ	7	16.67
อื่นๆ (อาจารย์ เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์)	3	7.14
รวม	42	100
6) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	13	30.95
15,001 – 25,000 บาท	8	19.05
25,001 – 35,000 บาท	2	4.76
35,001 – 45,000 บาท	7	16.67
45,001 – 55,000 บาท	2	4.76
55,001 – 65,000 บาท	1	2.38
สูงกว่า 65,000 บาท	9	21.43
รวม	42	100

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 90.48) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 7.14) และใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 2.38) ตามลำดับซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อส่องสัตว์ รองลงมาคือ ถ่ายรูป บันทึกภาพ/เสียงศึกษาธรรมชาติ ดูนก เดินป่า เทียวถ้ำ/น้ำตก และตั้งแคมป์ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ น้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 45.24) รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายระหว่าง

1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 30.95) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 9.52) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 7.14) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 4.76) และมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 2.38) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 38.10) รองลงมาคือไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 26.19) พักโรงแรมและบ้านพักในอุทยาน มีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 11.90) บ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 7.14) และอื่นๆ คือ เต็นท์ (ร้อยละ 4.76) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่งวางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 64.29) รองลงมาคือวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 26.19) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 9.52) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n= 42)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	38	90.48
3-4 วัน	3	7.14
มากกว่า 6 วัน	1	2.38
รวม	42	100
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ส่องสัตว์	26	34.21
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	15	19.74
ศึกษาธรรมชาติ	14	18.42
ดูนก	14	18.42
เดินป่า	4	5.26
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	1	1.32
ตั้งแคมป์	1	1.32
ศึกษาท้องฟ้า	1	1.32

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยาน แห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	19	45.24
1,500 – 3,000 บาท	13	30.95
3,001 – 4,500 บาท	3	7.14
4,501 – 6,000 บาท	4	9.52
6,001 – 7,500 บาท	2	4.76
มากกว่า 7,500 บาท	1	2.38
รวม	42	100
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯ ครั้งนี้		
โรงแรม	5	11.90
รีสอร์ท	16	38.10
บ้านพักในอุทยานฯ	5	11.90
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	3	7.14
ไม่พักค้างคืน	11	26.19
อื่นๆ (เต็นท์)	2	4.76
รวม	42	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	27	64.29
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	4	9.52
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	11	26.19
รวม	42	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด

(ค่าเฉลี่ย 3.33) รองลงมา มีมาตรฐานการจัดการระดับมาก ด้านประสิทธิภาพการบริการและประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชนเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.06) และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ย 2.93) ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=15)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.06	0.45	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.06	0.25	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	2.93	0.45	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.33	0.48	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.12 ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติภายในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติภายในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 52.94 และ 47.06) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี และ 51 - 60 ปี (ร้อยละ 23.53 และ 23.53 ตามลำดับ) รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 20.59) อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 17.65) ต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 8.82) และอายุ 60 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 5.88) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม ทวีปยุโรป ประกอบด้วย ชาวออสเตรเลีย อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ สกอตแลนด์ สวิสเซอร์แลนด์ ตามลำดับ (ร้อยละ 41.16) รองลงมา ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย ชาวอเมริกัน และแคนาดาตามลำดับ (ร้อยละ 32.35) ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย นิวซีแลนด์ ตามลำดับ (ร้อยละ 14.71) และทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวฮ่องกง (ร้อยละ 11.76) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือระดับสูง

กว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 41.18) และ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 8.82) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะ โสดและสมรส เท่ากัน(ร้อยละ 47.06) และรองลงมามีสถานภาพหย่าร้าง (ร้อยละ 5.88) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย) (ร้อยละ 29.41) รองลงมาคือ พนักงานบริษัท (ร้อยละ 26.47) นักเรียน/ นักศึกษา (ร้อยละ 17.65) เกษียณ (ร้อยละ 8.82) ข้าราชการและธุรกิจส่วนตัวที่เท่ากัน (ร้อยละ 5.88) และแม่บ้านและประกอบอาชีพอิสระที่เท่ากัน (ร้อยละ 2.94) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 55,001 – 65,000 บาท(ร้อยละ 58.82) รองลงมามีรายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 11.76) 35,001 – 45,000 บาทและ 45,001 – 55,000 บาทที่เท่ากัน (ร้อยละ 8.82) 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 5.88) และต่ำกว่า 15,000 บาทและสูงกว่า 65,000 บาทที่เท่ากัน (ร้อยละ 2.94) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวยุคเจนนิเวศชาวต่างชาติ ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n= 34)

นักท่องเที่ยวยุคเจนนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
หญิง	18	52.94
ชาย	16	47.06
รวม	34	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	3	8.82
21-30 ปี	8	23.53
31-40 ปี	6	17.65
41-50 ปี	7	20.59
51 – 60 ปี	8	23.53
60 ปี ขึ้นไป	2	5.88
รวม	34	100

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรป ประกอบด้วย	(14)	(41.16)
ชาวเนเธอร์แลนด์	4	11.76
ชาวอังกฤษ	2	5.88
ชาวฝรั่งเศส	2	5.88
ชาวเยอรมนี	2	5.88
ชาวออสเตรีย	2	5.88
ชาวสกอตแลนด์	1	2.94
ชาวสวิสเซอร์แลนด์	1	2.94
ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย	(11)	(32.35)
ชาวชาวอเมริกัน	7	20.59
ชาวแคนาดา	4	11.76
ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย	(5)	(14.71)
ชาวนิวซีแลนด์	5	14.71
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย	(4)	(11.76)
ชาวฮ่องกง	4	11.76
รวม	34	100
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	8.82
ปริญญาตรี	17	50.00
สูงกว่าปริญญาตรี	14	41.18
รวม	34	100
5) สถานภาพ		
โสด	16	47.06
สมรส	16	47.06
หย่าร้าง	2	5.88
รวม	34	100

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	2	5.88
พนักงานบริษัท	9	26.47
ธุรกิจส่วนตัว	2	5.88
แม่บ้าน	1	2.94
เกษียณ	3	8.82
นักเรียน/นักศึกษา	6	17.65
ประกอบอาชีพอิสระ	1	2.94
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย)	10	29.41
รวม	34	100
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	1	2.94
15,001 – 25,000 บาท	4	11.76
25,001 – 35,000 บาท	2	5.88
35,001 – 45,000 บาท	3	8.82
45,001 – 55,000 บาท	3	8.82
55,001 – 65,000 บาท	20	58.82
สูงกว่า 65,000 บาท	1	2.94
รวม	34	100

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 91.18) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน ใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วันและใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน ที่เท่ากัน (ร้อยละ 2.94) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อส่องสัตว์ รองลงมาคือ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง เดินป่า ดูนก ศึกษาธรรมชาติ ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น เที่ยวถ้ำ/น้ำตก ตั้งแคมป์ และป็นเขา/หน้าผา ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ น้อยกว่า 1,500 บาทและระหว่าง 1,500 – 3,000 บาทที่เท่ากัน (ร้อยละ 41.18) และรองลงมาคือ มีค่าใช้จ่าย

4,501 – 6,000 บาท และ 6,001 – 7,500 บาทที่เท่ากัน (ร้อยละ 8.82) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ทและไม่พักค้างคืนเท่ากัน (ร้อยละ 20.59) รองลงมาคือโรงแรม (ร้อยละ 17.65) พักที่โฮมสเตย์ (ร้อยละ 14.71) อื่นๆ (ร้อยละ 8.82) และ เกสต์เฮ้าส์ บ้านพักในอุทยานฯ และบ้านญาติ/บ้านเพื่อน เท่ากัน (ร้อยละ 5.88) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 55.88) วางแผนท่องเที่ยวเอง รองลงมาคือวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 23.53) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 20.59) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n= 34)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	31	91.18
3-4 วัน	1	2.94
5-6 วัน	1	2.94
มากกว่า 6 วัน	1	2.94
รวม	34	100
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ส่องสัตว์	26	33.33
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	21	26.92
เดินป่า	9	11.54
ดูนก	8	10.26
ศึกษารธรรมชาติ	5	6.41
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	5	6.41
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	2	2.56
ตั้งแคมป์	1	1.28
ปีนเขา/หน้าผา	1	1.28
รวม	78	100

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	14	41.18
1,500– 3,000 บาท	14	41.18
4,501 – 6,000 บาท	3	8.82
6,001 – 7,500 บาท	3	8.82
รวม	34	100
4) สถานที่พักผ่อนในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
โรงแรม	6	17.65
รีสอร์ท	7	20.59
เกสต์เฮ้าส์	2	5.88
โฮมสเตย์	5	14.71
บ้านพักในอุทยานฯ	2	5.88
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	2	5.88
ไม่พักค้างคืน	7	20.59
อื่นๆ	3	8.82
รวม	34	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	19	55.88
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	7	20.59
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	8	23.53
รวม	34	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประสิทธิภาพการบริการ และประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชนในระดับมากเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.13 ตามลำดับ) และมีความเห็นว่าบริษัททัวร์

ค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมและค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับมากเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 3.06 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=15)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) ค่านึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.13	0.74	มาก
2) ค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.13	0.51	มาก
3) ค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.06	0.45	มาก
4) ค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.06	0.45	มาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.13 ภาพรวมลักษณะและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาสก

ภาพรวมลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาสก

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาสกพบว่าเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 50.77 และ 49.23) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 58.97) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 27.69) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 7.69) อายุ 51 - 60ปี (ร้อยละ 4.10) และอายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 1.54) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 52.23) เป็นชาวต่างชาติ ดังนี้ ทวีปยุโรปประกอบด้วยชาวเยอรมัน อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส สเปน รัสเซีย เบลเยียม สวิตเซอร์แลนด์ เบลารุส ออสเตรีย เช็ก ฟินแลนด์ สวีเดน ตามลำดับ (ร้อยละ 69.21) ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วยชาวออสเตรเลีย (ร้อยละ 6.15) ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วยชาวอเมริกัน (ร้อยละ 5.13) และทวีปเอเชียประกอบด้วย ชาวฟิลิปปินส์ มาเลเซีย โอมาน จีนตามลำดับ (ร้อยละ 3.08) ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทยมีสัดส่วนร้อยละ 16.41 ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 29.74) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 10.26) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ

70.77) รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 27.69) หม้าย (ร้อยละ 1.03) และหย่าร้าง (ร้อยละ 0.51) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (38.46) รองลงมา คือนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 27.18) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 13.85) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 10.26) ข้าราชการ (ร้อยละ 6.15) แม่บ้าน (ร้อยละ 3.59) และอื่นๆ ได้แก่ อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 0.51) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 30.77) รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 18.46) รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 17.44) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 11.79) รายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 8.72) รายได้ 35,001 – 45,000 บาท (ร้อยละ 6.67) และ รายได้ 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 6.15) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวยุคใหม่ในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n= 195)

นักท่องเที่ยวยุคใหม่	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	96	49.23
หญิง	99	50.77
รวม	195	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	3	1.54
21-30 ปี	115	58.97
31-40 ปี	54	27.69
41-50 ปี	15	7.69
51 – 60ปี	8	4.10
รวม	195	100

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรป ประกอบด้วย ชาวเยอรมัน อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส สเปน รัสเซีย เบลเยียม สวิสเซอร์แลนด์ เบลารุส ออสเตรีย เช็ก ฟินแลนด์ สวีเดน ตามลำดับ	135	69.21
ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วย ชาวออสเตรเลีย	12	6.15
ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย ชาวอเมริกัน	10	5.13
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย ชาวฟิลิปปินส์ มาเลเซีย โอมาน จีนตามลำดับ	6	3.08
รวม	163	83.57
ไทย	32	16.41
รวมทั้งหมด	195	100
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	20	10.26
ปริญญาตรี	117	60.00
สูงกว่าปริญญาตรี	58	29.74
รวม	195	100
5) สถานภาพ		
โสด	138	70.77
สมรส	54	27.69
หม้าย	2	1.03
หย่าร้าง	1	0.51
รวม	195	100

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	12	6.15
พนักงานบริษัท	75	38.46
ธุรกิจส่วนตัว	20	10.26
แม่บ้าน	7	3.59
นักเรียน/นักศึกษา	53	27.18
ประกอบอาชีพอิสระ	27	13.85
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่งาน อีเว้นท์)	1	0.51
รวม	195	100
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	34	17.44
15,001 – 25,000 บาท	36	18.46
25,001 – 35,000 บาท	17	8.72
35,001 – 45,000 บาท	13	6.67
45,001 – 55,000 บาท	23	11.79
55,001 – 65,000 บาท	12	6.15
สูงกว่า 65,000 บาท	60	30.77
รวม	195	100

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาสก

พฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติเขาสก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 3-4 วัน (ร้อยละ 51.28) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 1-2 วัน (ร้อยละ 37.44) ใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 8.27) และใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 2.56) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อเดินป่า รองลงมาคือ เทียวถ้ำ/น้ำตก ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียงศึกษาธรรมชาติ พายเรือคูนก ส่องสัตว์ ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ล่องแพ ตั้งแคมป์ นั่งช้าง ขี่จักรยาน ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก ปีนเขา/

หน้าผา ศึกษาท้องฟ้า อื่นๆ และซื้อรถ ATV ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ ระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 30.77) รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 23.59) มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 14.87) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 12.82) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 9.23) และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 8.72) ตามลำดับสำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 71.79) รองลงมาคือเกสต์เฮ้าส์ (ร้อยละ 11.28) โรงแรม (ร้อยละ 5.13) อื่นๆ (ร้อยละ 4.10) พักที่โฮมสเตย์ (ร้อยละ 2.56) บ้านพักในอุทยานฯ และบ้านญาติ/บ้านเพื่อนเท่ากัน (ร้อยละ 2.05) และไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 1.03) ตามลำดับ ส่วนรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 69.74) วางแผนท่องเที่ยวเอง รองลงมาคือวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 21.03) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 9.23) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.39

**ตารางที่ 4.39 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n= 195)**

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	73	37.44
3-4 วัน	100	51.28
5-6 วัน	17	8.27
มากกว่า 6 วัน	5	2.56
รวม	195	100

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยาน แห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เดินป่า	179	23.22
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	121	15.69
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	115	14.92
ศึกษารธรรมชาติ	93	12.06
พายเรือ	55	7.13
ดูนก	33	4.28
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	33	4.28
ส่องสัตว์	32	4.15
ล่องแพ	28	3.63
ตั้งแคมป์	26	3.37
นั่งช้าง	21	2.72
ขี่จักรยาน	13	1.69
ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก	11	1.43
ปีนเขา/หน้าผา	8	1.04
ขี่รถ ATV	1	0.13
ศึกษาท้องฟ้า	2	0.26
รวม	771	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	29	14.87
1,500 – 3,000 บาท	60	30.77
3,001 – 4,500 บาท	25	12.82
4,501 – 6,000 บาท	46	23.59
6,001 – 7,500 บาท	17	8.72
มากกว่า 7,500 บาท	18	9.23
รวม	195	100

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
โรงแรม	10	5.13
รีสอร์ท	140	71.79
เกสต์เฮ้าส์	22	11.28
บ้านพักในอุทยานฯ	4	2.05
โฮมสเตย์	5	2.56
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	4	2.05
ไม่พักค้างคืน	2	1.03
อื่นๆ (เดย์ท์)	8	4.10
รวม	195	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	136	69.74
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	18	9.23
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	41	21.03
รวม	195	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประสิทธิภาพการบริการ และด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.18 และค่าเฉลี่ย 3.03 ตามลำดับ) และมีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน และประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมในระดับมากเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 2.94 และค่าเฉลี่ย 2.89 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.40 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=59)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.18	0.47	มากที่สุด
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	2.94	0.70	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	2.89	0.69	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.03	0.64	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.14 ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยภายในอุทยานแห่งชาติเขาสก

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาสก

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาสก เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 68.75 และ 31.25) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 37.50) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 25.00) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 21.88) ต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 9.38) และอายุ 51-60 (ร้อยละ 6.25) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 46.88) รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 28.13) และ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 25.00) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 56.26) รองลงมามีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 40.63) และหย่าร้าง (ร้อยละ 3.13) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (28.13) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 21.88) ข้าราชการ (ร้อยละ 18.75) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 15.62) นักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 9.37) และแม่บ้าน (ร้อยละ 6.25) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 40.63) รองลงมามีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 28.13) รายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 18.75) รายได้ 55,001 – 65,000 (ร้อยละ 6.25) ขณะที่ผู้ที่มีรายได้ 35,001 – 45,000 และรายได้ 45,001 – 55,000 มีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 3.12) ดังตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวยุโรปชาวไทย
ในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n= 32)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	10	31.25
หญิง	22	68.75
รวม	32	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	3	9.38
21-30 ปี	12	37.50
31-40 ปี	8	25.00
41-50 ปี	7	21.88
51 – 60 ปี	2	6.25
รวม	32	100
3) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	25.00
ปริญญาตรี	15	46.88
สูงกว่าปริญญาตรี	9	28.13
รวม	32	100
4) สถานภาพ		
โสด	18	56.26
สมรส	13	40.63
หย่าร้าง	1	3.13
รวม	32	100

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
5) อาชีพ		
ข้าราชการ	6	18.75
พนักงานบริษัท	9	28.13
ธุรกิจส่วนตัว	5	15.62
แม่บ้าน	2	6.25
นักเรียน/นักศึกษา	3	9.37
ประกอบอาชีพอิสระ	7	21.88
รวม	32	100
6) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	9	28.13
15,001 – 25,000 บาท	13	40.63
25,001 – 35,000 บาท	6	18.75
35,001 – 45,000 บาท	1	3.12
45,001 – 55,000 บาท	1	3.12
55,001 – 65,000 บาท	2	6.25
รวม	32	100

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาสก

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานเขาสก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 62.50) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 34.38) และ ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 3.12) ตามลำดับซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อเดินป่า รองลงมาคือถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ศึกษาธรรมชาติเที่ยวถ้ำ/น้ำตกพวยเรือแคนู/คายัค ดูนก นั่งช้าง ส่องสัตว์ ล่องแพ ตั้งแคมป์ ชีจักรยาน และศึกษาวิถีชีวิตท้องถิ่น ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยาน 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 34.38) รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 28.13) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 18.75) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 9.37) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 6.25) และมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท

(ร้อยละ 3.12) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท(ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือบ้านพักในอุทยานฯ บ้านญาติ/บ้านเพื่อน และอื่นๆที่เท่ากัน (ร้อยละ 12.50) โฮมสเตย์ (ร้อยละ 9.38) และไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 3.12) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง วางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 90.63) รองลงมาคือให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 9.37) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.42

**ตารางที่ 4.42 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย
ในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n= 32)**

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	20	62.50
3-4 วัน	11	34.38
มากกว่า 6 วัน	1	3.12
รวม	32	100
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยาน แห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เดินป่า	30	20.69
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	20	13.79
ศึกษารธรรมชาติ	19	13.10
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	17	11.72
พายเรือแคนู/คายัค	13	8.97
ดูนก	11	7.59
นั่งช้าง	9	6.21
ส่องสัตว์	7	4.83
ล่องแพ	7	4.83
ตั้งแคมป์	6	4.14
ขี่จักรยาน	3	2.07
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	3	2.07
รวม	145	100

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยาน แห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	9	28.13
1,500 – 3,000 บาท	11	34.38
3,001 – 4,500 บาท	3	9.37
4,501 – 6,000 บาท	6	18.75
6,001 – 7,500 บาท	2	6.25
มากกว่า 7,500 บาท	1	3.12
รวม	32	100
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯ ครั้งนี้		
รีสอร์ท	16	50.00
บ้านพักในอุทยานฯ	4	12.50
โฮมสเตย์	3	9.38
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	4	12.50
ไม่พักค้างคืน	1	3.12
อื่นๆ (เต็นท์)	4	12.50
รวม	32	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	29	90.63
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	3	9.37
รวม	32	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการและวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคมและเศรษฐกิจชุมชนและคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.33) รองลงมาคือคำนึง

ถึงประสิทธิภาพการบริการและค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมเท่ากันที่ (ค่าเฉลี่ย 3.00) ดังตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=3)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) ค่านึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.00	0.00	มาก
2) ค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.33	1.15	มากที่สุด
3) ค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.00	1.00	มาก
4) ค่านึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.33	1.15	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.15 ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติภายในอุทยานแห่งชาติเขาสก

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาสก

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาสกเพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 52.76 และ 47.24) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 63.19) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 28.22) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 4.91) และ 51 - 60 ปี (ร้อยละ 3.68) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถามโดยสามารถแบ่งตามทวีปได้ต่อไปนี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป ประกอบด้วยชาวเยอรมัน อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส สเปน รัสเซีย เบลเยียม สวิสเซอร์แลนด์ เบลารุส ออสเตรีย เช็ก ฟินแลนด์ สวีเดน ตามลำดับ (ร้อยละ 82.82) ทวีปออสเตรเลียประกอบด้วยชาวออสเตรเลีย (ร้อยละ 7.36) ทวีปอเมริกาเหนือประกอบด้วยชาวอเมริกัน (ร้อยละ 6.13) และทวีปเอเชีย ประกอบด้วยชาวฟิลิปปินส์ มาเลเซีย โอมาน จีน (ร้อยละ 3.68) ตามลำดับ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.58) รองลงมาคือสูงกว่า

ปริญญาตรี (ร้อยละ 30.06) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 7.36) ตามลำดับส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 73.62) รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 25.16) และหม้าย (ร้อยละ 1.23) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 40.49) รองลงมาได้แก่ นักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 30.67) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 12.27) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 9.20) ข้าราชการ (ร้อยละ 3.68) แม่บ้าน (ร้อยละ 3.07) และอื่นๆซึ่งได้แก่อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัยเจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 0.61) ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 36.81) รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 15.34) รายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 14.11) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 13.50) รายได้ 35,001 – 45,000 บาท (ร้อยละ 7.36) รายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 6.75) และรายได้ 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 6.13) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.44

**ตารางที่ 4.44 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวยุคเจนเนอเรชันต่างชาติ
ในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n= 163)**

นักท่องเที่ยวยุคเจนเนอเรชัน	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	86	52.76
หญิง	77	47.24
รวม	163	100
2) อายุ		
21-30 ปี	103	63.19
31-40 ปี	46	28.22
41-50 ปี	8	4.91
51- 60 ปี	6	3.68
รวม	163	100

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรปประกอบด้วย	135	82.82
ชาวเยอรมัน	50	30.67
ชาวอังกฤษ	20	12.27
ชาวเนเธอร์แลนด์	14	8.59
ชาวฝรั่งเศส	14	8.59
ชาวสเปน	12	7.36
ชาวรัสเซีย	11	6.75
ชาวเบลเยียม	5	3.07
ชาวสวิสเซอร์แลนด์	4	2.45
ชาวเบลารุส	1	0.61
ชาวออสเตรีย	1	0.61
ชาวเช็ก	1	0.61
ชาวฟินแลนด์	1	0.61
ชาวสวีเดน	1	0.61
ทวีปออสเตรเลีย ประกอบด้วยชาวออสเตรเลีย	(12)	(7.36)
ชาวออสเตรเลีย	12	7.36
ทวีปอเมริกาเหนือประกอบด้วย	(10)	(6.13)
ชาวอเมริกัน	10	6.13
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย โอมาน จีน ตามลำดับ	(6)	(3.68)
ชาวฟิลิปปินส์	2	1.23
ชาวมาเลเซีย	2	1.23
ชาวโอมาน	1	0.61
ชาวจีน	1	0.61
รวม	163	100

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	7.36
ปริญญาตรี	102	62.58
สูงกว่าปริญญาตรี	49	30.06
รวม	163	100
5) สถานภาพ		
โสด	120	73.62
สมรส	41	25.15
หม้าย	2	1.23
รวม	163	100
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	6	3.68
พนักงานบริษัท	66	40.49
ธุรกิจส่วนตัว	15	9.20
แม่บ้าน	5	3.07
นักเรียน/นักศึกษา	50	30.67
ประกอบอาชีพอิสระ	20	12.27
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่ งานอีเว้นท์)	1	0.61
รวม	163	100

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	25	15.34
15,001 – 25,000 บาท	23	14.11
25,001 – 35,000 บาท	11	6.75
35,001 – 45,000 บาท	12	7.36
45,001 – 55,000 บาท	22	13.50
55,001 – 65,000 บาท	10	6.13
สูงกว่า 65,000 บาท	60	36.81
รวม	163	100

พฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาสก

พฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติเขาสก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 3-4 วัน (ร้อยละ 54.60) รองลงมา 1-2 วัน (ร้อยละ 32.52) 5-6 วัน (ร้อยละ 10.43) และมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 2.45) ตามลำดับซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อเดินป่า รองลงมาคือถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง เทียวถ้ำ/น้ำตกศึกษาระบบนิเวศพายเรือศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่นส่องสัตว์ ดูนก ล่องแพตั้งแคมป์ นั่งช้าง ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึกขี่จักรยาน ปีนเขา/หน้าผา ศึกษาท้องฟ้า อื่นๆ และขี่รถ ATV ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ ระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 30.06) รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 24.54) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 13.50) มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 12.27) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 10.43) และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 9.20) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่ รีสอร์ท (ร้อยละ 76.07) รองลงมาคือเกสต์เฮ้าส์ (ร้อยละ 13.50) โรงแรม (ร้อยละ 6.13) อื่นๆ (ร้อยละ 2.46) พักที่โฮมสเตย์ (ร้อยละ 1.23) และไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 0.61) ตามลำดับ ส่วนรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 65.65) วางแผนท่องเที่ยวเอง รองลงมาคือวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 25.15) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 9.20) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n= 163)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	53	32.52
3-4 วัน	89	54.60
5-6 วัน	17	10.43
มากกว่า 6 วัน	4	2.45
รวม	163	100
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เดินป่า	149	23.80
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	101	16.13
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	98	15.65
ศึกษาธรรมชาติ	74	11.82
พายเรือ	42	6.71
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	28	4.47
ส่องสัตว์	25	3.99
ดูนก	22	3.51
ตั้งแคมป์	20	3.19
ล่องแพ	21	3.35
นั่งช้าง	12	1.92
ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก	11	1.76
ขี่จักรยาน	10	1.60
ปีนเขา/หน้าผา	8	1.28
ศึกษาท้องฟ้า	2	0.32
อื่นๆ	2	0.32
ขี่รถ ATV	1	0.16
รวม	626	100

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	20	12.27
1,500 – 3,000 บาท	49	30.06
3,001 – 4,500 บาท	22	13.50
4,501 – 6,000 บาท	40	24.54
6,001 – 7,500 บาท	15	9.20
มากกว่า 7,500 บาท	17	10.43
รวม	163	100
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯ ครั้งนี้		
โรงแรม	10	6.13
รีสอร์ท	124	76.07
เกสต์เฮ้าส์	22	13.50
โฮมสเตย์	2	1.23
ไม่พักค้างคืน	1	0.61
อื่นๆ	4	2.46
รวม	163	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	107	65.65
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	15	9.20
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	41	25.15
รวม	163	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประสิทธิภาพการบริการ คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.19 ค่าเฉลี่ย 3.01 ค่าเฉลี่ย 2.98 และ ค่าเฉลี่ย 2.89 ตามลำดับดังตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n= 56)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.19	0.48	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	2.92	0.68	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	2.89	0.68	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.01	0.62	มาก

เกณฑ์สำหรับการแปลผลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.16 ภาพรวมลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ภาพรวมลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานหมู่เกาะสุรินทร์เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 52.86 และ 47.14) ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40ปี (ร้อยละ 34.29) รองลงมาคือ อายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 30.00) อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 22.86) อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 5.71) อายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 5.71) และ อายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 1.43) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นชาวไทย (ร้อยละ 57.14) เป็นชาวต่างชาติ ดังนี้ ทวีปยุโรปประกอบด้วยชาวเยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน สวิสเซอร์แลนด์ฟินแลนด์ ตามลำดับ (ร้อยละ 30.01) ทวีปเอเชียประกอบด้วยชาวเกาหลีใต้ (ร้อยละ 7.14) ทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วยชาวอเมริกา (ร้อยละ 5.71) ตามลำดับ

ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 61.43) รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 20.00) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 18.75) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 50.00) รองลงมามีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 44.29) และหม้าย (ร้อยละ 5.71) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (41.43) รองลงมาคือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 30.00) นักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 8.75) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 7.14) ข้าราชการ (ร้อยละ 5.71) แม่บ้าน (ร้อยละ 2.86) อื่นๆ ได้แก่ อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์ (ร้อยละ 2.86) และเกษียณ (ร้อยละ 1.43) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 15,001 – 25,000 บาท(ร้อยละ 21.43) รองลงมามีรายได้ 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ20.00) รายได้ 35,001 – 45,000 บาท (ร้อยละ18.75) รายได้สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ15.71) รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท และรายได้ 45,001 – 55,000 บาท เท่ากัน (ร้อยละ 10.00) และรายได้ 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 1.42) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.47

**ตารางที่ 4.47 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ
หมู่เกาะสุรินทร์ (n=70)**

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	33	47.14
หญิง	37	52.86
รวม	70	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	4	5.71
21-30 ปี	21	30.00
31-40 ปี	24	34.29
41-50 ปี	16	22.86
51-60ปี	4	5.71
60ปี ขึ้นไป	1	1.43
รวม	70	100
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรปประกอบด้วยชาวเยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน สวิสเซอร์แลนด์ ฟินแลนด์	21	30.01
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วยชาวเกาหลีใต้	5	7.14
ทวีปอเมริกาเหนือประกอบด้วยชาวอเมริกา	4	5.71
รวม	30	42.86
ไทย	40	57.14
รวมทั้งหมด	70	100

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	18.57
ปริญญาตรี	43	61.43
สูงกว่าปริญญาตรี	14	20.00
รวม	70	100
5) สถานภาพ		
โสด	35	50.00
สมรส	31	44.29
หม้าย	4	5.71
รวม	70	100
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	4	5.71
พนักงานบริษัท	29	41.43
ธุรกิจส่วนตัว	21	30.00
แม่บ้าน	2	2.86
เกษียณ	1	1.43
นักเรียน/นักศึกษา	6	8.57
ประกอบอาชีพอิสระ	5	7.14
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย เจ้าหน้าที่ งานอีเว้นท์)	2	2.86
รวม	70	100

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
7) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	7	10.00
15,001 – 25,000 บาท	15	21.43
25,001 – 35,000 บาท	14	20.00
35,001 – 45,000 บาท	13	18.57
45,001 – 55,000 บาท	7	10.00
55,001 – 65,000 บาท	1	1.42
สูงกว่า 65,000 บาท	13	18.57
รวม	70	100

ภาพรวมพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 3-4 วัน (ร้อยละ 48.57) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 1-2 วัน (ร้อยละ 38.57) ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 5-6 วัน (ร้อยละ 7.15) และใช้เวลามากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 5.71) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อดูปะการังน้ำตื้น รองลงมาคือ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียงศึกษาวิถีชีวิตคนในท้องถิ่น ศึกษาท้องฟ้า ดูนก ปีนเขา/หน้าผา พายเรือแคนู/คายัค และอื่นๆตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 25.71) มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ ระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท รองลงมาคือมีค่าใช้จ่าย ระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 24.29) มีมากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 20.00) มีค่าใช้จ่าย 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 12.86) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 11.43) และมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 5.71) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 35.71) รองลงมาคือไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 17.14) พักที่โรงแรม (ร้อยละ 17.14) บ้านพักในอุทยาน (ร้อยละ 11.43) บ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 8.57) เกสต์เฮ้าส์ (ร้อยละ 5.72) และโฮมสเตย์ (ร้อยละ 4.29) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม (ร้อยละ 41.43) วางแผน

ท่องเที่ยวเองและใช้บริการนำเที่ยว รองลงมาคือวางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 30.00) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ(ร้อยละ 28.57) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.48

**ตารางที่ 4.48 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (n= 70)**

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	27	38.57
3-4 วัน	34	48.57
5-6 วัน	5	7.15
มากกว่า 6 วัน	4	5.71
รวม	70	100
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยาน แห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก	61	48.41
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	24	19.05
ศึกษารธรรมชาติ	19	15.08
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	10	7.94
ศึกษาท้องฟ้า	4	3.17
ดูนก	3	2.38
ปีนเขา/หน้าผา	3	2.38
พายเรือแคนู/คายัค	2	1.59
รวม	126	100

ตารางที่ 4.48 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยาน แห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	4	5.71
1,500 – 3,000 บาท	9	12.86
3,001 – 4,500 บาท	17	24.29
4,501 – 6,000 บาท	8	11.43
6,001 – 7,500 บาท	18	25.71
มากกว่า 7,500 บาท	14	20.00
รวม	70	100
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯ ครั้งนี้		
โรงแรม	12	17.14
รีสอร์ท	25	35.71
เกสต์เฮ้าส์	4	5.72
บ้านพักในอุทยานฯ	8	11.43
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	3	4.29
ไม่พักค้างคืน	6	8.57
อื่นๆ	12	17.14
รวม	70	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	21	30.00
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	20	28.57
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	29	41.43
รวม	70	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริการ นำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่า บริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรมและประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ใน ระดับที่มากเท่ากัน โดยมี (ค่าเฉลี่ย 3.26) และรองลงมาที่มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงประโยชน์ สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน โดยมี (ค่าเฉลี่ย 3.22) และคำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ โดยมี (ค่าเฉลี่ย 3.20) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=49)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.20	0.45	มากที่สุด
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.22	0.46	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.26	0.48	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.26	0.48	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.17 ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยภายในอุทยานหมู่เกาะสุรินทร์

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานหมู่เกาะสุรินทร์

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 55.00 และ 45.00) ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 42.50) รองลงมาคือ อายุ 21-30 ปี และ 41-50 ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 25.00) อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 5.00) อายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 2.50) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 30.00) และ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 57.50) รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ

35.00) และ หม้าย (ร้อยละ 7.50)ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 52.50) รองลงมาคือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 22.50) นักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 10.00) ข้าราชการและประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 5.00 ในอัตราร้อยละที่เท่ากัน) เกษียณและอื่นๆ (อาจารย์ เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์) (ร้อยละ 2.50 ในอัตราร้อยละที่เท่ากัน) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 15,001 – 25,000 บาท (ร้อยละ 27.50) รองลงมาได้ต่ำกว่า 15,000 บาท รายได้ 25,001 – 35,000 บาท และ รายได้ 35,001 – 45,000 บาท (ในอัตราร้อยละที่เท่ากันคือ 17.50) รายได้สูงกว่า 65,000 บาท (ร้อยละ 12.50) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 5.00) และรายได้ 55,001 – 65,000 บาท (ร้อยละ 2.50) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.50

ตารางที่ 4.50 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (n= 40)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	18	45.00
หญิง	22	55.00
รวม	40	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	2	5.00
21-30 ปี	10	25.00
31-40 ปี	17	42.50
41-50 ปี	10	25.00
60 ปี ขึ้นไป	1	2.50
รวม	40	100
3) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	30.00
ปริญญาตรี	24	60.00
สูงกว่าปริญญาตรี	4	10.00
รวม	40	100

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานภาพ		
โสด	23	57.50
สมรส	14	35.00
หม้าย	3	7.50
รวม	40	100
5) อาชีพ		
ข้าราชการ	2	5.00
พนักงานบริษัท	21	52.50
ธุรกิจส่วนตัว	9	22.50
เกษียณ	1	2.50
นักเรียน/นักศึกษา	4	10.00
ประกอบอาชีพอิสระ	2	5.00
อื่นๆ (อาจารย์ เจ้าหน้าที่งานอีเว้นท์)	1	2.50
รวม	40	100
6) รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	7	17.50
15,001 – 25,000 บาท	11	27.50
25,001 – 35,000 บาท	7	17.50
35,001 – 45,000 บาท	7	17.50
45,001 – 55,000 บาท	2	5.00
55,001 – 65,000 บาท	1	2.50
สูงกว่า 65,000 บาท	5	12.50
รวม	40	100

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 3-4 วัน (ร้อยละ 57.50) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 1-2 วัน (ร้อยละ 35.00) ใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน (ร้อยละ 5.00) และใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน (ร้อยละ 2.50) ตามลำดับซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก รองลงมาคือ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ศึกษาธรรมชาติ ศึกษาวิถีชีวิตคนในท้องถิ่น ศึกษาท้องฟ้า ดูนก อื่นๆ ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ มากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 22.50) รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท (ร้อยละ 20.00) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาท และ 6,001 – 7,500 บาท (ในอัตราร้อยละที่เท่ากันคือ 17.50) มีค่าใช้จ่าย 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 15.00) มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,500 บาท (ร้อยละ 7.50) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือพักในบ้านพักอุทยานฯ (ร้อยละ 20.00) โรงแรม (ร้อยละ 15.00) ไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 10.00) พักบ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 7.50) พักโฮมสเตย์ (ร้อยละ 5.00) และพักเกสต์เฮาส์ (ร้อยละ 2.50) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการนำเที่ยว (ร้อยละ 42.50) รองลงมาคือวางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 35.00) และให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 22.50) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (n= 40)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	14	35.00
3-4 วัน	23	57.50
5-6 วัน	2	5.00
มากกว่า 6 วัน	1	2.50
รวม	40	100

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรทงเทียวของ นักรทงเทียวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมกรรทงเทียวที่ทาขณะอยูในอุทยาน แห่งชาติ (ตอบไดมากกว่า 1 ขอ)		
ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก	34	47.89
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	14	19.72
ศึกษาธรรมชาติ	13	18.31
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	4	5.63
ดูนก	3	4.23
ศึกษาทองฟ้า	2	2.82
อื่นๆ	1	1.41
รวม	71	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างกรรทงเทียวอุทยาน แห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	3	7.50
1,500 – 3,000 บาท	8	20.00
3,001 – 4,500 บาท	7	17.50
4,501 – 6,000 บาท	6	15.00
6,001 – 7,500 บาท	7	17.50
มากกว่า 7,500 บาท	9	22.50
รวม	40	100

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯ ครั้งนี้		
โรงแรม	6	15.00
รีสอร์ท	16	40.00
เกสต์เฮ้าส์	1	2.50
บ้านพักในอุทยานฯ	8	20.00
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	2	5.00
ไม่พักค้างคืน	3	7.50
อื่นๆ	4	10.00
รวม	40	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	14	35.00
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	9	22.50
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	17	42.50
รวม	40	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ และวางแผนท่องเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว มีความเห็นว่าบริษัททัวร์คำนึงถึงมาตรฐานการจัดการด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.33) รองลงมาคือการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.29) ประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคมและเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.25) และสุดท้ายคือ ประสิทธิภาพการบริการ (ค่าเฉลี่ย 3.22) ตามลำดับดังตารางที่ 4.52

ตารางที่ 4.52 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=26)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.22	0.50	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.25	0.52	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.33	0.55	มากที่สุด
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.29	0.54	มากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

2.18 ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติภายในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ มีสัดส่วนของเพศชายและเพศหญิงเท่าๆกันคือ (ร้อยละ 50.00) ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 36.70) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 23.33) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 20.00) อายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 13.33) และ อายุต่ำกว่า 21 ปี (ร้อยละ 6.67) ตามลำดับ ขณะที่สัญชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป ประกอบด้วยชาวเยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน สวิสเซอร์แลนด์ ฟินแลนด์ ตามลำดับ (ร้อยละ 70.00) ทวีปเอเชียประกอบด้วยชาวเกาหลีใต้ (ร้อยละ 16.67) และทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วยชาวอเมริกา (ร้อยละ 13.33) ตามลำดับ ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 63.34) รองลงมาคือสูงกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 33.33) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 3.33) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะสมรส (ร้อยละ 56.67) รองลงมาไม่มีสถานภาพ โสด (ร้อยละ 40.00) และหม้าย (ร้อยละ 3.33) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือพนักงานบริษัท (ร้อยละ 26.66) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 10.00) อาชีพแม่บ้าน นักเรียนนักศึกษา อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย) มีสัดส่วนที่เท่าๆกันคือ (ร้อยละ 6.67) ตามลำดับ ขณะที่รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า

65,000 บาท 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 23.33) รองลงมา มีรายได้ 35,001 – 45,000 บาท และในสัดส่วนที่เท่าๆ กันคือ (ร้อยละ 20.00) รายได้ 45,001 – 55,000 บาท (ร้อยละ 16.67) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.53

ตารางที่ 4.53 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (n= 30)

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	15	50.00
หญิง	15	50.00
รวม	30	100
2) อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	2	6.67
21-30 ปี	11	36.67
31-40 ปี	7	23.33
41-50 ปี	6	20.00
51 – 60 ปี	4	13.33
รวม	30	100
3) สัญชาติ		
ทวีปยุโรปประกอบด้วย	(21)	(70.00)
ชาวเยอรมัน	9	30.00
ชาวฝรั่งเศส	6	20.00
ชาวสวีทเซอร์แลนด์	3	10.00
ชาวฟินแลนด์	2	6.66
ชาวสเปน	1	3.33
ทวีปเอเชีย ประกอบด้วย	(5)	(16.67)
ชาวเกาหลีใต้	5	16.67
ทวีปอเมริกาเหนือประกอบด้วย	(4)	(13.33)
ชาวอเมริกา	4	13.33
รวม	30	100

ตารางที่ 4.53 (ต่อ)

นักท่องเที่ยวยุโรป	จำนวน	ร้อยละ
4) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	3.33
ปริญญาตรี	19	63.34
สูงกว่าปริญญาตรี	10	33.33
รวม	30	100
5) สถานภาพ		
โสด	12	40.00
สมรส	17	56.67
หม้าย	1	3.33
รวม	30	100
6) อาชีพ		
ข้าราชการ	2	6.67
พนักงานบริษัท	8	26.66
ธุรกิจส่วนตัว	12	40.00
แม่บ้าน	2	6.67
นักเรียน/นักศึกษา	2	6.67
ประกอบอาชีพอิสระ	3	10.00
อื่นๆ (อาจารย์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักวิจัย)	1	3.33
รวม	30	100
7) รายได้		
15,001 – 25,000 บาท	4	13.35
25,001 – 35,000 บาท	7	23.33
35,001 – 45,000 บาท	6	20.00
45,001 – 55,000 บาท	5	16.67
สูงกว่า 65,000 บาท	8	26.66
รวม	30	100

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน (ร้อยละ 43.33) รองลงมาใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วัน (ร้อยละ 36.67) ใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 6 วัน และใช้เวลาท่องเที่ยว 5-6 วัน ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก รองลงมาคือ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ศึกษาธรรมชาติ ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ปีนเขา/หน้าผา ดูนก พายเรือแคนู/คายัคศึกษาท้องฟ้า ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ ระหว่าง 6,001 – 7,500 บาท (ร้อยละ 36.67) รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่าย 3,001 – 4,500 บาท (ร้อยละ 33.33) มีค่าใช้จ่าย มากกว่า 7,500 บาท (ร้อยละ 16.67) มีค่าใช้จ่าย 4,501 – 6,000 บาท (ร้อยละ 6.67) มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาท และน้อยกว่า 1,500 บาท ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ (ร้อยละ 3.33) ตามลำดับ สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าพักที่รีสอร์ท (ร้อยละ 30.00) รองลงมาคือพักที่อื่นๆ (ร้อยละ 26.67) พักที่โรงแรม (ร้อยละ 20.00) เกสต์เฮาส์ และไม่พักค้างคืนในสัดส่วนที่เท่าๆกันคือ (ร้อยละ 10.00) และบ้านญาติ/บ้านเพื่อน (ร้อยละ 3.33) ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยการวางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการนำเที่ยว (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (ร้อยละ 36.67) และวางแผนท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 23.33) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.54

ตารางที่ 4.54 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (n= 30)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1) จำนวนวันที่ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้		
1-2 วัน	13	43.33
3-4 วัน	11	36.67
5-6 วัน	3	10.00
มากกว่า 6 วัน	3	10.00
รวม	30	100

ตารางที่ 4.54 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก	27	33.33
เดินป่า	12	14.81
ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง	10	12.35
ศึกษาธรรมชาติ	6	7.41
ตั้งแคมป์	6	7.41
ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	5	6.17
ส่องสัตว์	4	4.94
ปีนเขา/หน้าผา	3	3.70
ดูนก	2	2.47
เที่ยวถ้ำ/น้ำตก	2	2.47
พายเรือแคนู/คายัค	2	2.47
ศึกษาท้องฟ้า	2	2.47
รวม	81	100
3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		
น้อยกว่า 1,500 บาท	1	3.33
1,500 – 3,000 บาท	1	3.33
3,001 – 4,500 บาท	10	33.33
4,501 – 6,000 บาท	2	6.67
6,001 – 7,500 บาท	11	36.67
มากกว่า 7,500 บาท	5	16.67
รวม	30	100

ตารางที่ 4.54 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
4) สถานที่พักผ่อนในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานฯครั้งนี้		
โรงแรม	6	20.00
รีสอร์ท	9	30.00
เกสต์เฮาส์	3	10.00
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	1	3.33
ไม่พักค้างคืน	3	10.00
อื่นๆ	8	26.67
รวม	30	100
5) รูปแบบการเดินทาง		
วางแผนท่องเที่ยวเอง	7	23.33
ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ	11	36.67
วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	12	40.00
รวม	30	100

จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่องของการคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.21) และรองลงมาคือ การคำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกวัฒนธรรมในสัดส่วนที่เท่ากันคือ (ค่าเฉลี่ย 3.17) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.55

ตารางที่ 4.55 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการจัดการของบริษัททัวร์ (n=23)

มาตรฐานการจัดการ	\bar{x}	SD	แปลผล
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ	3.17	0.38	มาก
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน	3.17	0.38	มาก
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม	3.17	0.38	มาก
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม	3.21	0.42	มาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.1 ภาพรวมความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ

ดอยอินทนนท์

ภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.18) โดยมีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.31 และค่าเฉลี่ย 3.29 ตามลำดับ) รองลงมามีความต้องการความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22 ค่าเฉลี่ย 3.16 ค่าเฉลี่ย 3.12 และค่าเฉลี่ย 3.02 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) รองลงมามีความต้องการการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการน้ำ การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และการจัดการเสียงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19 ค่าเฉลี่ย 3.16 ค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 3.07 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05) โดยต้องการความคุ้มค่า ในการเรียนรู้ ความปลอดภัยของกิจกรรม การสื่อความหมาย ความหลากหลายของกิจกรรม และกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16 ค่าเฉลี่ย 3.12 ค่าเฉลี่ย 3.04 ค่าเฉลี่ย 3.00 และค่าเฉลี่ย 2.95 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.16) รองลงมามีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.92) โดยมีความต้องการผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.93 และค่าเฉลี่ย 2.91 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16 ค่าเฉลี่ย 3.14 และค่าเฉลี่ย 3.09 ตามลำดับ)

ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวม**ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.24) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37 และค่าเฉลี่ย 3.32 ตามลำดับ) รองลงมามีความพึงพอใจ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.25 ค่าเฉลี่ย 3.24 ค่าเฉลี่ย 3.18 และค่าเฉลี่ย 3.08 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.03) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการน้ำ การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม การจัดการเสียง และการจัดการขยะและใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 3.16 ค่าเฉลี่ย 3.06 ค่าเฉลี่ย 3.06 ค่าเฉลี่ย 3.04 ค่าเฉลี่ย 3.02 และค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน ความหลากหลายของกิจกรรม และการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.17 ค่าเฉลี่ย 3.15 ค่าเฉลี่ย 3.12 ค่าเฉลี่ย 3.10 และค่าเฉลี่ย 3.04 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.19 และค่าเฉลี่ย 3.07)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.10)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16 ค่าเฉลี่ย 3.15 และค่าเฉลี่ย 3.12 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.56 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวยุโรปในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.16	0.73	ต้องการมาก	3.24	0.64	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.31	0.79	ต้องการมากที่สุด	3.37	0.62	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.12	0.77	ต้องการมาก	3.25	0.68	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.22	0.75	ต้องการมาก	3.18	0.68	พึงพอใจมาก
5) ทศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.29	0.77	ต้องการมากที่สุด	3.32	0.64	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.02	0.78	ต้องการมาก	3.08	0.71	พึงพอใจมาก
รวม	3.18	0.76	ต้องการมาก	3.24	0.66	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.08	0.72	ต้องการมาก	3.04	0.62	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.26	0.67	ต้องการมากที่สุด	2.94	0.71	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.07	0.76	ต้องการมาก	3.02	0.68	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.16	0.70	ต้องการมาก	3.06	0.65	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.10	0.72	ต้องการมาก	3.06	0.60	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.19	0.71	ต้องการมาก	3.07	0.65	พึงพอใจมาก
รวม	3.14	0.71	ต้องการมาก	3.03	0.65	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.16	0.70	ต้องการมาก	3.15	0.59	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	3.04	0.68	ต้องการมาก	3.04	0.66	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.00	0.72	ต้องการมาก	3.10	0.64	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมต้นต้น สนุกสนาน	2.95	0.77	ต้องการมาก	3.12	0.62	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.12	0.78	ต้องการมาก	3.17	0.59	พึงพอใจมาก
รวม	3.05	0.73	ต้องการมาก	3.11	0.62	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.56 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.10	0.76	ต้องการมาก	3.07	0.70	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.30	0.75	ต้องการมากที่สุด	3.19	0.67	พึงพอใจมาก
รวม	3.20	0.75	ต้องการมาก	3.13	0.68	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.91	0.80	ต้องการมาก	3.10	0.68	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.93	0.81	ต้องการมาก	3.10	0.70	พึงพอใจมาก
รวม	2.92	0.80	ต้องการมาก	3.10	0.69	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.09	0.78	ต้องการมาก	3.12	0.67	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.14	0.74	ต้องการมาก	3.15	0.67	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.16	0.73	ต้องการมาก	3.16	0.69	พึงพอใจมาก
รวม	3.13	0.75	ต้องการมาก	3.14	0.67	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.10	0.75	ต้องการมาก	3.10	0.66	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.2 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์

ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม**ความต้องการ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.29) โดยมีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร และ ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.44 ค่าเฉลี่ย 3.29 และค่าเฉลี่ย 3.34 ตามลำดับ) รองลงมามีความต้องการ เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21 ค่าเฉลี่ย 3.15 และค่าเฉลี่ย 3.14 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการน้ำ และการจัดการขยะมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.32 ค่าเฉลี่ย 3.28 และค่าเฉลี่ย 3.26) รองลงมามีความต้องการการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และการจัดการเสียงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21 ค่าเฉลี่ย 3.15 ค่าเฉลี่ย 3.12 ค่าเฉลี่ย 3.08 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.17) โดยต้องการความคุ้มค่า ในการเรียนรู้ และความปลอดภัยของกิจกรรมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.29 และค่าเฉลี่ย 3.28) รองลงมามีความต้องการสื่อความหมาย ความหลากหลายของกิจกรรมและกิจกรรมต้นตื้น สนุกสนานในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12 ค่าเฉลี่ย 3.10 และค่าเฉลี่ย 3.07 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.31) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.42) รองลงมามีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94) โดยมีความต้องการผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.99 และค่าเฉลี่ย 2.90 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม และราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.17 ค่าเฉลี่ย 3.15 และค่าเฉลี่ย 3.14 ตามลำดับ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม**ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.18) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.18) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.31 ค่าเฉลี่ย 3.28 และ ค่าเฉลี่ย 3.27 ตามลำดับ) รองลงมามีความพึงพอใจ เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.03)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.02) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม การจัดการน้ำ การจัดการขยะ และการจัดการเสียง ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08 ค่าเฉลี่ย 3.06 ค่าเฉลี่ย 3.05 ค่าเฉลี่ย 3.03 ค่าเฉลี่ย 2.97 และค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11) โดยพึงพอใจความคุ้มค่าในการเรียนรู้ ความปลอดภัยของกิจกรรม การสื่อความหมาย ความหลากหลายของกิจกรรม

และกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าเฉลี่ย 3.12 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 3.06 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.21 และค่าเฉลี่ย 3.11)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.00) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากันที่ 3.00)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14 ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 3.06 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.57 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ (n=107)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.21	0.59	ต้องการมาก	3.13	0.63	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.44	0.60	ต้องการมากที่สุด	3.31	0.57	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพ ของสัตว์	3.15	0.63	ต้องการมาก	3.03	0.69	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพ ของพันธุ์พืช	3.34	0.60	ต้องการมากที่สุด	3.27	0.59	พึงพอใจมากที่สุด
5) ทศนียภาพและความสวยงาม ของทรัพยากร	3.43	0.55	ต้องการมากที่สุด	3.28	0.56	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.14	0.65	ต้องการมาก	3.03	0.65	พึงพอใจมาก
รวม	3.29	0.60	ต้องการมากที่สุด	3.18	0.62	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.57 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.15	0.66	ต้องการมาก	3.05	0.61	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.26	0.66	ต้องการมากที่สุด	2.97	0.69	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.12	0.68	ต้องการมาก	2.94	0.64	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.28	0.61	ต้องการมากที่สุด	3.03	0.65	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.21	0.59	ต้องการมาก	3.06	0.60	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.32	0.62	ต้องการมากที่สุด	3.08	0.55	พึงพอใจมาก
รวม	3.22	0.63	ต้องการมาก	3.02	0.62	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.29	0.64	ต้องการมากที่สุด	3.23	0.57	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	3.12	0.60	ต้องการมาก	3.09	0.60	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.10	0.69	ต้องการมาก	3.08	0.63	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมต้นต้น สนุกสนาน	3.07	0.70	ต้องการมาก	3.06	0.61	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.28	0.67	ต้องการมากที่สุด	3.12	0.57	พึงพอใจมาก
รวม	3.17	0.66	ต้องการมาก	3.11	0.59	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.20	0.65	ต้องการมาก	3.11	0.69	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.42	0.64	ต้องการมากที่สุด	3.21	0.65	พึงพอใจมาก
รวม	3.31	0.64	ต้องการมากที่สุด	3.16	0.67	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.90	0.80	ต้องการมาก	3.00	0.75	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.99	0.79	ต้องการมาก	3.00	0.74	พึงพอใจมาก
รวม	2.94	0.79	ต้องการมาก	3.00	0.74	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.57 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.15	0.70	ต้องการมาก	3.08	0.63	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.14	0.66	ต้องการมาก	3.14	0.62	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.17	0.65	ต้องการมาก	3.06	0.69	พึงพอใจมาก
รวม	3.15	0.67	ต้องการมาก	3.09	0.64	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.16	0.66	ต้องการมาก	3.07	0.64	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์

ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม **ความต้องการ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.02) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยมีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19 ค่าเฉลี่ย 3.17 ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.09 และค่าเฉลี่ย 2.90 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.06) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) รองลงมามีความต้องการการจัดการน้ำ การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการเสียง สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.06 ค่าเฉลี่ย 3.06 ค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเฉลี่ย 3.00 ค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94) โดยต้องการความคุ้มค่าในการเรียนรู้ ความปลอดภัยของกิจกรรม การสื่อความหมาย ความหลากหลายของกิจกรรมและกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05 ค่าเฉลี่ย 2.98 ค่าเฉลี่ย 2.97 ค่าเฉลี่ย 2.90 และค่าเฉลี่ย 2.84 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20 และค่าเฉลี่ย 3.01 ตามลำดับ)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.89) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.91 และค่าเฉลี่ย 2.88 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15 ค่าเฉลี่ย 3.14 และค่าเฉลี่ย 3.03 ตามลำดับ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.29) โดยมีความพึงพอใจความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.44 ค่าเฉลี่ย 3.41 ค่าเฉลี่ย 3.35 และค่าเฉลี่ย 3.35 ตามลำดับ) รองลงมามีความพึงพอใจสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11 และค่าเฉลี่ย 3.10 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.04) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการเสียง การจัดการน้ำ การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และการจัดการขยะและในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.06 ค่าเฉลี่ย 3.06 ค่าเฉลี่ย 3.04 และค่าเฉลี่ย 2.92 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน ความหลากหลายของกิจกรรม ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ และการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22 ค่าเฉลี่ย 3.17 ค่าเฉลี่ย 3.12 ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.17 และค่าเฉลี่ย 3.03)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19) โดยมีความพึงพอใจผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20 และค่าเฉลี่ย 3.19)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) รองลงมาพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม และราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.17)

ตารางที่ 4.58 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ (n=117)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.11	0.83	ต้องการมาก	3.35	0.63	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.19	0.93	ต้องการมาก	3.41	0.65	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.09	0.89	ต้องการมาก	3.44	0.62	พึงพอใจมากที่สุด
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.11	0.86	ต้องการมาก	3.10	0.75	พึงพอใจมาก
5) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.17	0.92	ต้องการมาก	3.35	0.71	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.90	0.88	ต้องการมาก	3.11	0.76	พึงพอใจมาก
รวม	3.09	0.88	ต้องการมาก	3.29	0.68	พึงพอใจมากที่สุด

ตารางที่ 4.58 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.00	0.78	ต้องการมาก	3.04	0.64	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.26	0.68	ต้องการมากที่สุด	2.92	0.74	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.02	0.82	ต้องการมาก	3.10	0.72	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.06	0.76	ต้องการมาก	3.09	0.65	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.00	0.83	ต้องการมาก	3.06	0.61	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.06	0.76	ต้องการมาก	3.06	0.73	พึงพอใจมาก
รวม	3.06	0.77	ต้องการมาก	3.04	0.68	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.05	0.72	ต้องการมาก	3.08	0.60	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	2.97	0.73	ต้องการมาก	3.00	0.71	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	2.90	0.74	ต้องการมาก	3.12	0.66	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.84	0.82	ต้องการมาก	3.17	0.63	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	2.98	0.85	ต้องการมาก	3.22	0.60	พึงพอใจมาก
รวม	2.94	0.77	ต้องการมาก	3.11	0.64	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.01	0.84	ต้องการมาก	3.03	0.71	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.20	0.83	ต้องการมาก	3.17	0.68	พึงพอใจมาก
รวม	3.10	0.83	ต้องการมาก	3.10	0.69	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.91	0.80	ต้องการมาก	3.20	0.60	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.88	0.83	ต้องการมาก	3.19	0.64	พึงพอใจมาก
รวม	2.89	0.81	ต้องการมาก	3.19	0.62	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.58 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.03	0.86	ต้องการมาก	3.17	0.71	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.15	0.80	ต้องการมาก	3.17	0.72	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.14	0.80	ต้องการมาก	3.26	0.68	พึงพอใจมาก
รวม	3.10	0.82	ต้องการมาก	3.20	0.70	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.02	0.79	ต้องการมาก	3.12	0.66	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.4 ภาพรวมความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16) โดยมีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชมาก (ค่าเฉลี่ย 3.24 และค่าเฉลี่ย 3.21 ตามลำดับ) รองลงมามีความต้องการทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรมาก ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม และความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19 ค่าเฉลี่ย 3.15 ค่าเฉลี่ย 3.11 และค่าเฉลี่ย 3.07 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15) รองลงมามีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการน้ำ การจัดการเสียง และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 3.05 และค่าเฉลี่ย 3.04 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07) โดยต้องการกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานในระดับมาก ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ ความหลากหลายของกิจกรรม ความปลอดภัยของกิจกรรม และการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเฉลี่ย 3.03 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.27) รองลงมามีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.04)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.90) โดยมีความต้องการผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.91 และค่าเฉลี่ย 2.89 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07) โดยมีความต้องการราคาเหมาะสมกับสถานที่ ราคาเหมาะสมกับช่วงเวลา และราคาเหมาะกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13 ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 3.01 ตามลำดับ)

ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวม**ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22 และค่าเฉลี่ย 3.20 ตามลำดับ) รองลงมามีความพึงพอใจความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19 ค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเฉลี่ย 2.97 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.04) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการเสียง การจัดการขยะ การจัดการน้ำ การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 3.06 ค่าเฉลี่ย 3.05 ค่าเฉลี่ย 3.04 ค่าเฉลี่ย 3.02 และค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.97) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน ความหลากหลายของกิจกรรม ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ และการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.03 ค่าเฉลี่ย 2.99 ค่าเฉลี่ย 2.98 ค่าเฉลี่ย 2.95 และค่าเฉลี่ย 2.93 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.05 และค่าเฉลี่ย 2.83)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.91) โดยมีความพึงพอใจผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.92 และค่าเฉลี่ย 2.90)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.90) โดยมีความพึงพอใจราคาเหมาะสมกับช่วงเวลา ราคาเหมาะสมกับสถานที่ และราคาเหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94 ค่าเฉลี่ย 2.91 และค่าเฉลี่ย 2.87 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.59 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (n=366)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.07	0.65	ต้องการมาก	3.10	0.61	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.24	0.76	ต้องการมาก	3.22	0.64	พึงพอใจมาก
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.15	0.73	ต้องการมาก	3.19	0.63	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.21	0.71	ต้องการมาก	3.20	0.64	พึงพอใจมาก
5) ทศนิยมภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.19	0.78	ต้องการมาก	3.07	0.59	พึงพอใจมาก
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.11	0.73	ต้องการมาก	2.97	0.68	พึงพอใจมาก
รวม	3.16	0.72	ต้องการมาก	3.12	0.63	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.13	0.67	ต้องการมาก	3.00	0.71	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.15	0.73	ต้องการมาก	3.06	0.74	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.05	0.76	ต้องการมาก	3.07	0.71	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.07	0.73	ต้องการมาก	3.05	0.70	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.04	0.75	ต้องการมาก	3.04	0.69	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.09	0.75	ต้องการมาก	3.02	0.68	พึงพอใจมาก
รวม	3.08	0.73	ต้องการมาก	3.04	0.70	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.59 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.09	0.64	ต้องการมาก	2.95	0.69	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	3.03	0.68	ต้องการมาก	2.93	0.67	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.09	0.71	ต้องการมาก	2.98	0.71	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	3.11	0.74	ต้องการมาก	2.99	0.74	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.07	0.74	ต้องการมาก	3.03	0.71	พึงพอใจมาก
รวม	3.07	0.70	ต้องการมาก	2.97	0.70	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.04	0.72	ต้องการมาก	2.83	0.74	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.27	0.73	ต้องการมากที่สุด	3.05	0.76	พึงพอใจมาก
รวม	3.15	0.72	ต้องการมาก	2.94	0.75	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.89	0.85	ต้องการมาก	2.92	0.77	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.91	0.83	ต้องการมาก	2.90	0.79	พึงพอใจมาก
รวม	2.90	0.84	ต้องการมาก	2.91	0.78	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาเหมาะกับกิจกรรม	3.01	0.76	ต้องการมาก	2.87	0.76	พึงพอใจมาก
23) ราคาเหมาะสมกับสถานที่	3.13	0.73	ต้องการมาก	2.91	0.78	พึงพอใจมาก
24) ราคาเหมาะสมกับช่วงเวลา	3.08	0.74	ต้องการมาก	2.94	0.76	พึงพอใจมาก
รวม	3.07	0.74	ต้องการมาก	2.90	0.76	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.07	0.74	ต้องการมาก	2.98	0.72	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.5 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม**ความต้องการ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23) โดยมีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.35 และ ค่าเฉลี่ย 3.26) รองลงมามีความต้องการความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม ทักษะภาพและความสวยงามของทรัพยากร และความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.25 ค่าเฉลี่ย 3.22 ค่าเฉลี่ย 3.20 และค่าเฉลี่ย 3.12 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11) โดยมีความต้องการเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15) รองลงมามีความต้องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน และการจัดการขยะมากเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.14 และ ค่าเฉลี่ย 3.14) ความต้องการการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการน้ำ และการจัดการเสียงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12 ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 3.08 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11) โดยต้องการกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน ความปลอดภัยของกิจกรรม และความคุ้มค่าในการเรียนรู้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20 ค่าเฉลี่ย 3.14 และค่าเฉลี่ย 3.11) รองลงมามีความต้องการความหลากหลายของกิจกรรม และการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10 และค่าเฉลี่ย 3.04 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22 และค่าเฉลี่ย 2.95 ตามลำดับ)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.85) โดยมีความต้องการผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.90 และค่าเฉลี่ย 2.80 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเฉลี่ย 3.06 และค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.95) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยมีความพึงพอใจความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.21 ค่าเฉลี่ย 3.19 และค่าเฉลี่ย 3.15) รองลงมา มีความพึงพอใจความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.03 ค่าเฉลี่ย 3.02 และค่าเฉลี่ย 2.98 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการขยะ และการจัดการเสียงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11 และค่าเฉลี่ย 3.10) รองลงมา มีความพึงพอใจด้านการจัดการน้ำ และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมากเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.09 และค่าเฉลี่ย 3.09) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.03 และค่าเฉลี่ย 3.01 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.97) โดยพึงพอใจกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน ความปลอดภัยของกิจกรรม ความหลากหลายของกิจกรรม การสื่อความหมาย และความคุ้มค่าในการเรียนรู้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเฉลี่ย 3.01 ค่าเฉลี่ย 2.98 ค่าเฉลี่ย 2.94 และค่าเฉลี่ย 2.93 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.97) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 2.87)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.82) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.84 และค่าเฉลี่ย 2.81)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.82) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.87 ค่าเฉลี่ย 2.80 และค่าเฉลี่ย 2.79 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.60 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (N = 249)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.12	0.57	ต้องการมาก	3.03	0.57	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.35	0.63	ต้องการมากที่สุด	3.19	0.60	พึงพอใจมาก
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.25	0.62	ต้องการมาก	3.15	0.60	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.26	0.60	ต้องการมากที่สุด	3.21	0.57	พึงพอใจมาก
5) ทศนิยมภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.20	0.51	ต้องการมาก	3.02	0.51	พึงพอใจมาก
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.22	0.60	ต้องการมาก	2.98	0.63	พึงพอใจมาก
รวม	3.23	0.58	ต้องการมาก	3.09	0.58	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.15	0.59	ต้องการมาก	3.01	0.70	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.14	0.69	ต้องการมาก	3.11	0.68	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.08	0.70	ต้องการมาก	3.10	0.67	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.08	0.66	ต้องการมาก	3.09	0.68	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.12	0.67	ต้องการมาก	3.09	0.66	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.14	0.66	ต้องการมาก	3.03	0.67	พึงพอใจมาก
รวม	3.11	0.66	ต้องการมาก	3.07	0.67	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.11	0.59	ต้องการมาก	2.93	0.63	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	3.04	0.63	ต้องการมาก	2.94	0.64	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.10	0.67	ต้องการมาก	2.98	0.70	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	3.20	0.66	ต้องการมาก	3.02	0.73	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.14	0.65	ต้องการมาก	3.01	0.69	พึงพอใจมาก
รวม	3.11	0.64	ต้องการมาก	2.97	0.67	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.60 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	2.95	0.64	ต้องการมาก	2.87	0.68	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.22	0.66	ต้องการมาก	3.08	0.72	พึงพอใจมาก
รวม	3.08	0.65	ต้องการมาก	2.97	0.70	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.80	0.77	ต้องการมาก	2.81	0.74	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.90	0.76	ต้องการมาก	2.84	0.77	พึงพอใจมาก
รวม	2.85	0.76	ต้องการมาก	2.82	0.75	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.00	0.66	ต้องการมาก	2.79	0.74	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.10	0.64	ต้องการมาก	2.80	0.74	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.06	0.64	ต้องการมาก	2.87	0.74	พึงพอใจมาก
รวม	3.05	0.64	ต้องการมาก	2.82	0.74	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.07	0.65	ต้องการมาก	2.95	0.68	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.6 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม**ความต้องการ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.01) โดยมีความต้องการทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.17, 3.11, 3.01, 2.96, 2.94 และค่าเฉลี่ย 2.87 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.03) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19) รองลงมามีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม การจัดการน้ำ การจัดการเสียง การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08, 3.05, 3.00, 3.00 และค่าเฉลี่ย 2.87 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.99) โดยต้องการความหลากหลายของกิจกรรม ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ การสื่อความหมาย ความปลอดภัยของกิจกรรม และกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07, 3.05, 3.01, 2.93 และค่าเฉลี่ย 2.92 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.29) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.36) และมีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมากเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 3.22)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.00) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21, 3.13 และค่าเฉลี่ย 3.05 ตามลำดับ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.03) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.19) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.30 ค่าเฉลี่ย 3.29 และค่าเฉลี่ย 3.27 ตามลำดับ) รองลงมา มีความพึงพอใจความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.18, 3.18 และค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.97) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการเสียง สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินในระดับมากเท่ากัน การจัดการน้ำ การจัดการขยะ และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.00, 3.00, 3.00, 2.98, 2.94 และค่าเฉลี่ย 2.93 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.97) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ ความหลากหลายของกิจกรรม กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน และการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.06, 3.00, 3.00, 2.93 และค่าเฉลี่ย 2.90 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.87) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 2.99 และค่าเฉลี่ย 2.76)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยมีความพึงพอใจผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14 และค่าเฉลี่ย 3.04)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16, 3.09 และค่าเฉลี่ย 3.03 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.61 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (n=117)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	2.96	0.78	ต้องการมาก	3.27	0.67	พึงพอใจมากที่สุด
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.01	0.94	ต้องการมาก	3.30	0.72	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	2.94	0.87	ต้องการมาก	3.29	0.68	พึงพอใจมากที่สุด
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.11	0.88	ต้องการมาก	3.18	0.78	พึงพอใจมาก
5) ทศนิยมภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.17	1.18	ต้องการมาก	3.18	0.74	พึงพอใจมาก
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.87	0.91	ต้องการมาก	2.94	0.78	พึงพอใจมาก
รวม	3.01	0.92	ต้องการมาก	3.19	0.72	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.08	0.83	ต้องการมาก	3.00	0.75	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.19	0.82	ต้องการมาก	2.94	0.83	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.00	0.88	ต้องการมาก	3.00	0.78	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.05	0.86	ต้องการมาก	2.98	0.76	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	2.87	0.87	ต้องการมาก	2.93	0.75	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.00	0.90	ต้องการมาก	3.00	0.70	พึงพอใจมาก
รวม	3.03	0.86	ต้องการมาก	2.97	0.76	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.05	0.74	ต้องการมาก	3.00	0.82	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	3.01	0.77	ต้องการมาก	2.90	0.75	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.07	0.78	ต้องการมาก	3.00	0.75	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.92	0.87	ต้องการมาก	2.93	0.77	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	2.93	0.89	ต้องการมาก	3.06	0.76	พึงพอใจมาก
รวม	2.99	0.81	ต้องการมาก	2.97	0.77	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.61 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.22	0.84	ต้องการมาก	2.76	0.86	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.36	0.85	ต้องการมากที่สุด	2.99	0.83	พึงพอใจมาก
รวม	3.29	0.84	ต้องการมากที่สุด	2.87	0.84	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	3.07	0.98	ต้องการมาก	3.14	0.81	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.94	0.97	ต้องการมาก	3.04	0.82	พึงพอใจมาก
รวม	3.00	0.97	ต้องการมาก	3.09	0.81	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.05	0.93	ต้องการมาก	3.03	0.79	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.21	0.87	ต้องการมาก	3.16	0.81	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.13	0.91	ต้องการมาก	3.09	0.77	พึงพอใจมาก
รวม	3.13	0.90	ต้องการมาก	3.09	0.79	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.07	0.88	ต้องการมาก	3.03	0.78	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.7 ภาพรวมความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวม**ความต้องการ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11) โดยมีความต้องการด้านความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.36) รองลงมาคือความต้องการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.14) ความต้องการทางด้านทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร (ค่าเฉลี่ย 3.11) ความต้องการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช (ค่าเฉลี่ย 3.08) ความต้องการด้านสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.02) และความต้องการด้านความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.00) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.96) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะมากที่สุดรองลงมามีความต้องการการจัดการการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการน้ำ การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการเสียง สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และ การจัดการเสียงโดยมี (ค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเฉลี่ย 3.00 ค่าเฉลี่ย 2.98 ค่าเฉลี่ย 2.97ค่าเฉลี่ย 2.95 และค่าเฉลี่ย 2.89) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.87) โดยต้องการความคุ้มค่าในการเรียนรู้มากที่สุดถึง (ค่าเฉลี่ย 2.95) รองลงมาคือ การสื่อความหมาย (ค่าเฉลี่ย 2.91) ความปลอดภัยของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.86) ความหลากหลายของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.85) และกิจกรรมที่ตื่นเต้นสนุกสนาน (ค่าเฉลี่ย 2.82) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.23) รองลงมามีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88) โดยมีความต้องการผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวและผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.00 และค่าเฉลี่ย 2.76) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.96) โดยมีความต้องการด้านราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05 ค่าเฉลี่ย 2.92 และค่าเฉลี่ย 2.91) ตามลำดับ

ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวม**ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.36) รองลงมาคือความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช (ค่าเฉลี่ย 3.26) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร (ค่าเฉลี่ย 3.23) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.19) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.15) และความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.13) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15) โดยมีความพึงพอใจเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการเสียงในระดับที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.18) รองลงมาคือ การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์และการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินในระดับที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.17) การจัดการขยะ (ค่าเฉลี่ย 3.11) การจัดการน้ำ (ค่าเฉลี่ย 3.10) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.17) โดยพึงพอใจในความคุ้มค่าในการเรียนรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.23) รองลงมาได้แก่การสื่อความหมายและความปลอดภัยของกิจกรรมโดยให้ความสำคัญเท่าๆกัน (ค่าเฉลี่ย 3.21) ความหลากหลายของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.14) และกิจกรรมที่ตื่นเต้นสนุกสนาน (ค่าเฉลี่ย 3.08) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.17) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.24 และค่าเฉลี่ย 3.11) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.99) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.02 และค่าเฉลี่ย 2.97) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา รองลงมาคือราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และ ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.08 ค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเฉลี่ย 3.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.62 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n=69)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.00	3.00	ต้องการมาก	3.13	3.00	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.36	3.00	ต้องการมากที่สุด	3.36	3.00	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.14	3.00	ต้องการมาก	3.19	3.00	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.08	3.00	ต้องการมาก	3.26	3.00	พึงพอใจมากที่สุด
5) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.11	3.00	ต้องการมากที่สุด	3.23	3.00	พึงพอใจมาก
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.02	3.00	ต้องการมาก	3.15	3.00	พึงพอใจมาก
รวม	3.11	3.00	ต้องการมาก	3.22	3.00	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.62 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	2.95	3.00	ต้องการมาก	3.18	3.00	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.02	3.00	ต้องการมากที่สุด	3.11	3.00	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	2.89	3.00	ต้องการมาก	3.18	3.00	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	2.98	3.00	ต้องการมาก	3.10	3.00	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.00	3.00	ต้องการมาก	3.17	3.00	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	2.97	3.00	ต้องการมาก	3.17	3.00	พึงพอใจมาก
รวม	2.96	3.00	ต้องการมาก	3.15	3.00	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	2.95	3.00	ต้องการมาก	3.23	3.00	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	2.91	3.00	ต้องการมาก	3.21	3.00	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	2.85	3.00	ต้องการมาก	3.14	3.00	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.82	3.00	ต้องการมาก	3.08	3.00	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	2.86	3.00	ต้องการมาก	3.21	3.00	พึงพอใจมาก
รวม	2.87	3.00	ต้องการมาก	3.17	3.00	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	2.98	3.00	ต้องการมาก	3.11	3.00	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.23	3.00	ต้องการมากที่สุด	3.24	3.00	พึงพอใจมาก
รวม	3.10	3.00	ต้องการมาก	3.17	3.00	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.76	3.00	ต้องการมาก	2.97	3.00	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.00	3.00	ต้องการมาก	3.02	3.00	พึงพอใจมาก
รวม	2.88	3.00	ต้องการมาก	2.99	3.00	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.62 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านราคา						
22) ราคาเหมาะกับกิจกรรม	2.92	3.00	ต้องการมาก	3.00	3.00	พึงพอใจมาก
23) ราคาเหมาะสมกับสถานที่	3.05	3.00	ต้องการมาก	3.07	3.00	พึงพอใจมาก
24) ราคาเหมาะสมกับช่วงเวลา	2.91	3.00	ต้องการมาก	3.08	3.00	พึงพอใจมาก
รวม	2.96	3.00	ต้องการมาก	3.05	3.00	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	2.98	3.00	ต้องการมาก	3.12	3.00	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.8 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม **ความต้องการ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.93) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.07) โดยมีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติมากที่สุด (ร้อยละ 3.37) รองลงมาคือ ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ในระดับมาก ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.18 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.06 และค่าเฉลี่ย 2.93 และค่าเฉลี่ย 2.84 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98) โดยมีความต้องการเรื่องการแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์การจัดการน้ำ (ค่าเฉลี่ย 3.09 และค่าเฉลี่ย 3.06) การจัดการขยะและการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.03) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และการจัดการเสียง(ค่าเฉลี่ย 2.93 และค่าเฉลี่ย 2.78)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.83) โดยต้องการความคุ้มค่าในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.96) การสื่อความหมายและความปลอดภัยของกิจกรรมเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.87) ความหลากหลายของกิจกรรม และกิจกรรมตื่นเต้นสนุกสนาน (ค่าเฉลี่ย 2.78 และค่าเฉลี่ย 2.71 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 3.31) รองลงมามีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.96)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.79) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 2.90 และค่าเฉลี่ย 2.68ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.78) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมและราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.90) ส่วนราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา (ค่าเฉลี่ย 2.81)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม**ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.02) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.43) รองลงมาคือ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์และความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชอยู่ในระดับมากเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.25) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และสภาพพื้นที่การประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.18 ค่าเฉลี่ย 3.15 และค่าเฉลี่ย 3.06 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีความพึงพอใจเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมและการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินในระดับมากที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.18) การจัดการขยะและการจัดการเสียงในระดับมากที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.06) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ และการจัดการน้ำ (ค่าเฉลี่ย 3.03 และค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม การสื่อความหมายความคุ้มค่าในการเรียนรู้ความหลากหลายของกิจกรรม และกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน (ค่าเฉลี่ย 3.18 ค่าเฉลี่ย 3.12 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 2.96 และค่าเฉลี่ย 2.90 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.12 และค่าเฉลี่ย 2.96)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.78) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมากที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.78)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.93) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.00) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมากที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.90)

ตารางที่ 4.63 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n=32)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	2.93	0.56	ต้องการมาก	3.15	0.44	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.37	0.65	ต้องการมากที่สุด	3.43	0.56	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.06	0.66	ต้องการมาก	3.25	0.50	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.09	0.73	ต้องการมาก	3.25	0.56	พึงพอใจมาก
5) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.18	0.59	ต้องการมาก	3.18	0.39	พึงพอใจมาก
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.84	0.51	ต้องการมาก	3.06	0.43	พึงพอใจมาก
รวม	3.07	0.61	ต้องการมาก	3.22	0.48	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	2.93	0.50	ต้องการมาก	3.18	0.47	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.03	0.58	ต้องการมาก	3.06	0.61	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	2.78	0.60	ต้องการมาก	3.06	0.56	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.06	0.66	ต้องการมาก	3.00	0.67	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.09	0.68	ต้องการมาก	3.03	0.69	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.03	0.69	ต้องการมาก	3.18	0.73	พึงพอใจมาก
รวม	2.98	0.61	ต้องการมาก	3.08	0.62	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.63 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	2.96	0.59	ต้องการมาก	3.09	0.53	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	2.87	0.70	ต้องการมาก	3.12	0.70	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	2.78	0.60	ต้องการมาก	2.96	0.69	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.71	0.68	ต้องการมาก	2.90	0.73	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	2.87	0.70	ต้องการมาก	3.18	0.59	พึงพอใจมาก
รวม	2.83	0.65	ต้องการมาก	3.05	0.64	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	2.96	0.53	ต้องการมาก	2.96	0.64	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.31	0.53	ต้องการมากที่สุด	3.21	0.65	พึงพอใจมาก
รวม	3.13	0.70	ต้องการมาก	3.08	0.64	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.68	0.64	ต้องการมาก	2.78	0.83	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.90	0.58	ต้องการมาก	2.78	0.65	พึงพอใจมาก
รวม	2.79	0.61	ต้องการมาก	2.78	0.74	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	2.90	0.64	ต้องการมาก	3.00	0.76	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	2.90	0.64	ต้องการมาก	2.90	0.68	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	2.81	0.59	ต้องการมาก	2.90	0.68	พึงพอใจมาก
รวม	2.78	0.62	ต้องการมาก	2.93	0.70	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	2.93	0.63	ต้องการมาก	3.02	0.63	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.9 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน

ความต้องการนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม **ความต้องการ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.01) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15) โดยมีความต้องการด้านความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติในระดับที่มาก (ค่าเฉลี่ย 3.35) รองลงมามีความต้องการในเรื่องของความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.21) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.18) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช (ค่าเฉลี่ย 3.08) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมไปถึงทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรในสัดส่วนที่เท่าๆกัน (ค่าเฉลี่ย 3.05) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการเสียง (ค่าเฉลี่ย 3.00) รองลงมาคือความต้องการในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดการขยะในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.97) และการจัดการน้ำ การแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน ในสัดส่วนที่เท่ากัน (2.91) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.91) โดยต้องการความคุ้มค่าในการเรียนรู้และการสื่อความหมายในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.94) รองลงมาคือความต้องการในเรื่องของความหลากหลายของกิจกรรมและกิจกรรมที่ตื่นเต้นสนุกสนานในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.91) ความต้องการด้านความปลอดภัยของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.86) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16 และค่าเฉลี่ย 3.00) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.95) โดยมีความต้องการผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวและผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ (ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 2.83) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.04) โดยมีความต้องการราคาที่พักสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 3.18) เป็นอันดับแรก รองลงมาคือราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.00) และ ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.94) ตามลำดับ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.21) โดยมีความพึงพอใจด้านความความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.29) รองลงมาคือความหลากหลายทางชีวภาพพันธุ์พืชและทัศนียภาพความสวยงามของทรัพยากรในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.27) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.24) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.13) และ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.10) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21) โดยมีความพึงพอใจเรื่องของการจัดการเสียงและการแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.29) รองลงมาคือสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมและการจัดการน้ำในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.18) การจัดการขยะและการจัดการความปลอดภัยในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.16) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.28) โดยพึงพอใจในความคุ้มค่าในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.35) รองลงมาคือความพึงพอใจในการสื่อความหมายและความหลากหลายของกิจกรรม ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.29) และกิจกรรมที่ตื่นเต้นสนุกสนาน ควบอดภัยของกิจกรรมในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.24) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.25) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการกระจายรายได้ ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.27 และค่าเฉลี่ย 3.24) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.18) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก และรองลงมาคือผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ (ค่าเฉลี่ย 3.24 และค่าเฉลี่ย 3.13) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาเป็นอย่างมาก รองลงมาคือราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.24 ค่าเฉลี่ย 3.21 ค่าเฉลี่ย 3.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.64 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (n=37)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.05	0.32	ต้องการมาก	3.10	0.31	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.35	0.48	ต้องการมากที่สุด	3.29	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.21	0.53	ต้องการมาก	3.13	0.42	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพ ของพันธุ์พืช	3.08	0.49	ต้องการมาก	3.27	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
5) ทศนิยมภาพและความสวยงามของ ทรัพยากร	3.05	0.41	ต้องการมาก	3.27	0.56	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.18	0.46	ต้องการมาก	3.24	0.49	พึงพอใจมาก
รวม	3.15	0.44	ต้องการมาก	3.21	0.46	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับ สภาพแวดล้อม	2.97	0.55	ต้องการมาก	3.18	0.51	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	2.97	0.60	ต้องการมากที่สุด	3.16	0.55	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.00	0.57	ต้องการมาก	3.29	0.46	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	2.91	0.68	ต้องการมาก	3.18	0.39	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	2.91	0.54	ต้องการมาก	3.29	0.46	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและ ทรัพย์สิน	2.91	0.56	ต้องการมาก	3.16	0.37	พึงพอใจมาก
รวม	2.94	0.58	ต้องการมาก	3.21	0.45	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	2.94	0.62	ต้องการมาก	3.35	0.48	พึงพอใจมากที่สุด
14) การสื่อความหมาย	2.94	0.74	ต้องการมาก	3.29	0.46	พึงพอใจมากที่สุด
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	2.91	0.64	ต้องการมาก	3.29	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.91	0.49	ต้องการมาก	3.24	0.49	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	2.86	0.53	ต้องการมาก	3.24	0.54	พึงพอใจมาก
รวม	2.91	0.60	ต้องการมาก	3.28	0.49	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.64 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.00	0.47	ต้องการมาก	3.24	0.43	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.16	0.55	ต้องการมาก	3.27	0.56	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.08	0.51	ต้องการมาก	3.25	0.49	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.83	0.44	ต้องการมาก	3.13	0.53	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.08	0.59	ต้องการมาก	3.24	0.54	พึงพอใจมาก
รวม	2.95	0.51	ต้องการมาก	3.18	0.53	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	2.94	0.46	ต้องการมาก	3.00	0.33	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.18	0.56	ต้องการมาก	3.21	0.41	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.00	0.57	ต้องการมาก	3.24	0.43	พึงพอใจมาก
รวม	3.04	0.53	ต้องการมาก	3.15	3.09	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.01	0.52	ต้องการมาก	3.21	0.91	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.10 ภาพรวมความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05) โดยมีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าเฉลี่ย 3.14 ค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเฉลี่ย 2.68 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.18) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.27) รองลงมามีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมการจัดการน้ำการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการเสียงสี่ และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.27 ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าเฉลี่ย 3.11 และค่าเฉลี่ย 3.02 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.00) โดยต้องการความคุ้มค่าในการเรียนรู้ ปลอดภัยของกิจกรรม การสื่อความหมาย ความความหลากหลายของกิจกรรม กิจกรรมที่ตื่นเต้นสนุกสนานในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าเฉลี่ย 3.19 ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 2.81 และค่าเฉลี่ย 2.73 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.27) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.44 และค่าเฉลี่ย 3.11 ตามลำดับ)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19 และค่าเฉลี่ย 3.06 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.27) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา การราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม และราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.30 ค่าเฉลี่ย 3.27 และค่าเฉลี่ย 3.26 ตามลำดับ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวม**ความพึงพอใจมาก**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.06) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ใจความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพของพืช และสภาพพื้นที่ในการประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.18 ค่าเฉลี่ย 3.17 ค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 2.98 และค่าเฉลี่ย 2.90 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการเสียง การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการน้ำ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และการจัดการขยะ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13 ค่าเฉลี่ย 3.13 ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 3.06 และค่าเฉลี่ย 3.05 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.04) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม ความคุ้มค่าในการเรียนรู้การสื่อความหมายความหลากหลายของกิจกรรม

และกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเฉลี่ย 3.01 และค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 3.27) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.44) และกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12) โดยมีความพึงพอใจผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19 และค่าเฉลี่ย 3.06)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.30) รองลงมาพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม และราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.27 และค่าเฉลี่ย 3.26)

ตารางที่ 4.65 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n=76)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.07	0.68	ต้องการมาก	3.17	0.67	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.23	0.69	ต้องการมาก	3.18	0.68	พึงพอใจมาก
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.14	0.53	ต้องการมาก	3.10	0.67	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.09	0.69	ต้องการมาก	2.98	0.70	พึงพอใจมาก
5) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.10	0.62	ต้องการมาก	3.07	0.66	พึงพอใจมาก
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.68	0.76	ต้องการมาก	2.90	0.69	พึงพอใจมาก
รวม	3.05	0.66	ต้องการมาก	3.06	0.67	พึงพอใจมากที่สุด

ตารางที่ 4.65 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.23	0.67	ต้องการมาก	3.06	0.59	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.27	0.64	ต้องการมากที่สุด	3.05	0.72	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.11	0.78	ต้องการมาก	3.13	0.66	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.23	0.58	ต้องการมาก	3.07	0.68	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.02	0.69	ต้องการมาก	3.13	0.59	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.23	0.76	ต้องการมาก	3.11	0.65	พึงพอใจมาก
รวม	3.18	0.68	ต้องการมาก	3.09	0.64	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.23	0.62	ต้องการมาก	3.09	0.65	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	3.07	0.60	ต้องการมาก	3.02	0.65	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	2.81	0.74	ต้องการมาก	3.01	0.68	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมต้นต้น สนุกสนาน	2.73	0.86	ต้องการมาก	3.00	0.65	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.19	0.76	ต้องการมาก	3.10	0.60	พึงพอใจมาก
รวม	3.00	0.71	ต้องการมาก	3.04	0.64	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.11	0.58	ต้องการมาก	3.05	0.63	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.44	0.52	ต้องการมากที่สุด	3.23	0.69	พึงพอใจมาก
รวม	3.27	0.55	ต้องการมากที่สุด	3.14	0.66	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	3.19	0.71	ต้องการมาก	3.28	0.72	พึงพอใจมากที่สุด
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.06	0.78	ต้องการมาก	3.21	0.63	พึงพอใจมาก
รวม	3.12	0.74	ต้องการมาก	3.24	0.67	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.65 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.27	0.57	ต้องการมากที่สุด	3.19	0.63	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.26	0.59	ต้องการมากที่สุด	3.18	0.60	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.30	0.61	ต้องการมากที่สุด	3.19	0.58	พึงพอใจมาก
รวม	3.27	0.59	ต้องการมากที่สุด	3.18	0.60	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.14	0.65	ต้องการมาก	3.12	0.64	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.11 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม ความต้องการ ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.04) โดยมีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ ความต้องการเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชและสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าเฉลี่ย 3.19 ค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเฉลี่ย 2.92 และค่าเฉลี่ย 2.90 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะ การจัดการเสียงการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมการจัดการน้ำ และความต้องการการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19 ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเฉลี่ย 2.92 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยต้องการความคุ้มค่าในการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) รองลงมามีความปลอดภัยของกิจกรรมความ ต้องการสื่อความหมาย กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานและความหลากหลายของกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21 ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 2.97 และค่าเฉลี่ย 2.92 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.28) รองลงมามีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.24) โดยมีความต้องการผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.26 และค่าเฉลี่ย 3.23 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.28 ค่าเฉลี่ย 3.21 และค่าเฉลี่ย 3.19 ตามลำดับ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม**ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.99) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98) โดยมีความพึงพอใจความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์อุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชที่ค้ำชูรักษาและความสวยงามของทรัพยากรและสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.04 ค่าเฉลี่ย 2.90 ค่าเฉลี่ย 2.88 และค่าเฉลี่ย 2.85 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.06) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการเสียง การจัดการน้ำ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน และการจัดการขยะ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.09 ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 3.04 และค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.42) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ การสื่อความหมายความหลากหลายของกิจกรรมและกิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.04 ค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเฉลี่ย 2.97 และค่าเฉลี่ย 2.95 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.07) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.14 และค่าเฉลี่ย 3.00)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.29) โดยมีความพึงพอใจผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.30 และค่าเฉลี่ย 3.28 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14 ที่เท่ากันตามลำดับ)

ตารางที่ 4.66 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n=42)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.02	0.64	ต้องการมาก	3.14	0.56	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.23	0.61	ต้องการมาก	3.04	0.66	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.19	0.45	ต้องการมาก	3.09	0.72	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	2.92	0.63	ต้องการมาก	2.90	0.72	พึงพอใจมาก
5) ทศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.02	0.60	ต้องการมาก	2.88	0.59	พึงพอใจมาก
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.90	0.61	ต้องการมาก	2.85	0.60	พึงพอใจมาก
รวม	3.04	0.59	ต้องการมาก	2.98	0.64	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.09	0.57	ต้องการมาก	3.07	0.51	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.19	0.55	ต้องการมาก	3.00	0.62	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.11	0.59	ต้องการมาก	3.09	0.61	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.07	0.55	ต้องการมาก	3.09	0.65	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	2.92	0.67	ต้องการมาก	3.07	0.55	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.11	0.67	ต้องการมาก	3.04	0.66	พึงพอใจมาก
รวม	3.08	0.6	ต้องการมาก	3.06	0.6	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.66 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.26	0.54	ต้องการมากที่สุด	3.04	0.58	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	3.07	0.55	ต้องการมาก	3.02	0.56	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	2.92	0.71	ต้องการมาก	2.97	0.68	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.97	0.71	ต้องการมาก	2.95	0.62	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.21	0.64	ต้องการมาก	3.11	0.59	พึงพอใจมาก
รวม	3.08	0.63	ต้องการมาก	2.42	0.60	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.11	0.59	ต้องการมาก	3.00	0.62	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.28	0.50	ต้องการมากที่สุด	3.14	0.60	พึงพอใจมาก
รวม	3.19	0.54	ต้องการมาก	3.07	0.61	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	3.23	0.53	ต้องการมาก	3.30	0.60	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.26	0.58	ต้องการมาก	3.28	0.55	พึงพอใจมาก
รวม	3.24	0.55	ต้องการมาก	3.29	0.57	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.19	0.59	ต้องการมาก	3.14	0.71	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.21	0.60	ต้องการมาก	3.14	0.64	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.28	0.59	ต้องการมาก	3.14	0.60	พึงพอใจมาก
รวม	3.22	0.59	ต้องการมาก	3.14	0.65	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.14	0.58	ต้องการมาก	2.99	0.61	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.12 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม**ความต้องการ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05) โดยมีความต้องการความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.29 ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าเฉลี่ย 3.20 ค่าเฉลี่ย 3.14 ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 2.41 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.31) โดยมีความต้องการเรื่องความต้องการการจัดการน้ำ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม การจัดการขยะและการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.44 ค่าเฉลี่ย 3.41 ค่าเฉลี่ย 3.38 และค่าเฉลี่ย 3.38 ตามลำดับ) รองลงมาเป็นการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์และการจัดการเสียงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14 และค่าเฉลี่ย 3.11 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.96) โดยต้องการความคุ้มค่าในการเรียนรู้ ความปลอดภัยของกิจกรรม ความหลากหลายของกิจกรรม การสื่อความหมายและกิจกรรมต้นต้น สนุกสนานในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20 ค่าเฉลี่ย 3.17 ค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเฉลี่ย 2.97 และค่าเฉลี่ย 2.44 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.10) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 3.64)และมีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14 และค่าเฉลี่ย 2.82 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.34) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะกับกิจกรรม การราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.38 ค่าเฉลี่ย 3.32 และค่าเฉลี่ย 3.32 ตามลำดับ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.15) โดยมีความพึงพอใจทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.32) รองลงมาความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชและสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.32 ค่าเฉลี่ย 3.25 ค่าเฉลี่ย 3.20 ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.08 และค่าเฉลี่ย 2.97 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการเสีย การจัดการขยะ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม และการจัดการน้ำในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.20 ค่าเฉลี่ย 3.20 ค่าเฉลี่ย 3.07 ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.05 และค่าเฉลี่ย 3.05 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.06) โดยพึงพอใจความคุ้มค่าในการเรียนรู้ ความปลอดภัยของกิจกรรม ความหลากหลายของกิจกรรม กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน และการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14 ค่าเฉลี่ย 3.08 ค่าเฉลี่ย 3.05 ค่าเฉลี่ย 3.05 และค่าเฉลี่ย 3.02 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 3.35) และกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.18) โดยมีความพึงพอใจผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26)และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.25) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมและราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.26) และรองลงมาพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23)

ตารางที่ 4.67 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (n=34)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.14	0.74	ต้องการมาก	3.20	0.76	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.23	0.78	ต้องการมาก	3.25	0.69	พึงพอใจมาก
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.08	0.62	ต้องการมาก	3.11	0.59	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.29	0.71	ต้องการมากที่สุด	3.08	0.66	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.67 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
5) ทศนิยมภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.20	0.64	ต้องการมาก	3.32	0.68	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.41	0.85	ต้องการมาก	2.97	0.79	พึงพอใจมาก
รวม	3.05	0.72	ต้องการมาก	3.15	0.69	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.41	0.74	ต้องการมากที่สุด	3.05	0.69	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.38	0.74	ต้องการมากที่สุด	3.11	0.84	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.11	0.97	ต้องการมาก	3.17	0.71	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.44	0.56	ต้องการมากที่สุด	3.05	0.73	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.14	0.70	ต้องการมาก	3.20	0.64	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.38	0.85	ต้องการมากที่สุด	3.20	0.64	พึงพอใจมาก
รวม	3.31	0.76	ต้องการมากที่สุด	3.13	0.70	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.20	0.72	ต้องการมาก	3.14	0.74	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	2.97	0.73	ต้องการมาก	3.02	0.75	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.02	0.66	ต้องการมาก	3.05	0.69	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.44	0.95	ต้องการน้อย	3.05	0.69	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.17	0.90	ต้องการมาก	3.08	0.62	พึงพอใจมาก
รวม	2.96	0.79	ต้องการมาก	3.06	0.69	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.11	0.59	ต้องการมาก	3.11	0.64	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.64	0.48	ต้องการมากที่สุด	3.35	0.77	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.37	0.53	ต้องการมากที่สุด	3.23	0.70	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	3.14	0.89	ต้องการมาก	3.26	0.86	พึงพอใจมากที่สุด
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.82	0.93	ต้องการมาก	3.11	0.72	พึงพอใจมาก
รวม	2.98	0.91	ต้องการมาก	3.18	0.79	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.67 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.38	0.55	ต้องการมากที่สุด	3.26	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.32	0.58	ต้องการมากที่สุด	3.23	0.55	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.32	0.62	ต้องการมากที่สุด	3.26	0.56	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.34	0.58	ต้องการมากที่สุด	3.25	0.54	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.16	0.71	ต้องการมาก	3.16	0.68	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.13 ภาพรวมความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาสก ภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.01) โดยมีความต้องการทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21, 3.11, 3.01, 2.99, 2.98 และค่าเฉลี่ย 2.76 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.78) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินการจัดการขยะสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมการจัดการเสียงการจัดการน้ำ และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.91, 2.90, 2.78, 2.72, 2.71 และ 2.70 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.87) โดยต้องการความปลอดภัยของกิจกรรมความคุ้มค่าในการเรียนรู้กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานการสื่อความหมายและความหลากหลายของกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.99, 2.90, 2.88, 2.82 และค่าเฉลี่ย 2.80 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.90) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98 และค่าเฉลี่ย 2.82 ตามลำดับ)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.78 และค่าเฉลี่ย 2.72 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.01, 3.00 และค่าเฉลี่ย 2.99 ตามลำดับ)

ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวแตกต่างกันประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.12) โดยมีความพึงพอใจในทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร และความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37 และค่าเฉลี่ย 3.28 ตามลำดับ) รองลงมามีความพึงพอใจความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชและสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14, 3.12, 2.93 และค่าเฉลี่ย 2.91ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.74) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม การจัดการเสียงการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์การจัดการน้ำ และการจัดการขยะในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.87, 2.78, 2.78, 2.72, 2.71 และค่าเฉลี่ย 2.61 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.84) โดยพึงพอใจการจัดการความปลอดภัยของกิจกรรม กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานความคุ้มค่าในการเรียนรู้ความหลากหลายของกิจกรรมและการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.95, 2.88, 2.87, 2.80 และค่าเฉลี่ย 2.73 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.78) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 2.85 และค่าเฉลี่ย 2.71)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.86) โดยมีความพึงพอใจผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.89 และค่าเฉลี่ย 2.84)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.95) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 2.99, 2.95 และค่าเฉลี่ย 2.91 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.68 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n=195)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	2.98	0.82	ต้องการมาก	3.14	0.63	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.11	0.90	ต้องการมาก	3.28	0.60	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.01	0.89	ต้องการมาก	3.12	0.69	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	2.99	0.88	ต้องการมาก	2.93	0.72	พึงพอใจมาก
5) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.21	0.86	ต้องการมาก	3.37	0.57	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.76	0.85	ต้องการมาก	2.91	0.68	พึงพอใจมาก
รวม	3.01	0.86	ต้องการมาก	3.12	0.64	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	2.78	0.79	ต้องการมาก	2.78	0.61	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	2.90	0.84	ต้องการมาก	2.61	0.74	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	2.72	0.83	ต้องการมาก	2.78	0.62	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	2.71	0.90	ต้องการมาก	2.71	0.71	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	2.70	0.83	ต้องการมาก	2.72	0.62	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	2.91	0.85	ต้องการมาก	2.87	0.70	พึงพอใจมาก
รวม	2.78	0.84	ต้องการมาก	2.74	0.66	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.68 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	2.90	0.81	ต้องการมาก	2.87	0.65	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	2.82	0.79	ต้องการมาก	2.73	0.67	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	2.80	0.83	ต้องการมาก	2.80	0.72	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.88	0.84	ต้องการมาก	2.88	0.61	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	2.99	0.84	ต้องการมาก	2.95	0.61	พึงพอใจมาก
รวม	2.87	0.82	ต้องการมาก	2.84	0.65	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	2.82	0.82	ต้องการมาก	2.71	0.68	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.98	0.81	ต้องการมาก	2.85	0.67	พึงพอใจมาก
รวม	2.90	0.81	ต้องการมาก	2.78	0.67	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.78	0.89	ต้องการมาก	2.89	0.63	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.72	0.86	ต้องการมาก	2.84	0.64	พึงพอใจมาก
รวม	2.75	0.87	ต้องการมาก	2.86	0.63	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาเหมาะกับกิจกรรม	3.01	0.74	ต้องการมาก	2.91	0.71	พึงพอใจมาก
23) ราคาเหมาะสมกับสถานที่	3.00	0.78	ต้องการมาก	2.99	0.67	พึงพอใจมาก
24) ราคาเหมาะสมกับช่วงเวลา	2.99	0.74	ต้องการมาก	2.95	0.68	พึงพอใจมาก
รวม	3.00	0.75	ต้องการมาก	2.95	0.68	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	2.88	0.82	ต้องการมาก	2.88	0.65	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.14 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาสก ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม**ความต้องการ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.24) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37) โดยมีความต้องการของทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช และความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.56 ค่าเฉลี่ย 3.53 ค่าเฉลี่ย 3.37 และค่าเฉลี่ย 3.34 ตามลำดับ) ส่วนความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และสภาพพื้นที่กิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.25 และค่าเฉลี่ย 3.18)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.40) รองลงมามีความต้องการการจัดการขยะและการแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมากเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.25) การจัดการน้ำ การจัดการเสียง และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21, 3.18 และค่าเฉลี่ย 3.06 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.27) โดยต้องการความปลอดภัยของกิจกรรม กิจกรรมตื่นเต้นสนุกสนาน และความคุ้มค่าในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.43 ค่าเฉลี่ย 3.40 และค่าเฉลี่ย 3.34 ตามลำดับ) รองลงมามีความหลากหลายของกิจกรรม และการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12 และค่าเฉลี่ย 3.09 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.44) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.46) รองลงมามีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.43)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.96 และค่าเฉลี่ย 2.93 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.28 ค่าเฉลี่ย 3.25 และค่าเฉลี่ย 3.15 ตามลำดับ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.99) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05) โดยมีความพึงพอใจทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37) รองลงมาสภาพพื้นที่ การประกอบกิจกรรม ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15, 3.12, 2.97, 2.90 และค่าเฉลี่ย 2.87 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.91) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน การจัดการเสียงการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการน้ำสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมและการจัดการขยะในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.12, 3.03, 3.00, 2.90, 2.75 และค่าเฉลี่ย 2.71 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน (ค่าเฉลี่ย 3.21 ค่าเฉลี่ย 3.00 ค่าเฉลี่ย 2.93 ตามลำดับ) การสื่อความหมายและความหลากหลายของกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับที่ 2.90)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.99) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.15 และค่าเฉลี่ย 2.84)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.01) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.03 และค่าเฉลี่ย 3.00)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.03) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาและราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.06, 3.03 และค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.69 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n=32)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.25	0.50	ต้องการมาก	2.90	0.46	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.53	0.56	ต้องการมากที่สุด	3.12	0.42	พึงพอใจมาก
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.34	0.65	ต้องการมากที่สุด	2.87	0.60	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.37	0.65	ต้องการมากที่สุด	2.93	0.50	พึงพอใจมาก
5) ทศนิยมภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.56	0.50	ต้องการมากที่สุด	3.37	0.49	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.18	0.64	ต้องการมาก	3.15	0.51	พึงพอใจมาก
รวม	3.37	0.58	ต้องการมากที่สุด	3.05	0.49	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.06	0.71	ต้องการมาก	2.75	0.50	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	3.25	0.80	ต้องการมาก	2.71	0.72	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.18	0.78	ต้องการมาก	3.03	0.64	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.21	0.83	ต้องการมาก	2.90	0.73	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.25	0.76	ต้องการมาก	3.00	0.62	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.40	0.71	ต้องการมากที่สุด	3.12	0.65	พึงพอใจมาก
รวม	3.22	0.76	ต้องการมาก	2.91	0.64	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.34	0.54	ต้องการมากที่สุด	3.00	0.56	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	3.09	0.73	ต้องการมาก	2.90	0.68	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.12	0.65	ต้องการมาก	2.90	0.68	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	3.40	0.55	ต้องการมากที่สุด	2.93	0.66	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.43	0.50	ต้องการมากที่สุด	3.21	0.49	พึงพอใจมาก
รวม	3.27	0.59	ต้องการมากที่สุด	2.98	0.61	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.69 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.43	0.66	ต้องการมากที่สุด	2.84	0.67	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.46	0.56	ต้องการมากที่สุด	3.15	0.51	พึงพอใจมาก
รวม	3.44	0.61	ต้องการมากที่สุด	2.99	0.59	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.96	0.82	ต้องการมาก	3.00	0.43	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.93	0.80	ต้องการมาก	3.03	0.53	พึงพอใจมาก
รวม	2.94	0.81	ต้องการมาก	3.01	0.48	พึงพอใจมาก
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.15	0.62	ต้องการมาก	3.06	0.56	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.28	0.63	ต้องการมากที่สุด	3.00	0.56	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.25	0.62	ต้องการมาก	3.03	0.47	พึงพอใจมาก
รวม	3.22	0.62	ต้องการมาก	3.03	0.53	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	3.24	0.66	ต้องการมาก	2.99	0.55	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.15 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาสก

ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม**ความต้องการ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.81) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94) โดยมีความต้องการทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14, 3.03, 2.94, 2.93, 2.92 และค่าเฉลี่ย 2.68 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.70) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมการจัดการเสียงการจัดการน้ำ และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.83, 2.82, 2.73, 2.63, 2.61 และค่าเฉลี่ย 2.59 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.79) โดยต้องการความปลอดภัยของกิจกรรมความคุ้มค่าในการเรียนรู้กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานการสื่อความหมายและความหลากหลายของกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.90, 2.82, 2.77, 2.76 และค่าเฉลี่ย 2.74 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.78) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88 และค่าเฉลี่ย 2.69 ตามลำดับ)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.71) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75 และค่าเฉลี่ย 2.68 ตามลำดับ)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.95) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.98) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาในระดับมากที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.94)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.85) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยมีความพึงพอใจในทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร และความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37 และค่าเฉลี่ย 3.31 ตามลำดับ) รองลงมามีความพึงพอใจความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชและสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.19, 3.17, 2.93 และค่าเฉลี่ย 2.87 ตามลำดับ)

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.71) โดยมีความพึงพอใจเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม การจัดการเสียง การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ การจัดการน้ำ และการจัดการขยะในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.82, 2.79, 2.73, 2.67, 2.67 และค่าเฉลี่ย 2.59 ตามลำดับ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.81) โดยพึงพอใจการจัดการความปลอดภัยของกิจกรรม กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนานความคุ้มค่าในการเรียนรู้ความหลากหลายของกิจกรรมและการสื่อความหมายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.90, 2.87, 2.85, 2.77 และค่าเฉลี่ย 2.69 ตามลำดับ)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.73) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 2.79 และค่าเฉลี่ย 2.68)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.83) โดยมีความพึงพอใจผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 2.87 และค่าเฉลี่ย 2.80)

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.93) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในระดับมากเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 2.99, 2.94 และค่าเฉลี่ย 2.88 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.70 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติเขาสก (n= 163)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	2.93	0.86	ต้องการมาก	3.19	0.65	พึงพอใจมาก
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.03	0.93	ต้องการมาก	3.31	0.63	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	2.94	0.92	ต้องการมาก	3.17	0.70	พึงพอใจมาก
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	2.92	0.90	ต้องการมาก	2.93	0.75	พึงพอใจมาก
5) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.14	0.90	ต้องการมาก	3.37	0.58	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.68	0.86	ต้องการมาก	2.87	0.70	พึงพอใจมาก
รวม	2.94	0.89	ต้องการมาก	3.14	0.66	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.70 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	2.73	0.79	ต้องการมาก	2.79	0.63	พึงพอใจมาก
8) การจัดการขยะ	2.83	0.83	ต้องการมาก	2.59	0.75	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	2.63	0.81	ต้องการมาก	2.73	0.61	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	2.61	0.89	ต้องการมาก	2.67	0.71	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	2.59	0.80	ต้องการมาก	2.67	0.60	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	2.82	0.85	ต้องการมาก	2.82	0.70	พึงพอใจมาก
รวม	2.70	0.82	ต้องการมาก	2.71	0.66	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	2.82	0.83	ต้องการมาก	2.85	0.66	พึงพอใจมาก
14) การสื่อความหมาย	2.76	0.79	ต้องการมาก	2.69	0.66	พึงพอใจมาก
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	2.74	0.85	ต้องการมาก	2.77	0.72	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	2.77	0.85	ต้องการมาก	2.87	0.61	พึงพอใจมาก
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	2.90	0.87	ต้องการมาก	2.90	0.62	พึงพอใจมาก
รวม	2.79	0.83	ต้องการมาก	2.81	0.65	พึงพอใจมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	2.69	0.79	ต้องการมาก	2.68	0.68	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.88	0.82	ต้องการมาก	2.79	0.68	พึงพอใจมาก
รวม	2.78	0.80	ต้องการมาก	2.73	0.68	พึงพอใจมาก
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	2.75	0.90	ต้องการมาก	2.87	0.66	พึงพอใจมาก
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.68	0.87	ต้องการมาก	2.80	0.65	พึงพอใจมาก
รวม	2.71	0.88	ต้องการมาก	2.83	0.65	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.70 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	2.98	0.76	ต้องการมาก	2.88	0.74	พึงพอใจมาก
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	2.94	0.80	ต้องการมาก	2.99	0.69	พึงพอใจมาก
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	2.94	0.76	ต้องการมาก	2.94	0.72	พึงพอใจมาก
รวม	2.95	0.77	ต้องการมาก	2.93	0.71	พึงพอใจมาก
รวมทุกด้าน	2.81	0.83	ต้องการมาก	2.85	0.66	พึงพอใจมาก

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.16 ภาพรวมความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ

หมู่เกาะสุรินทร์

ภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวม ความต้องการ ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยมีความต้องการทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช และความต้องการความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.42 ค่าเฉลี่ย 3.40 และค่าเฉลี่ย 3.31) รองลงมา คือทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมโดยมีความต้องการระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.25 และค่าเฉลี่ย 3.18) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.21) รองลงมา มีความต้องการการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สินการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์การจัดการน้ำ การจัดการเสียง สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมโดยมี (ค่าเฉลี่ย 3.20 ค่าเฉลี่ย 3.14 ค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเฉลี่ย 3.10 และค่าเฉลี่ย 3.05) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยต้องการกิจกรรมตื่นเต้นสนุกสนานมากที่สุดถึง (ค่าเฉลี่ย 3.25) รองลงมาคือ ความปลอดภัยของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.21) ความหลากหลายของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.12) การสื่อความหมาย (ค่าเฉลี่ย 3.07) และความคุ้มค่าในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.04) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.34) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.41) และมีความต้องการกระจายรายได้ (ค่าเฉลี่ย 3.28) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.40) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.42 และค่าเฉลี่ย 3.38) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) โดยมีความต้องการ ราคาเหมาะสมกับสถานที่ และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.31 ค่าเฉลี่ย 3.30) ตามลำดับ ขณะที่มีความต้องการราคาที่เหมาะกับกิจกรรมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.25)

ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.36) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.41) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.48) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร (ค่าเฉลี่ย 3.44) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย เท่ากัน 3.42) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช (ค่าเฉลี่ย 3.37) และ สถานที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.34) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.29) โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน (ค่าเฉลี่ย 3.40) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมรวมถึงการจัดการน้ำ (ค่าเฉลี่ยที่เท่ากันคือ 3.31) และการแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.27) ขณะที่มีความพึงพอใจระดับมากเรื่องการจัดการขยะ (ค่าเฉลี่ย 3.24) และการจัดการเสียง (ค่าเฉลี่ย 3.21) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.30) โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดเรื่องความปลอดภัยของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.41) กิจกรรมตื่นเต้นสนุกสนาน (ค่าเฉลี่ย 3.32) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ และการสื่อความหมาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.28) ขณะที่มีความพึงพอใจระดับมากเรื่อง ความหลากหลายของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.22)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.41) ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจการกระจายรายได้ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.25)

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.46) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.47 และ ค่าเฉลี่ย 3.45) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.36) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาและราคาเหมาะสมกับกิจกรรมที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.41) และราคาเหมาะสมกับสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 3.37) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.71 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (n=70)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.31	0.67	ต้องการมากที่สุด	3.42	0.60	พึงพอใจมากที่สุด
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.44	0.60	ต้องการมากที่สุด	3.48	0.53	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.42	0.67	ต้องการมากที่สุด	3.42	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.40	0.64	ต้องการมากที่สุด	3.37	0.59	พึงพอใจมากที่สุด
5) ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.25	0.71	ต้องการมาก	3.44	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.18	0.76	ต้องการมาก	3.34	0.61	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.33	0.67	ต้องการมากที่สุด	3.41	0.57	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.05	0.67	ต้องการมาก	3.31	0.57	พึงพอใจมากที่สุด
8) การจัดการขยะ	3.21	0.58	ต้องการมาก	3.24	0.54	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.10	0.66	ต้องการมาก	3.21	0.58	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.11	0.71	ต้องการมาก	3.31	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.14	0.64	ต้องการมาก	3.27	0.53	พึงพอใจมากที่สุด
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.20	0.67	ต้องการมาก	3.40	0.54	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.13	0.65	ต้องการมาก	3.29	0.54	พึงพอใจมากที่สุด

ตารางที่ 4.71 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.04	0.73	ต้องการมาก	3.28	0.48	พึงพอใจมากที่สุด
14) การสื่อความหมาย	3.07	0.74	ต้องการมาก	3.28	0.54	พึงพอใจมากที่สุด
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.12	0.65	ต้องการมาก	3.22	0.64	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	3.25	0.62	ต้องการมาก	3.32	0.53	พึงพอใจมากที่สุด
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.21	0.67	ต้องการมาก	3.41	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.13	0.68	ต้องการมาก	3.30	0.54	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.28	0.74	ต้องการมากที่สุด	3.25	0.62	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.41	0.60	ต้องการมากที่สุด	3.41	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.34	0.67	ต้องการมากที่สุด	3.33	0.58	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	3.42	0.67	ต้องการมากที่สุด	3.45	0.65	พึงพอใจมากที่สุด
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.38	0.70	ต้องการมากที่สุด	3.47	0.65	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.40	0.68	ต้องการมากที่สุด	3.46	0.65	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านราคา						
22) ราคาเหมาะกับกิจกรรม	3.25	0.67	ต้องการมาก	3.41	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
23) ราคาเหมาะสมกับสถานที่	3.31	0.67	ต้องการมากที่สุด	3.37	0.59	พึงพอใจมากที่สุด
24) ราคาเหมาะสมกับช่วงเวลา	3.30	0.64	ต้องการมากที่สุด	3.41	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.28	0.66	ต้องการมากที่สุด	3.39	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
รวมทุกด้าน	3.26	0.66	ต้องการมากที่สุด	3.36	0.57	พึงพอใจมากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.17 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม ความต้องการ ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.41) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.48) โดยมีความต้องการความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.60) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.57) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.50) มีความต้องการทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช (ค่าเฉลี่ย 3.47) ทักษะภาพและความสวยงามของทรัพยากร (ค่าเฉลี่ย 3.40) และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.35) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.30) โดยมีความต้องการระดับมากที่สุด เรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน (ค่าเฉลี่ย 3.45) การจัดการขยะ และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์โดยมีการให้ความสำคัญที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.32) การจัดการน้ำ (ค่าเฉลี่ย 3.30) และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.27) ตามลำดับขณะที่มีความต้องการเรื่องการจัดการเสียงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.15)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23) โดยมีความต้องการระดับมากที่สุดเรื่องความคุ้มค่าในด้านของกิจกรรมที่ตื่นเต้น สนุกสนาน และ ความปลอดภัย ในกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.37 และค่าเฉลี่ย 3.30) ตามลำดับ รองลงมาที่มีความต้องการระดับมากที่สุดที่เท่ากัน

ในด้านของความคุ้มค่าในการเรียนรู้ การสื่อความหมาย และ ความหลากหลายของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.17)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.45) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.50) และมีความต้องการกระจายรายได้ (ค่าเฉลี่ย 3.40) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.59) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ (ค่าเฉลี่ย 3.62) และผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.57) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.43) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 3.48) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.43) และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.40) ตามลำดับ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

จากการศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.40) โดยมีความพึงพอใจความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.47) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.41) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.40) และความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรมโดยให้ความสำคัญในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.35) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.27) โดยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดเรื่องการจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน (ค่าเฉลี่ย 3.42) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.35) และการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.25)

ขณะที่ความต้องการระดับมากด้านการจัดการขยะ และการจัดการน้ำ โดยให้ความสำคัญในสัดส่วนที่เท่ากัน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับที่ 3.22) ความต้องการด้านการจัดการเสียง (ค่าเฉลี่ย 3.20) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดเรื่องความคุ้มค่าในด้านของความปลอดภัยในกิจกรรมสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.50) กิจกรรมที่ตื่นเต้น สนุกสนาน (ค่าเฉลี่ย 3.37) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ และการสื่อความหมายในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.30) ตามลำดับ ขณะที่มีความพึงพอใจมากเรื่องความหลากหลายของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.20)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ (ค่าเฉลี่ย 3.47 และค่าเฉลี่ย 3.27) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.45) โดยมีความพึงพอใจเรื่องผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับที่ 3.45) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.41) โดยมีความพึงพอใจในด้านของราคาที่เหมาะสมกับสถานที่และราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลาโดยในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.42) และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.40) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.72 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (n=40)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.50	0.55	ต้องการมากที่สุด	3.41	0.67	พึงพอใจมากที่สุด
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.57	0.50	ต้องการมากที่สุด	3.47	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.60	0.54	ต้องการมากที่สุด	3.40	0.59	พึงพอใจมากที่สุด
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.47	0.64	ต้องการมากที่สุด	3.35	0.66	พึงพอใจมากที่สุด
5) ทศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.40	0.59	ต้องการมากที่สุด	3.47	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	3.35	0.66	ต้องการมากที่สุด	3.35	0.66	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.48	0.58	ต้องการมากที่สุด	3.40	0.61	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.27	0.59	ต้องการมากที่สุด	3.35	0.62	พึงพอใจมากที่สุด
8) การจัดการขยะ	3.32	0.61	ต้องการมากที่สุด	3.22	0.61	พึงพอใจมาก
9) การจัดการเสียง	3.15	0.76	ต้องการมาก	3.20	0.60	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	3.30	0.60	ต้องการมากที่สุด	3.22	0.53	พึงพอใจมาก
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	3.32	0.57	ต้องการมากที่สุด	3.25	0.58	พึงพอใจมาก
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	3.45	0.59	ต้องการมากที่สุด	3.42	0.59	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.30	0.62	ต้องการมากที่สุด	3.27	0.58	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.17	0.63	ต้องการมากที่สุด	3.30	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
14) การสื่อความหมาย	3.17	0.74	ต้องการมาก	3.30	0.56	พึงพอใจมากที่สุด
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.17	0.63	ต้องการมาก	3.20	0.75	พึงพอใจมาก
16) กิจกรรมตื่นเต้น สนุกสนาน	3.37	0.58	ต้องการมากที่สุด	3.37	0.58	พึงพอใจมากที่สุด
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.30	0.64	ต้องการมากที่สุด	3.50	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.23	0.64	ต้องการมาก	3.33	0.59	พึงพอใจมากที่สุด

ตารางที่ 4.72 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.40	0.63	ต้องการมากที่สุด	3.27	0.71	พึงพอใจมากที่สุด
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.50	0.59	ต้องการมากที่สุด	3.47	0.55	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.45	0.61	ต้องการมากที่สุด	3.37	0.63	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	3.62	0.54	ต้องการมากที่สุด	3.45	0.74	พึงพอใจมากที่สุด
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.57	0.54	ต้องการมากที่สุด	3.45	0.74	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.59	0.54	ต้องการมากที่สุด	3.45	0.74	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.40	0.54	ต้องการมากที่สุด	3.40	0.54	พึงพอใจมากที่สุด
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.48	0.50	ต้องการมากที่สุด	3.42	0.54	พึงพอใจมากที่สุด
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.43	0.50	ต้องการมากที่สุด	3.42	0.59	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.43	0.51	ต้องการมากที่สุด	3.41	0.55	พึงพอใจมากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.18 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม **ความต้องการ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยมีความต้องการระดับมากที่สุดในด้านความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช (ค่าเฉลี่ย 3.30) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.26) ขณะที่มีความต้องการระดับมากด้านความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.20) และ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ทัศนียภาพความสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.06) และ สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.96) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.91) โดยมีความต้องการเรื่องการจัดการขยะมาก (ค่าเฉลี่ย 3.06) มีความต้องการเสียง (ค่าเฉลี่ย 3.03) การจัดการการแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 2.90) การจัดการน้ำ (ค่าเฉลี่ย 2.86) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน (ค่าเฉลี่ย 2.86) และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 2.76) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.01) โดยต้องการกิจกรรมที่ตื่นเต้นสนุกสนาน และ ความปลอดภัยของกิจกรรม ในระดับที่เท่ากันคือ (ค่าเฉลี่ย 3.10) ความหลากหลายของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.06) การสื่อความหมาย (ค่าเฉลี่ย 2.93) และความคุ้มค่าในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.86) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.21) โดยมีความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.30) และมีความต้องการกระจายรายได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.13) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยมีความต้องการผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ และผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.16 และ ค่าเฉลี่ย 3.13) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีความต้องการราคาที่เหมาะสมช่วงเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.13) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 3.10) และราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.06) ตามลำดับ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

จากการศึกษาภาพรวม**ความพึงพอใจ**ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและด้านราคาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.35) ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.42) โดยมีความพึงพอใจด้านความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.50) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.46) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.43) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช และทัศนียภาพความสวยงามของทรัพยากร ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.40) และสภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.33) ตามลำดับ

ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.30) โดยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดเรื่องของการจัดการน้ำ (ค่าเฉลี่ย 3.43) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน (ค่าเฉลี่ย 3.36) การแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.30) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อมรวมถึงการจัดการขยะในระดับที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.26) ตามลำดับ ขณะที่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุดด้านการจัดการเสียง (ค่าเฉลี่ย 3.23)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) โดยพึงพอใจความปลอดภัยของกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.30) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้ การสื่อความหมาย ความ

หลากหลายของกิจกรรม กิจกรรมที่ตื่นเต้น สนุกสนานโดยให้ความสำคัญในระดับที่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.26) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.28) โดยมีความพึงพอใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้ (ค่าเฉลี่ย 3.33 และ 3.23) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.48) โดยมีความพึงพอใจผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยวผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ (ค่าเฉลี่ย 3.50 และ 3.46) ตามลำดับ

ด้านราคา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.37) โดยมีความพึงพอใจราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.43) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.40) และ ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 3.30) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.73 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวต่างชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (n=30)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านพื้นที่						
1) ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.06	0.73	ต้องการมาก	3.43	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
2) ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	3.26	0.69	ต้องการมากที่สุด	3.50	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
3) ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์	3.20	0.76	ต้องการมาก	3.46	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
4) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช	3.30	0.65	ต้องการมากที่สุด	3.40	0.49	พึงพอใจมากที่สุด
5) ทักษะภาพและความสวยงามของทรัพยากร	3.06	0.82	ต้องการมาก	3.40	0.56	พึงพอใจมากที่สุด
6) สภาพพื้นที่ประกอบกิจกรรม	2.96	0.85	ต้องการมาก	3.33	0.54	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.14	0.75	ต้องการมาก	3.42	0.51	พึงพอใจมากที่สุด

ตารางที่ 4.73 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม						
7) สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม	2.76	0.67	ต้องการมาก	3.26	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
8) การจัดการขยะ	3.06	0.52	ต้องการมากที่สุด	3.26	0.44	พึงพอใจมากที่สุด
9) การจัดการเสียง	3.03	0.49	ต้องการมาก	3.23	0.56	พึงพอใจมาก
10) การจัดการน้ำ	2.86	0.77	ต้องการมาก	3.43	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
11) การแบ่งเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์	2.90	0.66	ต้องการมาก	3.30	0.46	พึงพอใจมากที่สุด
12) การจัดการความปลอดภัยและทรัพย์สิน	2.86	0.62	ต้องการมาก	3.36	0.49	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	2.91	0.62	ต้องการมาก	3.30	0.49	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
13) ความคุ้มค่าในการเรียนรู้	2.86	0.81	ต้องการมาก	3.26	0.44	พึงพอใจมากที่สุด
14) การสื่อความหมาย	2.93	0.73	ต้องการมาก	3.26	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
15) ความหลากหลายของกิจกรรม	3.06	0.69	ต้องการมาก	3.26	0.44	พึงพอใจมากที่สุด
16) กิจกรรมต้นต้น สนุกสนาน	3.10	0.66	ต้องการมาก	3.26	0.44	พึงพอใจมากที่สุด
17) ความปลอดภัยของกิจกรรม	3.10	0.71	ต้องการมาก	3.30	0.46	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.01	0.72	ต้องการมาก	3.26	0.46	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น						
18) การกระจายรายได้	3.13	0.86	ต้องการมาก	3.23	0.50	พึงพอใจมาก
19) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.30	0.59	ต้องการมากที่สุด	3.33	0.54	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.21	0.72	ต้องการมาก	3.28	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านบุคลากร						
20) ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์	3.16	0.74	ต้องการมาก	3.46	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
21) ผู้ดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.13	0.81	ต้องการมาก	3.50	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.14	0.77	ต้องการมาก	3.48	0.50	พึงพอใจมากที่สุด

ตารางที่ 4.73 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับ					
	ความต้องการ			ความพึงพอใจ		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
ด้านราคา						
22) ราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรม	3.06	0.78	ต้องการมาก	3.43	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
23) ราคาที่เหมาะสมกับสถานที่	3.10	0.80	ต้องการมาก	3.30	0.65	พึงพอใจมากที่สุด
24) ราคาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา	3.13	0.77	ต้องการมาก	3.40	0.49	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	3.09	0.78	ต้องการมาก	3.37	0.54	พึงพอใจมากที่สุด
รวมทุกด้าน	3.08	0.72	ต้องการมาก	3.35	0.50	พึงพอใจมากที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	ต้องการมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	ต้องการน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	”	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	”	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	”	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แบ่งการศึกษาเชิงลึกใน 2 มิติ คือมิติด้านความต้องการ และมิติด้านความพึงพอใจในนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยศึกษาปัจจัยด้านการท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ F- distribution
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t - test
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่ากำลังสองเฉลี่ย (Mean Squares)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees Freedom)
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
p - value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
VIF	แทน	ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ (Variance Inflation Factors)
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
<i>b SE</i>	แทน	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
<i>est SE</i>	แทน	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
<i>AdjR2</i>	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
*	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 (Significant Level)
**	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.01 (Significant Level)
TOTAL	แทน	คะแนนเฉลี่ยการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวม
AR	แทน	คะแนนเฉลี่ยปัจจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่โดยรวม
MA	แทน	คะแนนเฉลี่ยปัจจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม
AC	แทน	คะแนนเฉลี่ยปัจจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรมโดยรวม
PA	แทน	คะแนนเฉลี่ยปัจจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นโดยรวม
HR	แทน	คะแนนเฉลี่ยปัจจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านบุคลากรโดยรวม

ตารางที่ 4.74 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในมิติด้านความต้องการ

ตัวแปร	TOTAL	AR	MA	HR	PR	VIF
\bar{x}	3.19	3.32	3.22	3.07	3.12	
S.D.	0.45	0.53	0.57	0.73	0.61	
TOTAL		0.281*	0.273*	0.242*	0.277*	
AR			0.424*	0.275*	0.352*	1.286
MA				0.298*	0.368*	1.334
HR					0.421*	1.267
PR						1.350

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) ได้ดังนี้

$$\text{TOTAL} = 1.618 + 0.134\text{AR} + 0.103\text{MA} + 0.103\text{HR} + 0.066\text{PR}$$

ซึ่งสมการนี้สามารถพยากรณ์ค่าการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=5.011$; $P=0.000$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (AdjR^2) เท่ากับ 0.141

ดังนั้นเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.73 พบว่า ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านบุคคล ด้านราคา และค่าคงที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน

ตาราง 4.75 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม
ด้านพื้นที่ ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ด้านบุคลากร และด้านราคากับ
การตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ	การตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวม ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่	1.618	0.148	10.967	0.000*
ด้านพื้นที่	0.134	0.041	3.275	0.001*
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบ ต่อสังคม	0.103	0.037	2.814	0.005*
ด้านบุคคล	0.103	0.039	2.619	0.009*
ด้านราคา	0.066	0.030	2.239	0.026*

F= 5.011 P=0.000 AdjR² = 0.141

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย (มิติด้านความพึงพอใจ)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของปัจจัยด้านการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ และการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

H2 ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวไทยในมิติด้านความพึงพอใจ

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ
ซึ่งค่าสหสัมพันธ์ต้องไม่เกิน 0.80 (Katz. 2006 : 69) นอกจากนี้ ค่า VIF จะใช้ในการทดสอบ
Multicollinearity ซึ่งค่า VIF ต้องมีค่าน้อยกว่า 10 สอดคล้องกับ Pallant (2005 : 150) ได้เสนอว่า
ค่า VIF น้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน

ดังนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ดังนี้

จากตาราง 4.74 พบว่า ผู้วิจัยทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรต้นปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านพื้นที่ และปัจจัยด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม มีค่าตั้งแต่ 1.192 – 1.327 ซึ่งมิต้าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์กัน (Katz, 2006 : 69)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.259 – 0.410

ตารางที่ 4.76 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในมิติด้านความพึงพอใจ

ตัวแปร	TOTAL	AR	MA	HR	VIF
\bar{x}	2.90	3.19	3.12	3.06	
S.D.	0.46	0.50	0.57	0.70	
TOTAL		0.259*	0.329*	0.277*	
AR			0.381*	0.272*	1.192
MA				0.410*	1.327
HR					1.226

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) ได้ดังนี้

$$TOTAL = 1.665 + 0.126AR + 0.174MA + 0.101HR$$

ซึ่งสมการนี้สามารถพยากรณ์ค่าการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=9.082$; $P=0.000$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.148

ดังนั้นเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.75 พบว่า ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านบุคคลและค่าคงที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน

ตาราง 4.77 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นและ
ด้านบุคลากรกับการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ	การตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่	1.665	0.143	11.634	0.000*
ด้านพื้นที่	0.126	0.042	3.014	0.003*
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบ ต่อสังคม	0.174	0.039	4.524	0.000*
ด้านบุคคล	0.101	0.031	3.300	0.001*

F= 9.082 P=0.000 AdjR² = 0.148

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ (มิติด้านความต้องการ)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของปัจจัยด้านการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ และการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

H3 ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยว
เชิงนิเวศชาวต่างชาติในมิติด้านความต้องการ

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ
ซึ่งค่าสหสัมพันธ์ต้องไม่เกิน 0.80 (Katz. 2006 : 69) นอกจากนี้ ค่า VIF จะใช้ในการทดสอบ
Multicollinearity ซึ่งค่า VIF ต้องมีค่าน้อยกว่า 10 สอดคล้องกับ Pallant (2005 : 150) ได้เสนอว่า
ค่า VIF น้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน

ดังนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ดังนี้

จากตาราง 4.76 พบว่า ผู้วิจัยทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรปัจจัยด้านราคา มีค่าตั้งแต่ 1.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์กัน (Katz, 2006 : 69)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.171

ตารางที่ 4.78 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในมิติด้านความต้องการ

ตัวแปร	TOTAL	PR	VIF
\bar{x}	2.86	3.09	
S.D.	0.51	0.75	
TOTAL		0.171*	
PR			1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) ได้ดังนี้

$$\text{TOTAL} = 2.502 + 0.116\text{PR}$$

ซึ่งสมการนี้สามารถพยากรณ์ค่าการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=14.119$; $P=0.000$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (AdjR^2) เท่ากับ 0.029

ดังนั้นเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.77 พบว่า ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านราคา และค่าคงที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 4.79 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของราคากับการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ	การตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่	2.502	0.098	25.462	0.000*
ด้านราคา	0.116	0.031	3.757	0.000*

F= 14.119 P=0.000 AdjR² = 0.029

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ (มิติด้านความพึงพอใจ)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

H4 ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในมิติด้านความพึงพอใจ

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งค่าสหสัมพันธ์ต้องไม่เกิน 0.80 (Katz, 2006 : 69) นอกจากนี้ ค่า VIF จะใช้ในการทดสอบ Multicollinearity ซึ่งค่า VIF ต้องมีค่าน้อยกว่า 10 สอดคล้องกับ Pallant (2005 : 150) ได้เสนอว่าค่า VIF น้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน

ดังนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ดังนี้

จากตาราง 4.78 พบว่า ผู้วิจัยทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรต้นปัจจัย ปัจจัยด้านพื้นที่ ปัจจัยด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม และปัจจัยด้านราคามีค่าตั้งแต่ 1.201 – 1.241 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์กัน (Katz, 2006 : 69)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.231 – 0.373

ตารางที่ 4.80 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติในมิติด้านความพึงพอใจ

ตัวแปร	TOTAL	AR	MA	PR	VIF
\bar{x}	2.86	3.27	2.99	3.10	
S.D.	0.51	0.57	0.61	0.65	
TOTAL		0.266*	0.267*	0.231*	
AR			0.373*	0.332*	1.229
MA				0.345*	1.241
PR					1.201

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) ได้ดังนี้

$$TOTAL = 1.678 + 0.147AR + 0.137MA + 0.094PR$$

ซึ่งสมการนี้สามารถพยากรณ์ค่าการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=6.361$; $P=0.000$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.115

ดังนั้นเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.79 พบว่า ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบ ด้านราคา และค่าคงที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (TOTAL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 4.81 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม
ด้านพื้นที่และด้านราคากับการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ	การตัดสินใจท่องเที่ยวโดยรวมของ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่	1.676	0.154	10.870	0.000*
ด้านพื้นที่	0.147	0.043	3.417	0.001*
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบ ต่อสังคม	0.137	0.040	3.382	0.001*
ด้านราคา	0.094	0.037	2.522	0.012*

F= 6.361 P=0.000 AdjR² = 0.115

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.80 สรุปผลปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยหากมองมิติด้านความต้องการ พบว่าปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการ
จัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านบุคลากร และด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว
แต่หากมองมิติความพึงพอใจ พบว่า ปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม และด้าน
บุคลากรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหากมองมิติด้านความต้องการ พบว่า ปัจจัยด้านราคาเป็น
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว แต่หากมองมิติความพึงพอใจ พบว่า ปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการ
จัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม และปัจจัยด้านราคาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ตารางที่ 4.82 ตารางแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	การตัดสินใจท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาว ไทย		การตัดสินใจท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	
	มีความ ต้องการ	มีความ พึงพอใจ	มีความ ต้องการ	มีความ พึงพอใจ
ด้านพื้นที่	✓	✓		✓
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม	✓	✓		✓
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ				
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น				
ด้านบุคลากร	✓	✓		
ด้านราคา	✓		✓	✓

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรายพื้นที่

ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรายพื้นที่ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานแห่งชาติกุยบุรี อุทยานแห่งชาติเขาสกและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

5.1 อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1) พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.1) จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเฉลี่ย

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติฯ พบว่า การท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์นั้นมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาตลอดทั้งปี แต่ถ้าเป็นช่วงเทศกาลจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเพิ่มมากขึ้นโดยในปีที่ผ่านมาเฉพาะช่วงเทศกาลปีใหม่พบว่ามีนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 70,000 คน โดยจำนวนวันที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจะแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ นิยมท่องเที่ยวประมาณ 2-3 วัน และนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมท่องเที่ยว 1-2 วัน และเที่ยวต่อในเมืองเชียงใหม่

1.2) กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ

ภายในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์นั้นมีกิจกรรมท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ได้แก่

1.2.1) การเดินป่า การศึกษาเส้นทางธรรมชาติในเส้นทางศึกษาธรรมชาติสำคัญ 3 เส้นทางได้แก่ เส้นทางศึกษาธรรมชาติอ่างกา เส้นทางศึกษาธรรมชาติกิ่วแม่ปาน และเส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกผาดอกเสี้ยว

1.2.2) การเที่ยวน้ำตก เช่นน้ำตกแม่กลาง น้ำตกวชิรธาร น้ำตกแม่ยะ น้ำตกลิณีษณ์ น้ำตกลิณีธาร เป็นต้น

1.2.3) การดูนก ผีเสื้อ

1.2.4) การเที่ยวถ้ำ

1.2.5) การชมวิถีชีวิตคนในชุมชน หมู่บ้านกะเหรี่ยง หมู่บ้านม้ง เป็นต้น

1.3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นขึ้นอยู่กับระยะเวลาและกิจกรรมของนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยจะใช้จ่าย ประมาณ 700 – 1,000 บาท/คน/วัน ส่วนชาวต่างชาติจะใช้จ่ายโดยประมาณ 1,000 – 2,000 บาท/คน/วัน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่รวมทั้งที่พัก อาหาร ผู้นำเที่ยว และค่าธรรมเนียมการเข้าอุทยานฯ

1.4 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักค้างคืนที่ใด เพราะเหตุใด

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักค้างคืนที่รีสอร์ทที่มีชื่อเสียง เช่น รีสอร์ทภายในโครงการหลวง บ้านพักในอุทยานฯ และโฮมสเตย์ แต่ถ้าเป็นช่วงเทศกาลหากที่พักเต็มขีดความสามารถรองรับ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็เลือกที่จะกางเต็นท์นอนค้างคืน

2) การสะท้อนลักษณะเด่นและลักษณะด้อย

2.1) ด้านพื้นที่

ลักษณะเด่น

- ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพันธุ์พืชเฉพาะถิ่นและพันธุ์สัตว์ที่หายากโดยเฉพาะนกและผีเสื้อ
- ทิวทัศน์ที่สวยงาม อากาศดี ท่ามกลางธรรมชาติ
- ภูเขาและป่าไม้ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลมากกว่า 2,000 เมตร และเป็นที่ยอมรับของไม้สนนานาชาติ

ลักษณะด้อย

- การเดินทางถนนบางช่วงเป็นทางชัน และทางโค้งที่ต้องใช้ความระมัดระวังในการเดินทาง

- ขาดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวที่เป็นรูปธรรม

2.2) ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคมลักษณะเด่น

- การจัดการที่เน้นประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่เป็นหลัก เช่นการจัดโซนนิ่งในพื้นที่อุทยานฯ อย่างชัดเจน และสามารถบังคับใช้ได้เป็นรูปธรรม

ลักษณะด้อย

- ปริมาณถังขยะยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

- การจัดการมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เช่นป้ายสื่อความหมายโดยชุมชนมีความผิดพลาดหลายจุด เช่น ป้ายข้อควรปฏิบัติในการเดินเส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกผาดอกเสี้ยว ป้ายสื่อความหมายที่ชำรุดเสียหาย

2.3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศลักษณะเด่น

- เส้นทางเดินธรรมชาติและเส้นทางเดินป่ามีความหลากหลาย

- กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีเป็นจำนวนมาก รองรับนักท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ

- การสื่อความหมายด้วยการใช้มัลติมีเดียและสื่อสิ่งพิมพ์ และมัลติมีเดียท้องถิ่น

ลักษณะด้อย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่ค่อยเตรียมตัวในการศึกษาหาความรู้ แตกต่างกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จะศึกษาหาข้อมูลก่อนเข้ามาศึกษาธรรมชาติ

2.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนลักษณะเด่น

- ชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้จากรายได้จากการท่องเที่ยว

ลักษณะด้อย

- บางพื้นที่มีการตัดไม้ทำลายป่า

2.5 ด้านบุคลากร

ลักษณะเด่น

- ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งและมีความเข้าใจการจัดการการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

ลักษณะด้อย

- จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในพื้นที่มีไม่เพียงพอ

- เจ้าหน้าที่อุทยานฯมีจำนวนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะช่วงฤดูการท่องเที่ยว

- เจ้าหน้าที่อุทยานฯ มีบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ดูแล

พื้นที่ได้ไม่ทั่วถึง

2.6 ด้านราคา

ลักษณะเด่น

- ราคาค่าใช้จ่ายโดยรวมที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวภายในอุทยานฯมีความเหมาะสม

ลักษณะด้อย

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบางส่วนเห็นว่าราคาค่าเข้าอุทยานมีราคาค่อนข้างสูง

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้

3.1) สภาพภูมิอากาศที่เย็นสบายตลอดทั้งปี โดยเฉพาะหน้าหนาวที่มักมีแม่คะนึ่งให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง

3.2) ทิวทัศน์ที่สวยงาม

3.3) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย

3.4) ที่พักที่มีรองรับหลากหลายรูปแบบ

3.5) ความมีชื่อเสียงของอุทยานแห่งชาติ

5.2 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.1) จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเฉลี่ย

จากคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติฯ พบว่าโดยทั่วไปนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 ใช้เวลาในการท่องเที่ยว จำนวน 1- 2 วัน (หรือไปเช้าเย็นกลับ) อาจจะมีพักค้างคืนวันศุกร์ เสาร์บ้าง ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว แต่ถ้าเป็นช่างภาพ กลุ่มประชุมสัมมนาตามโรงแรมและมีบ้านพักตากอากาศที่เขาใหญ่จะมาพักจำนวนหลายวัน

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป มีประมาณร้อยละ 10 เข้าพักเฉลี่ย 1- 10 วัน ช่วงฤดูหนาวจะมีกลุ่มเอเชียจากเกาหลี ญี่ปุ่น และได้หวั่นเข้ามาตีกอล์ฟ จะพักจำนวนหลายวัน

1.2) กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ได้แก่

1.2.1) เดินป่า ชาวต่างชาติจากยุโรปนิยมการเดินป่าในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ส่วนใหญ่ที่เดินทางมาเป็นนักเรียน นักศึกษา และอาจารย์ชาวยุโรป มาในช่วงเดือนมิถุนายน – ตุลาคม ซื้อโปรแกรมทัวร์ 1 day trip สำหรับกลุ่มเดินทางมาเองมีบ้าง และซื้อโปรแกรมทัวร์ half day

1.2.2) ศึกษาธรรมชาติ ชาวต่างชาติจากยุโรปนิยมการศึกษาพันธุ์สัตว์ และพันธุ์พืช นานาชนิด เพราะมีความแตกต่างจากประเทศของพวกเขา ตลอดจนได้ชื่นชมความสวยงามของธรรมชาติ สำหรับชาวไทยขึ้นชอบการเดินทางชมธรรมชาติในระยะสั้นๆ

1.2.3) ส่องสัตว์/ถ่ายภาพสัตว์ป่า เพื่อดูกระทิง สัตว์ป่า ซึ่งการส่องสัตว์ เป็นระบบสวัสดิการที่ทำอยู่โดยให้ลูกหลานของเจ้าหน้าที่ข้างนอกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยการจัดฝึกอบรมด้านสัตว์ป่า และระบบนิเวศ มีนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาสัมผัสไนท์ซาฟารี ทางอุทยานจะให้คนกลุ่มดังกล่าวพาไปส่องสัตว์ โดยใช้รถส่วนตัว ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ด้านนี้อยู่ประมาณ 70 คน โดยที่ได้รับมาตรฐานและผ่านการฝึกทุกคน และจะมีบัตรให้ โดยที่บุคคลกลุ่มนี้จะอาศัยอยู่ในละแวกเขาใหญ่

1.2.4) ดูนก นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติขึ้นชอบการดูนก โดยเฉพาะนกที่หายาก เช่น นกเงือก เป็นต้น

1.2.5) เทียน้ำตก นักท่องเที่ยวนิยมไปดูจุดชมวิวน้ำตกในเขาใหญ่ ที่มีชื่อเสียงคือ น้ำตกเหวสุวัต นอกจากนี้ทางชมรมจะพานักท่องเที่ยวไปดูค้างคาวปากย่น ในวัดเขตตำบลหมูสี เป็นถ้ำค้างคาวหลายล้านตัว ตอนเย็นจะบินออกมา

1.2.6) พายเรือแคนู/คายัค บริษัททัวร์จะเสนอพายเรือคายัค ล่องเรือไปดูตัวตะกอก ซึ่งเป็น Chinese dragon พบแค่ 5 ประเทศในโลกมีลักษณะคล้ายกับกิ้งก่า เป็นเส้นทางพายเรือที่ร่มรื่น ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ชม 2 ฝั่งคลอง และถ่ายรูปตัวตะกอก

1.2.7) ตั้งแคมป์ นักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาธรรมชาติจะเข้ามาตั้งแคมป์ นอกจากนี้มีชมรมศึกษาธรรมชาติ และเจ้าหน้าที่จากภาครัฐที่เข้ามาตั้งแคมป์ และทำกิจกรรมบนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

1.2.8) ถ่ายรูป นักท่องเที่ยวชาวไทยขึ้นชอบการชมธรรมชาติในช่วงฤดูหนาวมักจะมาเที่ยวชมดอกไม้บาน ดูแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไร่องุ่น เพื่อมาเก็บองุ่น หรือทำไวน์ ทุ่งทานตะวัน ไร่สตอร์รี่เบอร์รี่ เพื่อถ่ายรูป นอกจากนี้นักท่องเที่ยวมาชมซากุระบานหรือต้นคูณชมพู ที่เส้นทางถนนรัชชต์ช่วงเดือนเมษายน (ช่วง Low Season ของเขาใหญ่) เช็คอินที่ The piano สำหรับช่วง

Low Season มีการประกวดแข่งขันถ่ายภาพเขาใหญ่ ใช้ชื่อว่า Season Change จัดขึ้นปีที่แล้วและมีโครงการจะจัดต่อเนื่องในแต่ละปี

1.2.9) ปันจักรยาน นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติชื่นชอบการปั่นจักรยานรอบๆ เขาใหญ่ เนื่องจากอากาศดี ทักษะสภาพสวยงามเหมือนอยู่ในสวิสเซอร์แลนด์ และนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมขี่มอเตอร์ไซด์เที่ยวชมตลาดท้องถิ่น

1.2.10) เล่นกอล์ฟ และชมคอนเสิร์ตที่โบนันซ่า

1.3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจำแนกเป็นชาวไทยและชาวต่างชาติดังนี้

นักท่องเที่ยวชาวไทย ถ้ามาเป็นครอบครัวจะนำอาหารมาทำเอง ค่าใช้จ่ายไม่เกิน 200 บาท ต่อคน แพคเกจทัวร์สำหรับคนไทยวันละ 900 บาท

นักท่องเที่ยวต่างชาติ เพิ่มค่าธรรมเนียมเข้าอุทยาน 400 บาท 70-80 % ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซื้อทัวร์มาเอง แพคเกจทัวร์สำหรับชาวต่างชาติวันละ 1,300 บาท

ค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวต้องจ่าย ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติชาวไทย คนละ 40 บาท ชาวต่างชาติ คนละ 400 บาท สามารถเข้าชมได้ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น.

ทั้งนี้มีการสะท้อนความคิดเห็นกลับ (feedback) ว่าค่าใช้จ่ายส่วนอุทยานค่าธรรมเนียม ค่าอาหารที่พักร่างๆ สมเหตุสมผล โดยที่ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานคนไทย 40 บาทต่างชาติ 400 บาท และทำให้ชาวบ้านได้รับรายได้จากตรงนี้เช่นกันโดยขับรถสองแถวพานักท่องเที่ยวมาเที่ยวยังอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

1.4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักค้างคืนที่ใด เพราะเหตุใด

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งส่วนใหญ่ เป็นชาวฝรั่งเศส และเยอรมัน จำนวนร้อยละ 70 ชื่นชอบในการพักที่รีสอร์ท โดยจองผ่าน Agoda จะเน้นที่พักราคาถูก คือ มีห้องนอนและห้องน้ำ เพียงพอ และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาถ้าเป็นแบบ Walk In จะเป็นกลุ่ม Backpacks ที่เดินทางมาโดยรถไฟ นักท่องเที่ยวต่างชาติเน้นที่พักประหยัด เนื่องจากพวกเขาต้องเดินทางท่องเที่ยวหลายจังหวัด เชื่อมโยงกัน จึงต้องประหยัด ซึ่งราคาที่พักมีตั้งแต่ 550 – 3,500 บาท ตามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยชื่นชอบในการเข้าพักรีสอร์ทเช่นเดียวกัน เพราะเน้นความเป็นธรรมชาติและประมาณร้อยละ 60 ของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่เข้าพัก เนื่องจากพักที่กรุงเทพฯ และสามารถเดินทางไปเข้าเย็นกลับได้

นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยบางส่วนที่ต้องการชมธรรมชาติ ส่องนก จะพักในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประมาณ 3-5 วัน โดยการพักในลานกางเต็นท์

และมีนักท่องเที่ยวกลุ่มข้าราชการที่เข้ามาพักในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อประกอบกิจกรรมอบรมเชิงนิเวศ

2) การสะท้อนลักษณะเด่นและลักษณะด้อย

2.1) ด้านพื้นที่

ลักษณะเด่น

- ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และเป็นเมืองมรดกโลกที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เชื่อม 4 จังหวัดด้วยกันจึงทำให้เขาใหญ่เป็นจุดขาย

- ความเป็นธรรมชาติ และความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ
- มีความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์
- ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช
- มีการบริหารจัดการพื้นที่ ดูแลและเฝ้าระวังเรื่องไฟป่า
- แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพ มีชาวบ้านเข้ามาทำกิจกรรม
- ที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร
- อากาศดี

ลักษณะด้อย

- การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด

- เขาใหญ่และปากช่อง ไม่มีประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นแค่เมืองทางผ่านที่คนย้ายเข้ามาอยู่เท่านั้น ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม่มีความเหมาะสมต่อพื้นที่นี้

- ควรมีการบูรณาการแผนการท่องเที่ยวร่วมกัน

2.2) ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ลักษณะเด่น

- สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้ากับสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ที่พัก ร้านอาหาร การบริการ บริษัทนำเที่ยว ตลอดจนรถบริการนำเที่ยว มีพร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติ และชาวไทย

- มีการจัดการที่ดีในเรื่องของเสียง มีกฎกติกาสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางขึ้นไปยังอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ สามารถให้ประกอบกิจกรรมที่ใช้เสียงถึงแค่ประมาณ 22.30 น. แต่ช่วงปีใหม่ไม่เกิน 23.30 น. ขอให้หยุดการใช้เสียง

- การจัดการขยะค่อนข้างดี สะอาด เรียบร้อย
- มัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่เป็นมืออาชีพ มีบัตรมัคคุเทศก์ มีการดูแลนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ตลอดจนทำประกันชีวิตคุ้มครอง เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางกับบริษัทนำเที่ยว สำหรับในกรณีที่

มีนักท่องเที่ยวสูงอายุ และนักท่องเที่ยวมีจำนวนมาก ทางบริษัททัวร์ได้จัดเตรียมมัคคุเทศก์ที่มีประสิทธิภาพสูงรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว

- อุทยานแห่งชาติเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งเสริมนักท่องเที่ยวทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น พวกฉิ่งฉับทัวร์ พวกชอบใช้เสียง หรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ภาครัฐให้ความสำคัญเรื่องน้ำ เพราะน้ำมีความสำคัญต่อทุกภาคส่วน ฉะนั้นชุมชนชาวบ้าน ไม่ว่าจะอยู่ใกล้อุทยาน หรือในตัวจังหวัด ทุกคนร่วมอนุรักษ์ ทุกคนต้องร่วมมือกัน เหมือนกับว่าชุมชนร่วมมือกันและร่วมจากข้างล่างขึ้นข้างบน ซึ่งเป็นนโยบายของจังหวัด และเชื่อมต่อไป

- ผู้ประกอบการได้นำเสนอกิจกรรม และผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของ โรงแรมของตนเองให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเชิงนิเวศในพื้นที่นี้

- การศึกษาเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ถ้าคนมีความรู้ ความรู้สามารถเปลี่ยนคนเปลี่ยนทุกอย่างได้ และเปลี่ยนให้เกิดความยั่งยืนในเรื่องการท่องเที่ยวได้

- ทำโครงการเกี่ยวกับชาวบ้านที่อาศัยบริเวณรอบอุทยาน

- หากมีการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่างๆ มีการดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

- ผู้ประกอบการภาคเอกชน และผู้นำเที่ยวมีความรู้ที่จะอธิบายหรือถ่ายทอดให้นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ลักษณะด้อย

- นโยบายการจัดทำโครงการขึ้นอยู่กับหัวหน้าอุทยานเพียงผู้เดียว

- การเข้ามาพักบนอุทยานต่อครั้งประมาณ 100 กว่าคน ทำให้เกิดผลเสียต่อการบำบัดน้ำเสีย ควรจะมีการขึ้นลงเป็นเวลา เพื่อคืนพื้นที่ให้กับสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

- นักท่องเที่ยวนั่งดื่มเหล้าและส่งเสียงดัง ทำให้เกิดความรำคาญแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งต้องการชื่นชมธรรมชาติและมาพักผ่อนอย่างแท้จริง

- การจัดการขยะบนอุทยานค่อนข้างมีปัญหา เพราะเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอต่อการแยกขยะในแต่ละวัน

- อุทยานยังขาดมาตรฐานของโรงอาหารที่ทำแล้วยังไม่ผ่าน คือ ต้องการ green food good taste ซึ่งขาดระบบถ่ายของเสีย ดักอาหารไขมัน รวมถึงรสชาติของอาหาร

- องค์กรมักจะแสวงหากำไร และทำเพื่อส่วนรวมด้วยใจน้อย ด้วยเหตุนี้จึงต้องปลุกจิตสำนึกแลให้ความรู้แก่ภาคส่วนๆ ต่าง เพื่อจะพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

- ประเทศไทยมีปัญหาในด้านการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรต่างๆ มักจะโยนความรับผิดชอบให้แก่ผู้อื่น

- มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ (Carrying Capacity: CC) แต่ไม่เคร่งครัดในการปฏิบัติจริง

2.3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลักษณะเด่น

- รูปแบบการจัดการของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นต้นแบบของการจัดการ และการอนุรักษ์ธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

- การที่เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการดูแลนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเป็นอย่างดี เนื่องจากมีการให้ความรู้เกี่ยวกับเชิงนิเวศต่างๆ และนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีจิตสำนึกอนุรักษ์และไม่ทำลายธรรมชาติ รวมถึงเป็นการอนุรักษ์ต้นน้ำไม่ให้มีสิ่งปนเปื้อน เพราะนักท่องเที่ยวพักด้านข้างอุทยาน

- อุทยานมีกฎ ระเบียบอย่างเข้มงวด

- ป้ายบอกทาง หรือการสื่อความหมายชัดเจน

- ชาวต่างชาติให้ความสนใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และพวกเขามีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่แล้ว

- นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ในเรื่องความหลากหลายของพันธุ์พืช และสัตว์ป่าจากมัคคุเทศก์ ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางกับบริษัทนำเที่ยวในการขึ้นอุทยานแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ที่คอยให้ความช่วยเหลือ

- มีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เลือกทำอย่างหลากหลาย เช่น การส่องสัตว์โดยให้ลูกหลานของเจ้าหน้าที่ข้างนอกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม

- เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางอุทยานจึงมีโครงการรณรงค์จากเด็กมัธยมที่อยู่รอบๆ อุทยาน โดยการติดป้าย ใส่ mascot แจกbrochure ให้ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ลักษณะด้อย

- เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไม่ได้ทำหน้าที่ในการให้ความรู้ทางด้านเชิงนิเวศให้แก่นักท่องเที่ยวแต่กลับเป็นมัคคุเทศก์ที่เป็นผู้ให้ความรู้ สำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานเพียงแต่ให้ความช่วยเหลือยามที่เกิดปัญหาอยู่ห่างๆ

- เจ้าหน้าที่ไม่กล้าบังคับให้กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีฐานะและมีอิทธิพลให้ทำตามกฎได้

- นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวไทยยังขาดจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม ขาดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แม้อุทยานจะออกกฎระเบียบมาแต่ก็ไม่ปฏิบัติตาม จึงควรสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างมาก

- ปัญหานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีพฤติกรรม แอบลักลอบเข้าป่าในเส้นทางที่ห้ามโดยลำพังและไม่มีการลงทะเบียน เกิดการสูญหาย ทำให้ตามหาตัวค่อนข้างลำบาก

- กฎข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ ควรไม่ยาวเกินไป ให้มีความกระชับ สั้นๆ
- ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ และทางชมรมยังไม่ค่อยทราบมาตรฐานหลักทางด้านกา
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเท่าที่ควร
- เรื่องการสื่อความหมายจากป้ายไปยังแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวควรชัดเจนมากกว่านี้
- นักท่องเที่ยวขาดความรู้เมื่อต้องเผชิญกับช้างที่ออกมาหากินตามท้องถนนทางขึ้น
เขาใหญ่ ตกใจจึงทำให้เกิดอันตรายถึงชีวิต

2.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ลักษณะเด่น

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการ
อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมมือกันในการในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว
กันเป็นอย่างดี
- มีการสร้างเครือข่าย
- โครงการสองนครบุรี โดยมีสองนคร คือ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัด
นครนายก สำหรับสองบุรี คือ สระบุรี และปราจีนบุรี ซึ่งทุกจังหวัดล้อมรอบในอุทยานแห่งชาติเขา
ใหญ่เพื่อทำงานร่วมกันในการจัดการท่องเที่ยวที่เข้ายังปราจีนบุรี ข้ามเขาใหญ่มายังปากช่อง เพื่อเพิ่ม
การท่องเที่ยว วันท่องเที่ยวให้มากขึ้น และเพิ่มเงินจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น และขณะเดียวกันอุทยานเป็น
ศูนย์กลางแล้วสามารถรับรู้ได้ในส่วนของ ใคร ทำอะไร ที่ไหน จึงคิดว่าส่วนนี้เป็นทั้งส่วนสร้างรายได้
และต้องช่วยกันรักษา โดยมีอุทยานเป็นผู้ดูแลชุมชนที่อยู่ล้อมรอบ
- มีการผลักดันให้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกที่ได้รับการ
พัฒนาแล้วตามโครงการอนุรักษ์ คือ เที่ยวแล้วทำอย่างไรให้พื้นที่ยั่งยืน พร้อมกับดูแลนักท่องเที่ยว
ที่เข้าไปท่องเที่ยว และไม่ทำลายธรรมชาติ
- กระจายรายได้ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นโดยการประกอบอาชีพทัวร์ และเป็น
มัคคุเทศก์ที่ได้รับบัตรไกด์จากกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งมีการบริหารจัดการขับรถพา
นักท่องเที่ยวขึ้นอุทยาน
- ผู้ประกอบการร้านอาหาร และบริษัทนำเที่ยวในพื้นที่มีความเข้าใจและตระหนัก
ถึงปัญหา และรักษาธรรมชาติ
- เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
มีส่วนร่วมในการนำเที่ยว ขับรถนำเที่ยว
- มีการอนุรักษ์แนวไฟป่า และมีการรณรงค์การเผาป่า

ลักษณะด้อย

- ช่วง Low Season ผู้ประกอบการขาดรายได้อย่างหนัก แม้จะมีการจัดกิจกรรมเพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวแต่ก็ไม่ค่อยได้ผล
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการลงทุนน้อยมาก ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการเป็นคนภายนอกและจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นลูกจ้าง แม่บ้าน
- ชุมชนให้ความสำคัญเชิงนิเวศน้อย ค่อนข้างเอาเปรียบธรรมชาติมาก เช่น ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น ฉะนั้นนั้นควรต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้แก่ชาวบ้าน
- ผู้ประกอบการที่เขายใหญ่ยังขาดการรวมกลุ่มกันเพื่อปรึกษาหารือกัน ทำ workshop ร่วมกัน ควรจะต้องปรับปรุงในเรื่องนี้เพื่อที่จะทำให้เขาใหญ่ยั่งยืนในทุกๆ ด้าน
- ชุมชนบริเวณรอบๆ อุทยานเปลี่ยนวิถีชีวิตคล้ายฝรั่ง เพราะด้วยพื้นที่และสิ่งแวดล้อมบีบให้เป็นแบบนั้น ชาวบ้านขายที่ดินของตนเองให้แก่ผู้ประกอบการหมด และผันตนเองเป็นลูกจ้าง ซึ่งบริเวณรอบๆ คล้ายกับสวิสเซอร์แลนด์ จึงทำให้วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย
- ชาวบ้านไม่ค่อยอยากจะทำอาชีพกับเจ้าหน้าที่ เพราะชาวบ้านบางคนยังคงล่าสัตว์อยู่

2.5) ด้านบุคลากร

ลักษณะเด่น

- มีการจัดอบรมให้ความรู้ให้กับผู้ประกอบการ
- มัคคุเทศก์มีความเป็นมืออาชีพ และเป็นคนท้องถิ่นทำให้เข้าใจและรับมือกับปัญหาต่างๆ ได้ เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางขึ้นอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- หัวหน้าอุทยานคอยปลุกจิตสำนึกและประชุมร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- เจ้าหน้าที่ของอุทยานเขาใหญ่ มีการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง

ลักษณะด้อย

- ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวหาพนักงานนวดยาก และมักจะเรียกราคาสูงในช่วง High Season ซึ่งเป็นการเอาเปรียบลูกค้า
- เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติขาดทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งมีแต่มัคคุเทศก์ที่สามารถสื่อสารได้เท่านั้น
- ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มืออาชีพในท้องถิ่นมีเพียงคนกลุ่มเดียว ดังนั้นจึงค่อนข้างมีอิทธิพลในท้องถิ่น เมื่อผู้ประกอบการพามัคคุเทศก์จากที่อื่นเข้ามามักจะเกิดปัญหาเข้ากับมัคคุเทศก์กลุ่มท้องถิ่นไม่ได้ จึงทำให้อยู่ไม่ได้ และดังนั้นผู้ประกอบการจึงต้องใช้มัคคุเทศก์มืออาชีพในท้องถิ่นเท่านั้น

2.6) ด้านราคา

ลักษณะเด่น

-

ลักษณะด้อย

- ราคาค่าใช้จ่ายของเขาใหญ่ มีราคาสูงกว่าที่อื่น ของใช้มีราคาแพง
- ยังไม่มีผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่น ที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของเขาใหญ่

อย่างชัดเจน

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้

3.1) มีสัตว์ป่าหลายชนิด มีสัตว์ป่าจำนวนมาก มีความต้องการดูช้าง คุณกเงือกเป็นนกที่หายาก ลิงและแมงมุม เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต้องการมาชม และสัมผัสของจริง ซึ่งแตกต่างจากประเทศของพวกเขา

3.2) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช

3.3) ความเป็นมรดกโลก

3.4) มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย

3.5) ผู้นำ และผู้ประกอบการ ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ การหารายได้ และการสร้างเรื่องราวทางการท่องเที่ยว

3.6) อากาศดี อากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี มีช่วงที่อุณหภูมิสูงกว่า 40 องศาเซลเซียสไม่เกิน 10 วันต่อปี และไม่มีหมอกควัน

3.7) กิจกรรมให้เลือกทำอย่างหลากหลาย เช่น เดินป่า ถ่ายรูป ฟังเสียงธรรมชาติ ปั่นจักรยาน เป็นต้น

5.3 อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.1) จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเฉลี่ย

จากคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติฯ พบว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวไทย นิยมเที่ยวกัน 2 วัน 1 คืน ส่วนชาวต่างชาติที่มาเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษและกลุ่มสแกนดิเนเวีย ซึ่งเดินทางมาจากหัวหิน นิยมเที่ยวกัน 3 วัน 2 คืน โดยมากมักเป็นช่วงวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์

1.2) กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ได้แก่

1.2.1) ชมทะเลหมอก เขาพะเนินทุ่ง รับนักท่องเที่ยวที่ประสงค์จะค้างแรมบนเขา พะเนินทุ่งได้เพียงวันละ 150 คน นักท่องเที่ยวที่เกินจากจำนวนนี้จะต้องลงมาพักที่แคมป์บ้านกร่าง

1.2.2) เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ชาวต่างชาติ (ฝรั่ง) ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป นิยมเดินทาง มาเป็นกลุ่มๆ ละ 2-3 คน หรือกลุ่มใหญ่ไม่เกิน 8 คน จะจ้างรถรับจ้างให้พาขึ้นไปศึกษาธรรมชาติ ระหว่างกิโลเมตรที่ 36 ถึง 30 โดยไล่จากกิโลเมตรที่ 36 ลงมา รถจะลงมาจอดรอที่ ก.ม. 30

1.2.3) ดูนก/ดูผีเสื้อ กิจกรรมดูนกจะเริ่มกันตั้งแต่เช้า สำหรับกิจกรรมดูผีเสื้อจะเริ่ม ในช่วงเที่ยงวันเป็นต้นไป เนื่องจากผีเสื้อชอบแสงแดด

1.2.4) นั่งเรือเที่ยวในอ่างเก็บน้ำ โดยมีเรือของเอกชนไว้บริการ โปรแกรมเที่ยวรอบ อ่างเก็บน้ำ 1 ชั่วโมง คิดค่าบริการ 600 บาท/ลำ/10 คน, เที่ยวสำนักสงฆ์-ไหว้พระเกาะโสม 1 ชั่วโมง 30 นาที คิดค่าบริการ 1,000 บาท/ลำ/10 คน ล่องเรือต้นแม่น้ำเพชร 3 ชั่วโมง คิดค่าบริการ 1,500 บาท/ลำ/10 คน รวมถึงการล่องแก่งในแม่น้ำเพชร ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อกิจกรรมล่องแก่ง กับรีสอร์ทที่นักท่องเที่ยวพักได้

1.2.5) ชมเขื่อนและทางเดินทัพกรรม บริเวณริมอ่างเก็บน้ำ มีพื้นที่ที่สามารถกาง เต็นท์ได้ถึง 500 หลัง

1.2.6) เที่ยวน้ำตกทอทิพย์ น้ำตกป่าละอู โดยน้ำตกป่าละอูเป็นน้ำตกที่รถสามารถ เข้าถึงได้สะดวก สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณวันละ 200 คน

1.2.7) ดูช้างที่ป่าละอู พื้นที่ใกล้กับน้ำตกป่าละอู และริมอ่างเก็บน้ำกะหรง 3 หมู่ 3 บ้านป่าแดง ต.ป่าแดง อ.แก่งกระจาน จะมีโขลงช้างป่าลงมาเดินหากินอยู่บริเวณนี้

1.3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจำแนกออกได้หลายแบบ กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่วางแผนเดินทาง มาเที่ยวเอง เป็นกลุ่มที่มีเวลาอยู่ในอุทยานแห่งชาตินานกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาพร้อมกับบริษัทนำเที่ยว ซึ่งจะเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ หรือพักอยู่กับรีสอร์ทใกล้กับอุทยานแห่งชาติ หรืออาจจำแนก ค่าใช้จ่ายตามกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยกับชาวต่างประเทศ ได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวชาวไทย ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติฯ ผู้ใหญ่ 100 บาท เด็ก 50 บาท พาหนะที่นำเข้าไป 30 บาท (ในช่วงที่เก็บข้อมูลกรมอุทยานฯ มีแคมเปญ รณรงค์เที่ยวอุทยาน แห่งชาติวันธรรมดาสำหรับชาวไทยลด 50% ผู้ใหญ่เหลือ 50 บาท เด็ก 25 บาท)

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติฯ ผู้ใหญ่ 300 บาท เด็ก 200 บาท อาหารจานเดียว (รวมน้ำเปล่า) มื้อละ 60 บาท

ค่าธรรมเนียมการนำรถเข้าอุทยาน คันละ 30 บาท

ค่าธรรมเนียมการกางเต็นท์ นำเต็นท์มาเอง 30 บาท เช่าเต็นท์ของอุทยานแห่งชาติฯ
150 บาท

อาหารจานเดียว จานละ 50 บาท

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มากับบริษัทนำเที่ยวใช้จ่ายค่าที่พักรวมค่าอาหาร 1,500 -
2,000 บาท/2 คน รีสอร์ทที่อยู่รอบๆ อุทยานแห่งชาติ ราคาห้องพักประมาณ 1,800 - 2,000 บาท/
คืน และคิดค่าอาหาร 200 บาท/คน

เพิ่มเติมข้อมูลเรื่องค่าใช้จ่าย

จากคำสัมภาษณ์ของผู้ประกอบการรถรับจ้าง พบว่า รถกระบะที่วิ่งให้บริการในอุทยาน
แห่งชาติแก่งกระจานมีทั้งหมด 70 คัน เป็นของอุทยานฯ 20 คัน ผู้ประกอบการภายนอกอุทยานฯ 50 คัน
เวลาขึ้น-ลงรถ ที่ทำการอุทยานฯ สุโขทัยเนินทุ่ง เพื่อความสะดวกในการจราจรเป็น
ดังนี้

รอบขึ้น 05.00 - 07.00 น. ให้ลง 09.00 - 10.00 น.

รอบขึ้น 13.00 - 15.00 น. ให้ลง 16.00 - 17.00 น.

การขึ้นชมทะเลหมอกรอบแรกต้องออกเดินทาง 05.00 กลับลงมา 09.00 น. ราคา
ค่าบริการ 1,600 บาท/คัน/10 คน หากนักท่องเที่ยวไม่ลงมาในช่วงเวลาดังกล่าวจะต้องรอลงรอบ
16.00 น. กิจกรรมในช่วงที่รอนั้น นักท่องเที่ยวนิยมเดินเท้าเข้าไปชมน้ำตกทอทิพย์ การเดินทาง
ลงในรอบ 16.00 ผู้ประกอบการคิดค่าบริการ 2,000 บาท/คัน ซึ่งคิดราคาเท่ากับการพักค้างแรมบน
เขาพะเนินทุ่ง 1 คืน

การเดินทางสู่ 1) โป่งลึก-บางกรวย 2) บ้านกร่าง 3) เขาพะเนินทุ่งห้ามนักท่องเที่ยว
เดินขึ้นจักรยาน ขับรถมอเตอร์ไซด์ รถบรรทุก รถบัสขนาดใหญ่เข้ามา เพราะคำนึงถึงความปลอดภัย
และไม่อนุญาตให้ใช้รถตู้ รถเก๋ง จากบ้านกร่างขึ้นเขาพะเนินทุ่ง ให้ใช้รถรับจ้างของชมรม
ผู้ประกอบการรถรับจ้างและของอุทยานแห่งชาติขึ้นไปเท่านั้น

1.4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักค้างคืนที่ใด เพราะเหตุใด

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะพักที่รีสอร์ทใกล้อุทยานแห่งชาติฯ เนื่องจากมีความ
สะดวกสบายมากกว่า

2) การสะท้อนลักษณะเด่นและลักษณะด้อย

2.1) ด้านพื้นที่

ลักษณะเด่น

- มีความเป็นธรรมชาติ
- เป็นอุทยานแห่งชาติที่มีกระแสน้ำจืด นกเงือกหลายหลายสายพันธุ์ และสัตว์ป่าน้อยใหญ่นานาชนิด เช่น ช้าง กระทิง ค่าง ชะนี อีเห็น เป็นต้น

- สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก
- กำลังพัฒนาให้เป็นแหล่งมรดกโลก

ลักษณะด้อย

- ทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งต้องมีการควบคุมเวลาขึ้นลง
- การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภคต่างๆ ไม่สามารถทำได้สะดวก การดำเนินทุกอย่างต้องขออนุญาตและติดขัดในเรื่องกฎหมาย

2.2) ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ลักษณะเด่น

- โครงการเพาะกล้าไม้
- การประชุมร่วมของผู้ประกอบการ
- มีการเฝ้าระวังการปล่อยน้ำเสียสู่แม่น้ำ
- มีกลุ่มอนุรักษ์แม่น้ำเพชรสนับสนุนด้านงบประมาณในวันอนุรักษ์แม่น้ำเพชร
- ไม่เปิดรับนักท่องเที่ยวทุกคณะถ้ามีนักท่องเที่ยวเต็มตามขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ (Carrying Capacity: CC)

ลักษณะด้อย

- ยังไม่มีการบูรณาการความรู้
- บางรีสอร์ทสร้างสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำแม่น้ำ
- นักท่องเที่ยวไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

2.3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลักษณะเด่น

- มีป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ และป้ายบอกระยะทาง
- มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่าในพื้นที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวอะไรบ้าง
- หมู่ 10 บ้านพุเข็ม เป็นต้นแบบของบ้านพักสัมพัทธธรรมชาติ
- หมู่ 3 บ้านถ้ำเสือ เป็นต้นแบบของโครงการธนาคารต้นไม้ การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

ลักษณะด้อย

- ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ ป้ายบอกทางยังไม่มีแพทเทิร์น (Pattern) หรือแม่แบบที่ชัดเจน และไม่มีป้ายที่เป็นภาษาอังกฤษ
- นโยบายที่ส่วนกลางกำหนด ไม่ได้แยกประเภทของการท่องเที่ยวชัดเจน

2.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ลักษณะเด่น

- ชมรมการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำเพชร-แก่งกระจาน เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ และรีสอร์ทที่มีการประชุมร่วมกันทุกปี
- อุทยานแห่งชาติฯ มีกิจกรรมปลูกป่า ดึงผู้ที่อาศัยอยู่รอบอุทยานฯ และผู้สนใจจากที่อื่นๆ ให้เข้ามาร่วมกิจกรรมได้เป็นจำนวนมาก
- ผู้ประกอบการรอบอุทยานแห่งชาติฯ จัดที่พักเข้าร่วมหรือแนะนำนักท่องเที่ยวให้ไปพัก
- มีการจัดตั้งคณะกรรมการ PACK มาร่วมกันแก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยว และจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม และชุมชนมีส่วนร่วมในแง่ของการส่งตัวแทนเข้ามาเป็นกรรมการ
- อุทยานแห่งชาติฯ มีการจัดโครงการชยะคืนถิ่น ให้นักท่องเที่ยวตื่นตัวเอาชยะมาแลกกล้าไม้ที่ด้านเขาสามยอด และแคมป์บ้านกร่าง
- ชุมชนมีโอกาสเข้ามาร่วมให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น รถรับจ้าง เรือรับจ้าง

ลักษณะด้อย

- ความร่วมมือกันยังไม่ดีเท่าที่ควร หน่วยงานของรัฐยังไม่เชื่อว่าชาวบ้านจะดูแลรักษาธรรมชาติไว้ได้
- ความไม่เข้าใจกันเกี่ยวกับการสื่อสารหรือการนัดหมายการใช้บริการรถ และเรือรับจ้าง
- การปิดอุทยานแห่งชาติฯ 3 เดือน คือ เดือนสิงหาคม-ตุลาคม ทำให้คนขาดรายได้

2.5) ด้านบุคลากร

ลักษณะเด่น

- ชมรมมีการบอกและแจ้งข่าวสารการท่องเที่ยว รวมถึงมีการอบรมตามโอกาส
- มีคฤหาสน์ที่นำนักท่องเที่ยวเข้าไปชมธรรมชาติในอุทยานเป็นของบริษัทตัวเอง

ลักษณะด้อย

- ผู้ประกอบการไม่มีเวลาเข้าร่วม ไม่ได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง
- อุทยานฯ มีการเรียกประชุม แต่ไม่มีการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ประกอบการ
- การไม่ได้รับทราบนโยบายการท่องเที่ยวทำให้ผู้ประกอบการแต่ละรายต่างคนต่างทำ

- บุคลากรขาดความรู้ด้านการเขียนโครงการ เพื่อขออนุมัติงบประมาณมาดำเนินการ
พัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้อง

- อุทยานมีบุคลากรน้อย

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

2.6) ด้านราคา

ลักษณะเด่น

-ราคาที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในพื้นที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม

ลักษณะด้อย

-เอเจนซีเป็นผู้กำหนดกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ประกอบการดำเนินการตาม

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้

3.1) สภาพที่เป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีนก และผีเสื้อ
หลากหลายสายพันธุ์

3.2) ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ

3.3) ค่าใช้จ่ายไม่แพง คุ่มค่ากับเงินที่จ่ายไป

3.4) ชุมชนมีอัธยาศัยไมตรีต่อนักท่องเที่ยว / เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

3.5) มีที่พักหลากหลายรูปแบบให้เลือก

3.6) อุทยานมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก

3.7) ทำกิจกรรมต่างๆ ได้เยอะ

3.8) การลดค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติ

5.4 อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันประกอบด้วยตัวแทน
ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.1) จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเฉลี่ย

จากคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติฯ พบว่า
นักท่องเที่ยว ที่เข้ามาเที่ยวเป็นชาวไทย นิยมเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ รองลงมา คือ 2 วัน 1 คืน
ส่วนใหญ่มากันเป็นครอบครัว นักท่องเที่ยวต่างชาติที่สำคัญ คือ ชาวจีน และชาวยุโรป

1.2) กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ได้แก่

1.2.1) ดูสัตว์ป่า/ถ่ายภาพสัตว์ป่า ได้แก่ ช้าง กระทิง ซึ่งใช้รถนำเที่ยวแบบ 4W มีมัคคุเทศก์บรรยายขณะพาชมสัตว์ป่า หากนักท่องเที่ยวสนใจส่องสัตว์ชนิดอื่น เช่น นก สามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติได้โดยตรง หรือติดต่อผ่านรีสอร์ท และบริษัทนำเที่ยวก็ได้ โดยทางอุทยานแห่งชาติฯ จะซึ่งคิดค่าบริการในอัตราครั้งละ 850 บาท นักท่องเที่ยวไม่เกิน 8 คน นอกจากนี้ชมรมยังมีบริการรถส่องสัตว์นอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติฯ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยคิดค่าบริการในอัตรา 850 บาทเท่ากัน (ราคาอาจเพิ่มขึ้นตามระยะทาง)

1.2.2) เดินเส้นทางธรรมชาติ ชาวต่างชาติจากยุโรปนิยมการเดินป่าระยะสั้น

1.2.3) ทำโป่งเทียม นักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมนี้ส่วนใหญ่มักเป็นหมู่คณะ หรือมาในนามขององค์กรต่างๆ เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR)

1.2.4) ดูดวงอาทิตย์ขึ้น ที่หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ที่ กร.2 สำโหรง และดูดวงอาทิตย์ตกที่จุดตรวจห้วยลึก

1.3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจำแนกเป็นชาวไทยและชาวต่างชาติดังนี้

นักท่องเที่ยวชาวไทย มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,200-2,500 บาท/คน/วัน

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีค่าใช้จ่ายประมาณ 3,500 บาท/คน/วัน

ค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวต้องจ่าย ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติชาวไทย ผู้ใหญ่คนละ 40 บาท เด็ก 20 บาท ชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ 200 บาท เด็ก 100 บาท ค่ารถนำเที่ยวคันละ 850 บาท สามารถชมได้ตั้งแต่เวลา 14.00-18.00 น. เงินที่เก็บได้จากนักท่องเที่ยวจะจัดสรรให้ผู้เกี่ยวข้องดังนี้

- ค่ามัคคุเทศก์	170 บาท
- คนขับรถ	500 บาท
- นำเข้ากองกลางของชมรม	50 บาท
- ค่าบำรุงพื้นที่	130 บาท

ทั้งนี้มีการสะท้อนความคิดเห็นกลับ (feedback) ว่าค่าใช้จ่ายที่ชมรมฯ จัดสรรให้กับมัคคุเทศก์นั้นน้อยเกินไป การจัดสรรให้กับคนขับรถอยู่ในอัตราที่เหมาะสม เนื่องจากชมรมมีมัคคุเทศก์ประมาณ 20-30 คน มีรถนำเที่ยว 50 คัน การจัดลำดับการให้บริการเรียงคิวกันไปเรื่อยๆ หากคิวไหนไม่สะดวกที่จะให้บริการ จะไม่มีการสลับคิวกัน แต่ต้องรอจนกว่าคิวจะวนกลับมาถึงอีกครั้ง

ในวันจันทร์-ศุกร์จะเตรียมรถและมัคคุเทศก์ไว้ (stand by) จำนวน 5 คัน วันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ จะเตรียมรถและมัคคุเทศก์ไว้จำนวน 10 คัน

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่ารถบริการนำเที่ยวมีราคาแพงเกินไป แต่นักท่องเที่ยวต่างชาติเห็นว่ามีเหมาะสมแล้ว โดยนักท่องเที่ยวบางกลุ่มจะแชร์ค่าบริการรถนำเที่ยวร่วมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น

1.4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักค้างคืนที่ใด เพราะเหตุใด

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักแรมที่โรงแรมและรีสอร์ทใกล้อุทยานแห่งชาติๆ เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่า นอกจากนี้ยังมีที่พักในอุทยานแห่งชาติๆ ห้องพักรวมมีลักษณะแบบห้องรวมเตียงสองชั้นสำหรับกลุ่มนักเรียนที่มาเข้าค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีลานกางเต็นท์ และมีโฮมสเตย์ของชุมชนใกล้อุทยานแห่งชาติๆ ซึ่งมีราคาพอเหมาะ

2) การสะท้อนลักษณะเด่นและลักษณะด้อย

2.1 ด้านพื้นที่

ลักษณะเด่น

- มีการบริหารจัดการพื้นที่ ดูแลและเฝ้าระวังเรื่องไฟป่า
- มีช้างป่าให้ชมเป็นจำนวนมาก ช้างไม่ทำอันตรายนักท่องเที่ยว สามารถดูช้างได้อย่างใกล้ชิดมาก

- แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพ มีชาวบ้านเข้ามาทำกิจกรรม
- คนเข้ามาในอุทยานแห่งชาติๆ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ลักษณะด้อย

- ช่วงหน้าแล้งน้ำไม่เพียงพอ
- ช้างป่าจำนวนมากต้องการความช่วยเหลือเรื่องน้ำและอาหาร

2.2) ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ลักษณะเด่น

- มีองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัด และมีการประชุมร่วมของผู้ประกอบการ
- มีการทำกระต๊อบน้ำให้สัตว์ป่า รวมถึงการปลูกพืชอาหารสัตว์ในอุทยานแห่งชาติๆ
- มีคฤหัสถ์ทุกคนได้รับการปลูกฝังให้เก็บขยะที่พบในป่า
- ชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีการแบ่งรายได้ไปช่วยเหลือคนในหมู่บ้าน โดยไม่ต้องร้องขอจากนอกชุมชน เช่น โรงเรียนในชุมชนจัดงาน สมาชิกชมรมจะให้ความร่วมมือจัดหารถขนของ ช่วยเหลือแรงงาน การจัดกิจกรรมงานสงกรานต์ การประกวดครอบครัวตาม่องถ่าย ชมรมจะส่งสมาชิกไปประกวดเทพี ส่งขบวนแห่ และหาแรงงานคนไปช่วยงาน รวมถึงการจัดหาสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับสมาชิกที่คลอดบุตร เจ็บป่วย และเสียชีวิต

- ประชาชนในพื้นที่ และผู้นำเที่ยวมีความรู้ที่จะอธิบายหรือถ่ายทอดให้แก่

นักท่องเที่ยว

ลักษณะด้อย

- ยังไม่มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ (Carrying Capacity: CC)
- อุทยานแห่งชาติฯ กั้นชมรมทำงานยังไม่ประสานสอดคล้องกัน เช่น ไม่มีคนรับสาย
เรื่องร้องเรียนต่างๆ

2.3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศลักษณะเด่น

- มีสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- มีบอร์ดแสดงชนิดของสัตว์ป่าที่พบในพื้นที่อุทยานแห่งชาติฯ
- วันเสาร์-อาทิตย์เปิดโอกาสให้ยุวมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นเยาวชนในหมู่บ้านมานำเที่ยว
เป็นการฝึกคนและเชื่อมต่อการท่องเที่ยวสู่คนรุ่นใหม่
- มีเจ้าหน้าที่หรือมััคคุเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยวทุกครั้ง
- การจัดกลุ่มนักท่องเที่ยวให้เข้าชมเป็นกลุ่มเล็กๆ ทำให้ง่ายต่อการควบคุมและดูแล
- ได้รับการสนับสนุนการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับมััคคุเทศก์และการทำแผ่นพับ
ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว จาก BLUPOINT และกลุ่มใบไม้

ลักษณะด้อย

- ไม่มีการให้ข้อมูลการปฏิบัติตนก่อนนักท่องเที่ยวไปถึงแหล่งท่องเที่ยว
- มีป้ายเตือนต่างๆ อยู่บ้าง แต่ไม่มาก และไม่โดดเด่น จึงใช้วิธีการให้ข้อมูลด้วย
บุคคลร่วมด้วย
- สื่อความหมายที่สร้างประสบการณ์ (สื่อความหมายของคนกับช้าง) ยังมีน้อย
- ไม่มีรถประจำทางผ่านเข้าออกอุทยานแห่งชาติ นักท่องเที่ยวต้องเช่ารถ หรือขับรถ
ส่วนตัวจึงจะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้
- ยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการชี้แจงกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน
- ที่พักแบบสัมผัสธรรมชาติหรือโฮมสเตย์ยังไม่แพร่หลาย มีผู้ประกอบการน้อยราย
- ในพื้นที่ยังไม่มีบริษัทนำเที่ยวที่ทำทัวร์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเฉพาะ
- กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังน้อย ไม่หลากหลาย การเดินทางไปเฝ้าดูช้าง
เพียงอย่างเดียวอาจไม่คุ้มค่า เป็นการเสียเวลามากเกินไป
- ป้ายประชาสัมพันธ์ในพื้นที่มักจะถูกสัตว์ทำลาย

2.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ลักษณะเด่น

- เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการนำเที่ยว ขับรถนำเที่ยว
- มีการวางแผนไขว่ของของการประชุม เช่น หากขาดการประชุม 1 ครั้ง ถูกตัดสิทธิ์ที่จะทำงานออกไป 1 รอบ
- เงินกองกลางที่ได้จากการท่องเที่ยวจะนำเข้าชมรม
- องค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ อาทิ องค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาล จัดอบรมการปฐมพยาบาลและมอบอุปกรณ์ปฐมพยาบาล กองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (World Wide Fund for Nature: WWF) ให้ความรู้และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โครงการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นที่ปรึกษาให้กับชมรมฯ
- ชุมชนนำผลิตภัณฑ์ OTOP เช่น สบู่ น้ำมันมะพร้าว ขนมปังไส้สับประรดที่ผลิตมาวางจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะด้อย

- หน่วยงานราชการกับผู้ประกอบการยังไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- ไม่ค่อยมีโครงการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- ขาดแผนแม่บทการท่องเที่ยว ทำให้การดำเนินงานไม่มีทิศทางที่ชัดเจน

2.5) ด้านบุคลากร

ลักษณะเด่น

- ผู้ประกอบการทุกภาคส่วนมาพูดคุยถึงปัญหา ความต้องการ และให้ข้อเสนอแนะ
- ชาวบ้านที่มีปัญหาระหว่างคนกับช้าง รวมตัวกันจัดตั้งชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สัตว์ป่ากุยบุรี ประกอบอาชีพเสริมเป็นมัคคุเทศก์ ขับรถพาชมสัตว์ป่า ทุกคนมีจิตอาสา ทำงานด้วยใจ
- เจ้าหน้าที่อุทยานฯ มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี
- มีสถาบันการศึกษาอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชน เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลักษณะด้อย

- การพัฒนาให้ชาวบ้านมีความคิดตามหลักวิชาการต้องใช้เวลา และใช้เหตุผลมาอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจต่างๆ
- การดำเนินการด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นไปในลักษณะแผนเชิงรับมากกว่าเชิงรุก

2.6) ด้านราคา

ลักษณะเด่น

- ราคาที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม ไม่แพงเกินไป
- เงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าที่พักกระจายสู่ชาวบ้าน และทำให้มีเงิน

หมุนเวียนในหมู่บ้าน

ลักษณะด้อย

- ยังไม่มีผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่น ที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของภูเก็ต

อย่างชัดเจน

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้

- 3.1) มีสัตว์ป่าหลายชนิด มีสัตว์ป่าจำนวนมาก พบเห็นสัตว์ป่าได้ง่าย
- 3.2) มีช้างป่าเป็นจุดดึงดูดความสนใจ และช้างป่าที่ภูเก็ตไม่ดุร้ายเหมือนบางที่
- 3.3) การใช้คำว่า ช้างป่าเมืองไทย กระตุ้นความสนใจ ทำให้มีคนอยากเข้าไปเที่ยวชม
- 3.4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นต้นแบบความสำเร็จของการแก้ปัญหาระหว่างคนกับช้าง

ทำให้คนกับช้างสามารถอยู่รวมกันได้

- 3.5) อยู่ใกล้กับอำเภอหัวหิน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากหัวหิน
- 3.6) มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย
- 3.7) มีหลายหน่วยงานให้ความร่วมมือและสนับสนุนการท่องเที่ยว
- 3.8) ผู้นำให้ความสำคัญกับการโปรโมท การหารายได้ และการสร้างเรื่องราว

ทางการท่องเที่ยว

- 3.9) มีการแลกเปลี่ยนนักท่องเที่ยวจากโครงการ “เมืองพี่เมืองน้อง” ระหว่างจังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์กับเมืองเล่อซาน มณฑลเสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน

5.5 อุทยานแห่งชาติเขาสก

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.1) จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเฉลี่ย

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติฯ พบว่าการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นน้ำ และบก นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวทางน้ำหรือแพส่วนใหญ่จะเป็นชาวไทย ที่มาจากทั่วประเทศ และเป็นคนวัยทำงานจากกรุงเทพมหานคร นิยมเที่ยว 2 วัน 1 คืน ในวันเสาร์หรืออาทิตย์ ส่วนชาวต่างชาติที่มาเที่ยวแพ

ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรปและกลุ่มสแกนดิเนเวีย นิยมเที่ยวกัน 3 วัน 2 คืน สุกร์ เสาร์ อาทิตย์ นักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติมีประมาณร้อยละ 40

1.2) กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ได้แก่

1.2.1) ล่องเรือ ชมทัศนียภาพรอบเขื่อน ชมภูเขาหินปูนรูปทรงแปลกตา

1.2.2) พักแรมบนแพ

1.2.3) พายเรือแคนู

1.2.4) พักแรมที่เขื่อน การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.)

1.2.5) เดินป่า /ศึกษาพันธุ์กรรมพืชที่หายาก

1.2.6) ส่องสัตว์

1.2.7) นั่งช้าง

1.3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายที่เกิด ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของนักท่องเที่ยว โดยภาพรวมแล้ว นักท่องเที่ยวชาวไทยจะใช้จ่าย 1,000 – 1,800 บาท/คน/วัน ส่วนชาวต่างชาติจะใช้จ่าย 1,500 – 3,000 บาท/คน/วัน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่รวมที่พัก อาหาร และคนเที่ยว

การท่องเที่ยวบนบก มีที่พักหลายระดับ ถ้าพักกับอุทยานแห่งชาติ รวมอาหาร 3 มื้อ ราคาประมาณ 1,000 บาท/คน ห้องพักแบบค่ายเขาวงกต รับผิดชอบได้ 60-100 คน เป็นห้องพัสดมพักได้ห้องละ 6 คน ราคาหลังละ 600 บาท

การท่องเที่ยวทางน้ำ ชาวต่างชาตินิยมพักกับแพของเอกชน ซึ่งจะรวมค่าเรือ ค่าที่พัก ค่าอาหาร คนนำเที่ยว และกิจกรรมที่จัดให้ วันธรรมดาห้องละ 13,000 บาท/2 คน วันหยุดราชการ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ห้องละ 1,800 บาท/2 คน เฉพาะชาวต่างชาติจะต้องจ่ายค่าเข้าอุทยานแห่งชาติเพิ่ม ณ ท่าเรือเทศบาล

แพของอุทยานแห่งชาติฯ คิดค่าบริการที่พักรวมอาหาร 800 บาท/คน แพของเอกชน เช่น ภูตะวัน ภูผาวารี คีรีวาริน คีรีธารา สายชล เกริกไพร คิดค่าบริการ 1,000 บาท/คน อย่างไรก็ตาม ราคาของแพที่พักยังไม่มีความมาตรฐานกลาง ต่างคนต่างเก็บ

1.4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ค้างคืนที่ใด เพราะเหตุใด

นักท่องเที่ยวที่เที่ยวทางบกนิยมพักที่รีสอร์ทใกล้ทางเข้าอุทยานแห่งชาติเขาสูง เนื่องจากมีความสะดวกสบายและมีที่พักให้เลือกหลากหลาย ถ้าท่องเที่ยวทางน้ำนิยมพักกับแพของบริษัทเอกชน

2) การสะท้อนลักษณะเด่นและลักษณะด้อย

2.1) ด้านพื้นที่

ลักษณะเด่น

- มีความหลากหลายทางชีวภาพ และมีความอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าชุกชุม
- มีพืชพรรณที่หายาก เช่น บัวผุด ปาล์มหลังขาว ไม้ 200-300 ชนิด
- ธรรมชาติสวยงาม เงียบสงบ
- ภูเขาและป่าไม้เขียวชอุ่มตลอดทั้งปี

ลักษณะด้อย

- การเดินทางยาก เส้นทางบางช่วงยังไม่สมบูรณ์นัก
- ฤดูแล้ง ขาดน้ำใช้ไม่มีน้ำประปา เมื่อถึงฤดูฝน ฝนตกหนักน้ำท่วม ดินถล่ม
- สาธารณูปโภคที่รัฐจัดสร้าง มีไฟฟ้าดับอยู่บ้าง

2.2 ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ลักษณะเด่น

- การจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติฯ ได้ควบคุมดูแลร่วมกับชุมชน เช่น ชุมชนบางหมาน

- อุทยานแห่งชาติฯ ได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมกับหมู่บ้านที่อยู่ใกล้อุทยานฯ เป็นประจำทุกเดือน

- แพบมีการใช้ถังบำบัดสิ่งปฏิกูลในตัว หน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกับอุทยานแห่งชาติฯ จะเข้ามาตรวจ 3-4 ครั้ง/เดือน

- เน้นกิจกรรมสร้างสรรค์ “ลิตเติลฮาลองเบย์” “ค้ายักษ์ฮาลองเบย์” ลากเรือแคนู สร้างความแตกต่าง

- “ลอยกระทงในดินแดนศักดิ์สิทธิ์” เล่าเรื่องราวเก่าๆ ก่อนที่จะมีการสร้างเขื่อน ให้นักถึงผู้เสียสละ อุทิศส่วนกุศลให้แก่สรรพสิ่ง ย้อนรำลึกถึงความหลัง รวมถึงการเล่าเรื่องราวของเขา พ่อตา (พ่อตาจริง) สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนในพื้นที่ให้ความเคารพนับถือ เงินรายได้จากการขายกระทงขนมปังนำไปมอบให้แก่เด็กยากจน

ลักษณะด้อย

- เทศบาลต้องจ่ายค่าดำเนินการจัดการขยะแพงกว่ารายได้ที่เก็บได้จากผู้ประกอบการ ยังไม่คุ้มทุน

- นายพรานลักลอบล่าสัตว์ป่า

2.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลักษณะเด่น

- เส้นทางเดินธรรมชาติมีความปลอดภัยสูง
- มีการรณรงค์ไม่ให้ล่าสัตว์
- แพนเน้นให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงผู้เสียสละพื้นที่อยู่อาศัย สัตว์ป่า ให้ความเคารพ

ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์

- อธิบายการสื่อความหมายด้วยการใช้ไม้คูกุเทศก์มืออาชีพ
- ใช้ไม้คูกุเทศก์ในท้องถิ่น

ลักษณะด้อย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่ค่อยเตรียมตัวในการศึกษาหาความรู้ แตกต่างกับ

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จะศึกษาหาข้อมูลก่อนเข้ามาศึกษาธรรมชาติ

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ลักษณะเด่น

- ผู้ประกอบการ พนักงานบริการ คนขับเรือ ไม้คูกุเทศก์เป็นคนในพื้นที่
- มีการซื้อวัตถุดิบจากชาวบ้าน

ลักษณะด้อย

- มีการตัดไม้ทำลายป่าในชุมชน

2.5 ด้านบุคลากร

ลักษณะเด่น

- มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนขับเรือ และเจ้าของแพ
- ให้ผู้ช่วยไกด์ติดตามศึกษางานจากไกด์รุ่นพี่
- ฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับการทำทัวร์ การจัดการความปลอดภัย
- เน้นความเป็นเอกลักษณ์องค์กรด้วยการให้ใส่เสื้อฟอร์มพนักงาน (Uniform)

ลักษณะด้อย

- คนในพื้นที่มีความรู้ไม่สูง (ม.3 ม.6) ไม่ค่อยได้บัตรไม้คูกุเทศก์
- ไม้คูกุเทศก์ท้องถิ่นมักจะไปประกอบอาชีพในแหล่งท่องเที่ยวอื่น
- รายได้ของผู้ประกอบการไม่สม่ำเสมอ แรงงานจึงหายไปประกอบอาชีพที่อื่น
- ผู้ให้บริการแพ เคยคิดจะทำมาตรฐานการบริการของพนักงาน แต่ยังไม่สำเร็จ

2.6 ด้านราคา

ลักษณะเด่น

- ผู้ประกอบการคิดว่าราคาที่คิดจากนักท่องเที่ยวนั้นเหมาะสมและคุ้มค่าแล้ว

ลักษณะด้อย

- นักท่องเที่ยวคิดว่าเงินที่ต้องจ่ายนั้นแพงเกินไป

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้

- 3.1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์
- 3.2) มีทัศนียภาพที่สวยงาม อากาศบริสุทธิ์ ไม่มีเสียงรบกวน
- 3.3) สถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักของคนในประเทศ รวมถึงชาวต่างชาติ
- 3.4) ความสะดวกสบายของที่พัก
- 3.5) มีกิจกรรมสร้างสรรค์
- 3.6) การบริการประทับใจ /บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีคุณภาพ
- 3.7) การแชร์ภาพวิวของเขื่อนเขี้ยวหลานในโซเชียลมีเดีย

5.6 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.1) จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวพักเฉลี่ย

การเดินทางและพักค้างแรม มี 2 รูปแบบคือ 1) นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ากลับเย็น กล่าวคือใช้เวลาท่องเที่ยวเกาะเพียง 1 วัน และ 2) นักท่องเที่ยวพักเฉลี่ย 3 วัน 2 คืน

1.2) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ได้แก่

กิจกรรมหลักที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจคือการดำน้ำ ดูปะการัง และถ่ายรูปตามชายหาด

1.3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

หากนักท่องเที่ยว ท่องเที่ยว 1 วัน มีค่าใช้จ่ายประมาณ 2000 – 2700 บาท รวมทุกอย่าง และ 3 วัน 2 คืน อยู่ที่ 5000++รวมที่พักที่เกาะ ซึ่งกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์สะท้อนเป็นเสียงเดียวกันว่ามีความคุ้มค่าเพราะราคานี้นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายได้และบริษัททัวร์ก็สามารถอยู่ได้

1.4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักค้างคืนที่ใด เพราะเหตุใด

รูปแบบการพักของนักท่องเที่ยวแบ่งเป็น 4 รูปแบบหลักๆคือ หากพักค้างคืนบนเกาะมีที่พัก 2 แบบ คือ เต็นท์และบ้านพักของอุทยาน หากไม่ได้ค้างคืนที่เกาะนักท่องเที่ยวเลือกพักรีสอร์ทและโฮมสเตย์ของชาวบ้านเป็นหลัก

2) การสะท้อนลักษณะเด่น และลักษณะด้อยของปัจจัยดังต่อไปนี้

2.1) ด้านพื้นที่

ลักษณะเด่น

- เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะปะการัง ฉลามวาฬ กระเบนราหู และปลาการ์ตูนที่มีความสวยงาม

- มีวิถีชีวิตของชาวมอร์แกน

ลักษณะด้อย

- บนเกาะมีที่พักไม่เพียงพอ

- ขาดพยาบาลประจำเกาะ

- จุดดำน้ำบางจุดมีปะการังฟอกขาว

- พื้นที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ไม่มีท่อนจอดเรือที่เพียงพอ ทำให้ต้องทิ้งสมอซึ่งไม่เป็นผลดีต่อปะการังแนวชายฝั่ง

2.2) ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม

ลักษณะเด่น

- การจัดกิจกรรมที่เน้นการ recycle เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวอีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

- การประหยัดพลังงาน เน้นเรื่องไฟฟ้าที่บ้านพัก มีการเปิด-ปิดเป็นเวลา ตั้งแต่ 18.30 – 22.00 น.และมีการจำกัดให้ใช้เท่าที่จำเป็น

- การนำขยะมา recycle และแยกขยะ

ลักษณะด้อย

-

2.3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลักษณะเด่น

- ดำน้ำ ดูปะการัง และมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

- ให้ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว

- การสาธิตการดำน้ำและการทิ้งไม่ให้กระทบกับปะการัง

- จัดนิทรรศการที่เกาะเรื่องทะเล ปะการัง สื่อ VDO โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นนักสื่อ
ความหมาย

- การศึกษาวิจัยเพื่อฟื้นฟูปะการังฟอกขาว

ลักษณะด้อย

-

2.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ลักษณะเด่น

- การว่าจ้างชาวเมอร์แกนให้มาทำงานกับทางอุทยานฯ เช่น การขับเรือรับ-ส่ง
นักท่องเที่ยว เพราะถ้าเขาอยู่เกาะเขาก็จะเก็บหอยขายเพียงอย่างเดียว แต่เมื่อเขามาทำงานกับ
อุทยานฯ บริษัททัวร์ เขาก็มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติมากขึ้น อีกทั้งยังมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

- การจัดอบรมให้ความรู้และการจัดประชุมร่วมกับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว
2 ครั้งต่อปี

ลักษณะด้อย

-

2.5) ด้านบุคลากร

ลักษณะเด่น

- เจ้าหน้าที่มีทักษะการว่ายน้ำ และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น สามารถช่วยเหลือ
นักท่องเที่ยวที่จมน้ำให้ปลอดภัยได้

ลักษณะด้อย

- การฝึกฝนเรื่องจิตบริการเพื่อเข้าหานักท่องเที่ยวได้อย่างมั่นใจภาษาควรมี
- การเรียนรู้ด้านภาษาเพิ่มเติมให้สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ โดยเฉพาะ
ภาษาอังกฤษ

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้

3.1) สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่ยังคงความสมบูรณ์และสวยงามทั้งเรื่องของ
ชายหาดที่ขาวละเอียด ปลายีสันสดใสหลากหลายชนิด และปะการังที่งดงาม

3.2) วิถีชีวิตชาวเมอร์แกน เป็นอีกหนึ่งจุดดึงดูดสำคัญของการท่องเที่ยวเนื่องจากเป็น
วิถีชีวิตที่คงความดั้งเดิม พบเห็นได้ยาก

การวิเคราะห์ PESTEL Analysis

การวิเคราะห์ PESTEL Analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ภาพรวมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาพกว้างของประเทศไทยในผ่านการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมและกฎหมาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศเป็นอย่างมาก

1) ด้านการเมือง (Political)

1.1) สถานการณ์ทางการเมืองที่ยังไม่แน่นอนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

1.2) เครือข่ายพันธมิตรทางการท่องเที่ยวมีความเหนียวแน่น

1.3) กลุ่มผู้มีอิทธิพลระดับท้องถิ่นมีบทบาทเด่นชัดในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

2) ด้านเศรษฐกิจ (Economic)

2.1) เศรษฐกิจอยู่ในภาวะชะลอตัวทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจมากขึ้นก่อนการเดินทางแต่ละครั้ง

2.2) ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เด่นชัด เช่น การนำใบเสร็จจากการท่องเที่ยวมาลดหย่อนภาษี

2.3) ภาคเอกชนลงทุนด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการเพิ่มมากขึ้น

2.4) การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศที่มีความเป็นเสรีมากขึ้นภายหลังการเปิดประชาคมอาเซียน

2.5) การกระจายรายได้ไม่ทั่วถึง

3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture)

3.1) โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society)

3.2) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

3.3) คนในท้องถิ่นอพยพย้ายถิ่นฐานทำงานในเมืองเพิ่มมากขึ้น

3.4) ระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น

4) ด้านเทคโนโลยี (Technological)

4.1) ระบบการติดต่อสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความสะดวก รวดเร็ว

4.2) ความสามารถของนักท่องเที่ยวในการใช้อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4.3) งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย และมีมิติการศึกษาที่ลงลึกในรายละเอียดในคราวเดียวกัน

5) ด้านสิ่งแวดล้อม (Ecological)

- 5.1) ระบบนิเวศถูกคุกกรุกโดยเฉพาะช่วงฤดูร้อนของทุกปี มักประสบปัญหาไฟไหม้ป่า
- 5.2) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ

6) ด้านกฎหมาย (Legal)

- 6.1) กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น การเผาป่า การคุ้มครองผู้บริโภค
- 6.2) กฎหมายหลายฉบับเป็นกฎหมายเก่าไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2525 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 เป็นต้น

การวิเคราะห์ SWOT Analysis

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์วิเคราะห์สภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

1) จุดแข็ง

- ภูมิทัศน์ที่สวยงาม เต็มไปด้วยความเป็นธรรมชาติ
- ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์
- การจัดสรรพื้นที่ (Zoning) การให้บริการที่มีความชัดเจนตามหลักวิชาการเพื่อให้เกิดการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้
- ราคาค่าใช้จ่ายภายในอุทยานแห่งชาติเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

2) จุดอ่อน

- ขาดการดูแล ปรับปรุง และรักษาแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องส่งผลให้บางช่วงของการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวนั้นอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม
- ปัญหาขยะที่มีปริมาณมากโดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว
- ขาดการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกินขีด
- ความสามารถในการรองรับในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว
- จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนไม่เพียงพอ
- เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติมีจำนวนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3) โอกาส

- แนวโน้มการท่องเที่ยวเน้นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
- การเปิดประชาคมอาเซียนส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางเพิ่มจำนวนมากขึ้น
- การเดินทางที่สะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะสายการบินต้นทุนต่ำ ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
- เทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบที่เข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายดาย

4) อุปสรรค

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็ว ส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือตั้งรับได้ทันท่วงที
- ปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองส่งผลให้นักท่องเที่ยวขาดความเชื่อมั่นในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย
- ภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกชะลอตัวส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 6 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า มีแนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศ 13 แนวทาง ประกอบด้วย **ด้านพื้นที่** มี 2 แนวทางคือ การยกระดับแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ และเชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ **ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม** มี 1 แนวทางคือ ส่งเสริมการทำ CSR (Corporate Social Responsibility) อันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร **ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** มี 1 แนวทางคือ สนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม **ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น** มี 1 แนวทางคือ สร้างความร่วมมือในกลุ่มธุรกิจ **ด้านบุคลากร** มี 1 แนวทาง คือ สนับสนุนท้องถิ่นให้คิดแคมเปญการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยตนเอง **ด้านราคา** มี 2 แนวทาง คือ สนับสนุนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวผ่านผลิตภัณฑ์และสินค้าที่ระลึก และส่งเสริมการขายนอกฤดูกาลท่องเที่ยว **ด้านประชาสัมพันธ์** มี 5 แนวทางคือ บูรณาการการสื่อสาร ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เป็นที่ยอมรับ สนับสนุนการท่องเที่ยวผ่านการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์และส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ

ตารางที่ 4.83 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศ
ในภาพรวมและผู้รับผิดชอบแต่ละแนวทาง

แนวทางการส่งเสริม		ผู้รับผิดชอบ
ด้านพื้นที่		
1	การยกระดับแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ อุทยานแห่งชาติ
2	เชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม		
3	ส่งเสริมการทำ CSR (Corporate Social Responsibility)	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยว
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		
4	สนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น		
5	สร้างความร่วมมือในกลุ่มธุรกิจ	ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยว
ด้านบุคลากร		
6	สนับสนุนท้องถิ่นให้คิดค้นแปรรูปการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยตนเอง	การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านราคา		
7	สนับสนุนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวผ่านผลิตภัณฑ์และสินค้าที่ระลึก	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยว
8	ส่งเสริมการขายนอกฤดูกาลท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ด้านการประชาสัมพันธ์		
9	บูรณาการการสื่อสาร	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
10	ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เป็นที่นิยม	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
11	สนับสนุนการท่องเที่ยวผ่านการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
12	ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
13	ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ	ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัด/ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายนอกประเทศ 17 แนวทาง ประกอบด้วย **ด้านพื้นที่** มี 2 แนวทางคือ การปรับปรุงแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ การมีสิ่งอำนวยความสะดวกและการรักษาความปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานสากล **ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม** มี 2 แนวทางคือ สนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม **ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** มี 2 แนวทาง คือ การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ การสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของแต่ละพื้นที่ **ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น** มี 1 แนวทางคือ ท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐร่วมกันออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ **ด้านบุคลากร** มี 1 แนวทาง คือ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท่องเที่ยวในต่างประเทศ **ด้านราคา** มี 2 แนวทาง คือ สนับสนุนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะสินค้าที่ระลึก และการส่งเสริมการขายในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว **ด้านประชาสัมพันธ์** มี 8 แนวทางคือ การปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation Y (Gen Y) ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มอาเซียน ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรป สนับสนุนการจัด FAM trip และ สนับสนุนการจัดโรดโชว์

ตารางที่ 4.84 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายนอกประเทศ
ในภาพรวมและผู้รับผิดชอบต่อแต่ละแนวทาง

แนวทางการส่งเสริม		ผู้รับผิดชอบต่อ
ด้านพื้นที่		
1	การปรับปรุงแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ อุทยานแห่งชาติ/ชุมชน/เอกชน
2	การมีสิ่งอำนวยความสะดวกและการรักษาความปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานสากล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ ชุมชน/เอกชน
ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม		
3	สนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
4	การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชุมชน/เอกชน

ตารางที่ 4.84 (ต่อ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		
5	การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ ชุมชน/เอกชน/อุทยานแห่งชาติ
6	การสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของแต่ละพื้นที่	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชุมชน/เอกชน/อุทยานแห่งชาติ
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น		
7	ท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐร่วมกันออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่	ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยว/ สถาบันการศึกษา/เอกชน/ชุมชน
ด้านบุคลากร		
8	การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท่องเที่ยวในต่างประเทศ	ชุมชน/สมาคม/การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ด้านราคา		
9	สนับสนุนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะสินค้าที่ระลึก	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชุมชน/เอกชน/สมาคมท่องเที่ยว
10	การส่งเสริมการขายในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชุมชน/สมาคมท่องเที่ยว/เอกชน
ด้านการประชาสัมพันธ์		
11	การปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการสื่อสาร	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชุมชน/สมาคมท่องเที่ยว/เอกชน
12	ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชุมชน/สมาคมท่องเที่ยว/เอกชน
13	ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation Y (Gen Y)	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
14	ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มอาเซียน	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
15	ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรป	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
16	สนับสนุนการจัด FAM trip	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ สมาคมท่องเที่ยว/เอกชน
17	สนับสนุนการจัดโรดโชว์	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ ชุมชน/สมาคมท่องเที่ยว

6.1 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศ

แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศทั้งมิติเจ้าบ้าน (Host) และมิติผู้มาเยือน (Guest) 13 ประเด็น ดังนี้

แนวทางมิติเจ้าบ้าน (Host)

1) ยกกระดับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระหว่างอุทยานแห่งชาติ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2) เชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเพิ่มมูลค่าในการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้และวันพำนักของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

3) ส่งเสริมการทำ CSR (Corporate Social Responsibility) อันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์การ สอดแทรกความรู้ในกระบวนการปฏิบัติ เพื่อตอกย้ำจิตสำนึกการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว สร้างความตระหนักในการรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นอีกหนึ่งวิธีในการสร้างความภาคภูมิใจให้กับนักท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน

4) สนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการสร้างประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยวโดยอาศัยกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการสร้างประสบการณ์ เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดโครงการ Let's Go Travel Green เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในจังหวัดหรืออุทยานแห่งชาติแก่กระแضان จังหวัดเพชรบุรี เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำโปงเทียมให้สัตว์ป่า เป็นต้น

5) บูรณาการการสื่อสารข้อมูลทางการท่องเที่ยวและการตลาดการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับตัวให้ทันกับยุคสมัยของข้อมูลข่าวสาร อีกทั้งยังเป็นการสร้างโอกาสการท่องเที่ยวร่วมกันกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทางการท่องเที่ยว

6) สนับสนุนให้ท้องถิ่นคิดแคมเปญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยตนเอง ให้ท้องถิ่นและชุมชนเกิดความรู้สึกของความเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาการคิดเชิงออกแบบ และการคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในมิติต่างๆ เพิ่มเติม

7) สร้างความร่วมมือในกลุ่มธุรกิจ เพื่อให้เกิดภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

8) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เป็นที่นิยมเพิ่มขึ้น ด้วยการสร้างค่านิยมให้นักท่องเที่ยวรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ

แนวทางมิติผู้มาเยือน (Guest)

1) สนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ

2) สนับสนุนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์/สินค้าที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์ในท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนรอบอุทยานฯ

3) ส่งเสริมการขายนอกฤดูกาลท่องเที่ยวให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี โดยกำหนดปฏิทินท่องเที่ยวและแผนประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

4) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย สื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยต้องเน้นช่องทาง Facebook Line Instagram Twitter Youtube Blog และกระทู้ในพันทิป เป็นต้น

5) ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ เช่นนักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation Y (Gen Y) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ชื่นชอบกิจกรรมที่แตกต่างจากช่วงวัยอื่น ซึ่งกิจกรรมที่ชื่นชอบเป็นพิเศษ คือการถ่ายรูปบันทึกภาพและเสียง หรือการขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวอื่น เช่นกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตมาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคม

6.2 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายนอกประเทศ

แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศทั้งมิติเจ้าบ้าน (Host) และมิติผู้มาเยือน (Guest) 17 ประเด็น ดังนี้

แนวทางมิติเจ้าบ้าน (Host)

1) ปรับปรุงแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระหว่างภาคีเครือข่ายที่จัดการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น กลุ่มชาวบ้าน ภาคเอกชน อุทยานแห่งชาติ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2) เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยใช้เทคโนโลยีรูปแบบต่างๆ เป็นสื่อกลางเพื่อความสะดวก ปลอดภัยและเพิ่มมูลค่าในการท่องเที่ยว

3) ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีส่วนรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม สอดแทรกความรู้ในกระบวนการปฏิบัติ เพื่อตอกย้ำจิตสำนึกการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นอีกหนึ่งวิธีในการสร้างความภาคภูมิใจให้กับนักท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน

4) สร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของแต่ละพื้นที่ เนื่องจากแต่ละอุทยานฯ มีจุดเด่นทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการสร้างประสบการณ์ให้เกิดกับนักท่องเที่ยวโดยอาศัยกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการสร้างประสบการณ์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่าง เช่น อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์มีชื่อเสียงเรื่องสภาพอากาศ โดยเฉพาะช่วงฤดูฝน ซึ่งเป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวไม่นิยมท่องเที่ยว แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรอาศัยโอกาสดังกล่าวเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้แสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ในช่วงฤดูฝน ผ่านกิจกรรม Deep Breath @ อินทนนท์ เป็นต้น

5) ปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบการสื่อสารทางการท่องเที่ยวให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของข้อมูลข่าวสาร

6) ท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐร่วมกันออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

แนวทางมิติผู้มาเยือน (Guest)

1) สนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น Let' s Go Travel Green เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว

2) สนับสนุนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้ให้กับอุทยานฯ เพิ่มมากขึ้นแต่แนวทางนี้จำเป็นต้องขับเคลื่อนตามแนวทางการพัฒนาสินค้าที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์

3) ส่งเสริมการขายในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว เพื่อสร้างโอกาสในการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นทั้งปี เนื่องจากแต่ละอุทยานฯ ต่างมีจุดเด่นที่แตกต่างกันไปในแต่ละปี ดังนั้นจึงเป็นโอกาสอันดีที่จะกำหนดปฏิทินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทุกแห่ง

4) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักท่องเที่ยวชาวยุโรป ต้องเน้น 5 ช่องทางหลัก 4.1) อินเทอร์เน็ต (Internet Penetration) 4.2) บล็อก (Reading and Writing Blogs) 4.3) วิดีโอ (Video watching) 4.4) การแบ่งปันรูป (Photo sharing) และ 4.5) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) ซึ่งช่องทางนี้มี เครือข่าย Facebook เป็นเครือข่ายที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและใช้กันมากที่สุดเกือบทุกประเทศ

5) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและการรักษาความปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานสากล

6) ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation Y (Gen Y) ซึ่งพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยว Generation Y เป็นกลุ่มที่ชื่นชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายแต่กิจกรรมหนึ่งที่คนกลุ่มนี้ชื่นชอบเป็นพิเศษ คือการถ่ายรูปบันทึกภาพและเสียง

7) ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่ม ASEAN เข้ามาท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่าในอนาคตอันใกล้ตลาดเชิงนิเวศกลุ่มนักท่องเที่ยวอาเซียนจะมีโอกาสเพิ่มขึ้นจากการเปิดประชาคมอาเซียน

8) ส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรปเข้ามาท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่าตลาดยุโรปเป็นตลาดที่มีสัดส่วนมากที่สุดและมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ตลาดนักท่องเที่ยวอเมริกันก็นับว่ามีศักยภาพสูงเช่นเดียวกัน เนื่องจากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาเป็นประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวสูงสุด

9) สนับสนุนการจัด FAM trip โดยดึงกลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เน้นที่ชาวยุโรปเพื่อมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติที่มีชื่อเสียงและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่น

10) สนับสนุนการจัดโรดโชว์ (road show) ที่เน้นการจัดกิจกรรมให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย

11) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท่องเที่ยวในต่างประเทศ

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษาเรื่องการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ 1) ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ 4) แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.1 การวิเคราะห์สถิตินักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

จากการวิเคราะห์จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติย้อนหลัง 5 ปี พบว่าภาพรวมจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในอีก 5 ปีข้างหน้าพบว่าการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ที่นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลงในปี พ.ศ.2560 และจะกลับมาเพิ่มขึ้นในอีก 4 ปีที่เหลือ ขณะที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีเป็นอุทยานฯเพียงแห่งเดียวที่จะมีนักท่องเที่ยวลดลงทุกปี แต่เมื่อพยากรณ์โดยรวมแล้ว พบว่าในอีก 5 ปีข้างหน้าสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยในทุกอุทยานแห่งชาติมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 45 สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปีในทุกอุทยานแห่งชาติ และเมื่อพยากรณ์โดยรวมแล้ว พบว่าในอีก 5 ปีข้างหน้านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในทุกอุทยานแห่งชาติจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 58

1.2 ลักษณะและพฤติกรรมการทำงานที่เกี่ยวของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทย

ลักษณะนักท่องเที่ยวชาวไทย

การศึกษาภาพรวมลักษณะนักท่องเที่ยวชาวไทยในทุกอุทยานแห่งชาติ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21-30 ปี รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 41-50 ปี และระหว่าง 21-30 ปี ตามลำดับ ส่วนมากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานะโสด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท นักเรียน/นักศึกษา และข้าราชการตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ย 25,587 บาท ดังแสดงในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ภาพรวมลักษณะนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายชื่ออุทยานฯ	ลักษณะนักท่องเที่ยวชาวไทย											
	เพศ (%)		อายุ (%)		การศึกษา (%)		สถานภาพ (%)		อาชีพ (%)		รายได้ (%)	
อช.ดอยอินทนนท์	หญิง	65.42	21-30 ปี	32.71	ป.ตรี	59.81	โสด	70.09	พนักงานบริษัท	36.45	15,001-25,000 บาท	33.64
อช.เขาใหญ่	หญิง	56.22	21-30 ปี	34.14	ป.ตรี	62.25	โสด	66.67	นักเรียน/นักศึกษา	41.77	ต่ำกว่า 15,000 บาท	44.18
อช.แก่งกระจาน	หญิง	53.13	41-50 ปี	31.25	ป.ตรี	65.63	โสด	50.00	ข้าราชการ	28.13	ต่ำกว่า 15,000 บาท	68.75
อช.กุยบุรี	หญิง	52.38	41-50 ปี	26.19	ป.ตรี	59.52	โสด	57.14	นักเรียน/นักศึกษา	21.43	ต่ำกว่า 15,000 บาท	30.95
อช.เขาสก	หญิง	68.75	21-30 ปี	37.50	ป.ตรี	46.88	โสด	56.26	พนักงานบริษัท	28.13	15,001-25,000 บาท	40.63
อช.มก.สุรินทร์	หญิง	55.00	31-40 ปี	42.50	ป.ตรี	60	โสด	57.50	พนักงานบริษัท	52.50	15,001-25,000 บาท	27.50

การศึกษาภาพรวมพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในทุกอุทยานแห่งชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน ยกเว้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เพียงแห่งเดียวที่ใช้เวลาท่องเที่ยวระหว่าง 3-4 วัน นักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อศึกษาธรรมชาติ ตั้งแคมป์ เดินป่า ส่องสัตว์ และดำน้ำดูปะการัง โดยส่วนใหญ่ใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ เฉลี่ย 2,776 บาท สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่าส่วนใหญ่พักที่รีสอร์ท แต่มีบางส่วนไม่ค้างคืน สำหรับรูปแบบการเดินทางพบว่าส่วนใหญ่วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ยกเว้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เพียงแห่งเดียวที่นักท่องเที่ยววางแผนเที่ยวเองควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 ภาพรวมพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายชื่ออุทยานฯ	พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย									
	จำนวนวันพัก (%)		ลักษณะกิจกรรม (%)		ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวอุทยานฯ (%)		สถานที่พักระหว่างมาเที่ยวอุทยานฯ (%)		รูปแบบการเดินทาง (%)	
อช. ดอยอินทนนท์	1-2 วัน	87.85	ศึกษาธรรมชาติ	21.99	น้อยกว่า 1,500 บาท	47.66	รีสอร์ท	27.10	วางแผนเที่ยวเอง	65.42
อช. เขาใหญ่	1-2 วัน	86.75	ศึกษาธรรมชาติ	20.91	น้อยกว่า 1,500 บาท	42.57	รีสอร์ท	25.70	วางแผนเที่ยวเอง	84.74
อช. แก่งกระจาน	1-2 วัน	84.38	ตั้งแคมป์	28.57	1,500 - 3,000 บาท	62.50	ไม่ค้างคืน	53.13	วางแผนเที่ยวเอง	100.00
อช. กุยบุรี	1-2 วัน	90.48	ส่องสัตว์	34.21	น้อยกว่า 1,500 บาท	45.24	รีสอร์ท	38.10	วางแผนเที่ยวเอง	64.29
อช. เขาสกก	1-2 วัน	62.50	เดินป่า	20.69	1,500 - 3,000 บาท	34.38	รีสอร์ท	50.00	วางแผนเที่ยวเอง	90.63
อช. หมู่เกาะสุรินทร์	3-4 วัน	57.50	ดำน้ำดูปะการัง	47.89	มากกว่า 7,500 บาท	22.50	รีสอร์ท	40.00	วางแผนเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	42.50

1.3 ลักษณะและพฤติกรรมการทำงานที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

ลักษณะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

การศึกษาภาพรวมลักษณะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในทุกอุทยานแห่งชาติ พบว่า สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนมากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีสถานะโสด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ย 46,003 บาท ดังแสดงในตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 ภาพรวมลักษณะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

รายชื่ออุทยานฯ	ลักษณะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ													
	เพศ (%)	อายุ (%)		สัญชาติ (%)		การศึกษา (%)		สถานภาพ (%)		อาชีพ (%)		รายได้ (%)		
อช.ดอยอินทนนท์	ชาย	53.85	31-40 ปี	29.06	อเมริกัน	25.64	สูงกว่าป.ตรี	48.72	โสด	52.14	พนักงานบริษัท	35.90	สูงกว่า 65,000 บาท	47.01
อช.เขาใหญ่	ชาย	54.70	21-30 ปี	39.32	อเมริกัน	14.53	สูงกว่าป.ตรี	47.01	โสด	64.10	พนักงานบริษัท	33.33	สูงกว่า 65,000 บาท	56.41
อช.แก่งกระจาน	หญิง	51.35	31-40 ปี	51.35	อเมริกัน	10.81	ป.ตรี	67.57	โสด	48.65	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	54.05	สูงกว่า 65,000 บาท	29.73
อช.กุยบุรี	หญิง	52.94	21-30 ปี	23.53	อเมริกัน	20.59	ป.ตรี	50.00	โสด	47.06	พนักงานบริษัท	26.47	55,001-65,000 บาท	58.82
อช.เขาสก	ชาย	52.76	21-30 ปี	63.19	เยอรมัน	30.67	ป.ตรี	62.58	โสด	73.62	พนักงานบริษัท	40.49	สูงกว่า 65,000 บาท	36.81
อช.มก.สุรินทร์	ชาย/หญิง	50.00	21-30 ปี	36.67	เยอรมัน	30.00	ป.ตรี	63.34	สมรส	56.67	ธุรกิจส่วนตัว	40.00	สูงกว่า 65,000 บาท	26.66

การศึกษาภาพรวมพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในทุกอุทยานแห่งชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ 1-2 วัน ยกเว้นอุทยานแห่งชาติเขาสกเพียงแห่งเดียวที่ใช้เวลาท่องเที่ยวระหว่าง 3-4 วัน ผู้ตอบแบบสอบถามเดินทางมาเพื่อเดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ส่องสัตว์และดำน้ำดูปะการัง โดยส่วนใหญ่ใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานฯ ประมาณ 3,394 บาท สำหรับการเลือกสถานที่พักในระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่พักที่รีสอร์ท และโรงแรมตามลำดับ สำหรับรูปแบบการเดินทางพบว่าส่วนใหญ่วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ยกเว้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เพียงแห่งเดียวที่นักท่องเที่ยววางแผนเที่ยวเอง ควบคู่กับการใช้บริการบริษัทนำเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ภาพรวมพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

รายชื่ออุทยานฯ	พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ									
	จำนวนวันพัก (%)		ลักษณะกิจกรรม (%)		ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวอุทยานฯ (%)		สถานที่พักระหว่างมาเที่ยวอุทยานฯ (%)		รูปแบบการเดินทาง (%)	
อช. ดอยอินทนนท์	1-2 วัน	87.85	ศึกษาธรรมชาติ	21.99	น้อยกว่า 1,500 บาท	47.66	รีสอร์ท	27.10	วางแผนเที่ยวเอง	65.42
อช.เขาใหญ่	1-2 วัน	82.91	เดินป่า	21.33	1,500-3,000 บาท	44.44	รีสอร์ท	36.75	วางแผนเที่ยวเอง	68.38
อช. แก่งกระจาน	1-2 วัน	71.79	เดินป่า	21.11	น้อยกว่า 1,500 บาท	34.19	โรงแรม	29.06	วางแผนเที่ยวเอง	71.79
อช. กุยบุรี	1-2 วัน	81.08	ศึกษาธรรมชาติ	43.28	1,500-3,000 บาท	45.95	โรงแรม	43.24	วางแผนเที่ยวเอง	86.49
อช. เขาสก	1-2 วัน	91.18	ส่องสัตว์	33.33	1,500-3,000 บาท	41.18	รีสอร์ท	20.59	วางแผนเที่ยวเอง	55.88
อช. หมู่เกาะสุรินทร์	3-4 วัน	54.6	เดินป่า	23.80	1,500-3,000 บาท	30.06	รีสอร์ท	76.07	วางแผนเที่ยวเอง	65.65

2. ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยในอุทยานแห่งชาติ

2.1 ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

การศึกษาภาพรวมความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติทุกแห่ง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ มีความต้องการปัจจัยด้านพื้นที่ และด้านการมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาสก ที่มีความต้องการปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด รวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ที่มีความต้องการปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวด้านต่างๆในแต่ละอุทยานแห่งชาติในระดับมากเท่านี้ ดังแสดงในตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ภาพรวมระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายชื่ออุทยานฯ	ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย					
	ด้านพื้นที่	ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม	ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ด้านการมีส่วนร่วม	ด้านบุคลากร	ด้านราคา
อช.ดอยอินทนนท์	มากที่สุด	มาก	มาก	มากที่สุด	มาก	มาก
อช.เขาใหญ่	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.แก่งกระจาน	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.กุยบุรี	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.เขาสก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด	มาก	มาก
อช.หมู่เกาะสุรินทร์	มากที่สุด	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทย

การศึกษาภาพรวม **ความพึงพอใจ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติทุกแห่ง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ มีความพึงพอใจปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมากที่สุด นอกเหนือจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่ามีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวด้านต่างๆในแต่ละอุทยานแห่งชาติในระดับมากเท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6 ภาพรวมระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายชื่ออุทยานฯ	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย					
	ด้านพื้นที่	ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม	ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ด้านการมีส่วนร่วม	ด้านบุคลากร	ด้านราคา
อช.ดอยอินทนนท์	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.เขาใหญ่	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.แก่งกระจาน	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.กุยบุรี	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.เขาสก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.หมู่เกาะสุรินทร์	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

การศึกษาภาพรวม **ความต้องการ** ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติทุกแห่ง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีความต้องการปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติกุยบุรีที่มีความต้องการปัจจัยด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านการมีส่วนร่วม และด้านราคาในระดับมากที่สุด รวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาสกที่มีความต้องการปัจจัยด้านพื้นที่ระดับมากที่สุด นอกเหนือจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่ามีความต้องการปัจจัยด้านการท่องเที่ยวด้านต่างๆในแต่ละอุทยานแห่งชาติในระดับมากเท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 ภาพรวมระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

รายชื่ออุทยานฯ	ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ					
	ด้านพื้นที่	ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม	ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ด้านการมีส่วนร่วม	ด้านบุคลากร	ด้านราคา
อช.ดอยอินทนนท์	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.เขาใหญ่	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด	มาก	มาก
อช.แก่งกระจาน	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.กุยบุรี	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด
อช.เขาสก	มากที่สุด	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.หมู่เกาะสุรินทร์	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติ

การศึกษาภาพรวม ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติทุกแห่ง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์มีความพึงพอใจปัจจัยด้านพื้นที่ระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีความพึงพอใจปัจจัยด้านราคาในระดับมากที่สุด รวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ มีความพึงพอใจปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านบุคลากร และด้านราคาในระดับมากที่สุด นอกเหนือจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวด้านต่างๆ ในแต่ละอุทยานแห่งชาติในระดับมากเท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 ภาพรวมระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

รายชื่ออุทยานฯ	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ					
	ด้านพื้นที่	ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม	ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ด้านการมีส่วนร่วม	ด้านบุคลากร	ด้านราคา
อช.ดอยอินทนนท์	มากที่สุด	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.เขาใหญ่	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.แก่งกระจาน	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด
อช.กุยบุรี	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.เขาสกก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
อช.หมู่เกาะสุรินทร์	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สรุปผลปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยหากมองมิติด้านความต้องการ พบว่าปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านบุคลากร และด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว แต่หากมองมิติความพึงพอใจ พบว่า ปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม และด้านบุคลากรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติหากมองมิติด้านความต้องการ พบว่า ปัจจัยด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว แต่หากมองมิติความพึงพอใจ พบว่า ปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม และปัจจัยด้านราคาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

4. แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 มิติคือ แนวทางส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศและภายนอกประเทศ สรุปกลุ่มตลาดเป้าหมายที่ควรส่งเสริมมีดังนี้

1) ตลาดภายในประเทศ (กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย) มีประเด็นที่น่าสนใจตามลักษณะส่วนบุคคลดังนี้

1.1) อายุ จากการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีอายุระหว่าง 21- 30 ปี นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ควรได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่นิยมการท่องเที่ยวแบบผจญภัย และชอบความท้าทาย ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของกลุ่ม Gen-Y

1.2) สถานภาพ จากการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นโสด เป็นกลุ่มที่มีเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆมากกว่ากลุ่มอื่น รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้ความสนใจเป็นพิเศษคือ การเดินป่า และศึกษาธรรมชาติ ในช่วงเวลาสั้นๆประมาณ 1-2 วัน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้มีจำนวนวันในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

2) ตลาดภายนอกประเทศ (กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ) กลุ่มชาวต่างชาติ (Gen-Y) มีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยสามารถจำแนกพฤติกรรมการท่องเที่ยวตามกลุ่มตลาดได้ดังนี้

2.1) กลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวอเมริกัน จากการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยว Gen-Y ชาวอเมริกันส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีรายได้สูง มีสถานภาพโสด นิยมกิจกรรมเดินป่า และศึกษาธรรมชาติ โดยใช้เวลาสั้นๆ ประมาณ 1-2 วัน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้มีจำนวนวันในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

2.2) กลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวเยอรมัน จากการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยว Gen-Y ชาวเยอรมันส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีรายได้สูง และมีอำนาจในการใช้จ่ายเงินในอุทยานแห่งชาติ นิยมกิจกรรมเดินป่า (3-4 วัน) และดำน้ำดูปะการัง (1-2 วัน) ดังนั้นจึงควรส่งเสริมนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันที่สนใจดำน้ำให้มีจำนวนวันในการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น

2.3) กลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวอาเซียน ในงานวิจัยนี้ได้พยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอีก 5 ข้างหน้า พบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติในทุกอุทยานแห่งชาติจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 58 ซึ่งคาดการณ์ว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวอาเซียน เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เมียนมาร์ กัมพูชา และสิงคโปร์ จะเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

4.1 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศ

แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายในประเทศ โดยการบูรณาการการทำงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยวของจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้

1) **ยกระดับแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** ที่เน้นการกระตุ้นศักยภาพตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยพัฒนาระบบสินค้าการท่องเที่ยวสมัยใหม่ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและรสนิยมของนักท่องเที่ยวในกลุ่ม Gen-Y ภายใต้บริบทของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน

2) ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว

2.1) ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility: CSR) ให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทำกิจกรรมความร่วมมือกับชาวบ้านที่อยู่รอบๆ อุทยานแห่งชาติ เพื่อกระตุ้นให้ชาวบ้านเกิดความรักและห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติ

2.2) สร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของแต่ละพื้นที่ เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่มีต้นไม้สูงใหญ่ อาจจัดกิจกรรมไต่จากยอดไม้สูง การเดินบนสะพานแขวน เป็นต้น และอาจเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความแปลกใหม่ซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จักให้อยู่ในเส้นทางเดียวกัน

2.3) สนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดโครงการ Let's Go Travel Green ซึ่งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในจังหวัด หรืออุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำโปงเทียมให้สัตว์ป่า

2.4) ขยายฐานตลาดเด็กและเยาวชน เนื่องจากตลาดกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่จะเติบโตขึ้นมาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคม โดยผู้ประกอบการการท่องเที่ยวควรประสานงานกับสถาบันการศึกษาจัดกิจกรรมทัศนศึกษาให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อให้คนกลุ่มนี้เกิดความรักความตระหนักในการรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว

3) **บูรณาการการสื่อสารการตลาด (Marketing Communication)** เพื่อสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ และสร้างการยอมรับระหว่างผู้ประกอบการกับนักท่องเที่ยว ซึ่งผลดีที่จะตามมาคือช่วยกระตุ้นการขาย สร้างความจงรักภักดีของลูกค้า ดังนั้นจึงควรบูรณาการกิจกรรมการสื่อสารการตลาดต่างๆ ได้แก่ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย และการตลาดทางตรง (direct marketing) เข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของธุรกิจท่องเที่ยว สร้างการมีส่วนร่วมในการสื่อสารและข้อมูลการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดภายนอกประเทศ

โดยการบูรณาการการทำงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทั้งสำนักงานภายในและภายนอกประเทศ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ชมรม/สมาคม การท่องเที่ยวของจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น ดังนี้

1) **ทำการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ** การตลาดประเภทนี้นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับสภาพธรรมชาติ โดยไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้รับการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้ศึกษาความเป็นอยู่ของคนในสังคม ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับคนในชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ภายในชุมชน

การทำการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ จะต้องดำเนินการภายใต้มิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจการท่องเที่ยวประเภทนี้ ผู้ประกอบการจะต้องส่งเสริมการขาย และทำการตลาดทางตรง (direct marketing) เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เกิดความพึงพอใจ และกลับมาใช้บริการซ้ำ

2) ส่งเสริมการขาย

2.1) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มหลักให้เดินทางท่องเที่ยวในวันธรรมดาเพิ่มมากขึ้น

2.2) จัด FAM trip การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยดึงกลุ่มผู้ประกอบการและผู้ที่ทำงานในแวดวงการท่องเที่ยวในต่างประเทศ ให้เข้ามาศึกษาเรียนรู้การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เป็นต้น เพื่อกลับไปประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของไทยให้เป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้น

2.3) จัดโรดโชว์ (road show) ที่เน้นตลาดนักท่องเที่ยวอเมริกัน เยอรมัน โดยเน้นสื่อสารกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้หลากหลาย และชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

3) **ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ** ได้แก่ นักท่องเที่ยวกลุ่ม Gen-Y ชาวอเมริกัน เยอรมัน และอาเซียน เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว เป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และมีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง

4) **การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์** เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวแต่ละอุทยานแห่งชาติ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยผู้วิจัยได้แยกประเด็นการอภิปรายผลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

1) ลักษณะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติในรอบ 6 ปีที่ผ่านมา พบว่าแนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นอุทยานแห่งชาติกุยบุรีเพียงแห่งเดียวที่มีแนวโน้มนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าเหตุการณ์การตายของกระทิงพร้อมกันเป็นจำนวนมากเมื่อปี พ.ศ. 2557 นั้นส่งผลให้อุทยานแห่งชาติต้องปิดอุทยานฯ ชั่วคราว ซึ่งเหตุการณ์ครั้งนั้นส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากซึ่งสะท้อนได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่สามารถกลับมาเที่ยวจำนวนเท่าเดิม หรือใกล้เคียงกับจำนวนนักท่องเที่ยวก่อนเกิดเหตุการณ์นี้ได้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาความปลอดภัยระหว่างช้างป่าและนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวด้วยดังสอดคล้องกับสุพล จิตรวิจักษณ์ ชลธร ชำนาญคิด และเสาวนีย์ สารเนตร (2550: 101) ที่ระบุว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวดูช้างป่า ในอดีตนักท่องเที่ยวที่เข้าไปดูช้างป่า ได้ขับรถลาดตระเวน ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติกุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นการท่องเที่ยวที่ขาดการควบคุมที่ดี ควบคุมการดำรงชีวิตของช้างป่า เพราะว่บ่อยครั้ง เมื่อช้างป่าพบเห็นรถยนต์และนักท่องเที่ยวจะแตกตื่นและวิ่งหนี

นอกจากนี้การศึกษาในมิติต่างๆยังพบว่า นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย นักท่องเที่ยวชาวยุโรปยังคงมีบทบาทสำคัญเช่นเดียวกับในอดีตและเรื่อยมาจนปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2556: 125) รายงานสรุปผลการศึกษานักท่องเที่ยวที่มาทำกิจกรรมในตลาดเชิงนิเวศ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป สำหรับจำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติใช้เวลาท่องเที่ยวโดยประมาณ 1-2 วัน เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องเวลาจึงต้องอาศัยการเดินทางในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ดังสอดคล้องกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.: 206) ระบุว่า นักท่องเที่ยวไทยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่พำนักระยะสั้น โดยมีระยะเวลาในการท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และวันหยุดต่อเนื่องทั้งนี้ ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ผู้ประกอบการมักเลือกนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีระยะเวลาในการพำนักยาวกว่า เพื่อความสะดวกในการจัดหาที่พัก อย่างไรก็ตาม

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่พำนักระยะสั้นมีข้อจำกัดด้านเวลา ดังนั้นการจัดเส้นทางท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางโดยเฉพาะในบางจังหวัด เช่น จังหวัดน่าน มีระยะทางระหว่างเส้นทางค่อนข้างไกล ทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสั้นๆ

ขณะที่การเลือกลักษณะกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งชาวไทยและต่างชาติต่างเลือกทำกิจกรรมเรื่องการ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/เสียง ศึกษาธรรมชาติ เดินป่า ตามลำดับ หากเปรียบเทียบกับผลการศึกษาที่ผ่านมาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.: 290) พบว่าในอดีตนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสนใจกับกิจกรรมดูนก ชี้อ้าง และเดินป่า ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมบันทึกภาพ/เสียง และการศึกษาธรรมชาติเป็น 2 กิจกรรมที่มาแทนที่กิจกรรมดูนก และชี้อ้างเนื่องจากกิจกรรมทั้ง 2 ประเภทนี้เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัยสามารถมีส่วนร่วมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมบันทึกภาพ/เสียงในปัจจุบันเป็นกิจกรรมที่ทุกคนชื่นชอบ โดยการบันทึกภาพ/เสียงและแชร์ให้กับเพื่อนทางสังคมออนไลน์ ได้เห็นอีกทั้งยังเป็นการส่งผ่านประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีประสิทธิภาพทางหนึ่ง ดังสอดคล้องกับ Weaver (2001) ที่กล่าวว่า ช่องทางการสื่อสารมีหลากหลายรูปแบบและการใช้ภาพถ่ายทางการท่องเที่ยวก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้างความตระหนักและสร้างประสบการณ์ที่ดีได้อีกช่องทางหนึ่ง สำหรับรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.: 279) ที่ระบุว่านักท่องเที่ยวมากกว่าครึ่งหนึ่งมีวิธีการท่องเที่ยวโดยทำเองทั้งหมด

2) ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีความต้องการและความพึงพอใจต่อปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่ระดับมาก แต่หากวิเคราะห์เชิงลึกรายพื้นที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ มีความต้องการและความพึงพอใจปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้นคือ ความต้องการสิ่งดีๆที่นักท่องเที่ยวชาวไทยได้รับการท่องเที่ยวครั้งนี้ โดยคาดหวังว่าหากมีโอกาสกลับมาอีกครั้งก็นักท่องเที่ยวเหล่านั้นจะได้รับการปฏิบัติอย่างเช่นที่ผ่านมา ดังนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยจึงพึงพอใจต่อปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับมากที่สุดส่วนหนึ่งอาจมาจากการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลที่มีทัศนียภาพงดงาม มีการให้บริการด้านความรู้ ความเข้าใจตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการเดินทางดังสอดคล้องกับที่ สมชัย เบญจฉาย (2549) ระบุว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จึงต้องการการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติในแง่มุมต่างๆ ทั้งในระดับกว้างและระดับลึกซึ้ง ซึ่งเป็นเสมือนการเพิ่มพูนประสบการณ์และได้รับความพึงพอใจในการท่องเที่ยว

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาพบว่า หากมองมิติด้านความต้องการสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม ด้านบุคลากรและด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเนื่องจาก ความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เจ้าหน้าที่ที่พยายามอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และราคาที่มีความสมเหตุสมผล ซึ่งมีมิติด้านความต้องการเหล่านี้ล้วนเป็นมิติเชิงบวกที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวชาวไทยได้รับต่อมา

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหากมองมิติด้านความต้องการ พบว่า ปัจจัยด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างชาติเห็นว่าราคาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสม ดังนั้นหากต้องการขยายตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติจำเป็นต้องสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถเที่ยวได้ตลอดทั้งปีโดยเฉพาะช่วง Low Season ดังสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558: 21) ที่ระบุว่ากลยุทธ์ในการปรับโครงสร้างตลาดสู่ High Value นั้นมีมาตรการหนึ่งคือการเร่งเพิ่มรายได้โดยการเจาะตลาดกลุ่มเฉพาะที่มีแนวโน้มการจ่ายสูงหนึ่งในนั้นคือกลุ่ม Green Tourism (Eco Luxury), ส่งเสริมการเดินทางของกลุ่มที่สร้างผลกระทบต่อสังคมน้อยเช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่ม Responsible Tourists กลุ่ม Green Tourism ขยายฐานนักท่องเที่ยวตลาดหลักกลุ่มระดับกลาง-บนจากเอเชีย (ไม่รวมจีน อินเดีย) ยุโรป (ไม่รวมรัสเซีย) อเมริกา ตะวันออกกลาง โอเชียเนีย เพิ่มการเดินทางในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยหาตลาดทดแทน หรือกระตุ้นการเติบโตของตลาดที่เดินทางในช่วง Low Season นำเสนอสินค้าและกิจกรรม ที่เพิ่มมูลค่าวิถีไทย 7 กลุ่ม (ขยายผลต่อเนื่องจากปีท่องเที่ยว วิถีไทย) แต่หากมองมิติความพึงพอใจ พบว่า ปัจจัยด้านพื้นที่ ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม และปัจจัยด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เนื่องจากทรัพยากรการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งในประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ อุทยานแห่งชาติขนาดใหญ่ต่างตระหนักและใส่ใจกับการจัดการที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อพื้นที่ และราคาค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าหากเปรียบเทียบกับอุทยานแห่งชาติในประเทศอื่นๆ

4) แนวทางในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า แนวทางในการส่งเสริมทั้งตลาดภายในประเทศ และตลาดภายนอกประเทศ เน้นแนวทางมิติของ ผู้มาเยือน (Guest) เรื่องการสนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น Let's Go Travel Green สนับสนุนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะสินค้าที่ระลึก โดยเฉพาะการส่งเสริมการขายในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะมีการกระจุกตัวของการเดินทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยว

ในวงกว้างพร้อมกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในแต่ละเดือน ดังสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2556) ระบุว่าประเทศไทยมีข้อได้เปรียบเรื่องการสื่อสารทางการตลาด และควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนนอกฤดูกาลท่องเที่ยวโดยกระตุ้นด้วยกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัยเพื่อแนะนำนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนต่างๆ สำหรับส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การนำหน่วยงานต่างๆ เข้ามาศึกษาดูงาน พบว่า เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่สำคัญ แต่แนวทางนี้ควรเป็นการดูงานขนาดเล็ก หากมาศึกษาดูงานเป็นคณะใหญ่ อาจไม่เกิดประโยชน์ทั้งกับผู้มาศึกษาดูงานและพื้นที่ในคราวเดียวกัน การส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation Y (Gen Y) เป็นกลุ่มที่ชื่นชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายแต่กิจกรรมหนึ่งที่คนกลุ่มนี้ชื่นชอบเป็นพิเศษ คือการถ่ายรูปบันทึกภาพและเสียงซึ่งปัจจุบันเป็นช่องทางการสื่อสารในสังคมออนไลน์ที่แพร่หลายมากในปัจจุบัน เพียงแต่การใช้สื่อจะมีใช้เพียงแค่การถ่ายภาพและแชร์เท่านั้น แต่ต้องมีการสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การรณรงค์ถ่ายภาพหรือบันทึกวิดีโอการท่องเที่ยวภายใต้คำสำคัญที่สื่อถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ความรับผิดชอบ การศึกษาเรียนรู้ เป็นต้น สำหรับการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวสตรี ผลการศึกษาระบุชัดเจนว่า นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศผู้หญิงมีจำนวนมากกว่าผู้ชาย ดังนั้นตลาดนี้จึงเป็นตลาดที่มีความสำคัญและมีแนวโน้มเติบโตได้ดีในอนาคต เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่าบทบาทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้หญิงปรากฏให้เห็นตั้งแต่การประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลก (Earth Summit) เมื่อปี 2535 ซึ่งสอดคล้องกับที่ริชชีนกร แซ่วัง (2555: 86) ที่กล่าวไว้ว่า แนวคิดของผู้หญิงที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ (Eco natural tourism) ส่งผลให้เกิดกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ความต้องการของตลาดท่องเที่ยวในการศึกษาและเรียนรู้ ตลอดจนการพัฒนาคน จากการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลกที่ประเทศบราซิล

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมตลาดภายนอกประเทศ เน้นแนวทางมิติของผู้มาเยือน (Guest) เรื่องการส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่ม ASEAN เข้ามาท่องเที่ยว ในอนาคตอันใกล้ตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มนักท่องเที่ยวอาเซียนจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเปิดประชาคมอาเซียน และการส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรปเข้ามาท่องเที่ยวเพราะเป็นตลาดที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากความประทับใจที่นักท่องเที่ยวได้รับระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ จากนั้นนักท่องเที่ยวจะบอกต่อ หรือกลับมาเที่ยวซ้ำดังสอดคล้องกับอมรรัตน์ วงศ์เป็ง (2552: 49) ที่ระบุว่าเมื่อนักท่องเที่ยวชาวยุโรปได้มาชื่นชมแล้วเกิดความประทับใจในการท่องเที่ยวก็จะช่วยประชาสัมพันธ์ แนะนำเชิญชวนให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยวและกลับมาท่องเที่ยวประเทศไทยอีกครั้ง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนวัยทำงาน มีการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น website blog twitter youtube ฯลฯ ดังนั้นจึงควรใช้ช่องทางการสื่อสารเหล่านี้ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสตรีวัยทำงานซึ่งมีศักยภาพในการใช้จ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยว จึงควรออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ และดึงดูดให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาทำกิจกรรมนานขึ้น

3. ข้อมูลจากการวิจัยชี้ให้เห็นว่ากลไกด้านราคามีผลต่อมิติต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับการตั้งราคาที่เหมาะสมและจัดแพ็คเกจการท่องเที่ยวในราคาที่ย่อมเยาเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. บริษัทนำเที่ยวควรพิจารณาบรรจุกิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น นักท่องเที่ยวสตรี นักท่องเที่ยวที่ชอบศึกษาธรรมชาติ ถ่ายรูป เดินป่า ฯลฯ ไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยว

2. ควรศึกษาการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล เนื่องจากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าอุทยานแห่งชาติทางทะเลมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งชาวไทยและต่างชาติ

3. ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากในอนาคตนักท่องเที่ยวสูงอายุจะเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จัดว่าเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายเงินสูง

4. ควรศึกษาการออกแบบประสบการณ์ (Experiential Design) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเพื่อสร้างความรักและหวงแหนทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

- กฤตดา ธีราทิตยกุลและคณะ. (2559). *ศึกษากรณีที่ประสบความสำเร็จทางการตลาด ด้านการ
ท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน* (ชุดแผนงานวิจัย ศึกษา
ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาตลาดการ ท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทย และกลุ่ม
ประเทศอาเซียน) สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- กมลทิพย์ ประสิทธิ์ธีรพันธุ์. (2553). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ
ของนักท่องเที่ยวชาวไทย จังหวัดกาญจนบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพมหานคร.
- กรมการท่องเที่ยว. (2556). *สถิตินักท่องเที่ยวปี 2556*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2557. จาก
<http://www.tourism.go.th/home/details/11/221/621>.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560*.
กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2557). *รายงานสถานการณ์การท่องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17
สิงหาคม 2557. จาก [http://marketingdatabase.tat.or.th/download/
article/
situation/diary_final.pdf](http://marketingdatabase.tat.or.th/download/article/situation/diary_final.pdf).
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2557). *รายงานประจำปี 2556*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2557.
จาก thai.tourismthailand.org/เกี่ยวกับประเทศไทย/เกี่ยวกับ-ททท/รายงานประจำปี.
- _____. (2544). *แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. (2545). *สรุปกิจกรรมปีท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติ ปี 2545*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- _____. (ม.ป.ป.). *โครงการศึกษาสถานการณ์และโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่ม
Eco & Adventure*. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กัลยา สมมาตย์. (2541). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวชายทะเลในเขตจังหวัด
เพชรบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) . มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
กรุงเทพมหานคร.
- ไกรฤทธิ์ บุญเกียรติ. (2534). *ยังเดิร์กการตลาด*. กรุงเทพมหานคร: คู่แข่ง.
- คณิงภรณ์ วงเวียน. (2554). *การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด
จังหวัดระยอง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร,
กรุงเทพมหานคร.

- ชลธิศ ชำนาญคิดและคณะ. (2557). *แผนงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่* สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- เขาว์ โจรจนแสง. (2544). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตลาด เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการการตลาด เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- ฐิติ ฐิติจำเริญพรและคณะ. (2559). *การศึกษาความต้องการของตลาดที่มีศักยภาพเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในประเทศไทยและอาเซียน (ชุดแผนงานวิจัย ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทย และกลุ่มประเทศอาเซียน) สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).*
- ถวิล เกื้อกลางศ์. (2530). *การบริหารการศึกษาลสมัยใหม่: ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.*
- เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ. (2556). *การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.*
- ทิพวัลย์ สัจจันทร์. (2546). *การคิดและตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต*
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. (2549). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: จามจุรี.*
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2529). *วิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ปราโมชน์ รอดจรัส. (2553). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- ปิยวรรณ คงประเสริฐ. (2551). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.*
- พงศ์สานต์ พิทักษ์มหาเกตุ. (2538). *ชาวบ้านกับช่องทางประกอบธุรกิจท่องเที่ยว แนวคิดในการจัดตั้งสหกรณ์บริการนำเที่ยวแนวอนุรักษ์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปกเกล้า.*
- พจนา สวนศรีและคณะ. (2559). *แผนงานวิจัยเรื่อง ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาตลาด การท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).*

- พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม. (2555). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัด กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- พิบูล ทีปะपाल. (2549). การบริหารการตลาดยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 (ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- พงศ์ศานต์ พิทักษ์มหาเกตุ. (2538). ชาวบ้านกับช่องทางประกอบธุรกิจท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ. (ถ่ายเอกสาร).
- พัชรา ตันติประภา. (2543). พฤติกรรมผู้บริโภค. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภณิดา ชัยปัญญา. (2541). ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจการไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต เกษตรศาสตร์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- มหาลัยวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2556. จาก <<http://www.nsr.u.ac.th/e-Learning/advertising/chapter1.html>> 2556.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. การจำลองระบบด้วยคอมพิวเตอร์. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2559. จาก <http://e-book.ram.edu/e-book/inside/html/dlbook.asp?code=ct487>
- มัชฌิมา อุดมศิลป์. (2555). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ ชุมชนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงคราม (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ยศ สันตสมบัติ. (ม.ป.ป.). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการปรับตัวทางวัฒนธรรมและศักยภาพในการจัดการทรัพยากรชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. โครงการความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร. น. 120.
- โยธิน ศันสนยุท. (2530). มนุษย์สัมพันธ์: จิตวิทยาการทำงานในองค์การ. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รัชนิกร แซ่วัง. (2555). จาก...เวลาว่างแบบ “ผู้หญิง”สู่...หลากหลายมิติแห่งการท่องเที่ยว. วารสาร การบริการและการท่องเที่ยวไทย. ปีที่ 7(1), หน้า 83-90.
- วรรณดี แสงประทีปทอง และคณะ. (2549). ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการสร้างเครื่องมือวิจัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วารุณี ดันตวิงศ์วานิช และคณะ. (2546). หลักการตลาดฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเพียร์สันเอดดูเคชั่น.

- วิชัย เหลืองธรรมชาติ. (2531). *ความพึงพอใจในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากรหมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- วีไลลักษณ์ น้อยพยัคฆ์. (2542). *แนวโน้มและพยากรณ์การท่องเที่ยว*. *จุลสารการท่องเที่ยว*. ปีที่ 8(3), หน้า 20-25.
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. (2558). *แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2558. จาก <http://conservation.forest.ku.ac.th/ecotourdb/Cgi-bin/site/tourism.html>.
- ศูนย์วิจัยป่าไม้. (2538). *โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศกรณีภาคใต้*. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์. (2540). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเทคนิค.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2545). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพมหานคร: เอ อาร์ บิสิเนส เพรส.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา. (2551). *เอกสารการเรียนรู้การทำวิจัยด้วยตนเอง*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). *การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ. (ถ่ายเอกสาร).
- สมชาย เดชะพรหมพันธุ์และคณะ. (2545). *การบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออก*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.: น. 183 อ้างใน Gay,L.R. *Educational Research : Competencies for Analysis and Application*. 6 th ed. New Jersey : Prentice Hall,Inc.,1996.
- สมชัย เบญจชัย. (2549). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, ในเอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร “การบริหารจัดการป่าชุมชนและการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2549*. กรุงเทพมหานคร: กรมป่าไม้.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). *การบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุพล จิตรวิวัฒน์ ชลธร ชำนาญคิด และเสาวนีย์สารเนตร. (2550). *คนกับช้างป่าบนสถานการณ์ใหม่ อุทยานแห่งชาติกุยบุรี*. ฝ่ายจัดการทรัพยากรป่าไม้ WWF ประเทศไทย, ปทุมธานี.
- สืบชาติ อินทะไชย. (2554). *การพัฒนาจัดการตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศนแบบบูรณาการเพื่อความยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนประเทศไทย*. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2558). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2558 จาก <http://chm-thai.onep.go.th/chm/mountain/detail/ecotourism.html>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555 – 2559)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). *รายงานผลการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนบนเส้นทางสีเขียว กรณีพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*.
- สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว. (ม.ป.ป.). *คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักอุทยานแห่งชาติ. (2553). *สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต่างๆ ปี 2553*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2558. จาก http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/data/stat53/fthai_53.pdf.
- _____. (2554). *สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต่างๆ ปี 2554*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2558. จาก http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/data/stat54/fthai_54.pdf.
- _____. (2555). *สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต่างๆ ปี 2555*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2558. จาก http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/data/stat55/fthai_55.pdf.
- _____. (2556). *สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต่างๆ ปี 2556*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2558. จาก http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/data/stat56/fthai_56.pdf.
- _____. (2557). *สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต่างๆ ปี 2557*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2558. จาก http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/data/stat58/fthai_57.pdf.
- _____. (2558). *สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต่างๆ ปี 2558*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559. จาก http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/data/stat58/fthai_58.pdf.
- _____. (2559). *สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต่างๆ ปี 2559*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2559. จาก http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/data/stat59/fthai_59-9.pdf.

- _____ . (2559). *สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่* สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2559.
จาก http://www.dnp.go.th/NPRD/develop/Stat_Tourist.php
- สุกัญญา ไชยชาญ. (2534). *การบริหารการตลาด: ภาคแรก Swot Analysis*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ จาตุรงกุล และดลยา จาตุรงกุล. (2549). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ธรรมศาสตร์อินโดไชน่า จำกัด.
- อมรรัตน์ วงศ์เป็ง. (2550). *ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวประเทศไทย ของ
นักท่องเที่ยวชาวยุโรป* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- อรชร มณีสงฆ์. (2546). *การตลาดทางตรง*. กรุงเทพมหานคร: The Knowledge Centre.
- อัจฉิมา เศรษฐบุตุตร และสายสวรรค์ วัฒนพานิช. (2544). *การบริหารการตลาด*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Ballantine, J. and Eagles, P. (1994). Defining ecotourists, *Journal of Sustainable
Tourism*, 2(4), 210-214.
- Bearden, W.O., Ingram, T.N. & LaForge, R.W. (2007). *Marketing: Principles and
Perspectives*, (5th ed.), McGraw-Hill Companies, Inc., New York.
- Benjamin B. Wolman. 1973. *Dictionary of Behavioral Science*. Van Nostand :Reinheld
Company, p. 384.
- Blackwell, R. D., Miniard, P. W., & Engel, J. F. (2001). *Consumer behavior*. (9thed.). Fort
Worth: Harcourt College.
- Bowie, D.&Buttle, F. (2004). *Hospitality Marketing: An Introduction*. Oxford: Elsevier
Ltd., Burlington.
- Buckley, R. (1993). *International center for ecotourism research. Research Report
1993*. Gold Coast, Australia: Griffith University.
- Chaplin. (1968). *Fishes of the Bahamas and adjacent tropical waters*. Livingstone
Publishing Co., Pennsylvania.
- Hanna, N. and Wozniak, R. 2001. *Consumer behavior: An applied approach*. Upper
Saddle River, NJ: Prentice Hall,
- Harvey Wallenstein. (1971). *A Dictionary of Psychology*. Maryland: Penguin Books,
p.256.

- Hyde, K. F..2000. A hedonic perspective on independent vacation planning, decision-making and behavior. In Woodside, A. G., Crouch, G., Mazanec, J. A. Holloway and Robinson. (1995). Marketing for tourism, 3rd edition, Longman, Essex.
- Joseph Tiffin & Ernest J. McCormick. (1965). Industrial Psychology. Englewood Cliffs N.J. : Prentice Hall. p.349.
- Katz, M. H. Multivariable Analysis : a Practical Guide for Clinicians. S.l. : Cambridge University Press, 2006.
- Kennedy, J. R. (Eds.), Service marketing: A managerial approach. Australia: Wiley.
- Kotler, P., Bowen, J. & Makens, J. (2010). Marketing for Hospitality and Tourism (5th ed.), Pearson Education, Inc., New Jersey.
- Kotler, P., Bowen, J., & Maken, J. (2003). Marketing for hospitality and tourism (3rded.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- McDaniel, C., Lamb, C.W. & Hair, J.H. (2007). Marketing Essentials, (5th ed.), Thomson Corporation, Mason.
- Morrison, A.M. (1989). Hospitality and Travel marketing. Albany, NY: Delmar.
- Mill, R. C. & Morrison, A. M. (1992). The tourism system: An introductory text (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Oppermann, M. & Sakai, M. Y.(Eds.), Consumer psychology of tourism, hospitality and leisure (pp. 177-191). UK: CABI.
- Reid, D.R. and Bojanic, D.C. (2010). Hospitality Marketing Management. 5thed. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Solomon, M.R. (1999). Consumer behavior. (4thed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Sparks, B. & Tideswell, C. (2003). Services marketing: A managerial approach. Australia: Wiley.
- Tiffin, J. & McCormick, E. J. (1965). Industrial Psychology. New Jersey: Prentice Hall.
- Wallerstein, H. A. (1971). Dictionary of Psychology. New York: Penguin Books.
- Wolman, B. B. (1973). Dictionary of Behavioral Science. London: Litton Educational.
- World Tourism Organization (Unwto). (2002). International Year of Ecotourism (2002) Retrieved October 9, 2014, from Sustainable Development of Tourism. Website: <http://sdt.unwto.org/content/international-year-ecotourism-2002-0>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวไทย

แบบสอบถาม

การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

ภายใต้งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2558 ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติด้วย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นหน่วยงานที่ได้รับทุนวิจัยร่วมกันตามแผนงานวิจัยแนวทางการพัฒนามาตรฐานและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ให้เพื่อศึกษาลักษณะและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

คณะผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และทุกคำตอบผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานวิจัยเท่านั้น

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย
- ตอนที่ 3 ความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย
- ตอนที่ 4 การตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

- 1) เพศ ชาย หญิง
- 2) อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 21 – 30 ปี
 31 - 40 ปี 41 – 50 ปี
 51 – 60 ปี มากกว่า 60 ปี
- 3) สัญชาติ
- 4) ระดับการศึกษา
 ต่ำกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ)..... ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ).....
- 5) สถานภาพ โสด สมรส หม้าย หย่า
- 6) อาชีพ ข้าราชการ พนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว
 แม่บ้าน เกษียณ นักเรียน/นักศึกษา
 ประกอบอาชีพอิสระ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 7) รายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท 15,001 – 25,000 บาท
 25,001 – 35,000 บาท 35,001 – 45,000 บาท
 45,001 – 55,000 บาท 55,001 – 65,000 บาท
 สูงกว่า 65,000 บาท

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

- 1) จำนวนวันที่ท่านท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติครั้งนี้
 1-2 วัน 3-4 วัน 5-6 วัน มากกว่า 6 วัน
- 2) ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ท่านได้ทำขณะอยู่ในอุทยานแห่งชาตินี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ เดินป่า	☐ ศึกษาธรรมชาติ	☐ ส่องสัตว์
☐ ดูนก	☐ เที่ยวถ้ำ/ น้ำตก	☐ พายเรือแคนู/คายัค
☐ ตั้งแคมป์	☐ ล่องแพ	☐ ดูปะการังน้ำตื้น/น้ำลึก
☐ ถ่ายรูปบันทึกภาพ/ เสียง	☐ ศึกษาท้องฟ้า	☐ นั่งช้าง
☐ ซี่ม้า	☐ ซี่จักรยาน	☐ ซี่รถ ATV
☐ ปีนเขา/หน้าผา	☐ ศึกษาวิถีชีวิตคนท้องถิ่น	☐ อื่นๆ (ระบุ).....

3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติมีจำนวนประมาณเท่าไร

- น้อยกว่า 1,500 บาท 1,500 – 3,000 บาท 3,001 – 4,500 บาท
 4,501 – 6,000 บาท 6,001 – 7,500 บาท มากกว่า 7,500 บาท

4) ในการเดินทางครั้งนี้ท่านพักค้างคืนที่ใด

- โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮ้าส์ บ้านพักในอุทยานฯ
 โฮมสเตย์ บ้านญาติ/บ้านเพื่อน ไม่พักค้างคืน อื่นๆ

5) รูปแบบการเดินทาง

- วางแผนท่องเที่ยวเอง (ข้ามไปตอนที่ 3) ให้บริษัทนำเที่ยวจัดบริการ (กรุณาตอบข้อ 6)
 วางแผนท่องเที่ยวเองและใช้บริการบริษัทนำเที่ยว (กรุณาตอบข้อ 6)

6) บริษัทนำเที่ยวที่ท่านใช้บริการมีมาตรฐานการจัดการอย่างไร

มาตรฐานการจัดการ	ระดับความคิดเห็น			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1) คำนึงถึงประสิทธิภาพการบริการ				
2) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสังคม และเศรษฐกิจชุมชน				
3) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม				
4) คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อสิ่งแวดล้อม				

ตอนที่ 4 การตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน ตามความเป็นจริง

การตัดสินใจท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
การรับรู้ความต้องการ				
1) ท่านให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง				
2) ท่านให้ความสำคัญกับเส้นทางและพาหนะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยว				
3) ท่านให้ความสำคัญกับแพ็คเกจท่องเที่ยวและบริการต่างๆ				
4) ท่านให้ความสำคัญกับเงื่อนไขพิเศษที่เป็นประโยชน์กับการท่องเที่ยว เช่น ส่วนลด การแถมสินค้า การแลกคะแนน เป็นต้น				
การแสวงหาข้อมูล				
5) ท่านได้รับข้อมูลจากบุคคลที่รู้จัก (เพื่อนร่วมงาน/ญาติพี่น้อง เป็นต้น)				
6) ท่านได้รับข้อมูลจากนิตยสาร ป้ายโฆษณา และหนังสือพิมพ์				
7) ท่านได้รับข้อมูลจากโทรทัศน์และวิทยุ				
8) ท่านได้รับข้อมูลจากเว็บไซต์ และเครือข่ายสังคมออนไลน์				
9) ท่านได้รับข้อมูลจากการออกงานนิทรรศการ				
การประเมินทางเลือก				
10) ท่านได้เปรียบเทียบแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งก่อนตัดสินใจเดินทาง				
11) ท่านได้เปรียบเทียบเส้นทางและพาหนะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวก่อนตัดสินใจเดินทาง				
12) ท่านได้เปรียบเทียบแพ็คเกจท่องเที่ยวและบริการต่างๆ ก่อนตัดสินใจเดินทาง				
13) ท่านได้เปรียบเทียบเงื่อนไขพิเศษที่เป็นประโยชน์กับการท่องเที่ยว เช่น ส่วนลด การแถมสินค้า การแลกคะแนน เป็นต้นก่อนตัดสินใจเดินทาง				
การประเมินผลภายหลังการใช้บริการ				
14) ท่านจะบอกต่อคนรู้จักให้เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ				
15) ท่านจะกลับมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติอีกครั้ง				

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านสละเวลาตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

Questionnaire

Market Promotion for Ecotourism in Thailand

Under the year 2015 budget of National Research Council of Thailand Sukhothai Thammathirat Open University and Maejo University are both institutes that have together recieved the research fund regarding the standard development of research planning guidelines and promoting ecotourism in Thailand from National Research Council of Thailand. This is to study traveling behaviour, needs and satisfaction of ecotourists, also including factors which influence to decision making of ecotourists.

Consequently, the researcher would like to gain your support to complete this questionnaire as a guidline to succeed and reach the objectives of doing this research. The information and data we get will be used for this research only.

Description: This questionnaire is prepared and contains 5 parts of main questions which are

- Part 1 The general information of respondent
- Part 2 Travel behavior and trip characteristics
- Part 3 The needs and satisfaction of ecotourist toward ecotourism in Thailand
- Part 4 The ecotourist's decision to travel in Thailand
- Part 5 Suggestion

Part 1: The general information of respondent**Instruction:** Please choose the most appropriate answer and mark ✓ in the of each question.

- 1) Sex Male Female
- 2) Age under 21 years old 21-30 years old
 31-40 years old 41-50 years old
 51-60 years old over 60 years old
- 3) Nationality.....
- 4) Education Lower Undergraduate (please specify).....
 Undergraduate
 Postundergraduate or higher (please indentify).....
- 5) Status Single Marriage Widow Divorce
- 6) Occupation
 Government officer Company employee Business owner Housewife
 Retire Student Freelance
 Others (please specify).....
- 7) Income
 less than 15,000 baht 15,001 – 25,000 baht 25,001 – 35,000 baht
 35,001 – 45,000 baht 45,001 – 55,000 baht 55,001 – 65,000 baht
 higher than 65,000 baht

Part 2: Travel behavior and trip characteristics**Instruction:** Please choose the most appropriate answer and mark ✓ in the of each question.

- 1) The duration you spend on your trip in national park
 1-2 days 3-4 days 5-6 days more than 6 days
- 2) The activities you do during your travelling in national park (can choose more than one choice)
 Trekking/Hiking Nature study To shine wild animal
 Bird watching Cave / Waterfall Kayak / Canoe
 Camping Rafting Snorkeling / Scuba diving
 Photo taking / VDO recording Sky study Elephant riding
 Horse riding Bicycle riding ATV riding
 Rock climbing Local people' lives learning
 Others (please specify).....

Part 4: The ecotourist's decision to travel in Thailand

Instruction: Please choose the most appropriate answer and mark ✓ in the of each question.

Opinion Scale: 1 = Strong disagree 2 = Somewhat disagree
 3 = Somewhat agree 4 = Strong agree

Decision making to travel	Opinion			
	1	2	3	4
Need recognition				
1) You've given precedence to attractive places and nearby places.				
2) You've given precedence to the routes and vehicles uses for traveling.				
3) You've given precedence to traveling packages and services.				
4) You've given precedence to the special offer of traveling promotion such as the discount, premium or point redeeming etc.				
Information searching				
5) You know the information from your freinds, colleagues or family etc.				
6) You know the informartion from magazines, bilboards or newspaper.				
7) You know the information from TV and radio.				
8) You know the information from websites and online network.				
9) You know the information from travel booths in the campaign event.				
Evaluation of alternatives				
10) You've compared tourist destinations before making decision and travel.				
11) You've studies routes and chosen proper vehicles before traveling.				
12) You've compared and chosen traveling packages and services before starting your trip.				
13) You've compared and chosen the proper promotion offer which is useful for your trip such as the discount, premium or points redeeming before traveling.				

Decision making to travel	Opinion			
	1	2	3	4
After services evaluation				
14) You will tell your friends, colleagues and family to visit national park.				
15) You will come and visit national park again.				

Part 5: Please suggest us how to satisfy your travel needs and increase your ecotourism satisfaction in Thailand

.....

.....

.....

.....

.....

Thank you very much for your co-operation

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยวไทย

- 1) ในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ ท่านมี**ความต้องการ**ปัจจัยใดต่อไปนี้ 3 ลำดับแรก เพราะเหตุใด
 - 1.1) ด้านพื้นที่
 - 1.2) ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม
 - 1.3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - 1.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 1.5) ด้านบุคลากร
 - 1.6) ด้านราคา

- 2) ในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ ท่านมี**ความพึงพอใจ**ปัจจัยใดต่อไปนี้ 3 ลำดับแรก เพราะเหตุใด
 - 2.1) ด้านพื้นที่
 - 2.2) ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม
 - 2.3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - 2.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 2.5) ด้านบุคลากร
 - 2.6) ด้านราคา

- 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - 3.1) ลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้คืออะไร
 - 3.2) ทำไมท่านจึงเลือกมาเที่ยวที่นี่
 - 3.3) ท่านรู้จักอุทยานแห่งชาตินี้ได้อย่างไร
 - 3.4) เงื่อนไขพิเศษใดที่ถูกต้องใจในการท่องเที่ยวของท่านมากที่สุด เช่น ส่วนลด การแถมสินค้า การแลกคะแนน เป็นต้น
 - 3.5) ภายหลังเสร็จสิ้นการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ ขอให้ท่านสรุปประสบการณ์ของท่านด้วยคำ 3 คำ

- 4) ท่านคิดว่าควรประชาสัมพันธ์อุทยานแห่งชาติผ่านช่องทางใด

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

1) To travel in national park, what are the first three factors from the below alternatives that meet your need and why?

- 1) Landscape
- 2) The well management and responsibility to society
- 3) Doing ecotourism activities
- 4) Local community participation
- 5) Personnel
- 6) Price and cost

2) To travel in national park, what are the first three factors from the below alternatives that make you satisfied and why?

- 1) Landscape
- 2) The well management and responsibility to society
- 3) Doing ecotourism activities
- 4) Local community participation
- 5) Personnel
- 6) Price and cost

3) The factors that convince and influence ecotourist to make decision.

- 3.1) What is the outstanding characteristic of this place?
- 3.2) Why you decide to visit this place?
- 3.3) How did you know this national park?
- 3.4) Which promotion are attractive and influence you to visit this place? Ex.

Discount, premium, point etc.

3.5) Please draw your conclusion after your trip in national park in three words.

4) The information about nation park should be publicized in which channels?

ภาคผนวก จ

แบบสัมภาษณ์การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย
(สำหรับหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ผู้นำชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงอุทยานแห่งชาติ
ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว)

แบบสัมภาษณ์

การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย
(สำหรับหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ผู้นำชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงอุทยานแห่งชาติ
ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว)

- 1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - 1.1) จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวพักแรมระหว่างเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติมีจำนวนกี่วัน
 - 1.2) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในอุทยานแห่งนี้มีอะไรบ้าง
 - 1.3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวมีจำนวนประมาณกี่บาท ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวเสียไปมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 1.4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักค้างคืนที่ใด เพราะเหตุใด
- 2) ขอให้ท่านสะท้อนลักษณะเด่น และลักษณะด้อยของปัจจัยดังต่อไปนี้
 - 2.1) ด้านพื้นที่
 - 2.2) ด้านการจัดการที่รับผิดชอบต่อสังคม
 - 2.3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - 2.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 2.5) ด้านบุคลากร
 - 2.6) ด้านราคา
- 3) ท่านคิดว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีปัจจัยใดบ้าง เพราะเหตุใด
- 4) ท่านคิดว่าส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยได้อย่างไรบ้าง และหน่วยงานใดควรดำเนินการ

ภาคผนวก ฉ
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

1. นายวุฒิพงษ์ คงคำฟู	ผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์
2. นายฐานันดร ตั้งสงบ	เจ้าหน้าที่สื่อความหมายธรรมชาติประจำอุทยานแห่งชาติ
ดอยอินทนนท์
3. นายสมชาย เขียวแดง	ผู้อำนวยการสถานีเกษตรหลวงดอยอินทนนท์
4. นายสวรรค์ แคว้นไธสงค์	นายกสมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่
5. นายอุดม ชิดนายี่	เลขาธิการสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่
6. นายวัฒนา เพิ่มพูล	เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เชียงใหม่
7. นายพงษ์ศักดิ์ วนาลัยนิเวศ	ผู้บริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
บ้านแม่กลางหลวง
8. นางสาวจันจิรา จันทร์เทพ	เจ้าหน้าที่สถานีเกษตรหลวงดอยอินทนนท์

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

1. นางวิจิตร บุญชู	ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเขาใหญ่-ปากช่อง
2. นายอำนาจ ดวงตา	ผู้จัดการเขาใหญ่ การ์เด็นท์ ลอร์จ
3. นางวัชรี ปรัชญานุสรณ์	ประธานชมรมการศึกษาเพื่อการท่องเที่ยวยั่งยืน
4. คุณรุ่งทิพย์ บุกขุนทด	ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานนครราชสีมา
5. นายฤทธิชัย แก่งสูงเนิน	เจ้าของ Greenleaf guesthouse & tour
6. นายไพโรจน์ สุขคนธสาคร	ปลัดเทศบาลตำบลหมูสี
7. นายครรชิต ศรีนพวรรณ	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

1. นายอัศวินชัย เทพาสิต	ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานเพชรบุรี
2. สิบเอก โรมรัน รัศมี	หัวหน้าสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งกระจาน
3. นางสาวพัชรศรี สมบัติทวีพูน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี
4. นายประพันธ์ จิตต์เทศ	หัวหน้าเขตจัดการอุทยานแก่งกระจานที่ 2
และหัวหน้าชุดสื่อความหมายธรรมชาติ
5. นายจุฬารัตน์ เสนาช่วย	พนักงานพิทักษ์ป่า ระดับ ส2
6. นางลัดดาวัลย์ ทองช่อม	ผู้จัดการบริษัท กันตวัฒน์กรุ๊ปทัวร์ แอนด์ แทรเวล จำกัด
7. นายเกียรติศักดิ์ กล่อมสกุล	ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด กบเทร์กิ้ง
8. นายสายัณต์ สิทธิโชคธรรม	ผู้จัดการสวนเพชร ริเวอร์วิว รีสอร์ท อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
9. นางสาวพรรษชูลี บุนนาค	ผู้ช่วยผู้จัดการณัฐพลรีสอร์ท อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
10. นายวรวิทย์ ม่วงนาค	ผู้ประกอบการรถรับจ้างขึ้นเขาพะเนินทุ่ง หมู่ 8

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. นายกาญจนพันธ์ คำแหง	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
2. นายประมวลวิทย์ พฤตชนะ	ผู้ช่วยท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. นางอารีย์ คงมั่น	ประธานชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สัตว์ป่ากุยบุรี
4. นายธนศิษฐ์ พิบูลย์วัฒนากร	รองประธานชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สัตว์ป่ากุยบุรีและ
หัวหน้าชมรมรถบริการชมช้างป่ากุยบุรี
5. นางลิษา อึ้งแห่ง	นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวหัวหิน/ชะอำ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนภุต สังข์เฉย	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
7. นายเผ่าพิพัทธ์ เจริญพัทธ์	ผู้จัดการ บริษัท Sarika travel
8. นางณัฐสุภา เดชะปัญญา	ผู้จัดการ บริษัท Huahin adventure tour
9. นายอรุช หอยมุข	มัคคุเทศก์ Tuk tours Huahin
10. นายโกศลย์ พูลถิ่น	มัคคุเทศก์ Health & Travel
11. นางรัชชฎา หมวกขุนทด	มัคคุเทศก์ Huahin adventure
12. นางสาวสรียา บุญมาก	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย สำนักงานประจวบคีรีขันธ์
13. นายวรวิทย์ อุ่นจิตร	พนักงานการตลาด 5
สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานประจวบคีรีขันธ์

อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. นายไพโรจน์ เพชรมณี รองนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านเชี่ยวหลาน
2. นายธีรยุทธ์ แต่งนวล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก
3. นายเอกชัย จารุพันธ์ นักวิชาการพัฒนาการท่องเที่ยว กองการท่องเที่ยว และกีฬา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. นายธรรวดี วิชัยดิษฐ์ ผู้ช่วยนักวิชาการพัฒนาการท่องเที่ยว กองการท่องเที่ยว และกีฬา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. นายอรรถนพ บัวนวล นักวิชาการป่าไม้ อุทยานแห่งชาติเขาสก
6. นายกฤษณะ รักษ์กะเปา นายกสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเขาสก, เจ้าของ/ผู้จัดการเขาสกเอเวอร์กรีนเฮาส์
7. นายสมเชาว์ โกศล นายกสมาคมมัคคุเทศก์อาชีพจังหวัดสุราษฎร์ธานี, ผู้จัดการเขาสกคาบานารีรีสอร์ท และแอท์จังเกิลอีโคทัวร์
8. นายศุภวัฒน์ สุพรรณพิมพ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัท สุราษฎร์อินเตอร์ทัวร์ จำกัด (แพ 500 ไร่)
9. นางสาวบุปผา มณีรัตน์ หัวหน้าฝ่ายประสานงานและปฏิบัติการ บริษัท สุราษฎร์อินเตอร์ทัวร์ จำกัด (แพ 500 ไร่)
10. นางสาวเจนจิรา แก้วจินดา เจ้าหน้าที่ฝ่ายขายและประสานงาน บริษัท สุราษฎร์อินเตอร์ทัวร์ จำกัด (แพ 500 ไร่)
11. นายณัฐวัฒน์ ศักดา กรรมการผู้จัดการ บริษัท วารีวิวนิชกรู๊ป จำกัด (แพพันวารีวิรีสอร์ทและต้นรักทัวร์)

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา

1. นายวีระ สุกันธรส	ผู้นำชุมชนหมู่บ้านชัยพัฒนา-กาชาดไทย
2. นายมรกต จันทรไทย	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
	ผู้ช่วยอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์
3. นางพรจันทร์ ศรีฟ้า	กรรมการผู้จัดการบริษัทคุระบุรี กรีนวิวก้าด
4. นางสาวรณนา มีเพียร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบคุระ
5. นางสาวอรวิษัญ เพชรสังข์	ผู้จัดการฝ่ายการตลาด บริษัท love Andaman
6. รองศาสตราจารย์มนัส ชัยสวัสดิ์	นักวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7. นายศรีปาน กล้าทะเล	ชาวมอร์แกน
8. นางสาวมินโด กล้าทะเล	ชาวมอร์แกน
9. นายชาลามะ กล้าทะเล	ชาวมอร์แกน
10. นางสาวเบ็ญจางค์ แก้วจำปา	ผู้จัดการคุระบุรี กรีนวิวก้าด
11. นางสาวชนิดา เลิศกุลธน	กรรมการสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา
12. นางนฤมล คนชื้อ	กรรมการผู้จัดการซาปี่น้ำท้าว